

10.yıl

POLİSİYE DERGİ

Dedektif

EKİM / 2026

SAYI:64

YEŞİM YÖRÜK
AYTAÇ KARA
TUĞBA TURAN
RAMAZAN ATLEN
GAMZE YAYIK
OYA GÖNEN
TAHİR GENÇTÜRK
GENCOY SÜMER
NECVA G. ESEN
MURAT YÜKSEL
ZEYNEP GÜNEŞ
EVRİM HİKMET ÖĞÜT
ESRA GÜREL ŞEN
İHSAN CİHANGİR
RIDVAN ADIYAMAN
İLKE GÖKÇEK GEDİKOĞLU
OZAN AYDIN

“İyi Polisiye İyi Edebiyattır”

www.dedektifdergi.com

İçindekiler

BAŞYAZI	Polisiye Özür Dilemez <i>Gencoy Sümer</i>	3
İNCELEME	Kurgunun Estetiği'ni Neden Yazdım? <i>Gencoy Sümer</i>	6
İNCELEME	Polisiye, Üvey Evlat mı? <i>İhsan Cihangir</i>	9
İNCELEME	Netflix'in Lizzie Borden'ı <i>Gencoy Sümer</i>	14
İNCELEME	Sonuncu Sonbahar'a Eleştirel Bir Bakış <i>Ramazan Atlen</i>	17
İNCELEME	Yalanın Bedeli: Önay Yılmaz'dan Pinokyo Kapanı <i>Gencoy Sümer</i>	20
İNCELEME	Ödüllü Bir Romana Dedektif'ten Son Okuma <i>Gamze Yayık</i>	22
FİLM-DİZİ	Polisiye Film ve Dizi Rehberi <i>Aytaç Kara</i>	25
KİTAP TANITIM	Benim Kitaplığımdan <i>Yeşim Yörük</i>	29
YENİ ÇIKANLAR	Yeni Çıkan Polisiye Kitaplar	33
DUYURU	Polisiye Öykülerinizi Dedektif'e Bekliyoruz	35
ÖYKÜ	Soğukkanlı <i>Gencoy Sümer</i>	36
ÖYKÜ	Öteki <i>Tahir Gençtürk</i>	44
ÖYKÜ	Davulun Sesi, Kurşunun Sessizliği <i>Murat Yüksel</i>	52
ÖYKÜ	Müzedeki Hayalet <i>Necva G. Esen</i>	62
ÖYKÜ	Kapan <i>Zeynep Güneş</i>	66
SERİ ÖYKÜ	Başkomiser Çakır 4: Truva Atı <i>Tuğba Turan</i>	69
ÖYKÜ	Koku <i>Esra Gürel Şen</i>	75
ÖYKÜ	Çark Suyu'ndaki Ceset <i>Rıdvan Adıyaman</i>	76
ÖYKÜ	Terliklerimi Kim Çaldı <i>Oya Gönen</i>	86
ÖYKÜ	Doktor Tavsiyesi <i>İlke Gökçek Gedikoğlu</i>	89
ÖYKÜ	Orkestrada Cinayet <i>Evrin Hikmet Öğüt</i>	93
ÖYKÜ	Kapı <i>Ozan Aydın</i>	101
KÜÇÜREK ÖYKÜ	Küçürek Öyküler <i>Gamze Yayık</i>	110
DUYURU	Küçürek Öykülerinizi Bekliyoruz	118

İyi Polisiye İyi Edebiyattır

KÜNYE

Dedektif Dergi · Sayı 64 · Ekim 2026

Kurucular: Gencoy Sümer – Turgut Şişman

Sahibi: Turgut Şişman

Genel Yayın Yönetmeni: Gencoy Sümer

Editörler / Yayın Kurulu: Gamze Yayık, Emel Aslan, Reha

Avkıran, Ramazan Atlen

Sosyal Medya: Yeşim Yörük

İletişim: dedektifdergi@gmail.com

Web: www.dedektifdergi.com

Yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yayımlanan yazılar izinsiz alıntılanamaz.

BAŞYAZI

BAŞYAZI

Polisiye Özür Dilemez

Gencoş Sümer

Bir edebi türü öldürmenin iki yolu vardır. Birincisi onu dışarıdan reddederek değersiz ilan etmek, edebiyatın dışına sürmektir. İkincisi, çok daha incelikli olanı, onu severek, en iyi dostu kılığında, kendisinden utandırmaktır. Türk polisiyesinin bugün karşı karşıya olduğu asıl tehli- ke birincisi değil, ikincisidir.

Son yıllarda sıkça karşılaştığımız bir cümle var, çeşitli biçimlerde tekrarlanıyor: "İçinde toplumsal mesele, tarihsel derinlik, karakter zenginliği olan polisiye, salt katili buldurmaya çalışan polisyeden üstündür." Kulağa makul, hatta olgun bir yargı gibi geliyor. Kim karakter derinliğine, toplumsal meseleyle karşı çıkabilir ki? Ama bu cümlemin altında, dile getirilmeyen bir önerme yatmaktadır ve asıl mesele o gizli önermedir. O önerme şudur: **Bir muamma oluşturmak, başlı başına ciddi bir iş de- ğildir.**

Bu cümleyi söyleyenlerin çoğu, edebî bir değerlendirme yaptıklarını sanırlar. Oysa yaptıkları sos- yolojik bir yorumdur. Söylenen şey aslında bir estetik tespit değil, bir *aidiyet* başvurusudur. Amaç, polisiyeyi "yüksek edebiyat" denen masaya oturtmaktır. Ve o masaya oturmanın giriş biletinin de "Ben yalnızca bir muamma değilim; ben ciddi meseleler de konuşuyorum," diyerek alınacağı sanıl- maktadır.

Polisiye uzun süre küçümsemedi. Bu bir paranoya değil, belgeli bir tarih. Küçümsemeye karşı iki farklı cevap verilebilir. Biri, küçümsemenin kendisini reddetmektir: Muamma başlı başına değerli bir sanattır, özür dilenmesi gerekmez. Öteki, küçümsemeyi kabul edip kendini istisna ilan etmektir: "Haklısınız, salt muamma hafiftir; ama benimki farklı, benimkinde derinlik var." İşte kritik nokta budur. İkinci cevap, küçümsemeyi reddetmez; onaylar. Yalnızca kendini aşağılanan kümenin dışına çıkarır.

"Ben o tür polisyelerden değilim" diyen yazar, aslında "polisiye hafiftir" önermesini imzalamış olur. Sadece kendi adını istisna listesine yazdırarak.

Bunun bedelini de başkası öder: Türün geri kalanı, yani saf muammanın kendisi. "Benim yazdığım farklı," diyen yazar, kendini kurtarıırken, kardeşini feda eder. Efendinin ölçütüne itiraz etmez; o ölçütü kabul edip, onunla kendi türdeşini aşağılar.

Seksen yıllık bir cümlelin kibar torunu

Bu tavır yeni değildir. 1945'te, edebiyat dünyasının en itibarlı eleştirmenlerinden biri olan Edmund Wilson, ünlü yazısını neredeyse bir başlıkla özetlemişti: Roger Ackroyd'u kimin öldürdüğü kimin umurunda? Wilson için polisiye çocukçaydı; katilin kimliği, yetişkin bir zekânın kaygılanmaya değer bulacağı bir mesele değildi. Bu, dışarıdan gelen ve yukarıdan bakan, türü bütünüyle reddeden kibirli bir küçümseme idi.

Bugün duyduğumuz cümleler Wilson'ın cümlesiyle şaşırtıcı biçimde akrabadır. Ama aralarında kritik bir fark vardır. Wilson diyordu ki: "Katilin kim olduğu önemsizdir, *çünkü polisiye zaten değersiz bir türdür.*" Bugünün cümlesi ise şöyle diyor: "Katilin kim olduğu önemsizdir, *çünkü asıl edebiyat tarihtir, vicdandır, toplumdur.*" Birincisi dışarıdan bir reddediş, ikincisi içeriden bir değersizleştirme. Ve ikincisi daha sinsidir, çünkü türü severek, gülümseyerek öldürür. Polisiyeyi reddetmez; onu "asıl mesele bu değil" diyerek kendi özünden utandırır. Muammayı bir kabuk, bir bahane, "asıl derin olan şeyi" taşıyan bir ambalaj mertebesine indirir. Wilson türü dışarıdan vururken, bu yaklaşım türü içeriden evcilleştirmeye yönelmiştir.

"Katil kim mi? Olsun, ama önemli olan o değil."

İşte bu yüzden Wilson'a cevap vermek kolaydı. Wilson polisiyeye düşmandı, açıkça karşı taraftaydı. Ama "Polisiyeyi seviyorum, yalnızca asıl meselesi başka" diyene aynı cevabı veremezsiniz. O, elini omzunuza koyarak muammanızı gömer.

Muamma anlamın taşıyıcısıdır, engeli değil

Bu noktada karşı-tez netleşmeli. Muammada bilmece, "asıl meselenin" önündeki bir engel değil, asıl meselenin taşıyıcısıdır. Adil kurulmuş bir muamma zaten vicdanı, toplumu, adaleti *yapısıyla* sorgular. Çözümün adil olması, okuru bir ahlaki fail hâline getirir, çünkü okur, katili bulma sorumluluğunu yazarla paylaşır. "Katilin kim olduğu önemsiz, önemli olan vicdan" demek, "ahengin ne önemi var, önemli olan duygu" demek gibidir. Oysa iyi şiirde duygu, ahengin *içinden* doğar; ayırırsanız ikisini de kaybedersiniz. Muammada da anlam, kurgudan ayrı bir yerde durmaz. Kurgunun *içinde* durur. Katil kimi "önemsiz" ilan eden zihniyet, muammanın anlamı nasıl ürettiğini görmediğini itiraf etmektedir aslında.

Peki bu tavır neden bu kadar yaygın? Üç sebebi var.

Birincisi, statü ve kabul arzusudur. "Yüksek edebiyat" kulübüne girmenin anahtarıdır. Ödül, saygın dergilerde görünme, akademik ilgi, "ciddi yazar" sıfatı...bunlar çoğu zaman "muamma kuran" değil, "mesele anlatan" yazara verilir. Teşvik sistemi bu tavrı ödüllendirir; insanlar oraya yönelik yazarlar, çünkü değer oradan dağıtılmaktadır.

İkincisi, küçümsemeden kaçıştır. Türe yönelik aşağılama bir gerçek. Ondan kurtulmanın kolay yolu, aşağılamayı reddetmek yerine "ben o türden değilim" demektir. Küçümsemenin kendisiyle kavga etmek zor yoldur. Kendini istisna ilan edip kalabalığı arkada bırakmaksa kolay yoldur.

Üçüncüsü, en az konuşulanı ama belki en belirleyicisi: zanaatın zorluğundan kaçıştır. Kusursuz bir muamma kurmak, "derinlikli bir suç romanı" yazmaktan teknik olarak daha zordur. Adil dağıtılmış ipuçları, kapatılmış her açık, kusursuz bir olay örgüsü, şaşırtan ama hile olmayan bir çözüm; bunları yapmak bir saat ustasının titizliğini ister. Atmosfer, karakter ve toplumsal doku yazmak da zordur ama özel bir kurgu disiplini gerektirmez. Kimileri muammayı "önemsiz" ilan eder, çünkü onu kurmak *gerçekten çok zordur* Ve bir şeyi önemsiz ilan etmek, onu yapamamanın üstünü örtmenin en ince-likli yöntemidir.

O hâlde, polisiye düşmanlığına karşı iki ayrı yol, iki ayrı duruş söz konusudur. Birincisi; "Ben o hafif polisiyelerden değilim," deyip küçümsemeyi kabul etmek ve yalnızca kendini kurtarmaktır. İkincisi ise, "Hiçbir polisiye hafif değildir; muamma kurmak başlı başına bir sanattır," diyerek, küçümsemenin kendisini reddetmektir.

Polisiyeyi "yüksek edebiyat" masasına oturtma çabası önemlidir; yanlış olan, o masaya muammayı kapıda bırakarak girmektir. Bu, kabul görmek için türün kendi kalbini rehin bırakmasıdır. Oysa yapılması gereken, o masanın "muamma ciddi değildir" iddiasına boyun eğmemek, bu küçümsemeye *itiraz etmektir*. Polisiyeyi küçük gören ölçütü içselleştirip ona uymaya çalışmak değil; o ölçütün kendisinin yanlış olduğunu söylemektir.

Zor olan, muammayı bırakıp "ben derdi olan yazarım" demek de değildir. Zor olan, hem kusursuz bir muamma kurmak hem de onun tam içinden vicdanı konuşturmaktır.

Polisiye, kabul dilenen bir tür olmak zorunda değildir. Kendi zanaatının, kendi estetiğinin, kendi ahlaki gücünün farkında olan bir tür, hiçbir masaya ceketini çıkararak, hele hele kalbini söküp atarak girmez. Katilin kim olduğu önemlidir; çünkü o soruyu adilce sorup adilce yanıtlamak, edebiyatın en zor ve en dürüst zanaatlarından biridir. Bu zanaatı küçümseyenler, çoğu zaman onu başarma becerisinden yoksun olanlardır. Bize düşen, özür dilemek değil, yazmaya devam etmek ve masaya, yürekli bir biçimde, ceketimiz üstümüzde, başımız dik oturmaktır. ♦

İNCELEME

Kurgunun Estetiği'ni Neden Yazdım?

Genco Sümer

Birkaç yıl önce katıldığım bir toplantıda bir akademisyen polisiye hakkında konuşurken, "Katil kim polisiyesinin modası geçti," şeklinde bir cümle sarfetmişti. Ona göre "ciddi" polisiye artık katilin kim olduğuyla ilgilenmemeli, toplum, sistem, iktidar hakkında yazmalıydı.

Kurgunun Estetiği'ni yazma sebeplerimin hepsi aslında bu anlayışın etrafında toplanıyor. Dört sebep var. İlk üçü, türe yapılan haksızlığa karşı çıkmak içindi. Dördüncüsü ise kitabın asıl meselesidir ve onu en sona saklıyorum.

Birinci sebep: "Modası geçti" söylemi

Bu görüşü savunan tek kişi o akademisyen değil. Türkiye'de farklı biçimlerde de olsa benzer sözlerle sık sık karşılaşırız.

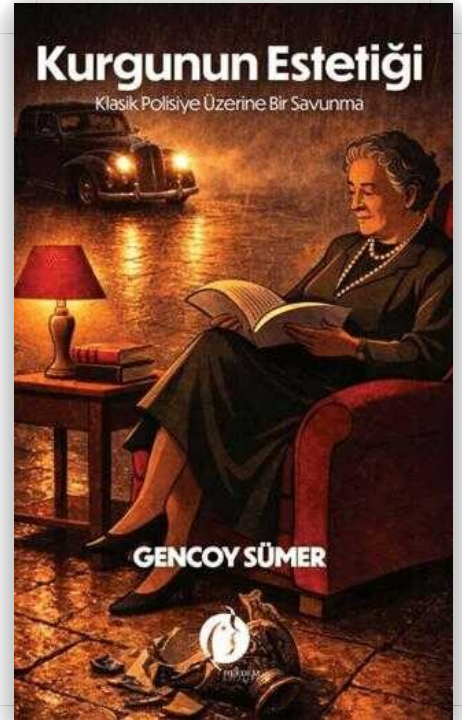
"O tarz bitti."

"Bu alanda her şey yazıldı."

"Söylenecek yeni bir söz kalmadı."

Bunu diyenlerin ortak bir tavrı var. Muammayı ve adil oyunu küçümsüyorlar. Çoğu zaman açıkça reddediyorlar. Onların metinlerinde cinayet, çözülecek bir düğüm olmaktan çıkıp anlatmak istedikleri toplumsal meseleye açılan bir kapıya, öykünün akışını başlatan bir bahaneye dönüşüyor. Kim öldürdü, nasıl öldürdü, neden öldürdü soruları geride kalıyor.

Bu söylem yeni değil; kökleri 1940'lara uzanır. Raymond Chandler 1944'te yayımlanan "The Simple Art of Murder" (Cinayetin Basit Sanatı) denemesinde klasik polisiyeyi yapay ve hayattan kopuk ilan etti. Bir yıl sonra Edmund Wilson, "Who Cares Who Killed Roger Ackroyd?" (Roger Ackroyd'u Kimin Öldürdüğü Kimin Umurunda?) başlıklı yazısıyla türün merkezindeki soruyu

alaya aldı. Julian Symons ise 1972'de "Bloody Murder" da (Kanlı Cinayet) polisiyenin muammadan suç romanına doğru evrildiğini, türün ancak bu yolla olgunlaşabileceğini savundu. Üç eleştirmen farklı yollardan aynı sonuca vardılar: Klasik polisiye ciddiye alınmaya değmez; tür, ciddiye alınmak istiyorsa muammadan vazgeçmelidir.

Türkiye'de bugün duyduğumuz "Katil kim polisiyesinin modası geçti," söylemi, işte bu mirasın bir kalıntısıdır. İşin ilginç yanı, bu metinlerin hiçbiri Türkçeye çevrilmedi. Söylemi dile getirenlerin çoğu Chandler'ın, Wilson'ın, Symons'un yazılarını okumadılar bile. Savundukları görüşü oradan buradan duyarak benimsediler. **Eleştirinin gerekçesi unutuldu; geriye yalnızca klasik polisiyenin ciddiye alınmaya değmediği hükmü kaldı.**

Bu hüküm bugün açık bir suçlama olarak dile getirilmez. "Katil kim polisiyesinin modası geçti" diyenler polisiyeyi doğrudan kötülemezler. Ama sözlerinin ardında şu mantık yatar: Muammaya dayanan polisiye, türün olgunlaşmamış bir evresiydi; tür ciddiye alınmayı, bu evreyi geride bırakıp toplumu anlatmaya yönelince hak etti. Yani muammaya bağlı polisiye hiçbir zaman ciddi değildi. Daha da dikkat çekici olanı, bu suçlamanın türün içinden gelmesidir: Polisiyeyi en çok küçük görenler, çoğu zaman onu yazan kişilerdir. Bu kişilerin derdi iyi polisiye yazmak değil, "yüksek edebiyat" denen o kibirli ve kendinden menkul hiyerarşide kendilerine bir yer bulmaktır. Bu payeyi eleştirmenlerden, akademiden, ödül jürilerinden bekliyor ve onu almak için ilk iş kurgudan vazgeçiyor, muammayı gözden çıkarıyorlar. Bunları yapınca "edebiyatçı" sayılacaklarını düşünüyorlar. Türü savunmuyor, ondan utanıyorlar.

Oysa polisiye, saygınlık kazanmak için muammadan vazgeçmek zorunda değildir; çünkü türün ciddiye alınmayı hak eden yanı tam da burasıdır.

İkinci sebep: Türkçedeki boşluk

Türkçede polisiyenin tarihi üzerine değerli çalışmalar var; Erol Üyepazarcı'nın emeği bu alanın temelidir. Türün yapısını çözümleyen akademik çalışmalar da var. Ancak polisiyeyi bir estetik tutum olarak ele alan, ona yöneltilen suçlamaları tek tek yanıtlayan bir savunma göremedim. Suçlama Türkçeye çoktan girmişti; yanıt ise hâlâ yazılmamıştı.

Üçüncü sebep: Türün yanlış ölçütlerle yargılanması

Polisiye iki suçlamayla yargılanıyor: Gerçekçi olmamak ve hafiflik. İki suçlama da türe ait olmayan bir ölçüte dayanmakta.

Gerçekçilik suçlamasının hedefi baştan yanlış. Van Gogh'un *Yıldızlı Gece*'sine bakıp "gökyüzü gerçekte böyle değil" demek nasıl anlamsızsa, klasik polisiyeyi gerçekçi olmamakla suçlamak da eseri hiç sahip olmadığı bir iddiayla yargılamaktır. Christie'nin kır malikânesi, Carr'ın kilitli odası birer kusur değildir; kaosun bilinçli olarak ayıklandığı düşünce laboratuvarlarıdır. Bilim insanı deneyini değişkenleri sınırlayarak yapar; klasik polisiye yazarı da muammasını dünyanın gürültüsünü dışarıda bırakarak kurar.

Aslına bakılırsa, gerçekçiliği bayrak yapanların kendi metinleri de bu iddiayı taşımaktan uzaktır. Chandler'ın romanlarında Los Angeles'a sık sık yağmur yağar; gerçek Los Angeles ise kurak bir kenttir. Chandler'ın gerçekçiliği, gerçeğin kendisi değil, bir atmosfer tercihidir. Klasik polisiyeyi, işlenen cinayetler "pratiklikten uzak" diye eleştirmesi de sanatı karakol tutanağına in-

dirgemenin bir başka adıdır. Üstelik suç verileri, cinayetin çoğunlukla karanlık sokaklarda yabancılar arasında değil, birbirini tanıyan insanlar arasında, ev içinde işlendiğini gösterir. Christie'nin dünyası tam da budur.

Hafiflik suçlamasına gelince... Polisiyeyi hafif bulanlar, onun en zor yanını hiç görmemiş olanlardır. Adil oyun kuralıyla yazılmış bir muammada yazar okurdan hiçbir şey saklamaz; bütün ipuçlarını önüne serer ve yine de çözümle onu şaşırtmak zorundadır. Hem dürüst olacak hem çözümü okurdan gizleyecektir. Bu yüzden asıl kolaycılık, katil kim polisiyesini aşmak değil, ondan kaçmaktır. Sağlam bir muamma kurmak zordur; onu bırakıp meseleyi büyük sözlerle taşımak her zaman daha kolaydır. Muammanın modasının geçtiğini ilan etmek, onu kurmaya üşenmenin en kibar mazeretidir. Toplumu anlatmak elbette değerlidir ama muamma bunun engeli değildir.

Dördüncü ve en önemli sebep: Aklın savunusu

İlk üç sebep, türe yöneltilen suçlamalara yanıt vermekle ilgiliydi. Ama bir türü suçlamalardan aklamak, onun neden değerli olduğunu göstermeye yetmez. Kitabı yazmamın asıl sebebi, klasik polisiyenin neden değerli olduğunu ortaya koymaktı.

Klasik polisiye değerlidir, çünkü o dünyanın akılla anlaşılabilceğini savunan bir edebiyattır.

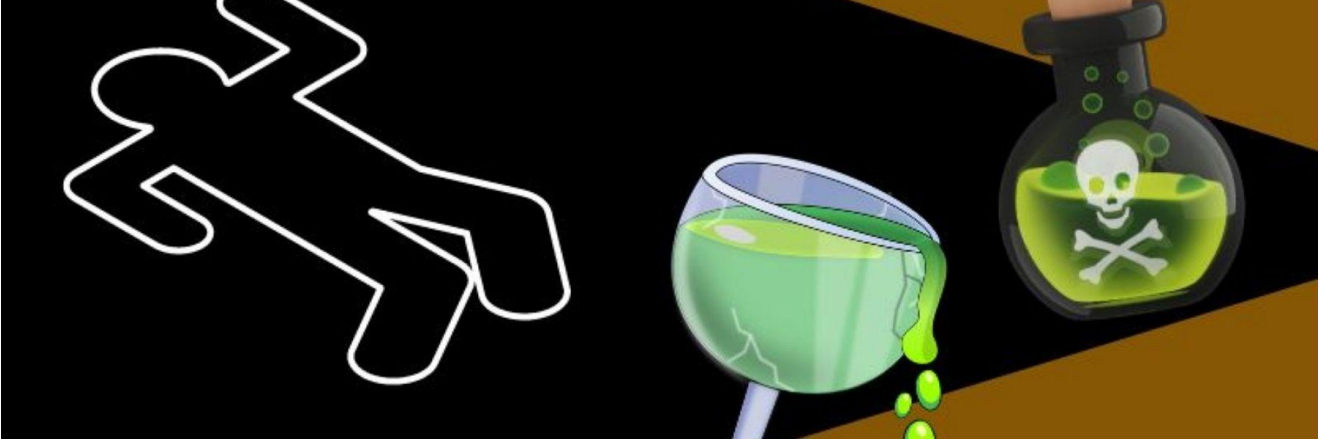
Birinci Dünya Savaşı, Avrupa'da akla ve ilerlemeye duyulan güveni derinden sarstı. Milyonlarca insan anlamsız bir kıyıda ölmüştü; olup bitenin bir mantığı olduğuna inanmak zorlaşmıştı. Christie, Carr ve Sayers'ın romanları tam bu dönemde yazıldı ve okurlarına tersini gösterdi. Bu romanlarda cinayet düzeni bozan bir olaydır; dedektif ise ipuçlarını akılla birleştirerek o düzeni yeniden kurar. Çözüm geldiğinde, ilk bakışta anlamsız görünen her ayrıntının bir yeri olduğu, hiçbir şeyin rastlantıya bırakılmadığı anlaşılır.

Bu yüzden klasik polisiye bir kaçış edebiyatı değildir. Okuru gerçeklikten uzaklaştırmaz; hakikatin bulunabileceğine duyulan inancı güçlendirir. Bugün bu inanç her zamankinden daha kıymetli. Doğru ile yanlışın birbirine karıştığı, herkesin kendi gerçeğini savunduğu bir çağda yaşıyoruz. Klasik polisiye böyle bir çağda okura sağlam bir dayanak sunar: Kanıtları dikkatle izleyen bir akıl, hakikate ulaşabilir. Kitapta bu düşüncüyü tek cümleyle özetlemeye çalıştım: Kaos geçicidir, form ise ölümsüzdür.

Yani *Kurgunun Estetiği*'nde yalnızca bir edebiyat türünü savunmadım; insanın akıl yoluyla hakikate ulaşabileceğine duyulan güveni savundum. Kitabı, bu güveni en ustalıkla biçimde kurguya dönüştüren yazara, Agatha Christie'ye adadım.

Son söz

Katil kim polisiyesinin modası geçti diyenlere yanıtlım bu kitaptır. Moda gelip geçer; bu tür ise yüz yıldır okunuyor, çünkü onu ayakta tutan şey bir beğeni dalgası değil, insanoğlunun kendisidir. Pek çok anlatı okurda sorular uyandırır; ama cevabın gerçekten var olduğunu garanti eden ve okura ona kendi aklıyla ulaşma imkânı tanıyan tek biçim, adil oyunla kurulmuş muamma. İnsanoğlu muammaya duyduğu merakı yitirmedikçe, her olayın ardındaki sebebi arama ihtiyacından vazgeçmedikçe okurla yazar arasındaki dürüst oyun da sürecek. Bu merak ve bu ihtiyaç var oldukça katil kim polisiyesi yaşayacak. ♦

İNCELEME

Polisiye, Üvey Evlat mı?

İhsan Cihangir

Polisiye edebiyatın tarihi, yalnızca cinayetlerin, suçların, dedektiflerin ve öne çıkan yazarların tarihi değildir. Aynı zamanda edebiyat dünyasının neyi “yüksek sanat”, neyi “aşağı edebiyat” saydığına ilişkin uzun bir *önyargının* da tarihidir.

Bir cinayet işlenir. Bir ceset bulunur. Ortada çözülmesi gereken bir bilmece vardır. Bir dedektif ortaya çıkar, ipuçlarını toplar, şüphelileri sorgular ve sonunda suçlunun kim olduğunu ortaya çıkarır.

Basit...

En azından yıllarca böyle düşünülürdü.

Polisiye roman ya da öykü, okuru ciddi meselelerle uğraştırmayan, yalnızca meraklandırıp sayfaları çevirmeye zorlayan bir tür olarak görüldü. Aşkı, toplumsal sorunları, insan ruhunun gizli yanlarını anlatan romanlar “iyi edebiyat”tı. Bir cinayeti çözen ise yalnızca “polisiye” idi. Sanki bir türün adı, başlı başına onun edebi değerini düşürüyordu.

Peki neden?

Bir cinayet neden edebiyata yetmez?

Modern polisiye romanın başlangıcı genellikle Edgar Allan Poe’nun 1841’de yayımlanan *The Murders in the Rue Morgue* (Morgue Sokağı Cinayetleri) adlı öyküsüyle ilişkilendirilir. Poe’nun Auguste Dupin karakteri, daha sonra Sherlock Holmes’tan Hercule Poirot’ya, Maigret’den Philip Marlow’a kadar uzanacak dedektif tipinin öncüsüdür.

Bütün bu saydığımız dedektif tiplerinin ana gayesi “Cinayet nasıl gerçekleşti?” “Kim yaptı?” sorularının cevaplarını bulmak olsa da yazarların esas derdi “İnsan neden suç işler?” sorusuna cevap aramak olmuştur.

Bu soru aslında, roman sanatının en eski sorularından birisidir.

Dostoyevski suçla, vicdanla ve ahlâkla uğraşırken bu soruya yanıt arar. **Shakespeare** cinayetleri, iktidarı, ihaneti ve intikamı anlattığında yine bu soruya bir cevap arar. **Sophokles** bir cinayetin failini ararken *tragedya* yaratır ve aynı zamanda yine bu soruya bir cevap arar.

Oidipus’un bütün hikâyesi, aslında bir cinayetin soruşturulması ve aynı soruya yanıt aranmasıdır.

Demek ki mesele *cinayet* değildir. Mesele cinayetin nasıl anlatıldığıdır ve insanın neden suça yönlendiğini anlamak için işin temellerini kazmaktır.

Sonuç olarak polisiye edebiyatın temelindeki problem, başından beri edebiyatın dışında değildir. Tam tersine edebiyatın merkezindedir.

Polisiye neden küçümsendi?

Bunun birçok nedeni var. Nedenlerden biri, polisiye romanın *okurla yaptığı sözleşmedir*. Bunun temelinde merak unsuru vardır. Polisiye merak, aynı zamanda gizem getirecektir ve okuyucu bu gizemi çözmeye çalışacak, çözemezse hızlıca kitabın sonuna doğru hareket edecektir.

Bu durum, edebiyatın bazı çevrelerindeki eski bir ön yargıyı devreye soktu.

“Okuru eğlendirmek için yazılan bir eser cidden sanat eseri olabilir mi?”

Üstelik bu soru yalnızca polisiye için sorulmadı. *Bilimkurgu, fantastik edebiyat, macera kitapları...* Onlar da nasibini aldı. Sanki merak uyandırmak, gizemi çözmesi için okuru sürüklemek ve eğlendirmek *edebi olmamanın* en önemli kanıtıydı.

Oysa tam tersine, okuru bir sonraki sayfaya götürebilmek roman sanatının en temel becerilerinden biri olmuştur. Okunmaya devam edilemeyen bir romanı kim, ne yapsın?

Bir romancı okuruna “Bunu mutlaka okumalısın,” diyemez. Bunu ancak hikâyenin kendisi sağlayabilir. Polisiye özellikle bunu güçlü bir biçimde yerine getirir. Bir soru ortaya atar. Bir sır yaratır. Bir şüphe doğurur. Sonra okuru zihninin çalışması için zorlar. Bu açıdan polisiye, *okurla en aktif ilişki kuran* edebiyat türlerinden birisidir.

“Formül edebiyatı” damgası

Polisiyenin itibarsızlaştırılmasında en güçlü silahlardan biri de “formül” suçlaması olmuştur. Cina-yet, şüpheliler, ipuçları, dedektif ve çözüm... Bu yapı tekrar tekrar kullanıldığı için polisiye “formül edebiyatı” olarak nitelendirildi.

Fakat bakarsak, aşk romanlarının da formülü vardır. Kahramanların karşılaşması, çatışma, ayrılık ve kavuşma... Tragedyanın da formülleri vardır. Macera romanlarının da... Mesela tarihi bir roman tarihsel gerçeklere dayanmalıdır; formül çok önceden hazırdır. Hatta klasik romanın bile yapısal kalıpları vardır.

Bir edebi türün belirli kurallara sahip olması, o türün kötü olduğu anlamına gelmez. Asıl mesele yazarın o kuralların içinde ne yaptığı, ne gibi bir sanat ortaya koyduğudur.

Bir bestecinin nota kullanması müziği sıradanlaştırmaz, aksine gücünü artırır. Bir şairin dilin kurallarına uyması şiiri değersizleştirmez.

Esasında burada *formül* ile *biçim* birbirine karıştırılmıştır. Bahsettiklerimiz daha çok edebi bir eser-deki biçimi gösterir. Formül esasında tüm yazın türlerinde aşağı yukarı vardır. Hatta her sanatçı eser verdikçe kendine özgü formüller yaratmaya başlar.

Kötü polisiye elbette vardır. Ama kötü polisiye olması, polisiyenin bir edebiyat türü olmadığı anlamına gelmez. Kötü roman nasıl roman sanatını ortadan kaldırmıyorsa, kötü polisiye de polisiye edebiyatı ortadan kaldırmaz.

Edebiyatın “yüksek” ve “alçak” katları

Polisiyenin uzun süre ikinci sınıf görülmesinin altında biraz da “ciddi edebiyat” kavramı vardır. “Ciddi edebiyat” kavramı çoğu zaman belirli okur tiplerinin beğenileri üzerine tanımlandı. İyi ve ciddi edebiyatın *ağır* olması gerektiği düşünüldü. Dile getirilmese de ve farklı şekillerde tanımlansa da iyi edebiyat *yavaş* olmalı, *kolay* okunmamalı, okuru *zorlamalıydı*.

Okunması zor olan değerlidir, kolay okunan şüphelidir.

Polisiye bu denklemde baştan kaybeden bir tür oldu. İnsanlar gece yarılara kadar **Agatha Christie** okuyordu. **Sherlock Holmes**'la birlikte gizemleri çözüyordu. Sayfalar hızla çevriliyordu. Ve edebiyat dünyasının bir bölümü bundan rahatsız oluyordu.

Polisiye çok okunuyordu ve "çok okunan iyi olamaz" yaftasını yiyordu.

Polisiye'nin esas talihsizliği burada başladı.

Polisiye yalnızca suç çözmez

Büyük polisiye yazarlarına baktığımızda türün ne kadar geniş bir alan açtığını görürüz.

Arthur Conan Doyle, yalnızca cinayetleri çözen Sherlock Holmes'u yaratmadı. Modern insanın akıl karşısındaki hayranlığını, bilginin gücünü ve gözlem yeteneğinin sınırlarını da kurdu.

Agatha Christie yalnızca "katil kim?" sorusunu sormadı. Sınıf ilişkilerini, aile içindeki çıkar çatışmalarını, kıskançlığı, açgözlülüğü ve insanın kendini nasıl kandırabildiğini anlattı.

Georges Simenon, suç soruşturmasını insan ruhunun içine doğru açılan bir kapıya dönüştürdü.

Raymond Chandler ise polisiye romanın dilini değiştirdi. Şehir, suç ve yozlaşma üzerinden modern toplumun portresini çizdi.

Dashiell Hammett'in dünyasında suç artık yalnızca bireysel bir sapkınlık değildir. Toplumsal ve ekonomik düzenin kendisi de suçun içine karışır.

Dolayısıyla polisiye geliştikçe, basit bir "katil kim?" oyunundan uzaklaştı ve toplum romanına, psikolojik romana ve varoluşsal romana dönüştü.

Polisiye neden bir edebiyat türü bile sayılmadı?

Çünkü "tür" kelimesi de uzun süre küçümseyici biçimde kullanıldı.

Edebiyat denildiğinde "türsüz", saf, sınıflandırılmayan eserler geldi akla. Belli bir türe sahip edebiyat eseleri ise kalıplara bağlı, ticari ve kolay tüketilen eserler olarak değerlendirildi.

Oysa edebiyat tarihi bunun tam tersini gösteriyor.

Edebiyat türlerle büyür ve genişler.

Romanın kendisi bile zamanında küçümsenmiş bir türdü.

Bugün **Shakespeare**'in oyunlarını, **Dostoyevski**'nin romanlarını, **Poe**'nun öykülerini veya **Kafka**'nın metinlerini sınıflandırmaya çalışırken kullandığımız kategoriler, onların edebi değerlerini belirlemez. Tür, bir hapisane olmak zorunda değildir. Bir yazar bir türün içine girip sınırlarını genişletebilir. İyi polisiye yazarının yaptığı da budur.

Polisiye aslında okurun zekâsına güvenir

Polisiyenin küçümsenen bir başka özelliği de merak yaratmasıdır. Yıllarca merak, edebiyatın *en düşük içgüdü*süymüş gibi davranıldı. Oysa merak, insanın en eski zihinsel dürtülerinden biridir. İnsan bir mağaranın içinden gelen sesi duydu, merak etti. Kapalı bir kapının ardında ne olduğunu merak etti. Bir insanın neden öldüğünü merak etti. Birinin neden yalan söylediğini merak etti. Bütün bunlar aynı soruya dayanıyordu: "ne oldu?"

Polisiye bu soruyu sistematik bir edebi yapıya dönüştürdü. Üstelik okuru pasif bırakmadan, hatırlamasını isteyerek, detaylara dikkatini çekerek yaptı bunu. Yazarın verdiği bilgileri birbirine bağlamasını istedi okurdan. Yazar taşları yerleştirir, okur aradaki bağlantıları keşfetmeye çalışır. Okur bazen kazanır, bazen de yazar onu son sayfada mat eder. Bu bir oyun olsa bile, bu oyun edebiyatın düşmanı değil, en eski dürtüsüdür.

Polisiye ve insanın karanlık tarafı

Bir de işin daha derin bir tarafı vardır. Polisiye bir cinayeti mümkün kılan duygularla ilgilenir. Kıskaçlık, intikam, para, iktidar, aşk, nefret, korku, aşağılanma, arzu... Bunların tamamı zaten edebiyatın temel malzemesidir.

Polisiye romanın ortasında bir ceset bulunur; fakat iyi polisiye romanın asıl konusu ceset değildir, insandır. Ceset, yalnızca kapıyı açan anahtardır. Kapının arkasında ise insanın karanlık tarafları vardır. Bu yüzden polisiye, aslında insan doğasına ilişkin son derece eski bir soruyu sorar: “Normal görünen bir insanı cinayet işlemeye götüren şey nedir?” Bu sorunun cevabı çoğu zaman suçlunun kim olduğundan daha ilginçtir.

Polisiye edebiyatın itibarını geri kazanması

Polisiye itibarını hiç kazanamadı mı? Elbette ki hayır... 20.yüzyılın ikinci yarısından itibaren polisiye üzerindeki duvarlar yavaş yavaş çatlamaya başladı. Polisiye yalnızca “katil kim?” romanı, “cinayet” romanı olmaktan çıktı. Psikolojik polisiye, toplumsal polisiye, tarihi polisiye, siyasal polisiye, noir, hard-boiled (sert polisiye), polisiye gerilim gibi birçok alt tür ortaya çıktı ve polisiye sınırlarını genişletti.

İskandinavlar toplumsal sorunlarla ilgilendi. **Amerikan noir**’ı suçun içine kapitalizmi, yozlaşmayı ve kent yaşamını soktu. **İngiliz** polisiye geleneği sınıf ilişkileri ve ahlâk meseleleriyle genişledi. **Fransız** ve **İtalyan** polisiyeleri siyasal ve toplumsal yapıları sorguladı.

Ve **Türk** polisiyesi... Toplumsal polisyeden tarihi polisyeye kadar çok geniş bir yelpazede örnekler vermeye devam ediyor.*

Böylece polisiye ile “edebiyat romanı” arasına kesin bir çizgi çekmek zorlaştı.

Asıl sorun polisiye değil, ona bakıştır

Belki de polisiye edebiyatın uzun süre itibarsızlaştırılmasının temelinde edebiyatın kendisinden daha çok *edebiyat kurumlarının* önyargıları vardır. Eleştirmenler, yayınevleri, akademisyenler, edebiyat çevreleri... Ve elbette okurun neyi “ciddi” kabul edeceğine ilişkin kültürel kabuller ve tabular...

Polisiye uzun süre “okunmak için yazılan”, diğer romanlar ise “edebiyat yapmak için yazılan” eserler olarak ayrıştırıldı. Polisiye unsurlar varsa edebiyat yoktu. Okunabilirdi ama sanat olduğu tartışmalıydı. Oysa iyi edebiyatın böyle bir ayrımı yoktur. Bir eser hem okunabilir, hem düşündürebilir, hem de estetik bir haz yaratabilir.

Hem sürükleyebilir, hem derinleşebilir. Hem meraklandırabilir, hem insan ruhuna dokunabilir. *Edebiyatın görevi okuru sıkmak mıdır?*

Hayır, edebiyatın görevi, okuru bir yerden başka bir yere taşımaktır. Bazen bu yol bir karakterin iç dünyasından geçer, bazen savaşın içinden, bazen aşkın, bazen de bir cinayetin.

Polisiye yazarının görünmez emeği

Polisiye yazmak dışarıdan kolay gibi görünür; oysa iyi bir polisiye ciddi bir mimari gerektirir. Yazar yalnızca hikâyeyi anlatmaz. Aynı zamanda bilgi verir; fakat bazı bilgileri gizler, bazı bilgileri öne çıkarır. Okurun dikkatini yönlendirir, kimi zaman yanıltmasını sağlar. Polisiye yazan bir yazar, şüphelileri ve şüpheyi dengeler, zaman çizelgesi kurar, motivasyonları oluşturur. Ve bütün bunları yaparken adil olmak zorundadır. Çünkü polisiye okuru yanıltılmak ister ama aldatılmak istemez. Aradaki fark çok büyüktür. Yazar gerçeği saklayarak okuyucuyu yanıltabilir ama gerçeği değiştiremez.

İyi bir polisiye bu nedenle bir bakıma matematiksel kesinlikle edebi hazzın bulunduğu yerdedir. Bir yanda yapı vardır, öte yanda insan. Bir yanda mantık vardır, öte yanda duygular. Bir yanda suç vardır, öte yanda vicdan.

Sonuçta polisiye yazarı aslında insanı anlatır.

Polisiyeye bakanların en büyük yanılgısı burada ortaya çıkar. İyi polisiye suç hakkında mıdır? Hayır, insan hakkındadır. Suç yalnızca insana bakmaya yarayan bir mercektir. O merceğin arkasında insanın korkuları, zaafı, tutkuları, öfkesi ve arzuları görünür.

Bir cinayet neden işlenmiştir?

Para için mi, aşk için mi, intikam için mi, iktidar için mi, aşağılanmanın öfkesiyle mi? Yoksa insanın kendini haklı çıkarma becerisiyle mi? İşte burada polisiye roman psikolojik romana dönüşür. Bazen sosyolojik olur, bazen siyasi, bazen de felsefi...

“Neden daha güzel şeyler yazmıyorsun, neden kötü insanları anlatıyorsun, neden cinayet?”

Bu soru esasında ben de dâhil olmak üzere birçok polisiye yazarına yöneltilen bir sorudur. Neden daha güzel şeyler yok eserlerinde? Neden cinayetler ve kötü insanlar var?

Bu sorulara birkaç kısa cevap verilebilir elbette. Ve ne kadar net cevaplar verdiğimizizi görenler bu önyargılarından vazgeçeceklerdir.

Birincisi, polisiye yalnızca kötü insanları anlatmaz. İyi insanlar, doğruyu yapmaya çalışanlar, adalet için savaşanlar da vardır. Dedektifler, kötü insanları bulma yolunda tanıklıklarına başvurulmuş iyi niyetli tanıklar gibi.

İkincisi, sadece güzel şeylerden bahsetmek kelimenin tam anlamıyla *ahmaklık* olurdu. Hayatta kötülük de vardır iyilik de. Bunlar iç içe geçmiştir. Bu yüzden polisiye hayatın tam ortasındadır.

Üçüncüsü, suçluyu ve suçu anlamaya, anlatmaya çalışmak onu kötü edebiyat yapmaz. Bu da yine hayatın merkezindeki sorunlardan biridir. Bir insan neden öldürür? Neden birine zarar verir? Bir siyasetçi neden yalan söyler? Bir insan neden ihanet eder? Bir insan neden insan sevgisi taşımaz? Bunları sormak gerçek dışılık ya da basitlik midir? Elbette ki değildir. Aksine salt gerçektir ve açıklaması da oldukça zordur.

Sonuç: Cesedin yanında iyi edebiyat da vardır

Polisiye edebiyatın yıllarca ikinci sınıf görülmesi, büyük ölçüde onun “popüler” olmasından, okuru eğlendirmesinden ve belirli anlatı kurallarına sahip olmasından kaynaklandı. Fakat bütün bunlar edebi değerin karşısı değildir. Tam tersine polisiyenin gücü, okurun zihniyle edebiyatı aynı masaya oturabilmesinden kaynaklanır.

Bir polisiye eserin ilk sayfasında çoğu zaman bir soru vardır, son sayfasında ise bir cevap. Fakat büyük polisiyelerde cevap hiçbir zaman “katil şudur” değildir. Asıl cevap çok daha huzursuz edicidir: *insan şundan dolayı öldürür...* Ve bu cevaptan türeyen bir sürü soru ortaya çıkar. Polisiye bunları yanıtlamaya çalışır. İnsan neden yalan söyler? İnsan ne zaman kötülüğü seçer? Toplum suçu nasıl üretir? Adalet gerçekten “adalet” midir? Ve belki de en önemlisi: karanlık insanın içendi midir, dışında mıdır? Bu soruların hiçbirisi ikinci sınıf sorular değildir. Öyleyse polisiye de ikinci sınıf edebiyat değildir.

En baştaki soruya dönecek olursak, yani polisiye, edebiyatın üvey evladı mıdır? Cevap nettir aslında: hayır, polisiye, kalıpları, kurgusu, anlatmaya çalıştığı dertleri ve her yönüyle insanı ele almasıyla edebiyatın öz be öz evladıdır.* ♦

* Türk Polisiye’sini takip etmek isteyenler, dedektif dergi yazarlarının kitaplarını alıp okurlarsa, türün ülkemizde ne denli yol kat ettiğini anlarlar. Naçizane bir tavsiye...

**Bu konuda daha detaylı bilgi edinmek ve düşünmek isteyenlere Gencoy Sümer’in “Kurgunun Estetiği” adlı kitabını okumasını tavsiye ederim.

İNCELEME

Netflix'in Lizzie Borden'ı

Monster: The Lizzie Borden Story

Genco Sümer

Ryan Murphy ve Ian Brennan'ın *Monster* antolojisinin dördüncü halkası, 17 Eylül 2026'da sekiz bölümün tamamıyla Netflix'te yayımlandı. Dizi, 1892 yazında Massachusetts'in Fall River kasabasında babası Andrew ve üvey annesi Abby'nin baltayla öldürülmesiyle Amerikan suç tarihinin en ünlü şüphelilerinden biri hâline gelen Lizzie Borden'ı (Ella Beatty) merkeze alıyor. Antolojinin Dahmer, Menendez kardeşler ve Ed Gein'den sonra ilk kez bir kadın faile odaklanan bölümü olması, yapımın en çok öne çıkarılan yanı. Ancak asıl mesele bu değil. Asıl mesele, gerçek Lizzie Borden davasının polisiye kurgunun tam kalbindeki "kim, nasıl, neden" sorularını cevapsız bırakmış olması; dizinin ise bu boşluğu kapatmayı görev edinmesidir.

Tarihsel vaka, türsel anlamda saf bir muammadır. Lizzie Borden 1893'te yargılandı ve beraat etti. Gerçek olayda ne bir itiraf ne cinayet silahına dair kesin bir bağ ne de tartışmasız bir tanıklık vardır. Davanın yüz yılı aşan kültürel ömrü, çocuk tekerlemesinden sayısız kitaba kadar, bu çözümsüzlükten

beslenir. Vaka, çözülmediği için canlıdır. Bu, kurgusal muammanın değil, gerçek hayattaki bir gizemin en mükemmel örneklerinden biridir.

Dizi ise açık uçlu tarihsel bir gizemi alıp kapalı, nedenselliği tıkr tıkr işleyen bir melodrama dönüştürerek bunun tersini yapmış. Bunu da iki aşamada gerçekleştirmiş. Önce, faillik meselesini baştan kapatıp Lizzie'nin anne ve babasını "baltayla öldürdüğünü" gerçekten yaşanmış bir olgu gibi göstermiş. Yani dizi filmde katilin kim olduğu kesin olarak belli. Bu çerçevede dizinin konusu da Viktoryen bir evde ailesinin zulmü altında inleyen bir genç kızın baltayla işlediği kanlı cinayetler. Kısacası mahkemenin veremediği hükmü senaryo peşinen vermiş.

İkinci aşama ise, cinayetlere bir sebep uydurulmuş olması. Beni de en çok şaşırtan ve rahatsız eden bu oldu. Dizide Lizzie, ailenin yeni hizmetçisi Maggie ile yaşadığı yasak ilişkinin sürüklediği, Maggie'nin onu cinayete doğru ittiği bir genç kadın olarak kurgulanmış. Tarihsel kayıta karşılığı olmayan bir motivasyon, olay örgüsünün itici gücü hâline getirilmiş.

Bu, kurgunun estetiği açısından tesadüfi bir tercih değildir; türsel bir tercih değişikliğidir. Klasik polisiyede Todorov'un iki-öykü yapısı işler: suçun öyküsü ve onu geriye doğru kuran soruşturmanın öyküsü. Okur, ikinci öykü boyunca birinci öyküyü yeniden inşa eder; çözüm, hakkıyla kazanılmış bir zirvedir. Bu dizideyse soruşturma öyküsü yok. Ortada bir dedektif, okura/izleyiciye sunulmuş çözülecek bir muamma, adil oyunun sınanabileceği, okura sistemli biçimde dağıtılmış ipuçları bulunmuyor. Anlatı doğrudan failin bakış açısından, suçun öyküsü olarak akmakta. Yani bu yapım, muamma formunun bir varyasyonu değil, düpedüz onun tersyüz edilmiş hâli. Tür olarak polisiye değil, biyografik suç dramı. Bunu bir kusur olarak değil, sınıflandırmayı doğru yapabilmek için söylüyorum.

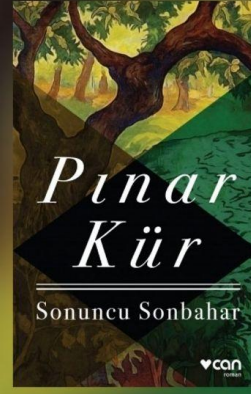

Erken eleştirilerin çatallandığı yer de burası. Variety, sezonu antolojiyi ilk kadın katille yeni ve heyecanlı bir yöne taşıyan “fazlasıyla sürükleyici” bir iş olarak değerlendirmiş. Buna karşılık RogerEbert'te Kaiya Shunyata çok daha temkinli: diziyi, anlatıyı keyifli kılmak uğruna gereksiz yere tarihi yeniden yazan ilginç fikirlerle tıka basa dolu, ne olmak istediğini tam bilemeyen bir yapım olarak tanımlamış. Bu ikinci teşhis, bizim çerçevemizle birebir örtüşüyor. “Tarihi gereksiz yere yeniden yazmak”, gerçek vakanın epistemolojik açıklığını melodramatik bir nedenselliğe feda etmenin bir başka adıdır. Gücünü belirsizliğinden alan bir davaya düzgün bir psikolojik gerekçe iliştmek, muammayı çözmez; onu ortadan kaldırır.

Bizim için buradan iki verimli tartışma çıkar. Birincisi, *çözümün statüsüyle* ilgili. Altın Çağ geleneğinde çözüm, metnin bütün ipucu düzeninin sınandığı, geriye dönük olarak doğrulanabilir bir zirvedir. Failin kim olduğu kadar, çözümün *nasil* kurulduğu da bir kalite ölçütüdür. Bu dizideyse “çözüm”, tarihsel kaydın vermediği bir hükmün yapımcılar tarafından tepeden dayatılmasıdır. Sınanabilir değil, dekoratiftir. İkinci tartışma ise, *gerçek vaka ile kurgu arasındaki etik-estetik sınırla* ilgili. Beraat etmiş, itiraf etmemiş, gerçek bir insanın kesin katil ve üstelik uydurma bir motivasyonla katil olarak sunulması, kurgunun kendi iç tutarlılığından ayrı bir sorumluluk katmanı doğurur. Klasik muammanın rahatlığı, failinin kurmaca olmasıdır; burada o rahatlık yoktur.

Sonuç olarak *Monster: The Lizzie Borden Story*, bir polisiyeden çok, polisiyenin ham maddesiyle, “çözülmemiş gerçek bir vakayla”, ne yapılmaması gerektiğinin ilginç bir örneği. Tam da bu yüzden, muammanın çözülmeye değil, korunmaya muhtaç olduğu nadir durumları tartışmak için elverişli bir vaka. ♦

İNCELEME

Sonuncu Sonbahar'a Eleştirel Bir Bakış

Ramazan Atlen

KİTAPIN KÜNYESİ

Adı: Sonuncu Sonbahar

Yazarı: Pınar Kür

Yayınevi: Everest

Basım Tarihi: 2007

Sayfa Sayısı: 330

Edisyon: 7. Baskı, Ciltsiz

Sonuncu Sonbahar, Pınar Kür'ün *Bir Cinayet Romanı* ve *Cinayet Fakültesi* ile birlikte üçlemeye dönüşen polisiye serisinin ikinci romanıdır. Yazar romanında gizemli bir cinayetin çözümünü anlatmanın yanı sıra polisiye romanın yazılış sürecini kurgunun bir parçası haline getirerek polisiyeyi postmodern anlayışla harmanlar. Ne var ki *Sonuncu Sonbahar*'da postmodern unsurların polisiye kurguya yeterince hizmet ettiğini söylemek mümkün değildir.

Sonuncu Sonbahar, Bir Cinayet Romanı'nın devamı niteliğindedir ve her iki romanın başkarakterleri aynıdır. Dedektif rolündeki matematik profesörü Emin Köklü'nün Akın Erkan'a kendisiyle evlenmesini teklif etmesinin üzerinden üç yıl geçmiştir. Romanın başında Akın Erkan'ın evlilik teklifinin yanı sıra, birlikte ikinci bir roman yazmayı da kabul ettiğini öğreniriz. Ancak Akın Erkan'ın kafası öykü fikirleriyle meşgul olduğundan bir kez daha polisiye roman yazmaya pek gönüllü değildir. Sonunda kocasının ısrarlarına dayanamaz ve ona gündemdeki Ateş Altındal cinayetini araştırmasını önerip kısa bir tatile gider. Emin Köklü araştırmasına başlar ancak sonraki günlerde hem cinayetin karmaşıklığı hem de tatilden dönen karısıyla birlikte evlerine yerleşen yabancı bir adamın varlığı kafasını karıştıracaktır.

Sonuncu Sonbahar'da postmodern edebiyat açısından üstkurmaca tekniği baskındır. Romanda iç içe girmiş iki öykü bulunmaktadır. Bunlardan birincisi bildiğimiz anlamda *katil kim* kurgusudur. İkincisi ise bu kurgunun yazılma öyküsüdür. Başka bir deyişle, roman kendi yazılış hikayesini de içermektedir. Nitekim Emin Köklü sık sık nasıl yazması gerektiği hususunda düşüncelere dalar. "Yoksa bu romanda da üçlerle mi uğraşacağız?" (Sayfa 30), "Okuduğum cinayet romanlarından hatırladığım kadarıyla

benim şimdi yaptığım şey yani katil adaylarının bir bir bertaraf edilmesi romanın başında değil sonunda yer alır. Ben matematikçi kafasıyla yaklaşıyorum olaya. Oysa roman tekniğine aykırı bu,” (Sayfa 36), “Derdim bu cinayeti çözmek değil (nasıl olsa çözerim). Asıl mesele karımunkilerden daha iyi bir roman yazabilmek,” (Sayfa 112), “Karımın aşığı olduğuna artık kesin gözüyle baktığım Gökhan’ı öldürmeye karar verdiğimi okur anlamıştır herhalde... Böylece hem onu cezalandıracağım hem de epeyce karmaşık bir roman yazarak karımdan öç alacağım,” (Sayfa 154) gibi cümlelerle anlatının kurgu olduğu okura açıkça bildirilir. Kısacası Emin Köklü karakteri hem cinayet soruşturmasını yürüten dedektif olarak romandaki eylemleri gerçekleştiren hem de bu eylemleri kaleme alan kişidir. Ancak bu iki unsur romanda birbirinden ayrı değil iç içe geçmiş haldedir. Bu yüzden olayların seyrine kendini kaptıran okur romanın üst kurmaca kısımlarına geldiğinde kendini başka bir gerçeklikte bulur.

Ayrıca romanda “Bir önceki romanın ikimiz tarafından yazıldığını hala kabul etmiş değil,” (Sayfa 5), “Cinayet bir an önce okurların gözü önünde işlenmeli. Bir önceki romanda olduğu gibi olay ha gerçekleşti ha gerçekleşecek diye 157 sayfa beklemek zorunda bırakılmamalı millet,” (Sayfa 19), “Yasemin’e ne oldu acaba? Üç yıldır onunla da görüşmedik. Gerçekten var mıydı öyle biri, yoksa yazarın uydurduğu, bana gerçekmiş gibi yutturduğu bir aldatmaca mıydı?” (Sayfa 20), “Ben tamamen başka bir şey yapacağım bu romanda. Geçen seferkine benzemeyecek, hayatı yansıtmayacak,” (Sayfa 144) gibi cümlelerle *Bir Cinayet Romanı*’na gönderme yapılır. Bu sayede hem önceki romandaki bazı olay ve karakterler hatırlatılır hem de anlatının kurmaca olduğu vurgulanmış olur.

Sonuncu Sonbahar’da postmodern anlatılarda olduğu gibi zaman ve mekân büyük ölçüde belirsiz ve işlevsizdir. Olayların geçtiği mekânlar birkaç istisna dışında tasvir edilmez. Karakterlerin içinde yaşadıkları gerçek zaman ile anlatıcının oluşturduğu romanın zamanı iç içedir. Yani anlatıcı hem romanı yazmakta hem de yazdıklarını yaşamaktadır. Ayrıca romanda şimdiki zaman ve geçmiş zamanın birlikte -kimi zaman aynı paragraf içinde- kullanılması, anlatıcının olup bitenleri gelecekteki bir noktadan geçmişe bakıp mı anlattığının yoksa eylem sırasında mı aktardığının belli olmayışı romanın geçtiği zaman dilimini muğlaklaştırır.

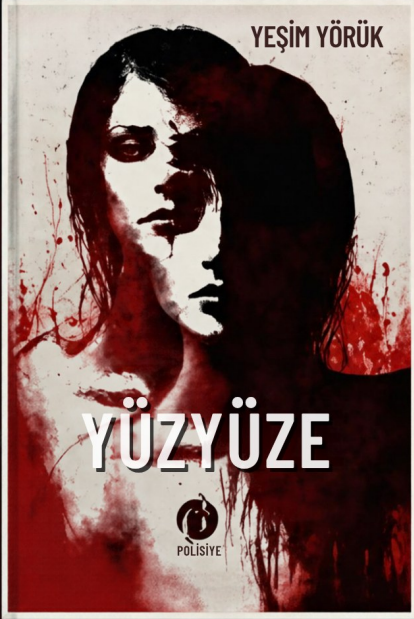
Postmodern romanlarda genelde olaylar birden fazla kişi tarafından anlatılır, böylece hem metnin birden fazla yazarın elinden çıkmış gibi algılanması sağlanır hem de gerçeğin çok boyutlu ve göreceli olduğu vurgulanır. Pınar Kür bu kaideye *Bir Cinayet Romanı*’nda uymuşken *Sonuncu Sonbahar*’da çoklu anlatıcı yerine tek bir anlatıcı kullanmıştır. Roman boyunca bütün olup bitenler okura Emin Köklü’nün bakış açısıyla ve birinci tekil anlatımla aktarılır. Bu yöntem okurun dedektif karakterinin iç dünyasına, duygu ve düşüncelerine aşina olmasına yardım etse de anlatımda tekdüzelik riskine yol açar. Örneğin romanın bir diğer önemli karakteri olan Akın Erkan’ın eylem ve düşünceleri okurdan saklanır. Romanı çoklu anlatıcının getirdiği avantajlardan mahrum bırakan bu durum hikâyenin sonundaki sürprize zemin hazırlamak amacına yorulabilir.

Öte yandan *Sonuncu Sonbahar*’da, postmodern öğelerin polisiye kurguyu desteklediği söylenemez. Örneğin *Bir Cinayet Romanı*’ndaki üstkurmaca tekniği (yazar karakteri Akın Erkan’ın hem romanı kurgulayıp yazması hem de bu kurgu içerisinde aktif rol alması) okurun gerçeklik algısını bozmakla kalmaz aynı zamanda polisiye kurguya hizmet eder ve muammanın çözümünde de önemli bir rol oynar. Bu bakımdan *Bir Cinayet Romanı*’ndaki postmodern öğelerle polisiye kurgu birbirini besleyen kıvamdadır. Oysa *Sonuncu Sonbahar*’da Emin Köklü’nün hikâyenin sonunda aslında kendisinin romanı yazmayıp Akın Erkan’ın yazdığı bir karakter olduğunu anlaması okurda sürpriz etkisi yaratmakla birlikte cinayetle ilgili muammanın çözümüne doğrudan katkı sunmamaktadır. Polisiye kurgu açısından bakıldığında ise romanın merak duygusunu yeni ipuçları ve beklenmedik gelişmelerle sürekli artırabildiği ancak okuru büyük bir şaşkınlığa sürükleyecek tatmin edici bir çözümünden mahrum bıraktığı söylenebilir.

Sonuç olarak *Sonuncu Sonbahar'da*, postmodern unsurların okurun gerçeklik algısını bozacak şekilde başarıyla uygulandığı ancak bu unsurların polisiye kurguyla yeterince bağdaştırılmadığı söylenebilir. Bu çerçeveden bakıldığında daha çok klasik gerçekçi biçime dayanan polisiye kurgunun yeni biçimlerle birleşmesinden doğan sorunlar, romandaki aksaklıkların açıklaması olarak değerlendirilebilir. ♦

KAYNAKLAR

- 1- <https://dedektifdergi.com/dedektif-dergi-polisiye-kitap-kulubunde-bu-ay/>
- 2- A. Pulat – H. Ö. Özcan, Postmodern Polisiye Bir Anlatı: Pınar Kür'ün Cinayet Fakültesi Romanı, Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 4(1), 115-128.
- 3- Dr. A. Mecit Canatac, Postmodern Polisiye Roman ve Pınar Kür'ün Bir Cinayet Romanı, A. Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, 2013, 223-238.

YEŞİM YÖRÜK

YÜZYÜZE

POLİSİYE

Gencoy Sümer:
“Yeşim Yörük, gerilim ve gizemi yine doruklara taşıyor.”

Funda Menekşe:
“Öyle sade, öyle doğal, öyle keyifli bir kalemi var ki öyküler su gibi akıp gidiyor.”

Emel Aslan:
“Yeşim Yörük, polisiye öykücüler arasında parlayan bir yıldız.”

İNCELEME

Yalanın Bedeli: Önay Yılmaz'dan Pinokyo Kapanı

Gencoş Sümer

Bazı polisiereler bir cinayetle, bazıları bir soruyla başlar. *Pinokyo Kapanı* ise bir yalanla başlıyor. Gece yarısı Marmaris yolunda ilerleyen otomobildeki bir ailenin hayatı, telefon ekranında beliren birkaç satırla sarsılır. O satırların ardından hiçbir şey bir daha asla eskisi gibi olmaz. Roman, daha ilk sayfasından okuruna asıl meselesini duyurur böylece. Bu, bir yalanın bazen cinayet gibi korkunç sonuçlara yol açabileceği gerçeğidir.

Yılmaz'ın kurduğu tuzak zekice. Uzun burunlu, maskeli bir figür, kalemini yalana bulaştırmış gazetecilerin peşine düşer. Ama bu figürün intikamı sıradan değildir. Her kurban, kendi yalanının başkalarına yaşattığı akıbetle yüzleşmek zorundadır. Buradaki edebî buluş, seçilen imgenin kendisinde gizli. Pinokyo, çocukluğumuzun en masum kahramanlarından biridir. Yalan söyledikçe burnu uzar. Aslında o, görünür hale getirilmiş bir vicdandır. Yılmaz, bu tanıdık masal kahramanını alıp tersine çeviriyor; sevimli kuklayı ürkütücü bir adalet meleğine dönüştürüyor. Bunun sonucunda da seri katil polisierelerinde çoğu zaman süs olarak gördüğümüz "imza" motifi, burada romanın ahlaki omurgasına yerleşiyor. Kitabın temel gerilimi kanlı sahnelerden değil, rahatsız edici bir fikirden besleniyor. Bazı yalanların bedelinin ölüm olduğu fikrinden...

Romanı bugüne bağlayan da bu. *Pinokyo Kapanı*, yalan haberin, gazeteci diliyle asparagasın, sosyal medya ve internet çağında nasıl bir salgına dönüştüğünü anlatıyor. Bir zamanlar modernistlerin yalnızca öngörü olarak tarif ettiği o parçalanmış dünya artık bir gerçek. Hakikatin bin parçaya bölündüğü bir çağda yaşıyoruz. Klasik polisiyenin sunduğu kesinlik pusulasına her zamankinden daha çok ihtiyaç var. Aklın kaosun içinden hakikati çıkarabileceğine duyulan inanç, işte tam da

böyle bir çağda her zamankinden kıymetli. *Pinokyo Kapanı* türün bu en derin damarını alıp doğrudan konusu yapıyor. Yalanın gerçeği bir bir yuttuğu bir dünyayı anlatırken, o dünyaya karşı aklın ve adaletin pusulasını da elinde tutuyor.

Bunu yapabilmesinin sebebi de belli. Çünkü Önay Yılmaz konuya dışarıdan bakan biri değil, mesleğin tam içinden gelen bir kalem. Uzun yıllar Hürriyet, Milliyet ve Star gibi kurumlarda çalışmış, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti tarafından birden fazla kez "Yılın Gazetecisi" seçilmiş, çevre ve basın ödülleri almış deneyimli bir gazeteci. Haberin mutfağını, o hız-doğruluk gerilimini, "bir teyit daha alsam mı" tereddüdünü, bir yanlış kelimenin nasıl bir hayatı yıkabileceğini içeriden biliyor. Romanın gazetecilik sahnelerindeki inandırıcılığı bu birikimden geliyor; okur, anlatılanların ardında gerçek bir deneyimin olduğunu hissediyor. Kitabı "doğruluktan, dürüstlükten ve tarafsız habercilikten ayrılmayan tüm basın emekçilerine" ithaf etmesi de bu yüzden boş bir jest değil. *Pinokyo Kapanı* bir polisiye olduğu kadar, dürüst gazeteciliğe adanmış bir sadakat romanı aynı zamanda.

Anlatının merkezinde, okurun kolayca sahipleneceği bir karakter var: Başkomiser İnci. Erkeklerin ağırlıkta olduğu bir büroda hem bir cinayet zincirini hem de kendi hak ettiği yeri kovalayan, azimli ve zeki bir kadın. Yılmaz, İnci üzerinden yalnızca bir polisiye kahramanı yaratmıyor; kadın polislerin görünürlüğü, mesleğin içindeki rekabet ve dayanışma gibi ince meseleleri de klişeye düşmeden anlatıya yediriyor. İnci'nin başlangıçta gergin olan bir meslektaşıyla ilişkisinin zamanla bir dostluğa evrilmesi, romana insani bir sıcaklık katan yan hatlardan sadece biri. Katilin izini sürerken kahramanımızın ev hayatına, yorgunluğuna, kayıplarına da tanık oluyoruz.

Doğu Gediz ise romanın vicdanını taşıyan figür. "Piyasadaki en temiz sicile sahip gazetecilerden biri" olarak tanıtılan bu karakter, aslında kitabın sorduğu asıl soruyu da bedeninde taşıyor: Gerçekten temiz olmak mümkün müdür? Hız, rekabet ve manipülasyonla çevrili bir meslekte hiç mi kimse lekelenmez? Yılmaz, bu soruyu vaaza dönüştürmeden, olay örgüsünün gerilimi içinden sorduruyor; okuru da kahramanla birlikte düşünmeye çağırıyor.

Yapı tarafında da Yılmaz'ın hanesine yazılacak isabetli tercihler var. Roman, iki zaman katmanı arasında gidip geliyor: İki buçuk yıl önce yaşanan ve her şeyi başlatan o karanlık gece ile bugünün soruşturması. Geçmişte kalmış bir olayın, şimdiki zamanın altından usulca yükselerek anlatıyı biçimlendirmesi, okuru "acaba" duygusuyla ilerlemeye iten güçlü bir kurgu hamlesi. Kısa bölümler ve sık sahne değişimleri sayesinde kitap su gibi akıp gidiyor. Olayların geçtiği coğrafya da tanıdık: Marmaris'in kıvrımlı yollarından Belgrad Ormanı'na, Rumelifeneri'nin kayalıklarından Kilyos'a uzanan bu mekânlar, hikâyeye hem gerçeklik hem de yerli, tanıdık bir atmosfer veriyor.

Pinokyo Kapanı, Yılmaz'ın verimli kaleminin yeni bir halkası. Heybeliada Cinayetleri, Günbatımı Cinayetleri, Ölüm Deltası, Poseidon'un Laneti gibi çok sayıda romanın ardından gelen bu kitap, yazarın polisiye türündeki ısrarının ve ustalaşan kaleminin bir ürünü. Türün meraklıları için tanıdık, güvenilir bir imza; yeni okurlar içinse iyi bir başlangıç noktası.

Kitabın başındaki Sedat Simavi'nin "**Kalemine daima efendi kal, gerekirse kır ama sakın satma,**" sözü, aslında bütün romanın pusulası. Bir yanda gerilim, kaçırılmalar, izini sürdükçe daralan bir çember; diğer yanda kaybın, yasın ve adalet arayışının insani ağırlığı. Önay Yılmaz'ın bu yeni romanı, hem iyi bir polisiye hem de üzerine düşünmeye değer bir kitap arayanlar için raftaki yerini fazlasıyla hak ediyor.

Pinokyo Kapanı — *Yalan Yazarsan Ölürsün!*, Toros Yayınları etiketiyle, Emir Tali'nin kapak tasarımıyla raflarda. ♦

İNCELEME

Ödüllü Bir Romana Dedektif'ten Son Okuma

Gamze Yayık

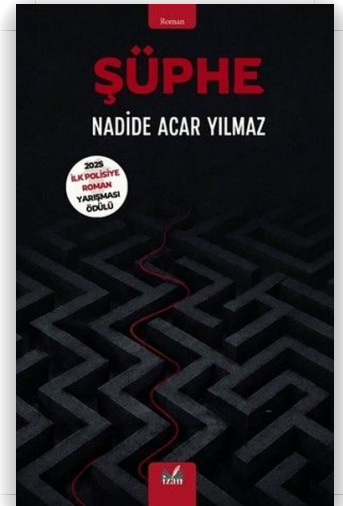
Cıktığı günden bu yana karşılıklı anlayış ve destek içinde olduğumuz **SUÇÜSTÜ Dergisi**'nin **İlk Polisiye Roman Yarışması**, okurları ikinci kez yeni bir yazarla tanıştırdı. 2025 yılının kazanan ismi, **Şüphe** romanıyla **Nadide Acar Yılmaz** oldu. **Şüphe**, geçtiğimiz günlerde İzan yayıncılık etiketiyle satışa sunuldu. Bu yazı vesilesiyle **Dedektif Dergi** ekibi olarak yazarı tekrar tebrik ediyor, edebiyat yolculuğunda başarılar diliyoruz.

Günümüz edebiyat dünyasında yazarların sıkça yakındığı iki konu var; basım için yazardan para talep eden yayınevleri ve okura erişebilmenin zorluğu. Her iki konuda da kapitalist sistemin açgözlü çarkları acımasızca işliyor. Okur sayısının düştüğü, yazar sayısının arttığı yönündeki verileri doğru saysak bile, eser seçerken yazarın sosyal medya hesaplarındaki takipçi sayısını soruşturan, imza günlerine eşin, dostun, akrabaların gelirse kaç satarım diye parmak hesabı yapan ticarethaneler dışında edebiyata, yazara ve elbette okura saygısı olan az sayıda yayınevi kaldığını üzümlere gözlemliyoruz. Yapay Zekâ konusuna hiç girmiyorum ki konu uzamasın.

Bu nedenlerle pek çok yazar, özellikle de yazı dünyasına yeni adım atıyorsa, edebiyatın farklı dallarında açılan yarışmalara rağbet ediyor. Neyse ki bu yarışmaların ve ödüllerin büyük çoğunluğu taze kalemleri heveslendirmek ve okuru farklı ve yeni zihinlerle tanıştırmak niyetinde. **Dedektif Dergi**'yi yakından takip eden okurlarımız **Zehirli Kalem Polisiye Öykü Ödülü**'nden haberdardır mutlaka. Bu ödül vesilesiyle polisiye dünyasına nice kalemleri kazandırdığımızı da illaki bilirsiniz.

Şüphe, yukarıda anlattığım türde bir yarışmayla okur önüne çıkabilen bir ilk roman.

2025 yılı kazananı Nadide Acar Yılmaz, Ankara'da yaşayan bir kimya mühendisi. Uzun yıllar kendi mesleğini icra ettikten sonra edebiyata gönül vermiş bir emekçi. Yazdığı öyküleri farklı ödüllerle taçlanan yazar, cesaretini toplayarak ilk roman yarışmasına başvurmuş. Yarışmanın sonucunda da kısa ama derli toplu dosyasıyla birincilik ödülüne layık görülmüş.

Romanın ön sözünde Alper Kaya, hikâyedeki asıl sorunun “Kim yaptı?” olmadığını söylemiş. Tecrübeli bir polisiye okuru olarak buna katılmadığımı belirtmek isterim. Her ne kadar romana ismini veren ŞÜPHE hissi kurgu boyunca sürse de bir okur olarak ben her sayfayı katili arayarak çevirdim. En azından Mehtap Komiser’in eşi tarafından aldatılıp aldatılmadığını hiç dert edinmediğimi rahatlıkla söyleyebilirim. Katilin okurdan ustaca gizlendiği, okurun satırlar arasında dikkatle ipucu aradığı tür, hiç şüphe götürmez ki polisiye kurgunun en sevilen metinleridir. Romanlarda cürmü kimin işlediğinin önemsenmesinin artık demode olduğunu iddia edenlerin evde gizli gizli çok satan, güncel *Whodunit* eserleri okuduğuna eminim ama ispat edemem. Bu bağlamda *Şüphe*’nin kurgu boyunca katili aradığımız bir polisiye olduğunu düşünüyorum.

Şüphe oldukça kısa bir roman. Bu konuda yazara müteşekkirim. Vakaya odaklanmış, gereksiz detaylardan arınmış, hedefine hızla koşan kurgular okurun romanı soluksuz okumasını sağlar. Olayın muammasını çözmekten hoşlanan, çözüm sürecinde yaşananları takip etmekten zevk alan okurlardan sanırsanız romanı uzun, upuzun tarihi mekân tasvirleriyle, yemek tarifleriyle, Yunan tanrıalarının karıkarışık ilişkileriyle dolduran polisiye metinlerden nasıl yorulduğumuzu da bilirsiniz. Vakayı çözmeye kararlı zihinlerimizi bazen sırf bulandırmak için, bazense ‘bak polisiyeye katman katman yüksek(!) edebiyat katarak nasıl şaheserler yaratıyorum,’ demek adına bu eziyeti yapan yazarları fırsatını bulmuşken bir sefer daha esefle kınayalım.

Şüphe’nin ana karakteri bir kadın polis. Son dönemde rafa çıkan yerli romanlarda gerçek hayatın tersine Cinayet Büro’da çalışan kadın memurlara sıkça rastlıyoruz. Bu şimdilik sevindirici olsa da ileride klişe olma yolunda bir tehlike. Mehtap kusurlu bir karakter; mesleğinde henüz ehil değil, kendine güveni zayıf, duygusal olarak incinmeye müsait ve en kötüsü ailesine olan bağlılığı mesleğine olan sadakatinin önünde. Eğitimli bir polis olmasına rağmen daha ilk bölümde olay yerinden delil aşırıp saklıyor. Suçu çözmeden önce suça bulaşmakta sakınca görmüyor. Bu bakımdan hasarlı bir karakterden beklentimizi karşılıyor. Romanın zamanı tek bir gün olduğu için, yani cinayetin araştırılıp çözülmesi bir gün içinde gerçekleştiğinden, kahramanda çok büyük bir değişiklik beklentisine girmemek gerek.

Mehtap olay yerinde bir yakınına ait eşyayı bulunca mesleğini tehlikeye atarak kendi soruşturmasını yürütmeye karar veriyor. Soruşturma sürecinde umulmadık ilişkiler ve olaylar açığa çıkıyor. Her bulgu Mehtap’ı katile yaklaştırmakla, mesleğinden ve ailesinden uzaklaştırıyor. Okuma keyfini bozmamak için romanın detaylarına girmeyeceğim.

Yazar, karakter sayısını makul tutarak romanın olay odaklı kalmasını başarmış. Başta kurban olmak üzere yan karakterlerin tasvirlerini gerçekçi, diyaloglarını doğal buldum.

Görsel tasarımın bu kadar kolaylaştığı bir dönemde kapağın tasarımını beğenmediğimi ve özensiz bulduğumu söylemeden geçemeyeceğim. Yapay Zekâ belası yüzünden raflar yapay ve abartılı kapaklarla dolu. Bu nedenle bir çizerin emeği olan kapaklar raflarda daha kıymetli duruyor. En azından grafik tasarımı biraz daha çarpıcı bir kapak *Şüphe* için daha uygun olurdu. Yazı sanatının bir tamamlayıcısı olarak kapak ve arka kapak konusunda yayınevlerinin daha dikkatli ve seçici olmaları elzem.

Nadide Acar Yılmaz’ın yazı diline aşına değildim. Romanda kullandığı anlatımı yalın ve yeterli buldum. Şiirsel olduğu düşünülerek devrilen cümleler, hiç duyulmadık renklerle süslenmiş mekân tasvirleri falan arıyorsanız bu romanda onlara yer yok, biliniz. Yazar, anlatımında net ve romanın sonuna dek dizginleri akıl çelen gevezelik perilerine kaptırmıyor. Elbette genişletilebilir sahneler, eklemler karakterler, anlatılacak alt hikâyeler olabilir. Ancak bu bir yazar tercihi ve kesinlikle doğru verilmiş bir karar olmuş.

Romanın belki de tek eleştirebileceğim yönü, polisiyenin kurallarından en anlamlısı olduğunu düşündüğüm **adil oyun kuralı**nda mızıkçılık yapılması. Biz polisiye okurları bu türü –saklamakta sa-

kınca görmüyorum– zekâmızla övündüğümüz için severiz. Her vaka, çözümünü son sayfadan önce bulmaya çalıştığımız bir bulmacadır. İyi bir polisiye yazarı ipuçlarını satırlar arasına ustalıkla yerleştirmeyi bilir, okuruyla bile isteye bir akıl yarışına girer. *Şüpheli*, sürpriz sonucuyla beni oldukça şaşırtsa da çözüme giden yolda ana karakterle eşit şartlara sahip olmamamız, ne yalan söyleyeyim, hayal kırıklığına uğramama neden oldu.

Yazarın derdi konusunda da biraz düşündüm. Vaka odaklı, kısa, net polisiyeleri sevsek de derdi olmayan eserlerin gelip geçici olduğunu biliriz. *Şüpheli*'nin ilk sayfalarında yazarın üst üste kentsel dönüşümden bahsetmesi bende ilerleyen sayfalarda büyük şehirlerin modernleşmek adı altında kötü mimari ve ranta teslim olmasının ele alınacağı beklentisini oluşturmuştu. Ancak bu gerçekleşmedi. Aile, aile bağları üzerine çok derin düşünmek de zaman aralığının kısalığı ve olayın çözümündeki hız nedeniyle mümkün olmadı. Ben beklentimi yüksek tutsam da son bağlamda bunlar ve belki buna benzer sayılabilecek pek çok toplumsal mesele okurun kendi beklentisidir ve yazar bir polisiye romanda elbette bunları karşılamak zorunda değildir.

Sonuç olarak; *Şüpheli* bir ilk roman olarak başarılı bir eser. Polisiye okurunun beklentisini karşılayacağını ve ödülü hak ettiğini söyleyebilirim. Yazarın diğer anlatılarını ve gelecekte yazdıklarını takip edeceğim. Umarız bu başarısı yeni ve hevesli kalemlere ilham olsun, polisiye edebiyata verilen nitelikli eserler artsın.

Son olarak, Suçüstü İlk Polisiye Roman Yarışması'nın 2024 yılı kazananı sevgili Umut Kaygısız ile 60. sayımızda Ramazan Atlen röportaj yapmıştı, ben de İzmir'de düzenlenen 2. Polisiye Şenliği'nde yazarla romanı hakkında yüz yüze konuşma şansı bulmuştum. Röportajı okumak isterseniz buradan (<https://dedektifdergi.com/umut-kaygisizla-soylesi/>) ulaşabilirsiniz. ♦

7.ZEHİRLİ KALEM POLİSİYE ÖYKÜ ÖDÜLÜ SONUÇLARI

1. Kandiller Sönerken – Taner Şen
2. Galata Sislin Elindeyken – Didem Edem
3. Tutanak – Ummahan Doğan
4. Kalabalık – Umut Kaygısız
5. Tokat – Hürol Özelsel
6. 14. Ölçüdeki Leke – Tülay Kök
7. Yüzünü Buruşturarak Adam – Cem Sinan Altun
8. Ve Ölüm Sahne Aldı – Güven Cangirili
9. İki Kadeh – Evrim Hikmet Ögüt
10. Bakırın Sustuğu Gece – Yakup Kılıç

FİLM-DİZİ

Polisiye Film ve Dizi Rehberi

Aytaç Kara

The Capture (2019-)

IMDb: 8.0

The Capture, 2019'da BBC'de ilk sezonu ile izleyiciyle buluştu. 2022'deki ikinci sezonunun ardından son olarak 2026'da üçüncü sezonu ile ekrana gelen İngiliz yapımı, bir gerilim ve polisiye dizisi.

Senaryosunu Ben Chanan'ın kaleme aldığı yapımın başrolünde Holliday Grainger yer alırken ilk sezonda ona Callum Turner eşlik ediyor. Kadroda ayrıca Lia Williams, Ron Perlman, Ben Miles, Paapa Essiedu, Indira Varma, Charlie Murphy ve Killian Scott gibi isimler bulunuyor.

Dizide ilk sezon, Afganistan'da görev yapmış eski asker Shaun Emery'nin savaş suçu davasından beraatının ardından yeniden cinayet ve adam kaırma suçlamalarıyla karşı karşıya kalmasını konu alıyor. Güvenlik kameraları tarafından kaydedildiği düşünülen görüntüler, Shaun'u suçlu gösterirken davayı yürüten Met Polisi dedektifi Rachel Carey, delillerdeki tutarsızlıkları fark eder.

Soruşturma ilerledikçe Rachel, yalnızca tek bir suç vakasını değil; devlet kurumlarını, istihbarat servislerini ve gelişmiş gözetim teknolojilerini içine alan çok daha büyük bir komplonun izine rastlar.

İkinci ve üçüncü sezonlarda hikâye genişleyerek gerçek zamanlı görüntü manipülasyonu, deepfake teknolojileri, yüz tanıma sistemleri, devlet gözetimi ve bilgi savaşları gibi günümüzün tartışmalı konularına odaklanıyor.

The Capture, dijital çağın gözetim teknolojileri, yapay zekâ ve dezenformasyon kavramlarını konu alarak günümüz teknolojisinin hukuk, siyaset ve güvenlik üzerindeki etkilerini sorguluyor. Gerçekle kurgu arasındaki sınırlar giderek silikleşirken "Gördüğümüz her görüntü gerçek mi?" sorusu soruluyor.

DTF St. Louis (2026)

IMDb: 7.3

Kara mizah, suç, gizem ve psikolojik gerilim unsurlarını bir araya getiren Amerikan yapımı bir mini dizi olan *DTF St. Louis*, mart ayının başında HBO'da izleyiciyle buluştu. Steven Conrad (*Patriot*, *Perpetual Grace*, *LTD*) imzalı yapımın sezonu yedi bölümden oluşuyor. Ülkemizde HBO Max Türkiye'nin kütüphanesinde bulunuyor.

Dizinin ana kadrosunda Jason Bateman, David Harbour, Linda Cardellini, Richard Jenkins, Joy Sunday, Peter Sarsgaard, Chris Perfetti, Wynn Everett, Arlan Ruf, Aizley Ford ve Maddyn Kendall gibi isimler yer alıyor.

DTF St. Louis, temmuz ayında açıklanan Primetime Emmy Ödülleri'nde toplamda 13 adaylık aldı. Bunların arasında Mini Dizi kategorisinin yanı sıra Jason Bateman, David Harbour, Linda Cardellini, Joy Sunday ve Richard Jenkins için gelen oyunculuk adaylıkları da bulunuyor.

Orta yaş bunalımı, kimlik arayışı ve ahlaki gri alanlar üzerine kurulu hikâyede televizyon meteoroloğu Clark Forrest, işaret dili tercümanı Floyd Smernitch ve Floyd'un eşi Carol'ın yolları evli çiftlere gizli ilişkiler kurma imkânı tanıyan "DTF St. Louis" adlı bir flört uygulamasıyla kesişiyor.

Masum gibi duran bu katılma kararı sonrası yaşananlar kısa sürede aldatma, yalanlar ve giderek büyüyen bir suç sarmalına dönüşüyor. Bir cinayetle sonuçlanan ve iki farklı zaman çizgisi eşliğinde anlatılan olaylar sırasında dedektifler karmaşık bir soruşturmanın içine çekilirken geçmişte yapılan seçimler ve saklanan sırlar ortaya çıkmaya başlıyor.

The Sheep Detectives (2026)

IMDb: 7.4

Yönetmenliğini Kyle Balda'nın üstlendiği, senaryosunu Craig Mazin'in (*Chernobyl*, *The Last of Us*) kaleme aldığı *The Sheep Detectives*; polisiye, gizem, aile ve komediyi bir araya getiren İngiliz-Amerikan ortak yapımı bir film.

Leonie Swann'ın vakti zamanında dilimize *Gleenkill: Bir Koyun Polisiyesi* adıyla çevrilerek yayımlanmış romanından uyarlanarak hazırlandı. Hali-hazırda Amazon Prime Video Türkiye'nin kütüphanesinde yer alıyor.

Ana kadrosunda Hugh Jackman, Nicholas Braun, Nicholas Galitzine, Molly Gordon, Hong Chau ve Emma Thompson gibi isimler yer alırken filmdeki koyun karakterleri Julia Louis-Dreyfus, Bryan Cranston, Patrick Stewart, Regina Hall, Chris O'Dowd, Bella Ramsey, Rhys Darby ve Brett Goldstein seslendiriyor.

Bir çiftlikte yaşayan ve koyunlarına her akşam polisiye romanlar okuyan George Hardy, bir sabah gizemli şekilde ölü bulunur. Bunun sıradan bir kaza olmadığına karar veren koyunlar katili bulmak için kendi soruşturmalarını başlatır.

İnsanlar çoğu olayın ayrıntılarını gözden geçirirken George'un kendilerine okuduğu polisiye hikâyeler sayesinde dedektiflik hakkında epey bilgi sahibi olan koyunlar kendi bakış açılarıyla ipuçlarını bir araya getirir. Her biri farklı karakter özelliklerine sahip olan sürü üyeleri, çiftlikte yaşayan insanlar, komşular ve polis arasında geçen olayları çözmeye çalışırken komik ve sürükleyici bir maceraya atılır.

Islands (2025)

IMDb: 6.4

Islands, psikolojik gerilim ve suç dramasını bir araya getiren bir film. Alman yönetmen Jan-Ole Gerster (*Oh Boy*, *Lara*) kamera arkasında ve senaryoda kendisine Blaž Kutin ile Lawrie Doran'ın eşlik etmiş.

Kimlik arayışı, yabancılaşma, bastırılmış suçluluk duygusu ve hafızanın güvenilirliği gibi temaları işleyen filmin başrolünde Sam Riley yer alırken, ona Stacy Martin, Jack Farthing, Dylan Torrell, Agnès Hurstel ve Amr Waked gibi isimler eşlik ediyor. Film, dünya prömiyerini Şubat 2025'te 75. Berlin Uluslararası Film Festivali'nin Berlinale Special bölümünde gerçekleştirdi. Geçtiğimiz eylül ayında ise ülkemizde vizyona girerek altı hafta vizyonda kaldı.

Kanarya Adaları'ndaki lüks bir tatil tesisinde tenis eğitmeni olarak çalışan Tom, dışarıdan bakıldığında rahat bir yaşam sürüyor gibi gözükmektedir. Gerçekte ise sıkıcı bir rutinin, yalnızlığın, amaçsızlığın ve giderek kendisini tüketen bir hayatın içindedir. Günlerini turistlere ders vererek gecelerini ise alkol ve kısa süreli ilişkilerle geçiren Tom'un dengesi, tatil için adaya gelen gizemli bir aileyle tanışmasının ardından bozulur.

Tom, Anne, eşi Dave ve küçük oğulları Anton ile yakınlaştıkça kendisini ailenin karmaşık ilişkilerinin içinde bulur. Üstelik Dave bir gece aniden ortadan kayboluverir. Bu durum başlangıçta sıradan bir kayıp vakası gibi görünse de zaman geçtikçe Tom'un bildikleri ile hatırladıkları arasındaki sınırlar bulanıklaşmaya başlar. Polis soruşturması derinleşirken Tom hem şüpheli hem de tanık olur. ♦

KİTAP TANITIM

Benim Kitaplığımdan

Yeşim Yörük

Sekiz Buçuk Metrekare – Özlem Abut Otluoğlu

Yayınevi: HERDEM KİTAP YAYIN / HERDEM POLİSİYE

Basım Tarihi: 2026

Sayfa Sayısı: 460

Tür: POLİSİYE-ROMAN

Roman, bir hafriyat çalışması sırasında, kepçeye bir kafatasının takılmasıyla başlıyor. İnşaat sahasının ve Tunç Holding'in sahibi Halit Tunç haber vermeye yanaşmasa da işçilerden biri polisi arıyor ve Başkomiser Feraye Atılğan ve yardımcısı Komiser Cavit Karael vakayı soruşturmaya başlıyor. Adli Tıp'tan gelen bilgilere göre 20-25 yıl önce öldürüldüğü ve yaşının en fazla yirmi olduğu tespit edilen maktulün, bulunduğu yere, dini vecibelere uygun pozisyonda konulduğu ve öldürüldüğü sırada hamile olduğu ortaya çıkıyor. Cesedin üzerinde üç farklı DNA kalıntısı tespit ediliyor ve bunlar dan birinin bebeğin babası olduğu ortaya çıkıyor.

Başkomiser Feraye Atılğan ve yardımcısı Komiser Cavit Karael, önce bunun eski bir faili meçhul cinayet olduğunu düşünüyorlar. Ekip, ellerinde DNA delili bulunmasına rağmen katile dair bir ipucu yakalamakta zorlanıyor.

Cinayet Büro ekibi, kitabı okuyunca daha iyi anlayacağınız bir sebepten, vakaya Sekiz Buçuk Metrekare adını veriyor. Romanın adının arkasındaki bu karanlık boyutun, kurgunun kasvetini ve trajediyi çok daha vurucu hale getirdiğine hayretle şahit oluyoruz. İsimi detay, olay örgüsünü çözmeye yaramasa da kurgunun karanlık ve tekinsiz atmosferini zirveye taşımaya yetiyor.

Roman, iki farklı zaman dilimi arasında mekik dokuyarak ilerlerken bizi belirli aralıklarla 1999 yılına ve sonrasına götürüyor. Kalfa, Amele ve Ufaklık adlı üç inşaat işçisinin hayat hikâyeleriyle buluştuğumuz bu bölümlerde, üçlünün hayatlarının Müteahhit adındaki karanlık bir adamın himayesine girdikten sonra nasıl değiştiğini okuyoruz.

2025'e döndüğümüzde, severek evlenen fakat yıllar içinde baskıcı ve ukala bir adama dönüşen Veysi Varol ile kırılgan, zarif ve psikolojik şiddetle sindirilmiş karısı Funda Varol'un hikâyesiyle yüzleşiyoruz. Hırslı Müteahhit Veysi, işlerini büyütmek amacıyla ünlü iş insanı Muammer Başaran'ı ve karısını akşam yemeğine davet ediyor. Niyeti adamı ortaklığa razı edip servetini ve adını büyütmek. Ne var ki adamın kendini beğenmişliği, görgüsüzlüğü ve narsistliği Muammer Başaran'ın gözünden kaçmıyor. Özellikle onların gözü önünde karısı Funda'ya saygısızca davranması, Veysi'nin hayalini kurduğu ortaklığın başlamadan bitmesine sebep oluyor. Olaylar ertesi gün içinden çıkılmaz bir hal alıyor ve Veysi'nin karısı Funda ve dört yaşındaki oğlu bir anda ortadan kayboluyor. Karısı ve oğlu için kayıp ilanı vermeye geldiği Emniyette Feraye Atılğan'ın hışmına uğrayan adam, nasıl bir belaya bulaştığını o anda fark etmiyor.

Kayıp Şahıslar Büro Başkomiseri Levent, kayıp kadının ölmüş olabileceği şüphesiyle soruşturmasına Cinayet Büro Başkomiseri Feraye'yi de dahil ediyor. Birlikte Veysi ve Funda'nın oturduğu apartmana gidiyorlar. Feraye, aynı apartmanda oturan, Funda Varol ve Veysi Varol'un ev sahibi Lamia Dikmen ile tanışıyor. Bu tuhaf kadın, kayıp vakasını hiç ummadık yönlerle çekiyor.

Cinayet vakasında yerinde sayan Başkomiser ve yardımcısı, kayıp vakasında dolu dizgin ilerliyor. Kısa sürede Funda ve oğlunun cesetlerine ulaşıyor. Tüm deliller iki farklı zamanda işlenen bu üç cinayetin aynı yöntemlerle işlendiğini gösteriyor. İki vakanın birleşmesi ise geçmişle günümüzü iç içe geçirip hiçbir karşılaşmanın, hiçbir ipucunun, hiçbir detayın tesadüf olmadığıyla bizi yüz yüze getiriyor. Sondaki ters köşe ise o ana kadar yaptığınız tüm tahminleri yerle bir ediyor.

Empat – Günay Gafur

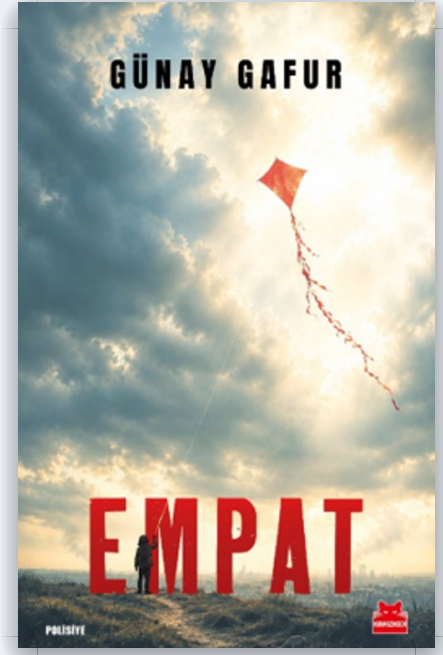
Yayınevi: KIRMIZI KEDİ YAYINEVİ

Basım Tarihi: HAZİRAN 2026

Sayfa Sayısı: 160

Tür: PSİKOLOJİK GERİLİM - ROMAN

Günay Gafur'un psikolojik derinliği ön plana alan, yazarın karanlık atmosfer kurmadaki ustalığını gözler önüne seren yeni romanı Empat, ülkenin en karanlık geçmişini 160 sayfaya sığdırabilmiş başarılı bir psikolojik gerilim romanı. Yazar bu romanında klasik polisiyeye çelme takmış ve suçun çözümünden ziyade karakterin iç dünyasına, hafızaya ve travmalara yoğunlaşmış. Okuru bir empatın zihninde doğaüstü bir labirente sokan, suçun insan üzerindeki etkisini, insan psikolojisini, iyi ile kötünün savaşını ön planda tutan, gerilim düzeyi yüksek, gerçek olaylarla harmanlanmış iyi bir kurgu çıkmış ortaya. Romanda 'Katil Kim?'den ziyade 'Katillerimiz Kimler?' sorusuna cevap bulacaksınız. 80 darbesi, Madımak katliamı, 17 Ağustos depremi, ekonomik kriz, intiharlar, darbe girişimi, Soma faciası, bombalı saldırılar, yılbaşı katliamı, Çorlu tren kazası, kadın ve çocuk cinayetleri, suça karışan çocuk görünümü katiller, Kahramanmaraş ve çevresini adeta yerle bir eden, elli bin kişinin canına mâl olan deprem, orman yangınları ve en sonunda Yenidoğan Çetesi olaylarına değinen roman, okura ülkeye damgasını vurmuş suçların, suçluların muhakemesini yaptırıyor.

Empat, 1988 yazında, sekiz yaşındaki Güney'in arkadaşlarıyla oyun oynarken gördüğü bir sanrıyla başlıyor. Fısıltılar eşliğinde bir anda kendini bir göl kenarında buluyor, çaresiz bir bebeğin sulara gömülmesine şahit oluyor. Güney, gerçekte hayalin iç içe geçtiği o anı anlamlandırmakta zorlanıyor. Akşam dayısı İstanbul'dan geliyor ve ortalık bir anda bayram yerine dönüyor. Uzun bekleyişin sona ermesi, sevgiyle kucaklaşma, hasret giderme, gün içinde yaşadığı tuhaflığı unutturuyor Güney'e. Ta ki dayısı aynı gece, üstelik de onu gizemli bir oyuna dahil etmişken aniden ölene kadar. Ölürken ar-
dında bıraktığı, son şiirinin satırları, Güney'in daha birkaç saat önce gördüğü sanrıda duyduğu cüm-
leyle birebir uyuşunca, yaşadıklarının önemsenmeyecek bir kötü rüya olmadığına çocuk beyni ikna
oluyor. "Unutma sakın! Katillerimiz nefes kadar yakın!"

Sonraki yıllar Güney, tekrarlanan her kabusun, bebek sesinin, fısıltının ardından birinin, birilerinin ölmesiyle kendini lanetli, karanlık ruhlu, uğursuz bir kahin olarak görmeye başlıyor. Büyüyor, eksili-
yor, seviyor, seviliyor, çoğalıyor, yaşıyor fakat her seferinde korkunç bir vızıltıyla ve lavanta kokusuy-
la gelen kabuslarından ve peşi sıra gelen ölümlerden asla kaçamıyor.

Çırak – Tess Gerritsen

Yayınevi: DOĞAN YAYINLARI

Basım Tarihi: 2008

Sayfa Sayısı: 336

Orijinal Adı: THE APPRENTICE

Çevirmen: BEGÜM KOVULMAZ

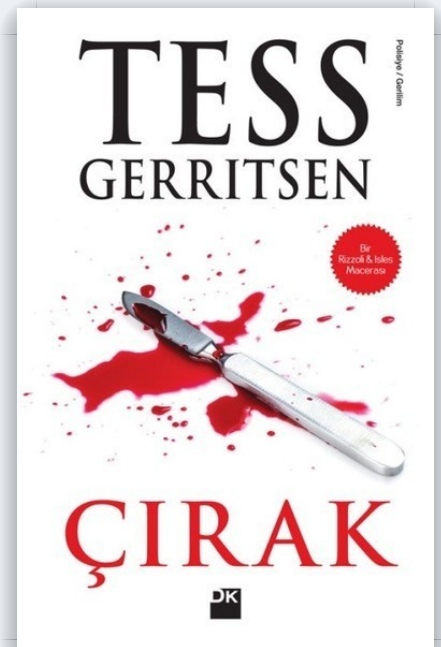
Tür: POLİSİYE-GERİLİM

Rizzoli & Isles serisinin ilk kitabı Cerrah'ta Warren Hoyt'un saldırısına uğrayan ve ölümden kıl payı kurtulan Jane Rizzoli, ikinci kitap Çırak'ta, fiziksel yaralarından çok ruhsal çöküntüsüyle savaşıyor. Jane bu kitapta daha kırılığandır.

Jane Rizzoli hayatını ve ruh sağlığını normale sokmaya çalışır-
ken, Newton'daki bölge polisinden Dedektif Vince Korsak, Rizzo-
li ile irtibata geçer ve Newton'da işlenmiş bir cinayette Warren
Hoyt'un izlerine rastladığından şüphelendiğini söyler. Cerrah'in
etkisinden henüz kurtulamayan Rizzoli, Korsak'ın çağrısına kayıt-
sız kalamaz. Olay yerine vardığında ev sahibi Dr. Richard Yeager'ın vahşice öldürülmüş olduğunu
görür, karısı Gail Yeager kaçırılmıştır. Cinayeti Cerrah ile ilişkilendiren detay çiftin yatak odasıdır.
Kadının kanlı geceliği özenle katlanıp odadaki koltuğun üzerine bırakılmıştır. Rizzoli'nin aklına
gelen bir ayrıntı soruşturmayı olduğundan daha ürpertici hale getirir. Ya Hoyt kendine yeni bir ortak,
bir çırak bulduysa?

Birkaç gün içinde Boston'daki Stony Brook korusunda bir ceset bulunur. Kurbanın Newton'dan ka-
cırılan Gail Yeager olduğu düşünülmektedir. Aynı gün olay yerinde FBI ajanı olduğunu söyleyen bir
adam belirir. Newton Emniyetinin FBI'dan yardım talep ettiğini söylemektedir. Rizzoli, adının Gabri-
el Dean olduğunu söyleyen bu adama şüpheyi yaklaşıyor. Olay Yeri İnceleme ekibi arazide, gömüleli
epey vakit geçtiği besbelli, bir başka beden kalıntılarına ulaşır. Belli ki bu arazi katilin mezarlığıdır.

Ajan Dean, bölgeyi gözetim altında tutmayı önerir. Bu şekilde katile tuzak kurmayı hedeflemektedir.
Eğer orası gerçekten katilin mezarlığı ise, eninde sonunda araziye geri gelecektir.

Adli Tıp doktoru Maura Isles, otopsi esnasında Gail Yeager'ın kaçırıldığı gün öldürüldüğünü tespit eder. Ajan Dean'in son anda yönlendirmesi sonucu kadının vücudunda hâlâ canlı olduğu saptanan sperm kalıntıları bulunur. Bu da Nekrofil bir katille karşı karşıya olduklarını kanıtlar.

Olaylar iç içe geçmişken Warren Hoyt'un hapishaneden kaçtığı haberi gelir. Hoyt artık sokaklardadır ve doğrudan Jane Rizzoli'yi hedef alan, onun peşinde olduğunu açıkça belli eden tehditler savurmaya başlamıştır bile.

Yeni bir cinayet haberi ekibin işini daha da zorlaştırır. Rizzoli Warren Hoyt'un, Hakim ile birlikte hareket etmeye başladığını anlar. Jane Rizzoli için, korku dolu bir koşuşturmaca yeni başlamaktadır.

Sessiz Hasta – Alex Michaelides

Yayınevi: DOMİNGO YAYINEVİ

Basım Tarihi: AĞUSTOS 2023

Sayfa Sayısı: 309

Orijinal Adı: THE SILENT PATIENT

Çevirmen: ASLI PERKER

Tür: POLİSİYE-GERİLİM

Hikaye, Londra'nın tanınmış ressamlarından Alicia Berenson ile başarılı moda fotoğrafçısı eşi Gabriel Berenson'ın dışarıdan bakanlara parıltılı ve mutlu gibi görünen evlilikleriyle başlıyor. Ancak bu tablo, bir gece yaşanan vahşi bir olayla paramparça oluyor.

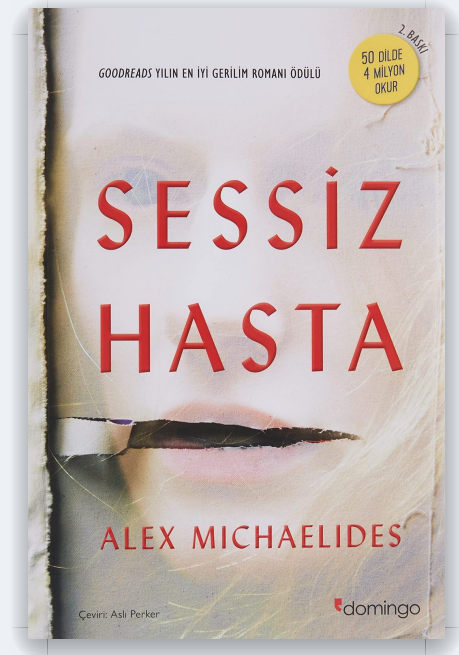
Bir akşam, Gabriel eve geç geliyor. Evde yalnız olan Alicia ile aralarında ne geçliği tam olarak o gece dışarıdan bakanlar tarafından anlaşılamıyor. Ertesi sabah polise yapılan ihbar üzerine olay yerine gelen ekipler dehşet verici bir manzarayla karşılaşılıyor. Gabriel, evinde sandalyeye sıkıca bağlanmış ve vücuduna sıkılan beş kurşunla öldürülmüş halde bulunuyor. Yatak odasında bilekleri kesilmiş olarak bulunan Alicia ise yaşıyor ancak ağzından tek bir kelime bile çıkmıyor. Alicia, cinayetin ardından ağzını bir daha hiç açmıyor. Ne kendini savunuyor ne polise ifade veriyor ne de avukatlarıyla konuşuyor. Kocasını öldürmekle suçlanan kadın, akıl sağlığının yerinde olmadığı gerekçesiyle, yüksek güvenlikli adli psikiyatri merkezi The Grove'a kapatılıyor.

Hırslı adli psikoterapist Theo Faber bu vakaya takıntılı bir şekilde yaklaşıyor ve Alicia'yı konuşturmak ve bu sessizliğin arkasındaki sırrı çözmek için yönetimi ikna ediyor ve The Grove'da göreve başlıyor. Theo'nun motivasyonu ilk başta mesleki bir meydan okuma gibi görünse de derinlerde farklı bir sebepten Alicia'ya ilgi duyduğu ortaya çıkıyor.

Roman, okuyucuyu iki farklı zaman ve bakış açısı arasında mekik dokutuyor. Hikâyenin büyük bir kısmını, Dr. Theo Faber'ın ağzından, yani birinci tekil şahısla okuyoruz. Burada onun Alicia'yı iyileştirme çabalarını, hastanedeki gözlemlerini, kendi özel hayatındaki çalkantıları ve dedektif gibi yürüttüğü gizli soruşturmasını takip ediyoruz.

Romanın diğer bölümlerini ise Alicia'nın cinayet öncesi tuttuğu günlüğün sayfaları oluşturuyor. Bu kısımlar, bir ressamın gözünden, o kusursuz evliliğin altındaki gerçekleri ve cinayet gecesinin gizemini bizzat kurbanın dilinden anlamamızı sağlıyor.

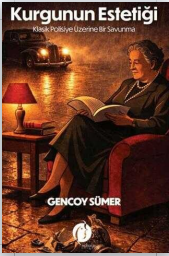
İki anlatıcı da kendi gerçeklerini sunuyor ancak aralarındaki zaman farkı ve gizlenen detaylar, son sayfadaki o büyük şok etkisine hizmet ediyor. ♦

YENİ ÇIKANLAR

Yeni Çıkan Polisiye Kitaplar

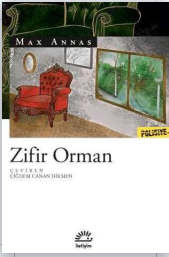
KURGUNUN ESTETİĞİ

Yazar: Gencoy Sümer
Yayınevi: Herdem Kitap
Editör: Emel Aslan
Yayın Tarihi: Ağustos 2026
Sayfa Sayısı: 176

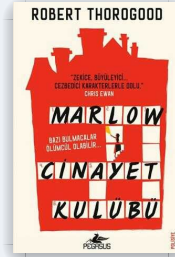
BOĞAZ'DA SON OYUN

Yazar: Suphi Varım
Yayınevi: Maceraperest Kitaplar
Yayın Tarihi: 2026
Sayfa Sayısı: 204

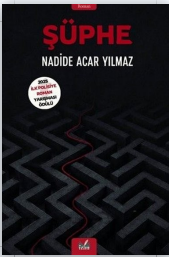
ZİFİR ORMAN

Yazar: Max Annas
Çevirmen: Çiğdem Canan Dikmen
Yayınevi: İletişim Yayınları
Yayın Tarihi: 11.09.2026
Sayfa Sayısı: 305

MARLOW CİNAYET KULÜBÜ

Yayınevi: Pegasus Yayınları
Yazar: Robert Thorogood
Çevirmen: Ömer Mülazım
Yayın Tarihi: 18.8.2026
Sayfa Sayısı: 328

ŞÜPHE

Yazar: Nadide Acar Yılmaz
Yayınevi: İzan Yayıncılık
Yayın Tarihi: 21.08.2026
Sayfa Sayısı: 138

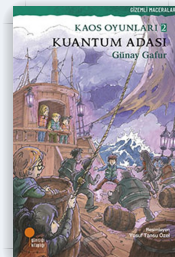
SERİ KATİL DESTEK GRUBU

Yazar: Saratoga Schaefer
Çevirmen: Sevcen Ceylan
Yayınevi: Eksik Parça Yayınları
Yayın Tarihi: 12.08.2026
Sayfa Sayısı: 320

MAĞDUR

Yazar: Kerem KAŞ
Editör: Senem Tüfekçi
Yayınevi: Lydia Yayıncılık
Yayın Tarihi: 2026
Sayfa Sayısı: 256

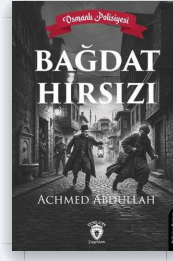
Kuantum Adası / Kaos Oyunları Dizisi 2

Yazar: Günay Gafur
Editör: Müren Beykan
Çizer: Yusuf Tansu Özel
Yayınevi: Günışığı Kitaplığı
Yayın Tarihi: 7.9.2026
Sayfa Sayısı: 280

PİNOKYO KAPANI

Yazar: Önay Yılmaz
Editör: Emel Aslan
Yayınevi: Toros Yayınları
Yayın Tarihi: 14.9.2026
Sayfa Sayısı: 256

BAĞDAT HIRSIZI

Yazar: Achmed Abdullah
Yayınevi: Dorlion Yayınları
Yayın Tarihi: 24.7.2026
Sayfa Sayısı: 184

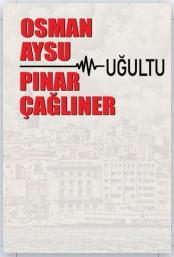
DÜNYANIN İLK YALANI KAPADOKYA'NIN SIRRI

Yazar: Kayahan Demir
Çizer: Hanin Wafa İzzeddin Dajani
Yayınevi: Timaş Genç
Yayın Tarihi: 6.8.2026
Sayfa Sayısı: 256

BİR DOZ ÖLÜM

Yazar: Orçun Yenilmez
Yayınevi: Herdem Kitap
Yayın Tarihi: 18.9.2026
Sayfa Sayısı: 236

UĞULTU

Yazar: Osman Aysu, Pinar Çağliner
Yayınevi: Hazar Kitap
Yayın Tarihi: 14.9.2026
Sayfa Sayısı: 384

KAPALIÇARŞI'DA FECİ BİR CİNAYET- Bir Berkun İstanbullu Polisiyesi

Yazar: Armağan Tunaboğlu
Yayınevi: Maceraperest Kitaplar
Yayın Tarihi: 7.9.2026
Sayfa Sayısı: 248

PUS

Yazar: Selin Bak
Yayınevi: Maceraperest Kitaplar
Yayın Tarihi: 7.9.2026
Sayfa Sayısı: 216

OFSAYTTAKİ MÜFETTİŞ – BİR GAZETECİ POLİSİYESİ

Yazar: Alper Kaya
Yayınevi: Karakarga
Yayın Tarihi: Eylül 2026
Sayfa Sayısı: 160

GRAND ALPİNE OTELİ'NDE CİNAYET

Yazar: Lucy Foley
Çevirmen: Anıl Ceren Altunkanat
Yayınevi: Altın Kitaplar
Yayın Tarihi: 22.09.2026
Sayfa Sayısı: 328

ROMA'NIN BEŞ GÜNÜ – Bir Yıldız Karasu Kitabı

Yazar: Ahmet Ümit
Yayınevi: Yapı Kredi Yayınları
Yayın Tarihi: 01.10.2026
Sayfa Sayısı: 512

KARDELEN

Yazar: Aşkın Kapişmak
Yayınevi: Nemesis Kitap
Yayın Tarihi: 01.10.2026
Sayfa Sayısı: 208

MAVİ

Yazar: Burak Karakuş
Yayınevi: Tecrit Yayınevi
Yayın Tarihi: 30.09.2026
Sayfa Sayısı: 249

Polisiye Öykülerinizi Dedektif'e Bekliyoruz

Dedektif, Türkiye'nin en çok okunan polisiye dergisidir. İlk sayısından itibaren polisiye öykülere geniş yer ayırmış ve bu tutumunu yıllar boyunca sürdürmüştür. Bugün de polisiye öykü okumak isteyenlerin bu gereksinimini karşılayan en büyük mecradır.

Dedektif, internet üzerinden iki ayda bir dedektifdergi.com adresinden yayınlanır ve ücretsiz olarak binlerce okura ulaşır. Okurlarımız arasında sadece polisiye meraklıları değil, yazarlar, editörler ve yayınevleri yöneticileri de bulunur.

Gizem ve suç içeren her türlü polisiye öykünüzü bize gönderebilirsiniz. Hem yeni hem de tanınmış yazarların kısa öykülerini yayınlamaktan mutluluk duyarız. Özel dedektif, psikolojik gerilim, rahat ve sert polisiye, polis prosedürü, katil kim, imkansız suçlar, kapalı oda ve noir gibi bütün alt-türlerde yazılmış yaratıcı ve yenilikçi kısa öykülerinizi yayınlamak bizi mutlu eder.

Öyküleriniz, özgün ve heyecanlı bir olay örgüsüne sahip, iyi işlenmiş ve güçlü yazılmış olmalı; gereksiz seks ya da şiddet sahneleri ve ayrımcılık içermemelidir.

Bize öykü gönderirken lütfen ayrı bir dosya halinde adınızı, soyadınızı, e-mail adresinizi, telefon numaranızı, yayın geçmişinizi ve kısa biyografinizi iletmeyi de unutmayın. Gönderileriniz mutlaka word dosyası halinde olmalıdır. PDF ve diğer formatlar ne yazık ki değerlendirmeye alınmayacaktır.

Öykülerinizin en fazla 5.000 kelime olmasına dikkat etmenizi tavsiye ederiz. Uzun öykülerin bölümler halinde yayınlanabileceğini unutmayınız.

Öykülerinizi dergi yayın kurulunun belirlediği formda yazmanız gerekmektedir. Bu form hakkında bilgi almak ve Dedektif'te nasıl yazar olabileceğinizi öğrenmek için aşağıdaki linki tıklayınız.

dedektifdergi.com/dedektifte-yazar-olmak

Yayımlanmasına karar verdiğimiz öykülerin yazarlarına dört hafta içinde dönüş yapıyoruz. Dört hafta içinde bizden haber alamazsanız lütfen bize hatırlatın.

Öykülerinizi göndereceğiniz ve diğer yazışmaları yapacağınız internet adresimiz

dedektifdergi@gmail.com

ÖYKÜ

Soğukkanlı

Gencoy Sümer

Gel, gel. Paltonu ver. Kar yeniden yağmaya başladı. Üşümüştündür. Ateşi senin için harladım, kadehler de hazır. Otur bakalım, her zamanki yerine.

Bu akşam sana ne anlatsam diye düşünürken aklıma ister istemez yıllar önce bir kış günü yaşadığım olay geldi. Böyle karlı bir havada iyi gider. Onu anlatayım. Ama başından başlamam lazım; yoksa benim gibi bir kasaba avukatının o zengin insanların arasında ne aradığını çözemezsin.

Kırk yıl cinayet davalarına girip çıkmış, katillerin gözünün içine bakmış, yalanı hakikatten ayırmayı meslek edinmiş bir adamım. Ama beni o zenginlerin arasına sokan ne hukuk oldu, ne bir miras; düpedüz kumar oynadım. Öyle bildiğin poker ya da makine filan değil. Gerçi, o yıllarda onlar da serbestti. Ama bu başka.

Doksan dördün baharında, Çiller Hanım memleketi bir gecede uçurumdan aşağı yuvarlamıştı. Beş Nisan kararları... Ne günlerdi, bir bilsen. Bankaların önünde kuyruklar, bir sabah uyanınca yarı yarıya erimiş maaşlar, döviz büfelerinin önünde birbirini ezen insanlar. Herkes dolara hücum ederken ben ters yöne koştum; elimde neyim var neyim yoksa bozdurup üç aylık, yüzde elli faizli devlet tahviline yatırdım. Çiller Hanım'ın her ne pahasına olursa olsun dövizini sabit tutup faizcilere –bu arada kocasına– para kazandıracağını tahmin ediyordum. Tahminim tuttu.

O zamana dek gördüğüm en büyük para, bir toprak ağasının oğlunu savunduğum bir cinayet davasının vekâletiydi. Üç ay sonra o tahviller beni, ömrümde eşiğinden geçemem sandığım kapılardan içeri soktu.

O kapılardan biri Abant'a yakın, çam ormanının koynuna gizlenmiş bir köydü. Daha doğrusu zenginler için inşa edilmiş bir site. Otuz kadar dağ evi, geniş bahçeler, aralarında yürüsen soluğunu kesecek mesafeler... Ormanın bittiği yerde kışın kıyıları usul usul buz bağlayan bir göl uzanırdı. Geniş bir alana yayılan sosyal tesisler, zenginlerin gönlüne göre inşa edilmişti. Tenis kortları, açık-kapalı yüzme havuzları, saunalar, kulüp binaları ve gölün karşısındaki lokal. Akşamları orada yemek yer, şöminenin karşısında içki içer, briç oynar, laf arasında birbirimizin kaç para ettiğini tartardık. Ben o salonda hep bir yabancı gibi kaldım. Aralarına faizle karışmış bir kasaba avukatıydım sonuçta...

Tuhaf bir muhitti orası; sitede sürekli kimse oturmazdı. Ev sahiplerinin çoğu için burası bir yaşam alanı değil, kaçış yeri. Yaz gelince evler boşalır, herkes yazlıklarına giderdi. Asıl canlılık kışın ve baharda olurdu. Hele cuma akşamları... İstanbul'a da Ankara'ya da birkaç saatlik yol... Adamlar cuma

arabaya atlar, pazar akşamı geri dönerlerdi. Kimi bir geceliğine görünür, gün ağarmadan yola koyulurdu. Yüzler durmadan değişir, arabalar gelir gider, evlerin kaçında ışık yandığını hiçbir akşam kestiremezdin. Oranın bu hâlini med cezire benzetirdim ben. Mevsime, hafta sonuna göre büyüyen ya da küçülen bir kalabalık...

Bir de av meraklıları vardı. Kulüp binalarından biri onlara tahsis edilmişti. Avcılıktan zerre kadar anlamam. Buna rağmen sırf züppelik olsun diye oraya üye olmuştum. Orman av hayvanı kaynardı; keklik, tavşan, arada bir domuz. Hafta sonları şafak sökerken köpek havlamaları, ağaçların arasından gelen boğuk tüfek sesleri orada normal karşılanırdı. Kimileri yalnızca bu amaçla, tüfeğini omuzlayıp ormana dalmak için gelirdi köye. İyi bir av tüfeği, o çevrede en az mal mülk kadar itibar sayılırdı.

Köyün gerçek yüzünü kar bastırınca görürdün. Bir tipi yeter de artardı bile. Köyden Bolu'ya inen tek yol kapanır, telefon tellerinden başka dünyayla irtibat kalmazdı. O gelgitli kalabalık bir anda donar, site koca ormanın göbeğinde bembeyaz bir adaya dönüşürdü. Kar her sesi yutardı; birkaç bacadan tüten incecik dumandan başka hayat belirtisi kalmazdı. Otuz ev, ama çoğu boş ve karanlık; ışığı yanan üç beş hanede de birbirine mahkûm, birbirinden habersiz bir avuç dolusu insan. Sana anlatacağım olay, tam da böyle bembeyaz, yalıtılmış bir kışın ortasında oldu.

İnsan cinayeti en iyi zenginlerin arasında öğreniyor. Şunu demek istedim: Fakirin cinayeti bellidir. Açlıktır, kıskançlıktır, iki kadeh fazla rakıdır; katili de çoğu zaman ceset soğumadan bulunur. Zenginin cinayetiye başkadır. Onun ne acelesi vardır ne mecburiyeti; cinayeti bir ihtiyaçtan değil, soğukkanlı bir hesaptan doğar. Vakti vardır, aklı vardır, kaybedecek çok şeyi vardır; bu yüzden telaş etmez, iz bırakmaz, işini bir sanat eseri gibi kurar. En kusursuzu da hiç yakalanmaz. Çünkü kusursuz cinayet, cinayete benzemeyen cinayettir.

Kırk yılda böyle nice vakaya tanık oldum. Ama bu hepsinin üstünde durdu; yıllarca aklımdan çıkmadı. Sonunda çözdüm ama kimseye ispat edemedim, edemezdim de. O karla kapanmış evlerden birinde bir adam vuruldu; bahçesine tek bir yabancı ayağın basmadığı, kapısı içeriden sürgülü bir evde. Romanlara konu olacak kadar tuhaf, imkânsız denen türden bir cinayetti.

Bir avukat olarak itiraf edeyim, böylesine kusursuz bir cinayete az rastladım. O yüzden katilin zekâsına saygı duydum. Ve her zaman söylerim: Cinayet sadece motivasyon değil, aynı zamanda bir fırsat meselesidir. Bu olayda da fırsat fazlasıyla vardı.

Sen kadehini doldur, ben ateşe bakayım. Uzun hikâyesidir, acelemiz yok.

O sitede iki kardeş vardı: Mahmut'la Altan.

Mahmut ağabeydi. Zengin olan da oydu. Keskin zekâlı, uyanık biriydi. Fırsatları değerlendirmeyi iyi bilen, kurnaz, kimseye açık vermeyen bir adamdı. Gölün kıyısında, geniş bahçeli, büyük bir evde oturuyordu. Köydeki en gösterişli ev onunkiydi.

Elli-elli beş yaşlarındaydı ama yıllar ona ilişmemiş gibi görünürdü. Kış sabahları, herkes şöminesinin başında büzülürken o kalkar, buz gibi göle girer, yüzerdi. Sudan çıktığında vücudunda ne bir titreme olurdu ne de yüzünde bir renk değişikliği. Bir boğa kadar güçlüydü.

Masaya oturduğunda son sözü hep o söyler, kararı hep o verirdi. İtiraz kaldırmayan ama sesini hiç yükseltmeyen bir otoritesi vardı. Kardeşinin üzerindeki gücü de böyleydi. Baskıyla değil, öyle olması gerektiğine herkesi inandırarak kurduğu sessiz, tartışmasız bir hâkimiyetti bu.

Sakin, soğukkanlı bir adamdı. Belki de iş hayatında bu kadar başarılı olmasının sırrı buydu. Şimdi-lerde bir laf var, ne diyorlar, hah karizmatik. O da öyleydi. Her zaman güçlüydü. Gururluydu da. Zayıf görünmekten hiç hoşlanmazdı. İnsanların, özellikle de yabancıların kendisi hakkındaki düşüncelerine çok değer verirdi.

Böyle biriydi işte: kimseye eyvallahı olmayan, kimseye muhtaç olmayan, her şeyini kendi kurup kendi çeviren. Belki de bu yüzden yalnızdı. Ne bir hayat arkadaşı vardı ne çocuğu; koca dünyada tek yakını, kardeşi Altan'dı.

Altan, ağabeyinin gölgesiydi. İyi biriydi, belki fazla iyi. Kızmayı, karşı koymayı, "hayır" demeyi hiç bilmeyen insanlardandı. Mahmut'a taparcasına bağlıydı; en azından öyle görünürdü. Zaten hayatı boyunca ağabeyine bağlı olmaktan başka bir şey yapmamıştı. Ama şu da bir gerçek: Mahmut da kardeşine çok güveniyordu.

Altan da benim gibi borsaya meraklıydı ve konyak içmekten hoşlanıyordu. Onunla çabuk kaynaştık, arkadaş olduk. Böylece zamanla onu daha yakından tanıdım. Ne konuşursak konuşalım lafı sonunda hep aynı yere getirdiğini fark etmem uzun sürmedi. Güneye, Marmaris'e bir takıntısı vardı. Orada, deniz kıyısında, palmiye ağaçlarıyla çevrili bir otele sahip olmak istiyordu. Bu onun en büyük hayaliydi. Anlatırken içi içine sığmazdı.

"Ağabeyimin verdiği harçlıkla yaşamaktan bıktım," derdi, kadehini çevirerek. "Bana iş kuracak kadar bir para verse ne olur ki? Gidip kendi işimin başına geçsem... Daha ne zamana kadar onun eline bakacağım?"

Bu parayı birkaç kez istemişti ağabeyinden. Mahmut her seferinde, o sakın, tartışmaya kapalı sesiyle, "Erken," demişti. "Daha erken."

O böyle deyince de mesele kapanmıştı.

Ağabeyine muhtaç olmak Altan'ın içini kemiriyordu. Gelgelelim bu bağımlılığı yıkacak güç yoktu onda. Arkasını dönüp gidecek yüreğe de sahip değildi. Büyük bir ağacın gölgesinde büyümüş bir fidan gibiydi: O gölge yüzünden hiç boy atamamış ama artık o gölge olmadan da güneşe karşı nasıl duracağını bilemez olmuştu.

Tabii, bir de Nesrin vardı. Altan'ın karısı. Güzeldi. İçeri girdiğinde insanın istemedi başını çevirip bakacağı türden bir güzellik. Ama benim dikkatimi çeken sessizliğiydi. Fazla konuşmazdı. Ancak onun, Mahmut'tan hoşlanmadığını hissediyordum. Kocasının, ağabeyine muhtaç olmasından mutlu değildi.

Mahmut, onlara ait bir faturayı ödediğinde ya da "Şunu şöyle yapın," diye ağabeylik tasladığında, Nesrin'in yüzünden soğuk bir gölge geçerdi. Bir an sürer, sonra kaybolurdu ama ben o ânı hep yakalardım. Kendilerine verilen her şeyi, bir borç senedinin altını imzalıyormuş gibi alırdı.

Kocasını Marmaris hakkında konuşurken onu izlerdim. Hayali Altan anlatırdı ama ayrıntıları Nesrin bilirdi. Hangi koy, kaç oda, sezon ne zaman açılıyor... Otel Altan'ın sadece ağzındaydı, oysa Nesrin'in kafasında çoktan kurulmuş, duvarları örülmüş, perdeleri bile asılmıştı. Bir keresinde, hayalini anlatmaya başlamadan hemen önce Altan'ın gözlerinin bir an karısına kaydığını gördüm. İzin ister gibi değil, onaylatır gibi. İşte o zaman anladım ki Altan yalnızca anlatıcıydı. Hayali kelime kelime yazar Nesrin'di. Kocasının, ağabeyinin avucuna bakmasını kaldıramıyordu. Bağımsızlığına düşkün, kimseye borçlu kalmaya gelemeyen güçlü bir kadındı. Ve kocasını bu bağımlılıktan çekip kurtaracak parayı kendisi talep edemeyeceği için Altan'ın diliyle istiyordu.

Bunları bana kimse söylemedi. Nesrin zaten bir şey anlatmazdı; hüneri de buydu. Ama üçünün arasındaki o sessiz gerilimi –Mahmut'un şefkatli tahakkümünü, Altan'ın minnet altında ezilen isyanını, Nesrin'in gururlu sabırsızlığını– görmemek için kör olmak gerekirdi. Ben de kör değildim.

Şimdi o güne geleceğim. Her yerin karla kaplı olduğu o soğuk kış gününe.

Mahmut, Altan ve köyün diğer üç sakiniyle birlikte sabah erkenden çıktığımız avdan öğlene doğru dönmüştük. Ormanda daha uzun süre kalabilirdik ama hava o kadar soğumuşt ki kılavuzumuz geri

dönmemizin uygun olacağını söylediğinde itiraz eden çıkmadı. Kar yağışının yeniden başlama ihtimali vardı ve bu şartlar altında köyden uzakta olmak pek akıl kârı değildi. Sitenin lokalinde birlikte yemek yedik. Nesrin de oradaydı. Yemekten sonra Mahmut lokalde kaldı, birileriyle konuşacakmış. Nesrin kendi evlerine döndü. Altan'la ben de saat bire doğru benim eve gittik.

Hemen kahve yaptım. Sonra pencerenin önündeki koltuklara oturup kadehlerimize konyak doldurduk. Daha ilk yudumu almadan kar yağmaya başladı. Ama öyle usul usul değil; resmen tipi. Bir anda ormanı, bahçeyi, gölü sildi götürdü. Camın ardında dünya yok olurken, biz içeride sıcacık kendi dünyamızdaydık. Güzel bir andı.

Kar bir saat kadar sürdü, sonra birden dindi. Bıçakla kesilmiş gibi. Saat iki buçuğu geçmiş, üçe geliyordu. Ondan sonra bir daha tek bir kar tanesi düşmedi.

Kar dindikten bir süre sonra Altan'ın telefonu çaldı. O zamanlar cep telefonu herkeste yoktu. Kocaman, antenli aletlerdi. Ekranında ne numara ne de arayanın adı yazardı. Altan telefonu açarken "Nesrin'dir," dedi kaşlarını çatarak. "Şarjım da bitmek üzereymiş."

Ama arayan Nesrin değildi. Mahmut'tu.

Altan'ın telefonda söylediklerini mutfakta kahve fincanlarını yıkarken duydum. Çok değil, birkaç kelime. "Efendim ağabey... Tamam. Olur ağabey. Geliyorum." Sonra kapattı.

Yüzünde bir tuhaflık vardı. Bana döndü, "Ağabeyim," dedi. "Önemli bir şey konuşacakmış bizimle. Seni de alıp bir saat sonra gelmemi istedi."

"Beni de mi?"

İkimiz de meraklandık tabii. Sen olsan meraklanmaz mısın? Mahmut gibi bir adamın, "Önemli bir şey konuşacağım, avukat arkadaşını da getir," demesi hayra alamet sayılmaz pek. Yeni bir yatırım mı, bir vasiyetname mi, ne? Konyağın üstüne bir de merak eklendi. Bekledik. Acele etmedik. Bir saat sonra gelmemizi istemişti çünkü. Altan da hiç acele etmedi. Sakin sakin kadehini bitirdi, hatta bir tane daha içti.

Saat dörtte kalktık, paltolarımızı giyip Mahmut'un büyük evine doğru yürüdük. Bir saat süren tipi, her yeri kalın bir kar tabakasıyla kaplamaya yetmişti. Görebildiğimiz her şey, çam ağaçları da dâhil bembeyazdı. O yüzden bize yaklaşan Nesrin'i zar zor fark edebildik. Onu görünce Altan şaşırdı. Hatta biraz korktu sanki.

Nesrin, "Ağabeyin aradı," dedi, nefes nefese. "Vurulduğunu söyledi. Yaralanmış. Seni aramış ama telefonun kapalıymış."

Altan telefonunu çıkarıp baktı. Şarjı bitmişti.

"Ne zaman aradı?" dedi karısına, tuhaf bir ses tonuyla. "Ne zaman?"

"Az önce," dedi Nesrin. "On dakika olmamıştır. Belki daha az. Hastaneyi aradım ama hatlar çalışmıyor. Köydeki doktor da gelmemiş. O yüzden buraya koştum."

"Acele edelim," dedim. Başka bir şey dememe gerek yoktu.

Üçümüz birden, çizmelerimiz kara gömüle gömüle, Mahmut'un evine doğru koşmaya başladık. Nesrin arkada kalmıştı. Bembeyaz sessizliğin içinde yalnızca kendi soluğumuzu ve karın altımızda ezilen o boğuk sesini duyuyorduk.

Hava henüz kararmamıştı. Bahçeye girdiğimizde ilk fark ettiğim şey karın bozulmamışlığı oldu. Bembeyaz, dümdüz, el değmemiş bir örtü. Tek bir ayak izi vardı üstünde. Bahçe kapısından eve doğru gidiyordu.

Mahmut'un ayak izleriydi. Sonradan ölçtürüldü, kesin olarak tespit edildi. Belli ki kar tamamen dindikten sonra yürümüştü burada. Nitekim lokaldeki görevliler de tipi dindikten hemen sonra çıktığını doğruladılar. Ondan sonra bahçeye biz gelene kadar ne bir insan girmiş, ne de çıkmıştı. Sonradan Jandarma da aynı şeyi söyledi: Kar yağışının durmasının ardından eve giren tek kişi Mahmut'tu.

Kapıyı çaldık. Açan olmadı. Bir daha çaldık, yumrukladık, bağırdık. Sessizlik devam edince Altan yandaki pencerenin camını dirseğiyle kırdı, elimizi sokup mandalı açtı, içeri girdik.

Mahmut salonda, yerde yatıyordu. Karnından vurulmuştu. Halının üstüne koyu, geniş bir kan gölü yayılmıştı. Daha ilk bakışta öldüğünü anladım. Salonun diğer köşesinde Mahmut'un o çok pahalı av tüfeği duruyordu. O da yerdeydi. Namlusuna parmağımın ucuyla dokundum. Soğuktu.

Jandarmayı, hastaneyi aradık yeniden. Sonunda hatlar açıldı, sesimizi duyurabildik. Bu arada ben diğer odaları dolaştım. Düzensiz görünen bir şey yoktu. Her şey yerli yerindeydi. Olay salonda olup bitmiş benziyordu. Geniş kanepede de kan vardı. Sonra sargı bezleri, pamuklar... Hepsisi kanlıydı. Devrilmiş bir sandalyenin yanında yine kanlı bir kazak duruyordu. Yardım gelene kadar hiçbir şeye dokunmadan bekledik.

Katil, Mahmut'u kendi av tüfeğiyle vurmuştu. Daha bu sabah avda kullandığı tüfektir. Bir *Holland&Holland*. İngiliz işi. Öyle sıradan, her avcının omzunda görülen cinsten değil. Fiyatını duysan du-dağın uçuklar. Elde işlenmiş, adamın boyuna posuna göre ısmarlanmış. Kabzasındaki ceviz cilası ayna gibi bir silah. Mahmut, ona çok değer verirdi. Her avdan sonra özenle temizler, duvardaki yerine asardı.

Tüfeğin sahip olduğu özellikleri düşününce neden cinayet silahı olarak seçildiğini daha iyi anlıyordum. Saçma atan bildiğin av çiftesi değildi; yivli namlulu tek kurşun atan bir tüfektir. İngilizler onu iri av hayvanlarını avlamak için üretmişlerdi. Namlusundan parmağım kadar kalın tek bir kurşun çıkardı. Böyle bir silahla yakın mesafeden ateş edildiğinde kurşun nereye girerse girsün önüne çıkanı deler geçer. Bir bufaloyu deviren şeyin bir insan ne yapacağını sen düşün.

Doktor, Jandarmayla birlikte geldi. Yarayı inceledikten sonra, "Yakın mesafeden vurulmuş," dedi. "Aslında

Giriş deliği böğründe. Epeyce de geniş. Kurşun içeri girmiş, dalağı parçalamış, sırtından çıkmış. Dışarıya akan kana bakmayın, asıl kanama içeride olur. Dalak yaralandı mı sessiz sedasız kanar."

Ayağa kalkıp başını iki yana salladı. "İşin acı tarafı, maktul, ölümcül bir yara aldığını anlamakta gecikmiş olabilir. Şu yerdeki pamuklar, sargı bezleri bunu düşündürüyor. İşin ciddiyetini kavrayıp sizi daha erken aramış olsa belki daha erken müdahale edilebilir ve hayatı kurtulabilirdi."

Şimdi tabloyu gözlerinde canlandırmaya çalış. Kapısı kilitli, pencereleri kapalı bir ev. Bahçede tek bir ayak izi var, o da evdeki cesede ait. Biri karda hiç iz bırakmadan eve geliyor, kendi tüfeğiyle Mahmut'u vuruyor, sonra yine karda hiçbir iz bırakmadan evi terk ediyor. Bu arada kapıları ve pencereleri de içeriden kilitlenmiş hâlde bırakıyor. Katil eve nasıl girdi ve çıktı. Uçarak mı? Haklısın. Akla başka bir cevap gelmiyor.

Bu arada katilin kötü nişancı olduğu da anlaşılıyordu. O kadar yakından ateş etmesine rağmen Mahmut'u derhâl öldürecek bir yerinden vurmayı becerememişti. Tüfeğin yerini bildiğine göre eve daha önce gelmiş olmalıydı ama mermilerin nerede olduğunu bilmiyordu. Bilse tüfeğe ikinci bir mermi sürüp yarım kalan işini bitirirdi. Ama büyük ihtimalle katilin, tüfeğin çalışma mekanizması hakkında bilgisi yoktu.

Doktor, işi bitince cesedi alıp Bolu'daki morga götürdü. Jandarmalarsa bütün gece çalıştılar. Her yeri seyyar lambalarla aydınlatıp ayak izlerini ölçtüler, fotoğraflar çektiler, parmak izlerini aldılar.

Kısa bir süre sonra da Savcı çıktı ortaya. Bolu adliyesinden Turgut adında genç bir adamdı. İnce, çevik, elindeki sigarayı hep unutan, gözleri her şeyi ölçüp biçen biriydi. Sonraki yıllarda politikaya atıldı. Ama pek umduğunu bulamadı. Şimdi nerede, ne yapıyor bilmiyorum.

Neyse, cinayet davalarının avukatı olarak adımı duymuştu. Beni hem bir tanık, hem bir süre için –sonradan itiraf etti– bir şüpheli, hem de aklını sınavabileceği bir zekâ olarak gördü. O karla kaplı bahçede saatlerce dolaştık durduk. Sana o geceyi anlatmak istiyorum; çünkü bir bilmecenin ne kadar kumsursuz olduğu ancak onu çözmeye yeltenip çuvallayanların yüzünden anlaşılır.

En büyük mesele ayak izleriydi. Jandarma onları bir kuyumcu titizliğiyle ölçmüştü; boy, kalıp, adım aralığı. Hepsi Mahmut'undu; hepsi tek yöne, yani bahçe kapısından evin kapısına bakıyordu. Turgut Bey, Jandarmayı evin dört bir yanında dolaştırdı: Arka bahçe, yan duvar dipleri, kömürlük, mutfak kapısı. Hiçbir yerde tek bir iz daha çıkmadı.

“Şu kar,” dedi, külünü karın üstüne silerken. “Beyaz bir kâğıt gibi. Üstünden geçen herkesi yazar. Ama bu olayda kimseyi yazmamış.”

Doğruydı. Kar, öğleden sonra üçe çeyrek kala dinmişti. Mahmut'un bahçesinde kendisinininkiler dışında sadece benim, Altan'ın ve karısının ayak izleri vardı. Ama biz geldiğimizde Mahmut'unkilerden başka bir ayak izi görmemiştik. Ya üçümüz de yalan söylüyorduk ya da katil çok gizemli bir biçimde eve girmiş ve çıkmıştı.

Jandarma komutanı akıllı biriydi. “Belki dışarıdan ateş etmişlerdir,” diye bir tahminde bulundu. Ama bunun için pencerelerden en az birinin açık olması gerekirdi. Oysa biz eve geldiğimizde hepsi kapalıydı. Bizim kırdığımız camdan başka kırık bir cam da yoktu. Üstelik doktor yakın mesafeden ateş edildiğini söylüyordu ki ben de aynı kanıdaydım. Tabii, bir de cinayet aleti maktulün tüfeği olduğuna göre, onunla dışarıdan ateş edilmesi imkânsızdı.

Turgut Bey, gizli bir geçit var mı diye duvarları inceledi, bacaya baktırdı. Bacaya bir kedinin sığıması bile zordu.

“Mahmut, saat üçte kardeşini aramış,” dedi gözlerini kısıp gölün kasvetli karanlığına bakarak. “İkinizin birlikte gelmesini istemiş. Neden bir saat sonra? Neden hemen ya da iki saat sonra değil de bir saat sonra?”

Hiçbir fikrim yoktu açıkçası. Daha doğrusu bu konuyu düşünmemiştim bile. Mahmut'un çok düzenli, planlı biri olduğunu bildiğim için üzerinde durmamıştım. Herhâlde bir bildiği vardır, programını ona göre yapmıştır demiştim.

Savcı, “Üçle dört arasında biriyle mi görüşecekti acaba?” dedi. “Belki de kardeşiyle telefonda konuşurken yanında biri vardı.”

“Olabilir,” dedim. “Ama bu bir şeyi değiştirmez ve hiçbir şeyi açıklamaz.”

Beni duymadı. “Mahmut, tipi dindikten sonra lokalden ayrılmış,” diye devam etti sözlerine. “Yani tam üçe çeyrek kala. Lokalden buraya kadar yol, bu karda bile on dakikadan fazla sürmüyor. Saat üçte kardeşi Altan'a telefon ettiğini biliyoruz. Yani adam, kardan sonra evinde sapaşağlam ayaktaydı. Dörde on kala kardeşinin karısına telefon etti ve vurulduğunu söyledi. Demek cinayet dörde çeyrek kala işlendi. Saat dördü beş geçe eve girdiğinizde Mahmut'un cesedini buldunuz. Biri onu kendi tüfeğiyle vurdu. Ve tek bir iz bile bırakmadan ortadan kaybolmayı başardı. Kilitli kapıların ardından buhar olup uçtu mu bu adam?”

Kendi sorusuna kendi güldü. Ama gülüşünde keder vardı. Çünkü akıl onu her seferinde aynı imkânsız kapıya götürüyordu.

Dediğim gibi uzun bir geceydi. Üçümüz de defalarca sorguya çekildik, ifadelerimiz alındı. Savcı, cinayetin nasıl işlendiğini çözemeyince, âdet olduğu üzere saik üzerinden sonuca gitmeye yöneldi. Ve saik denince akla gelen ilk isim Nesrin oldu. Savcının, kadının güneydeki otel hayalini, Mahmut'un parasına duyduğu hasreti, “Ne zamana kadar eline bakacağız?” diye kocasını dürtüşünü öğrenmesi uzun sürmemişti çünkü. Bu bilgilenmede biraz benim de payım oldu elbette. Ayrıca Nesrin o öğleden sonra evindeydi, tek başına ve tanıksız. Dört başı mamur bir şüpheliydi yani. Turgut Bey bir ara zil takıp oynayacak kadar mutluydu. Hem saik vardı, hem fırsat. Ama gene o beyaz kâğıda tosladı. Nesrin'in evinden Mahmut'un evine giden yolda tek bir ayak izi yoktu. Kadın, kardan sonra oraya ayağını basmamıştı. Telefonda sonra evinden çıkmış ve bizim tarafa gelmişti. En kuvvetli saik, en kesin masumiyetle sarmalanmıştı.

Peki ya bu cinayetden asıl kazançlı çıkan? Mahmut ölünce mülkleri, şirketleri, borsadaki bütün serveti tek bir kişiye, kardeşine kalıyordu. Dünyanın en eski saiki: Miras. Turgut Bey, Altan'ın üstüne ciddi ciddi gitti. Ama Altan'ın alibisi kusursuzdu. Kurşun sıkıldığı sırada o benimleydi. Öğle yemeğinden cesedi bulana kadar, saatlerce, aralıksız, benim gözümün önünde. Bunu kim söylüyordu? Ben. Cinayet davalarının o meşhur avukatı, sitenin en güvenilir tanığı, katilin masumiyetine kefil oluyordu. Altan'ın parmağının ucu bile değmemişti kardeşine çünkü bütün öğleden sonra benim konyağımı içmişti.

Turgut Bey beni de elemeyen geçirdi elbette; cesedi bulan iki kişiden biriydim. Üstelik o dünyaya şans eseri girmiş bir yabancı. Ama Altan'la ben birbirimizin tanığıydık. Lokalde bizi gören onlarca kişi vardı, gerisi de malum. Böylece şüphelilerin hepsi aklandı: Nesrin karla, Altan benimle, ben Altan'la.

Sonunda bütün kapılar tek tek kapandı. Dışarıdan giren yoktu, çıkan da yoktu tabii. Nesrin katil değildi, Altan değildi, ben de değildim. Ama ortada bir gerçek vardı. Mahmut, Nesrin'i aramış ve birinin kendisini vurduğunu söylemişti. Ve bütün bu karmaşadan geriye ateşlenmiş bir tüfek ve ölü bir adam kalmıştı.

Dosya, faili meçhul ve çözülmemiş bir dava olarak mühürlendi.

Aradan kaç yıl geçti, tam bilmiyorum. Bir yaz sonu, bir dava yolumu Marmaris'e düşürdü. Şehrin en iyi oteline yerleştim: Denize sıfır, boydan boya palmyelerle çevrili, mermer avlusunun ortasında serin sular şırıldayan, büyük ve pahalı bir yer. İlk akşam, terasta bir şeyler içerken, otel çalışanlarının masadan masaya dolaşan iyi giyimli bir adamın önünde nasıl iki büklüm olduğuna takıldı gözüm. Yanımdan geçen garsona kim olduğunu sordum. Otelin sahibiymiş. Adam bana doğru yaklaşıncı onu tanıdım. Altan'dı.

Demek rüyasına kavuşmuştu, hem de düşlediğinin kaç katına. Mahmut geride ne bıraktıysa hepsi kardeşine kalmıştı. Ağabeyinin koca serveti, palmyelerin altında ılık ılık yanan bu saraya dönüşmüştü. Nesrin de bir yerlerdeydi elbette, o güzelliğiyle aç gözlülüğünün nihayet doyduğu bir köşede.

Altan beni görünce tanıdı. Yüzü bir çocuğunki gibi aydınlandı; kollarını açıp eski dost diye sarıldı. En iyi masaya oturttu, en iyi şarabını açtırdı. Bir müddet havadan sudan konuştuk. Borsa, o eski kışlar, site, şu bu. Sonra ben kadehimi bir kenara ittim ve gözlerinin içine bakarak "Altan," dedim. "Her şeyi biliyorum."

Gülümsemesi yüzünde dondu. Bir şey demedi. Ben devam ettim.

"O gün ağabeyini kimse öldürmedi. Bahçede tek bir ayak izi vardı çünkü eve dışarıdan hiç kimse girmemişti. Katili aramak boşunaydı, ortada katil yoktu."

"Ne vardı peki?" dedi kısık bir sesle.

"Hepsini anlatacağım. Ağabeyin, o gün av dönüşü eve gelir gelmez her zamanki gibi tüfeğini temizlemeye başladı. Ama beklenmedik bir şey oldu. Bir kaza. Tüfek aniden boşaldı. Karnından vurdu kendini. Sen ağabeyini benden iyi tanırdın, Altan. Karnından kan akarken telaşa kapılmadı. Basit bir sıyrık olduğunu düşündü. Sargı bezleriyle kanı durduracağını sandı. Tüfeğini temizlemeye devam etti."

Altan'ın yüzündeki o neşeli otel sahibi gülümsemesi çoktan silinmişti. Kadehini avucunun içinde çevirip duruyordu. Gözlerini benden kaçırıp masadaki bir noktaya dikti. "Ağabeyimi çok severdim ben," dedi birden. Oysa kimse aksini söylememişti. "Çok severdim."

"Sonra," dedim. "Kanın durmadığını görünce yardım için telefona sarıldı. Seni aradı, kendini vurduğunu söyledi. Hemen bir doktor bulup gelmeni istedi. Sen ne dedin, Altan? Ben oradaydım, ne dediğini duydum. 'Geliyorum,' dedin. 'Geliyorum.'"

Durakladım. Altan'ın güneşte yanmış yüzünden kan çekildi; dudakları kımıldadı ama sesi çıkmadı.

“Bir tek kelime. Ama o tek kelime seni ele verdi. Çünkü kapatınca bana döndün, ‘Ağabeyim önemli bir şey konuşacakmış, seni de alıp bir saat sonra gelmemi istedi,’ dedin. İki kişiyi çağıran bir davete verilecek cevap ‘geliyoruz’dur, ‘geliyorum’ değil. Sen telefonda, ağabeyinle konuşurken, gerçeğe cevap verdin: Seni, tek başına, hemen çağırıyordu. ‘Geliyorum,’ dedin. Sonra bana döndüğünde yalanı kurdun: Bir saatlik, telaşsız, üstelik avukatlı bir davet. O bir saat, senin ağabeyine tanıdığın süreydi. Kan kaybindan ölmesi için gereken süre.

Terasın uğultusu, denizin sesi, hepsi bir anda çok uzaktan geliyordu artık.

“Sen ağabeyine gitmedin, Altan. Doktor da çağırmadın. Onun o meşhur soğukkanlılığının onu öldüreceğini biliyordun. Yarasını hafife alacak, oturup bekleyecek, düzenini bozmayacaktı. Sen de bekledin. Benim yanımda, konyağını yudumlayarak bekledin; hem de bir tane daha içerek. Sonra beni yanına aldın. O eve seninle geldiğim, senin sapaşağlam, sakın, hiçbir şeyden habersiz olduğuna tanıklık edeceğim için aldın. Beni kendi masumiyetine şahit yapmak istedin. Ağabeyini bir kurşun sıkmadan öldürdün. Ona hiç dokunmadın. Sadece yanına gitmedin. Dünyanın en kusursuz cinayeti bu: İşlenmeyen bir cinayet. Bir yokluk.”

Bir an durduktan sonra devam ettim. “Olayın bir kaza olduğunu düşüneceğimizi hesaplamıştın. Ama karın bu hesabı bozdu. Çünkü Mahmut, sana ulaşamayınca ona telefon etmek zorunda kalmıştı. Herhâlde kanepeye uzanıp senin gelmeni bekledi. Aradan dakikalar geçti ama sen gelmedin. Bunun üzerine Mahmut, bilincini kaybetmesine yakın yeniden telefona sarıldı. Sen açmayınca Nesrin’i aradı. O da ağabeyinin “Vuruldum,” demesini biri tarafından vurulmuş gibi anlayınca işler karıştı. Hepimiz imkânsız bir cinayeti nasıl açıklayacağımızın peşine düştük. Oysa ortada katil yoktu. Sadece ağabeyinin ölmesine göz yuman, yardımına gitmeyen bir kardeş vardı.”

Altan uzun bir süre konuşmadan öylece durdu. Sonra başını kaldırıp gözlerimin içine baktı. Ne inkâr etti, ne itiraf. Sadece, çok yorgun bir sesle, “Kanıtın var mı?” dedi.

Yoktu. İkimiz de biliyorduk ki yoktu. Suçun tamamı, gidilmemiş bir evden, açılmamış bir telefondan ibaretti. Böyle bir şey mahkemeye taşınmaz. Ben de zaten onu mahkemeye taşıyacak değildim. Sadece birinin gerçeği bildiğini bilmesini istemiştım.

Konuşacak bir şey kalmamıştı. Ayağa kalktım. Tam gidecekken beni durdurdu. Bana değil de sanki masadaki kadehe konuşur gibi, “Biliyor musun,” dedi. “O telefon hâlâ çalıyor. Her sabah, daha gözümü açmadan çalmaya başlıyor. Açıyorum, ağabeyimin sesini duyuyorum. Gel, diyor, bir doktor bul, gel. Ben de her seferinde ona geliyorum diyorum. Her sabah geliyorum diyorum... ama bir türlü gidemiyorum.”

O gece otelde kalmadım. Hemen odama çıkıp valizimi topladım. Bile bile ölüme terk ettiği ağabeyinin serveti üstüne kurulmuş o sarayda bir dakika bile zaman geçirmeye tahammülüm yoktu. Çıkarken bir an durup arkama baktım. Altan hâlâ masada, önündeki dolu kadehe bakarak, kendi otelinin, kendi rüyasının tam orta yerinde, palmiyelerin altında, dünyanın en yalnız adamı olarak oturuyordu.

İşte böyle. “Peki bu adaletsizlik değil mi?” diye soracağından eminim. Gülme. Seni iyi tanıyorum. Sormasan bile aklından geçirmişsindir.

Cevabım şu: Bilmiyorum. Kitaplar ne yazarsa yazsın, adalet çoğu zaman mahkemede değil, insanın kendi içinde gerçekleşiyor. Bunu yaşlandıkça öğrendim. Altan’ın cezası, o otelin kendisiydi: Ağabeyinin serveti üstüne kurduğu ama içinde bir gece bile huzurla uyuyamadığı o saray.

Vakit geç oldu, kadehler de boşaldı. Sen de yoruldun bu ihtiyarın lakırdısından. Yine gel. Arayı uzatma. Çünkü sana anlatacağım daha çok hikâyem var. Şimdilik perdeyi indirelim ama yalnız bu gecelik. ◆

ÖYKÜ

Öteki

Tahir Gençtürk

Mehtaba bakarken içim geçmişti. Beni yerimden sıçratan dalganın darbesiyle gözlerimi açtım. Kollarım göğsümde kavuşmuş, başım öne düşmüştü. Sızlayan boynumu ovarak doğruldum. Esneyerek gözlerimi ufka diktim. Rüzgâr tenimi yalıyordu; içim titredi ama bu esinti ayılmamı sağladı. Ayağa kalkıp kamaraya doğru bir adım atmıştım ki kapı açıldı ve onunla burun buruna geldim.

“Ahmet, nereye gidiyorsun?” dedi tüm asaletiyle.

Beyaz bir entari vardı üzerinde. Saçları upuzundu. İnce burnu, yuvarlak yüzü ve ceylan yavrusunu andıran gözleriyle büyüleyici görünüyordu. Onu görünce istemsizce gülümsedim. Önümden tepsiyle geçerken belinden yakalayıp ensesine küçük bir öpücük kondurdum. Sanki bu anı bekliyormuş gibi öylece durdu. Ardından ahşap masanın yanındaki tabureye oturdu; yüzü bana dönüktü. Tepsiyi masanın üzerine bıraktı. Zeytini andıran simsiyah gözleriyle beni izlemeye başladı. Yüzündeki tebesüm içimde öyle bir coşku uyandırıyor ki çocuklar gibi bağırmak istiyordum. O an anladım ki asırlardır anlatılan Juliet’in güzelliği bir efsane değil, tam karşımda kanlı canlı duran bu gerçeklikti. Eğer aşk uğruna dünyayı karşıya almak gerekiyorsa, Romeo’nun neden hiç tereddüt etmediğini şimdi çok daha iyi anlıyordum. Bu tatlı sarhoşluktan sıyrılmamı hatırlatan fiziki bir ihtiyaçla, kendimi tekmeden sığ sulara bıraktım. Kenardaki ağaçların arasına geçip işimi hallettikten sonra hızla geri döndüm.

“İşte,” dedim. “Geldim.”

“Hoş geldin Ahmet, rakına buz ister misin?” diye sordu otuz beşliğin kapağını çevirirken.

Sorusunu garipsedim.

“Nasıl içtiğimi bilmiyor olamazsın Rüya.”

Yüzünde bilerek üstüme gelip benimle eğleniyormuş gibi muzip bir ifade belirdi.

“Biliyorum tabii ki,” dedi. “Ama çok zaman geçti Ahmet.”

Bir anda kalbimin atışlarını hissettim. Ne diyeceğimi bilemedim. Birbirimize yabancılaşmak... Allah’ım, ne katlanılmaz bir acıydı! Bu kara düşüncüyü kafamdan atmak için kadehi tek dikişte bitirdim. Seke yakın doldurduğu rakı, genzimden mideme doğru yakarak indi; yüzüm istemsizce büzüldü. Bu kontrolsüz ve hırslı hâlime ben de anlam veremedim ama bu durum Rüya’ya sevimli gelmiş olmalı ki okkalı bir kakhaha patlattı. O gülerken yüzüne, saçlarına, mimiklerine, elini ağzına götürüşündeki o zarif tavra odaklandım. İçimdeki coşku yerini olgun bir dinginliğe bıraktı.

Gece uzayıp gitti; hem güldük hem ağladık. Mehtaba defalarca rakı kaldırdık. Eski sevgilileri konuştuk. Onlara da kadeh tokuşturduk. Bir ara eski bir sahaftan zar zor bulduğum plakla gramofonu kurduk. Sevmekten Kim Usanır şarkısını defalarca dinledik. Müzeyyen ablamıza pruvadan selam dururken gülmekten kendimizi alamadık. O her güldüğünde ona tekrar âşık oldum; saçlarına her dokunuşumda, tenini her kokladığımda onu ne kadar çok özlediğimi yeniden fark ettim. O an, zaman benim için durabilirdi. Sonsuzluğun tam da o saniyesinde, öylece kalabilirdim. Arkama yaslanıp bir sigara yaktım; dumanın arkasından onu izlemeye koyuldum. Rüya bana doğru bir adım attı, sonra birden yüzündeki renk çekildi. Bir şeylerin ters gittiğini anlamam uzun sürmedi.

“Ne oldu Rüya?” dedim.

Bir elimde sigara, diğer elimde Rüya’nın titreyen elleri. Hiçbir şey söylemedi. İstifra edecekmiş gibi birkaç kez öne doğru eğildi ve eliyle kıyıyı işaret etti. Gösterdiği yere döndüğümde, yaklaşık yüz metre ötemizde, kıyıda yüzüstü yatan bir adam gördüm. Rüya’ya, “Burada kal!” diyerek belimdeki silahıma davrandım. Mermiyi namluya sürüp tekneden suya atladım. Adamın yanına koşup nabzını kontrol ettiğimde artık çok geç olduğunu anladım. Dalgaların cesedi çekip götürmemesi için onu biraz daha yukarıya, kumsala doğru çektim. Ardından hemen telefonu çıkarıp son aramalarındaki ilk numarayı aradım. Telefonu kapatıp cebime koyduğumda ellerimin titrediğini fark ettim. Başımı kaldırıp maviye çalan geceye baktım. Ay gökyüzünde iyice belirginleşmiş, gümüş ışığını denizin hafif çalkantısına sermişti. Bakışlarımı yeniden tekneye indirdim. Rüya, pruvanın karanlığında dikilmiş, rüzgârda uçuşan beyaz entarisiyle bana bakıyordu.

Çok geçmeden mavi kırmızı tepe lambalarının ışıkları ağaçların arasından süzülerek sahili aydınlattı. Ekibin başındaki yardımcım, Selin Komiser nefes nefese yanıma koştu. Gözleri önce yerdeki cesede, sonra bana kaydı.

“Başkomiserim,” dedi endişeli bir sesle. “İyi misiniz?”

“İyiyim Selin,” dedim, sesimdeki çatallaşmayı gizlemeye çalışarak. Tekneyi işaret ettim.

“Yukarıda, teknedeydik... Rüya fark etti cesedi.”

Selin bir an duraksadı. Yüzündeki endişe yerini derin, hüzünlü ve ürkek bir şaşkınlığa bıraktı. Bakışlarını benden kaçırıp yüz metre ötedeki karanlık tekneye çevirdi. Teknede ne yanan bir ışık vardı ne de beyaz entarili bir kadın. Sadece rüzgârda sallanan boş bir branda parçası.

“Başkomiserim,” dedi Selin ağlamaklı bir sesle. Bana doğru bir adım attı, elini yavaşça omzuma koydu. “Rüya Hanım... Rüya Hanım’ı kaybedeli on bir yıl oldu. O kaza ...”

“Tamam, tamam,” diyerek kestim sözünü. Haklıydı, o korkunç kazanın üzerinden on bir yıl geçmişti.

Olay Yeri İnceleme komiseri, cesedin farklı noktalarına dokunarak not alıyordu. Aynı anda birçok polis bir şeyler yapıyor, tulum ve maskeden dolayı hepsi birbirine benzediği için kimse ayırt edilemiyordu.

Selin, “Başkomiserim, isterseniz biz ilgilenelim. Yoruldunuz, biraz dinlenin,” dedi.

Şefkatli bir ses tonu vardı. Ellerimi cebime sokup göğsümü şişirerek, “Yok Selin,” dedim. “Siz işinize bakın. Her detayı bilmek istiyorum. Boğulma vakası gibi duruyor ama adli tıpçıları sıkıştıralım, raporu geciktirmesinler.”

Selin, maktulün baş hizasında dizlerinin üstüne çöktü. Bir süre uzuvlarını inceledikten sonra başını kaldırdı.

“Boğulma gibi durmuyor Başkomiserim,” dedi.

Kaşlarını çatarak yanına diz çöktüm.

“Nerden anladın? Dökül bakalım.”

Selin, parmak uçlarıyla cesedin üzerinde hayali çizgiler çiziyor gibiydi. Ona dokunmuyor, havada süzülen parmaklarıyla âdeta maktulün resmini yapıyordu.

“Ağız ve burun çevresinde köpüklenme yok, ciğerlerine su çekmiş birine benzemiyor. Ama asıl mesele burada,” diyerek maktulün sırtını işaret etti. “Sırtında derin tırnak izleri var.”

“Karısı belli ki tutkulu bir kadın,” dedim.

İkimiz de kısa bir an gülüştük.

Selin, elini maktulün saç diplerine doğru uzattı. Ensesini bana göstermek için ikimiz de cesede doğru biraz daha eğildik. Omuzlarımız birbirine değecek kadar yakındı; fenerin çiğ ışığı ensedeki morarmış deriyi aydınlattı.

“Şuraya bakın,” diye fısıldadı Selin. “Ensesinde bariz bir şişkinlik var. Suyu düşmeden önce kafasına sert bir cisimle darbe almış gibi.”

Eldivenleri çıkarıp yavaşça ayağa kalktım. Derin bir nefes alıp önce tekneye, ardından ufuk çizgisi çoktan kaybolmuş denize baktım. Bir sigara yaktım. Hafif bir esinti boynumu yalıyordu. Gözlerimi kapattım ve ciğerlerime derin bir duman çektim. Rüya ile bir sonraki buluşmamı hayal ettim; yüzüme hafif bir gülümseme yerleşti. Derken kazayı anımsadım. Gülümseme anında kayboldu. İçim titredi. Göğsüme bir ağrı saplandı. Bu gerçeklikle başa çıkma zorunda olduğumun bilincindeydim. Canım çok yanıyordu ama kabullenmek zorundaydım.

Tam o sırada, zihnimin içindeki dipsiz bir kuyudan boğuk bir ses yankılanmaya başladı. Ses yaklaştıkça karanlığın içinden “Ahmet!” diye haykıran bir kadın sesi olduğunu anlamam zor olmadı. Bu ses bir yerden tanıdık geliyordu. Dinmesini bekledim, dinmedi. Aksine çığlıklar giderek yükseliyordu. Katlanılmaz bir raddeye geldiğinde dişlerimi sıkarak acımı dindirmek, kulaklarımı tıkayarak bu sese son vermek istedim. Ama artık çok geçti; zihnim beni tamamen ele geçirmişti. Gözlerimi açamıyordum. Sesin geldiği kuyuya doğru eğilmeye çalıştım ama hareket edemedim. Birisi tüm vücudumun üstüne çökmüş, beni nefessiz bırakmış gibiydi. Daha fazla dayanamadım, dizlerimin üstüne çöktüm. Tam o karanlıkta boğulurken, bir elin omzumu sertçe sarsmasıyla kendime geldim.

“Başkomiserim!” diye bağıırıyordu Selin.

Gözlerimi hızla açtım. Selin dehşet içinde bana bakıyordu.

Sesimdeki titremeyi gizlemeye çalışarak, “İyiym Selin, iyiym,” dedim ve yavaşça doğruldum. Tam bir şeyler söylemek için dudaklarını aralıyordu ki elimi kaldırıp konuşmasını engelledim. Bu zayıflık anının üzerine konuşulmasını istemiyordum. Bakışlarımı yeniden yerdeki cesede çevirirken soğuk maskemi yüzüme geçirmeye çalıştım.

“Olay Yeri raporu arkamızdan gelsin, biz incelemeye başlayalım. Her şey için çok geç olmadan şu işi çözelim.”

Birkaç adım uzakta, maskeli bir polis memuru bizi bekliyordu. Söze girmek için gözlerimin içine bakıyor, benden onay işareti bekliyordu. Başımın ‘gel’ dedim. Yaklaşıp yüzündeki maskeyi aşağı indirdiğinde gelen kişiyi tanıdım.

“Başkomiserim,” dedi sesini alçaltarak Emre Komiser. “Savcı Bey yolda, birazdan burada olur.”

Resmi prosedürden hiç hoşlanmadığımı bildiği için maktul ile ilgili öğrendiklerini Savcı gelmeden önce bana fısıldamaya gelmişti.

Emre’yi kolundan tutup kumsalın bitişindeki çalılıklara çektim. Etrafı kolağan ederek kimsenin bizi izlemediğinden emin oldum.

“Evet, anlat bakalım,” dedim, elimi omzuna koyarak.

“Başkomiserim, maktul Ayhan Kurt.”

İsmi duyduğum an zihnimdeki bütün sesler kesildi; dünya üzerime devrildi sanki. Göğsümün tam ortasına ağır, küt bir darbe inmiş gibi nefesim ciğerlerimde tılandı. Damarlarımda kan değil, buz

akıyordu sanki; kaslarım çözüldü, dizlerimin bağı kesildi. Bakışlarımı zorlukla önce karanlık tekneye, sonra kumsaldaki cesede çevirdim. Selin biraz uzaktan bizi izliyordu. Onu sanki bir sis perdesinin ardından görüyordum; beni bu girdaptan çekip çıkarması için gözlerimle ona sessizce yalvardım. Ama sesimi duyuramıyordum. Emre'ye dönmeye, yüzündeki o ifadeyle yeniden karşılaşmaya korkuyordum. Bir adım atmak istedim ama eklemlerim kilitlenmişti; dengemi kaybettim, dizlerimin üstüne çöktüm.

Emre, "Başkomiserim," diyerek koluma girdi, beni tekrar ayağa kaldırdı.

Omzuna iyi olduğumu belirtmek için birkaç kez vurdum. Yere düştüğümü gören Selin, koşarak yanımıza geldi. Yüzündeki kaygılı ifade kaybolmamıştı. Sendeleterek yanlarından ayrıldım. Sarhoş gibi yalpalayarak cesede doğru yürüdüm. Yürüdükçe ceset bulanıklaşıyordu. Durdum. Kendime gelmek için gökyüzüne baktım. Gözlerimi kapatıp derin bir nefes aldım. Nefesimi tuttum, sonra yavaş yavaş geri bıraktım. Bunu birkaç kez tekrarladım. Zihin rahatlatmak için etkili bir yöntem olduğunu video kaydırırken öğrenmiştim. Faydası oldu, kalp ritmim normale dönmeye başladı. Çok kısa bir an zihnimi meşgul eden düşüncelerden uzaklaşmaya çalıştım. En azından bu yönde irade göstermek beni mutlu etti. Artık kendim vardım ve kendime iyi bakmalıyım.

Selin, bakışlarını kumsalda bağdaş kuran Ahmet'ten Emre'ye çevirdi.

"Ne söyledin de bu hâle geldi?"

Emre dudaklarını bükerek "Hiç," dedi.

"Nasıl hiç?" diye çıkıştı Selin.

Elindeki dosyaya işaret parmağının tersiyle vurdu. Bakışlarıyla Ahmet'i işaret ederek "Sadece maktulün adını söyledim," dedi. "Sonrası malum."

Selin, merakını gizleyemedi. "Adı neymiş?"

"Ayhan Kurt"

"Ne!"

Selin'in şaşkınlıkla yükselen sesine karşılık Emre hafifçe iç çekti.

"Lütfen sen de başlama Selin. Ne oluyor anlamıyorum ki; adamın adını duyan çarpılmışa dönüyor."

"Ayhan Kurt, Ahmet Başkomiser'in eşi Rüya Hanım'ın ölümüne sebep olan kişi."

Anlık bir sessizlik oldu. Emre'nin bakışları Selin ile kumsaldaki ceset arasında gidip gelirken "Nasıl yani?" diyebildi sadece.

"Uzun hikâye," diye yanıtladı Selin.

"Özet geç o zaman!" diyerek Selin'i yanına doğru çekti.

Selin'in bakışları Ahmet'e döndü. Kendi travmasıymış gibi göğsünü sıkıştıran ağır bir hisle yavaşça iç çekti. Gözleri onda, zihni o geçmiş gecede idi. Söze girerken sesinin titrediğini fark edince durdu. Birkaç denemeden sonra gücünü topladı.

"Deliler gibi âşıklardı birbirlerine, imkânsız bir aşktan doğmuştu onların evliliği." Yüzüne bir tebessüm yerleşti. "Rüya Hanım'ın babası Yaşar amca zamanının sıkı solcularındanmış. Bir yandan da sanayide demirci tezgâhında çalışmış. Ömrünün yarısı dükkânda, yarısı eylemlerde cop yemekle geçmiş. O yüzden kızının bir polisle evlenmesine asla rızası yoktu. Ancak Rüya Hanım'ın Ahmet Başkomiser'e sevgisi o kadar büyüktü ki ondan bir an bile vazgeçmeyi düşünmedi."

Anlatırken yüzünde gizli bir hayranlık ifadesi belirmişti.

“Başkomiserim elinde çiçekle kaç kez o kapıya gittiyse de kovuldu hatta zaman zaman hırpalandığı bile oldu ama yine de pes etmedi. Gizlice dışarda görüşüyorlardı ama işin ciddiye binmesi için Yaşar amcanın rızasını almak istiyorlardı.”

O esnada mesleğe yeni başlayan genç bir komiser yardımcısı elinde karton bardaklarla yanlarına geldi. Çayları Selin ile Emre'ye uzatıp, hiçbir şey söylemeden hızla olay mahalline geri döndü. Selin sıcak çayından küçük bir yudum aldı.

“Bir gün Başkomiserim, yine dayanmış bunların kapısına. Yaşar amca kapıyı bir hışım açmış. Tam savuracaktı küfrü, bir de ne görsün? Başkomiserimin babası da yanında. Lafı boğazında kalmış tabii. İstemeye istemeye içeri buyur etmiş. Muhabbet esnasında Başkomiserimin babasının eski bir maden işçisi olduğunu öğrenince Yaşar amcanın kanı kaynamış birden. Sendikal mücadeleden, örgütlenmeden, hapishane yıllarından da konu açılınca sohbet gece yarılarına kadar akıp gitmiş. Bir süre görüşmüşler bu şekilde.”

İkisi de çayından birer yudum aldı.

“Yine bir gece devrim rüzgârları eserken üç odalı bu fakirhanede, birden konu Rüya ile Ahmet'e gelmiş. Yaşar amca kıramamış eski yoldaşını; gönülsüz de olsa onay vermiş bu evliliğe.”

Emre, Selin'in ağzından çıkan her kelimeyi pürdikkat dinliyordu.

“Eee, sonra?”

Selin boğazını temizleyip devam etti.

“Evlilik yıl dönümleriydi. Ahmet Başkomiser o gün için Boğaz'da şık bir restoranda yer ayırtmıştı. İkisi de işten çıkıp doğrudan mekâna geçecekti. Ahmet Başkomiser, konuştukları saatte restorana gitmiş ama Rüya Hanım bir türlü gelmemiş. Aramış, ancak telefonunu açan olmamış. O da bir şeylerin ters gittiğini anlayıp restorandan çıkmış. Beni arayıp güzergâhta herhangi bir kaza ihbarı olup olmadığını sordu. ‘Yok, Başkomiserim,’ dedim. Hastaneleri, karakolları tarattık ama oradan da bir sonuç çıkmadı. Bölgenin taranması için benden takviye ekip isterken Ahmet Başkomiserin, ‘Allah kahretsin,’ diye mırıldandığını duydum. Tam o sırada yolun kenarında yan yatmış bir araba görmüş.”

Emre'nin kaşları havalandı, gözbebekleri büyüdü.

“Rüya Hanım'ın arabası!”

“Meğer Ahmet Başkomiser, Rüya Hanım'ın güzergâhındaki alternatif yollara saparak onu arıyormuş Kimsenin kullanmadığı sapa bir yol olduğu için kazayı kimse görmemiş, o yüzden merkeze ihbar da düşmemiş.”

Emre, bakışlarını buharı tüten çaydan kaldırmadan sordu.

“Peki, o sapa yola neden girmiş Rüya Hanım ?”

“Rüya Hanım psikologdu. O akşam son seansı planlanandan uzun sürmüştü. Sanırım Başkomiserimi daha fazla bekletmemek için kestirmeden gitmek istedi. En azından biz öyle düşündük.”

Selin'in gözleri dolmuştu. Kumsalda boynu bükük bir şekilde denizi izleyen Ahmet'e baktı. Yanına süzülen yaşı çevik bir hareketle sildi.

“Rüya Hanım'ın bilinci açılmış ama emniyet kemeri mekanizması sıkıştığı için arabadan bir türlü çıkamamış. Başkomiserim epey uğraşmış, başaramayınca kemer kilidini ezebilmek için büyükçe bir taş bulmaya koşmuş. Tam o sırada Rüya Hanım arkasından, ‘Ahmet, kurtar beni!’ diye çığlık atıyormuş. Arabadan birkaç metre ötede gözüne kestirdiği taşı kapıp geri döndüğü anda, araba havaya uçmuş.”

Emre'nin de gözleri doldu. Başını tekrar kumsala, Ahmet'e çevirdi; göğsünü ağır bir merhamet duygusu kapladı. Kısa bir sessizlik oldu.

“Üstelik,” diye fısıldadı Selin, “Başkomiserimin bir bebeği olacaktı. Rüya Hanım'ın hamile olduğunu otopsiden sonra öğrendi.”

Emre yere çömeldi, başını ellerinin arasına alarak Ahmet'i izliyordu.

"Belki de Rüya Hanım'ın evlilik yıldönümü hediyesiydi."

Selin de Emre'ye doğru eğildi.

"Ardından çok ağır bir ruhsal travma süreci başladı. Aylarca hastanede yattı; kimseyi ziyaretine kabul etmedi, kimseyle tek kelime konuşmadı. Emniyet Müdürü gittiğinde bir tek ona, 'Ben düzeldim, beni buradan çıkarın,' demiş. Müdür de kıramamış ricasını. Testlerden geçip ilaç kullanmayı da kabul edince bir süre kafa izni yapıp mesleğe geri döndü."

Emre, çenesiyle kumsalı işaret ederek sordu.

"İlaçlarını bırakmış olabilir mi?"

Selin dudak büktü.

"Mümkün. Her şey mümkün"

Havadaki duygu giderek ağırlaşıyor, ikisinin de yüreğine katlanılması güç bir yük bindiriyordu.

"Peki ya Ayhan?" dedi Emre araya girerek. "Ayhan Kurt?"

"Alkollü bir kamyon şoförü. O gece şantiyede içip âlem yapmışlar. Evine dönerken işte..."

"Peki, siz kazaya ait bu detayları nasıl öğrendiniz? Kendisi mi anlattı?"

"Adını bile söyleyecek hâli yoktu. Olay yerine vardığında telsizi belindeymiş; mandalı açık kaldığı için bütün konuşmaları kayıt altına almış. Kaza anının görüntüleri de MOBESE'den çıktı."

Emre başını hafifçe salladı.

"Vay anasını! En ağır dram filminden bile daha acı!"

Başımı kaldırdığımda Selin ile Emre yanıma diz çökmüştü. Yüzlerinde bir amire duyulan mecburi saygıdan çok, bilinçli bir acıma duygusu vardı. Bakıma muhtaç bir hastaymışım gibi hissettim kendimi. Üzerime titreyip etrafımda dönüp durmaları hoşuma gitmiyordu ama bunu onlara belli etmek istemedim.

Selin'e, "Ne zamandır burada oturuyorum?" diye sordum.

"Çok olmadı Başkomiserim," dedi, gözündeki yaşı çabucak silerek.

Bir yandan da bana karşı hissettiği o acıma duygusunu gizlemek için kendini gülmeye zorluyordu. Çabasını fark ettim ama üstelemedim; ne de olsa bana iyi davranıyordu ve yıllardır yanımdaydı. İyi, kötü her anıma şahitlik etmişti. Onun bu numarasına kanmış gibi yapıp, "Cesetler her zaman ürkütür insanı, haklısın," diyerek bir yalan attım ortaya.

Selin beni başıyla onaylayıp yanıma diz çöktü. Gözleri dolu doluydu. Onu sadece bir meslektaş olarak değil, korumam gereken bir evlat gibi görüyordum. Sarılmak istedim; kendini geri çekmedi, aksine bir anda boynuma atlayıp göğsüme kapandı. Şefkatle saçlarını okşarken hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. O ağır duygu patlamasını yaşarken çaresizce sırtını sıvazladım.

Baktım, Emre de kendini zor tutuyor. Ona imalı bir bakış atıp "Sen yapma bari, erkek adamsın," dedim sessizce. Dudaklarımı okuyunca gözyaşlarını silip istemsizce kıkırdadı. Emre'nin sesini duyan Selin de kafasını omzumdan kaldırıp gülmeye başladı.

Onlar güldükçe benim de yüzüme bir tebessüm yerleşti. Derken kendimi yüksek sesle kahkaha atarken buldum. Neden güldüğümüzü hiçbirimiz bilmiyorduk; kumsalın ortasında, bir cesedin yanı başında deliler gibi kahkaha atıyorduk.

Kısa bir an sonra Selin, koluma girip beni ayağa kaldırmaya çalışırken elimdeki yara ikimizin de dikkatini çekti.

"Başkomiserim..." dedi, sesi aniden bıçak gibi kesilerek.

"N'oldu, Selin?" diyerek irkildim. Sesi her zamankinden farklı çıkıyordu.

"Yaralandınız mı?"

"Bilmiyorum, bir yere çarptım herhâlde."

İkimizde yaranın neden olduğunu gerçekten bilmiyorduk. Üzerinde çok fazla durma gereği hissetmedik. Kumsalda bir süre yan yana yürüdük, ancak bir an sonra yanımda sadece Emre'yi fark ettim. Selin'in yokluğunu anlayınca panikle arkama döndüm. Birkaç adım gerimizde durmuş, yere düşürdüğüm silahımla bana bakıyordu. İlk defa onu bu kadar çaresiz gördüm.

"Selin!" diyerek ona doğru atıldım.

Hemen bir adım geri çekildi. Gözyaşlarını sildi ama bu sefer yüzünde acıma duygusu değil, bir öfke vardı. Selin'in bu duygusuna yabancıydım.

"Selin, iyi misin?" diye sordum.

"Yaklaşmayın!" diyebildi sadece kesik kesik.

"Silahımı ver bana!" diyerek elimi ona doğru uzattım.

Cevap vermeyince sesimi yükseltip üzerindeki amirlik ağırlığımı koymam gerektiğini hissettim.

"Sana diyorum Komiser! Ver şu silahı!"

Bu sefer burun buruna geldik. Silahı kabzasından çevirip bana uzattı; üzerindeki kurumuş, kan lekelerini gösterdi. Ardından geriye doğru birkaç adım attı.

"Lütfen bana ilaçlarınızı bırakmadığınızı söyleyin," dedi.

"Ne ilacı?" diye sordum.

Selin hıçkırıklara boğuldu. Onun bu anlaşılmasız davranışlarına bir anlam veremiyordum. Artık onun için gerçekten endişelenmeye başlamıştım. İyi olması için bir şeyler yapmalıydım; az önce sesi mi yükselttiğime de pişman olmuştum.

Onu rahatlatmak için sarılmak istedim, ona doğru bir adım attım. Ama sanki bir vebalıdan kaçır gibi tiksiniyerek geriledi. O an yüzünde beliren o buz gibi soğukluğu iliklerime kadar hissettim. Yine de bu canımı yakmıyordu; ne de olsa geçici bir krizdi, birazdan bitecekti. Gözleri ağlamaktan şişmişti.

"Siz, buraya neden geldiniz ?" diye sordu.

Kıyayı işaret ederek, "Rüyayla teknedeydik," dedim.

Selin, avazı çıktığı kadar bağırdı.

"Ne Rüya'sı! Rüya on bir yıl önce öldü! On bir yıl! O kaza, hatırladınız mı? Araba havaya uçtu hani, Rüya da içindeydi, yanarak öldü. Ne Rüya'sı!"

Olay yerindeki herkes işini gücünü bırakıp Selin'e döndü. Sinir krizi geçiriyor gibiydi.

Bense her şeye rağmen onu hâlâ korumam gerektiğini düşünüyordum. Önce kumsalda yatan cesede, sonra Selin'e baktım. Yüzündeki o katı öfke bir anda kırıldı; bambaşka, tekinsiz bir hâle büründü. Sanki zihninin içinde birileri durmaksızın ona bir şeyler fısıldıyordu. Kulaklarında yankılanan her cümlede yüzü biraz daha dehşet içinde geriliyordu.

Psikiyatrist Dr. Tolga şakaklarını kaşıyarak söze girdi:

"Selin Komiserim, Ahmet Bey'in yaşadığı şey basit bir yas veya travma sonrası stres bozukluğu değil. Gözlemlediğimiz tablo, ağır dissosiyatif bozukluk ile psikotik kırımın kesiştiği çok tehlikeli bir nokta. Beyin kaldıramayacağı kadar büyük bir suçluluk duygusuyla karşılaştığında kendini korumak için amnezik bir duvar örür. Yazdığımız bu ilaçlar zihnin kontrolünü kaybetmesini önleyen tek şey. Eğer bir gün bile ilaçlarını aksatırsa, o denge bozulur, duvar yıkılır ve bilinci ikiye bölünür."

"İkiye bölünmek derken hocam? Nasıl yani?"

“Şöyle düşünün; bir tarafta kanuna, mesleğine bağlı, Rüya’nın anısına tutunan o bildiğiniz Ahmet Başkomiser kalır. Diğer tarafta ise ilkel, bastırılmış, intikam hırsıyla dolu bir ‘gölge zihin’ oluşur. İlaçlar olmadan beyin bu iki kimlik arasındaki geçişi kontrol edemez. Füg haline geçtiğinde bir cinayet bile işleyebilir ancak kriz bittiğinde zihni yaşadığı bu dehşeti tamamen siler. O an kendi ürettiği illüzyona kendisini ve çevresindekileri inandırır. Eğer ilaçlarını bıraktığını fark ederseniz onu hemen bana getirin”

Selin’in yüzünde olgun bir cesaret ile çocuksu bir çaresizlik çarpışıyordu; elindeki o yıkıcı hakikatle ne yapacağını bilememenin getirdiği heyecanı ve dizlerini titreten o korkuyu hissetmiştim. Bana bağırmadı, soru da sormadı. Sadece gözlerimin içine baktı; çözülmesi imkânsız bir vakaya bakar gibi.

“Selin,” dedim, sesim dalga seslerinin arasında kaybolup gitti. “Bir şey söyle. Neler oluyor?”

Selin belindeki kelepçeyi çıkardığı an gözlerimi kapattım. Zihnim bana o dehşet anını canlı bir kâbus gibi yeniden yaşatmaya başladı. Artık gerçeğimle baş başaydım.

Kumsalda yürüyordum. Ayhan Kurt birkaç adım önümdeydi. Zihnim kumsalın az ilerisinde teknenin görüntüsünü oluşturmuştu; ayaklarım kuma batıyordu, kulağımda Müzeyyen Senar çalıyordu.

Az ileride, teknenin pruvasında Rüya’yı gördüm. Beyaz entarisi rüzgârda uçuşuyordu. Rüya’nın hemen arkasında karanlık bir beden belirdi; onun beline sarıldı, kendine çekti. Rüya ise onun kollarında, Titanik’teki o meşhur sahnedeki gibi kollarını iki yana açıp rüzgâra bıraktı kendini. Allah’ım ne ilginç bir histi! Onu kıskanmıyordum. Çünkü zihnimin dehlizlerinde gezinirken beynim kalbime bir gerçekliği kabul ettirmişti. O an yaşadığım benlik bilincini ilk kez başka bir beden de hissediyordum.

Ayhan bakışlarını Rüya’ya dikmiş, kararlı adımlarla teknenin pruvasına doğru yürüyordu. İçimi devasa bir dehşet kapladı. Bize yine zarar verecekti. Üzerine koştum, silahımın kabzasıyla ensesine vurdum. Düşmedi, ayağa kalktı. Kıyıda bir süre boğuştuk.

Ve tam o sırada, zihnimdeki iki görüntü çatlayarak tek bir gerçeğe dönüştü.

Teknedeki ahşap masaya kadehleri koyarken duyduğum o ritmik tıkırtı, adamın can verirken suda topuklarını vurma sesiymiş. Rüya’nın elimi tuttuğunu sandığım o tatlı sızı, adamın boğulurken can havliyle etimi tırnaklamasıymış. Teknede, tek dikişte mideye indirdiğim o rakının acılığı ise boğuşma anında ağzıma dolan deniz suyunun acısıymış. Fiziki bir ihtiyaçla tekneden inip çalılıklara yöneldiğim o anlar, adamla suyun içinde boğuştuğum o can pazarıymış. Adamın çırpınışları durup bedeninin direnci kırıldığında, tuvalet ihtiyacım bitmişti.

Plak zihnimde hâlâ çalıyordu. O da zihnimin Rüya’ya yaktığı bir ağıtmış.

Rüya’nın kıyıya bakıp istifra edecekmiş gibi öne eğilmesi, zihnimin o kanlı gerçekliği artık daha fazla taşıyamadığının açık bir sanrısıydı. Bilinçler arasındaki geçişi hatırladığımda tüylerim ürperdi. Çünkü önümde yüzüstü yatan bir insan bedeni vardı. Eğilip nabzını kontrol ettiğimde panikleyip Selin’i aradığımı hatırladım.

Gözlerimi açıp avuçlarıma baktım. Tırnaklarımın arasına dolmuş kumları gördüm.

Selin elindeki kelepçeyi bileklerime takarken bakışlarımı kumsaldan tekneye çevirdim.

Dışarıdaki dünyanın o son özgür anında, sesim dudaklarımdan bir fısıltı gibi çıktı.

“Yine gel Rüya... Bu mevsim bir başka güzeldin!”

Son diyorum; çünkü biliyorum ki seneye bu zamanlar ben de bir rüya olacaktım. ◆

BİR AKSAK TİMUR MACERASI-5

ÖYKÜ

Davulun Sesi, Kurşunun Sessizliği

Murat Yüksel

Kartvizitimde “Timur Emlak - Yuvanızın Anahtarı” yazıyor. İnsanlar kartvizitlere inanmayı sever. Bir kartvizitin üzerine ne yazarsanız, sizi o sanırlar. Oysa kartvizitler sadece insanların yaptığı işi söyler; kim olduklarını değil. Bu sebeple kartvizitimde yazan teknik olarak yalan değil. İnsanlara ev satıyorum, ev kiraliyorum.

Kimi zaman da boşaltılmış bir dairenin duvarlarındaki rutubetten önce, içinde yaşayan insanların bıraktığı korkuyu kokluyorum. Çünkü her ev biraz sahibine benzer. Kimi düzenlidir ama soğuktur. Kimisi dağınıktır ama sıcaktır. Bazılarında ise kapıyı açar açmaz bir şeylerin yolunda gitmediğini anlarsınız. Onca yıl Cinayet Masası’nda çalıştıktan sonra insanın burnu yalnızca rutubeti değil, yalanı da ayırt etmeyi öğreniyor. İşte benim de yaptığım iş, dört duvar arasına sıkışmış sırları kokusundan tanımak. Emlakçılık, insanın hayatların içine anahtarla girdiği tek meslek olabilir. Kim boşanıyor, kim borç içinde, kim oğlunun düğünü için son arsasını satışa çıkarıyor, kim miras kavgası ediyor... Çoğunu tapudan önce öğrenirsiniz.

Benim asıl mesleğimse hiçbir zaman bu olmadı. Ben emekli Başkomiser Timur. Mahallenin taktığı isimle... Aksak Timur. Otuz iki yıl boyunca cinayet mahallerine koştum. Son koşumda kurşun benden hızlı davrandı. Sol bacağımdaki platinler hâlâ yağmurdan önce sızlar. Devlet, “Teşekkür ederiz, senin için yol buraya kadar,” deyip beni emekli etti. Ben de istemediğim hâlde aldığım bu ikiyüzlü teşekkürü sırtıma yüklerken bundan sonra hayatıma dâhil olacak bastonu da elime aldım.

İnsan polislikten emekli olabilir ama polislik insandan emekli olmaz. Sabah dükkânı açarken bile karşı kaldırımda yürüyen adamın cebindeki ağırlığın tabanca mı anahtar mı olduğunu istemsizce tahmin ediyorum. Polislik dediğin böyle de bir lanet işte.

Yaşadığım şehrin iki yüzü var. Bir yüzü gökdelenlerden oluşuyor, diğer yüzü insanlardan. Ben insanların olduğu tarafta yaşıyorum. Sıvası dökülmüş apartmanlar, dar sokaklar, köşe başında iskambil oynayan emekliler, sokak aralarındaki çocuk sesleri. Oysa şehrin karşı yakasında insanlar birbirlerinin ismini bile öğrenemeden aynı gökdelenlerde yıllarca yaşayabiliyor.

O gece uzun zaman sonra ilk kez karşı yakaya iş dışında geçtim. Çocukluk arkadaşım Umut Yıldırım’ın oğlu Emre evleniyordu. Düğün, şehrin en gösterişli kır düğünü mekânlarından birindeydi. Demir kapının önünde takım elbiseli görevliler vardı. Giriş kapısından içeri girince iki sıra zeytin ağacı karşılıyor, yürüyüş yolu göletin yanından geçerek ışıklarla süslenmiş çim alana ulaşıyordu.

Çimler cetvelle kesilmiş gibiydi. Ağaçların altına sarı ışıklar yerleştirilmişti. Göletin üzerindeki küçük köprü beyaz güllerle süslenmişti. Bu manzaraya bakınca insan aynı şehirde iki ayrı hayat yaşandığına kesinlikle inanıyor.

Bahçeyi ikiye ayıran, diz hizasını ancak geçen dekoratif bir duvar uzanıyordu ortada. Tamamı beyaz ortancalarla kaplanmıştı. Bir tarafında davetli masaları vardı. Diğer taraftaki dar yürüyüş yolu ise tuvaletlere ve servis bölümüne ulaşıyordu. Gelin odası da bu taraftaydı. Mekânı gezerken ilk dik-katimi çeken bu oldu. Bu da başka bir meslek hastalığı işte. Bir yere girince önce çıkışlara bakarım.

Umut beni kapıda karşıladı. Üzerindeki lacivert takım elbise ona biraz bol gelmişti. Kravatını düzeltip duruyordu.

“Nasılım?”

“Elli yaşını aşmış damat babası gibi.”

Kahkahayı bastı. “Senden iltifat çıkmıyor.” Koluma girdi. “Mekânı beğendin mi dostum? Oğluma yakışır bir düğün olacak.”

Başımı salladım. “Belli.”

Gözüyle dünürünü işaret etti. “Bütün masrafları Selman Bey üstlendi.”

Başımı çevirdim. Gelinin babası Selman İhsan... İnşaat sektörünün en güçlü isimlerinden biri. Televizyonda birkaç kez görmüştüm. Yakından ilk kez görüyordum. İnsanlar para kazandıkça küçülür sanırdım. Adam oldukça büyüktü. Kalabalığın içinde bile hemen fark ediliyordu cüssesiyle.

Benim masam salonun kıyı köşelerinden birindeydi. Kendim seçtim. İnsanları seyretmeyi seviyorum. Al sana başka bir meslek hastalığı. Damadı izledim. Emre... Üzerindeki siyah smokin kusursuzdu. Bordo papyon takmıştı. Göğüs cebinde aynı renkte ipek bir mendil vardı. Sürekli gülümsüyor, herkesle tek tek ilgileniyordu. Mutlu görünüyordu. Belki de gerçekten mutluydu.

Gelin Selin, davetliler arasında dolaşırken kız kardeşi Aylin de peşindeydi. İki kardeş birbirine şaşırtıcı derecede benziyordu. Ama Aylin’in yüzünde daha sıcak bir ifade vardı. İnsan bazen bir yabancıya bile güvenebileceğini hisseder. Aylin onlardandı.

Bir ara Aylin’in kalabalıktan ayrıldığını gördüm. Bahçenin arka tarafına doğru yürüdü. Ellili yaşlarda, takım elbiseli bir adamın yanına gitti. Bir süre konuştular. Ne konuştuklarını duyamıyordum. Tek yakaladığım, dudaklarından okuyabildiğim kadarıyla, “Burada olmaz...” diye birkaç kere tekrar etmesi oldu adamın. Aylin kaşlarını çattı, bir şeyler daha konuştu, adam derin bir nefes aldı, başını aşağı yukarı salladı, ardından etrafı da gözetleyerek konuşmaya başladı. Sonradan Umut tanıştırdığında öğrendim kim olduğunu. Şirketin muhasebe müdürü Mehmet İçten’di. Gözleri fıldır fıldırdı. Nedense sevemedim adamı.

Umut’un beni muhasebe müdürü ile birlikte tanıştırdığı bir isim daha vardı. Hakan Arıkan. Emre’nin çocukluk arkadaşymış, üniversiteyi de birlikte okumuşlar. Şimdi de kayınpederinin şirketinde beraber çalışıyorlarmış. Ne iş yaptığını sorduğumda, satın alma müdürü olduğunu öğrendim. Aynı zamanda bu gece damadın sağdııcısıydı.

Muhasebe müdürü Aylin’le konuşurken yüz ifadesi sıkıntılıydı. Aylin’in yüzündeki ifade de yavaş yavaş değişiyordu. Şaşkınlık... İnanmama... Belki kaygı... Onun suratında da aynı sıkıntı vardı şimdi. Muhasebe müdürü konuşurken Hakan’ın da onları seyrettiğini fark ettim. Bir köşede sigarasını içerken ikiliyi gözetliyordu. Tam o sırada Emre, başka bir davetliyi karşılamak için arkalarından geçti. Yürüyüşünü bozmadı. Sadece bir anlığına başını çevirdi. Belki birkaç saniye duraksadı. Sonra yoluna devam etti.

Gece ilerledikçe müzik hızlandı. İki ayrı kamera ekibi sürekli çekim yapıyordu. Biri pisti geniş açıyla kaydediyor diğeri davetlilerin arasında dolaşıyordu. Fotoğrafçılar flaş patlatıyor, çocuklar göle-

tin kenarında koşuyor, garsonlar boş tabak topluyordu. Her şey kusursuz görünüyordu. Kusursuz gecelerden hep korkarım. Çünkü kusursuzluk, genelde bozulmak için vardır.

Umudum yine koluma girdi. "Hadi."

Kolumu kurtarmaya çalışırken sordum. "Nereye?"

"Oyun."

Başımı iki yana salladım. "Yaşlandım."

Kahkaha attı. "Benden iki yaş küçüksün."

Bu sefer ben güldüm. "O zaman sen de yaşlandın."

Buna ikimiz birlikte güldük.

Bastonumu sandalyeye bıraktım. Davul ağır bir ritimle başladı. İlk adımı attım. Tam ikinci adıma geçecekken... İki kuru ses duyuldu.

"Pat... Pat..."

İnsanlar müziğin desibeli yüzünden önce ne olduğunu anlayamadılar. Ben anladım. Silah. Başımı çevirdim. Ses, bahçenin arkasındaki otoparktan gelmişti. Oyunu bırakıp ilk şaşkınlığı atlatan davetlilerle birlikte ben de o yöne koşmaya başladım.

Yaşlı bir kadın avazı çıktığı kadar bağırıyor, yardıma çağırıyordu. Bir başkası iki kolunu açmış, bize yaralıyı işaret ediyordu. O zaman gördüm onu. İki otomobilin arasında genç bir kadın yatıyordu. Aylin'di. Göğsünden kan akıyordu.

Ne yapacağını bilmez hâlde şaşkın bakan kalabalığın içinden geçtim. Diz çöktüm. Şah damarına bastım. Zayıf... Ama hâlâ atıyordu. Burnuma barut kokusu geldi. Sonra pahalı bir erkek parfümü. Emre çıktı ortaya o arada. Kalabalığın arasından sıyrılırken "Ambulans!" diye bağırıyordu. Yüzü bembeyazdı. Dizlerinin üzerine çöktü. Aylin'i kollarının arasına aldı. "Yaşıyor!" diye bağırmaya başladı. Acayip bir hengâme oldu. Bir araba yaklaştı, fren yaptı, peşinden korna sesi duydum. Hakan arabanın şoför koltuğundaydı. "Atla, ambulans gelene kadar vakit kaybetmeyelim." Arkalarından bakakaldım. Yerde Emre'nin ipek mendili kana bulanmıştı. Aldım, cebime koydum. Muhtemelen Aylin'i kaldırırken Emre'nin cebinden düşmüştü.

Polis geldiğinde kır düğünü çoktan matem evine dönmüştü. Asayişten tanıdığım Çetin Komiser olay yerini devraldı. Ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Birkaç dakika sonra iki polis memuru kollarının arasında direnmeye çabalayan birini getirdi. Yanına doğru yaklaştım Çetin'in. Beni fark edince selam verdi ama bakışları bu da nereden çıktı şimdi der gibiydi. Umursamadım. Tek kelime etmeden seyretmeye devam ettim. Aylin'in eski sevgilisi olduğunu öğrendim gencin. Adı Cenk'ti. Cenk Tosun. Polisleri görünce kaçmaya çalışmış, şüpheli davranışından ötürü yakalamışlar. Yüzü kireç gibiydi. Gözleri korkuyla açılmıştı. Şoktaydı. Komiseri görünce bağırdı. "Ben yapmadım!" Oysa kimse daha tek soru bile sormamıştı. İnsanlar bazen suçsuz olduklarını söylemekte acele ederler. Bazen de vicdanları onlardan hızlı davranır.

Gece boyunca aklımı kurcalayan ilk isim Cenk oldu. Ama içimde çok eski bir his de kıpırdanıyordu. Tecrübeyle gelen ve çoğu zaman haklı çıkan o his. Bir dosya ilk bakışta bu kadar kolay görünüyorsa mutlaka bir yerinde görünmeyen bir çatlak vardır. Neyse ki ölmemişti Aylin ve uyandığında bunu yapanı öğrenecektik.

Hastaneler bana hiçbir zaman umut vermedi. Ömrüm ve tabii ki çalışma yaşamım boyunca, ameliyathane kapısının önünde bekleyen insanların yüzlerine baktım. Kimileri dua eder, kimileri susar, kimileri de doktor kapıyı açtığında duyacağı cümleyi önceden ezberlemeye çalışırdı. Bu gece koridorda bunların hepsi vardı. Selin, annesinin omzuna kapanmış sessizce ağlıyordu. Selman İhsan pencerenin

önünde ellerini arkasına bağlamış, hiç kıpırdamadan dışarı bakıyordu. Umut, plastik sandalyelerden birine çökmüş, iki avucunun arasına aldığı başını kaldırmıyordu. Emre ise ameliyathanenin kapısının tam karşısında ayaktaıdı. Üzerindeki smokin hâlâ kan içindeydi. Bir hemşire yanına geldi.

“Üzerinizi değıştiresim.”

Başını kaldırmadan cevap verdi. “Gerek yok.”

“Kanlı kıyafetle beklemeyin.”

“Bu kan...” Sesi çatladı. “...orada kalsın.”

Koridordaki herkes sustu. Ona bakarken aklımdan geçen ilk şey şuydu: Bu çocuk bu gece iki kere yıkıldı. Birincisi; düğünü zehir oldu. İkincisi; baldızını kaybetti.

Yaklaşık bir saat sonra ameliyathanenin kapısı açıldı. Doktor maskesini indirdi. Yüzüne bakınca sonucu anlamıştım bile. “Elimizden geleni yaptık...” Devamını dinleyen olmadı. Selin’in çığlığı bütün koridoru doldurdu. Annesi fenalaştı. Umut dizlerinin üzerine çöktü. Emre iki adım gerileyip duvara yaslandı. Hiç ağlamıyordu. Yalnızca boşluğa bakıyordu.

Sabaha karşı hastane yavaş yavaş boşalmaya başladı. Ben de çıkmak üzereydim. Tam kapıya yönelmişken Umut arkamdan seslendi.

“Timur.”

Döndüm. Yüzü çökmüştü. Hayatım boyunca onu ilk kez bu kadar yaşlı görüyordum. Kolumdan tuttu.

“Polis elbette çalışacak.” Sessiz kaldım. “Ama ben senden de bir şey istiyorum.”

“Söyle,” dedim.

“Bu işi bırakma,” dedi.

“Umut, dostum, ben ne yapabilirim bilmiyorum, polisler...”

Cümlemi tamamlamama izin vermedi. “Ben... gerçeğı bilmek istiyorum.”

Omzuna dokundum. “Tamam,” dedim. “Elimden geleni yaparım.”

Resmî bir söz değildi. Eski bir dostun acısını paylaşmaktı daha çok.

Aylin aynı gün öğle namazından sonra kalabalık bir cenaze töreniyle defnedildi. Cenazelerdeki sahte kalabalığı sevmediğim için katılmadım.

Öğleden sonra Aylin’in eski sevgilisi Cenk’in ifadesine ulaştım. Dede sağ olsun. Düğüne Aylin için gittiğini itiraf ediyordu Cenk ama ona hiç yaklaşmadığını söylüyordu:

“Tek amacım onu uzaktan görmektir. Özlemiştim. İçime dert olmuştu. Hiç suçum günahım yokken ayrıldık. Aylin, pırlanta gibi bir kızdı. O da beni çok seviyordu. Barışacağımıza inanıyordum. Dört yıllık bir ilişkimiz vardı. Onu öldürecek olsam düğünü seçmezdim herhâlde. Onu seyrediyordum, bir anlığına kaybettim, nereye kayboldu bu diye arıyordum ki bir bağırış koptu, ben de ne oluyor diye bakmak için o tarafa gittim. Yerde yatanın Aylin olduğunu başta fark etmedim. Sonra anladım. Polisler de gelince... Zaten denetim görüyorum, aklıma ilk gelen kaçmak oldu oradan. Beni suçlarlar diye düşündüm. Ben yapmadım.”

Akşamüstü Umut beni aradı.

“Sana bir şey vereceğim.”

Yarım saat sonra emlak ofisine geldi. Elinde siyah bir bellek vardı.

“Düğün görüntüleri. Organizasyon şirketi teslim etti.”

Parmaklarımın ucunda çevirdim. “Bana niye getirdin?”

Gözlerimin içine baktı. “Belki işine yarar.” Tam çıkacakken durdu. “Bir de...”

“Evet?”

“Seni dün akşam tanıştırdığım Mehmet’i hatırlıyor musun?”

“Emre’nin çalıştığı şirketin muhasebe müdürünü mü? Evet, hatırlıyorum.”

“Dün gece hastaneden ayrıldığından beri kimse ulaşamıyormuş ona.”

O gece görüntüleri açmaya fırsat bulamadım. Yorulmuştum. Pilim tükenmişti artık. Mahalle kahvesinde oturmuş çay içiyordum. Televizyonda yerel haberler açıktı. Spiker sıradan bir ses tonuyla konuşuyordu.

“Şehir çıkışındaki eski taş ocağı yakınlarında bir erkek cesedi bulundu...”

Başımı kaldırdım. Ekrana baktım. Gösterilen fotoğrafı tanımam uzun sürmedi. Düşünde Aylin’le konuşan, Umut’un tanıştırdığı, hastaneden çıkarken baş sağlığı dilediğim, bugün de Umut’un bahsettiği muhasebe müdürü... Mehmet’ti. Tek kurşunla öldürülmüştü. Çay bardağını yavaşça masaya bıraktım. İçimde tarif edemediğim bir sıkıntı büyüdü. Bir gün önce konuşan iki insan... Şimdi ikisi de ölüydü. Tesadüf mü? Benim meslek hayatım boyunca en az inandığım kelimeydi.

Sabah Cenk’in tutuklandığını öğrendim. Cenk ilk cinayeti işlemişse de ikinci cinayeti o işlemiş olamazdı çünkü o sırada gözaltındaydı. O zaman mantiken iki cinayeti birbirine bağladığımda katil o olamazdı. Ama ya ikinci cinayeti başka biri işlemişse? İkisi arasında bağlantı yoksa? Ya iki kişi birlikte hareket etmişse bu cinayetlerde? Yani katil değil de katiller varsa? Aklıma yatmıyordu. İçimdeki ses ısrarla yanlış diyordu. Katil Cenk değildi.

İlk iş şirket binasına gittim. Cenaze nedeniyle kapalıydı. Bunu nasıl düşünemediğime hayıflandım. Cenaze evine çevirdim rotamı. Selman İhsan taziye için gelenlerle birlikte oturuyordu. Yorgundu. Adam iki acı birden yaşıyordu resmen. Ama kontrolünü kaybetmemişti. Birlikte başka bir odaya geçtik.

“Muhasebeciniz de öldürüldü,” dedim.

“Haberim var.”

“Ne düşünüyorsunuz?”

İki elini yanlara açtı. “Bilmiyorum. Hiçbir şey bilmiyorum.”

Selman İhsan’a düğün gecesi Aylin’le müdürün birkaç dakika hararetli bir konuşma gerçekleştirdiklerine şahit olduğumu söyleyince şaşırdı.

“İkisinin katili de aynı mı demek istiyorsunuz?” diye sordu.

Bu defa ben açtım ellerimi. “Bilmiyorum.”

Evden çıkarken genç bir kadın beni kapıda durdurdu. Başında cenaze evi için takıldığı belli siyah bir örtü vardı. Kuaförden yeni çıkmış altın rengi saçlarını kapatmakta pek başarılı değildi. Suratı epey makyajlıydı. Muhasebe bölümünde çalışıyormuş.

“Benden duymuş olmayın. Mehmet Bey son zamanlarda çok huzursuzdu. Sebebini söylemedi ama Hakan Bey’i sevmezdi.”

Şirket içi dedikoduları bilirdim, çalışanlar arasında bu tür fırsatları kaçırmayıp iş arkadaşını anında satanlar olurdu. Teşekkür ettim kadına.

Evin içindeki boğucu kalabalık, dışarıdaki sessizlikten daha ağır gelmişti. Bir sigara içmeden şuradan şuraya gitmeyecektim. Cebimden sigaramı çıkarıp yaktım. Duman daha ilk nefeste ciğerime dolmuştu ki kapı açıldı. Hakan çıktı. İyi adam lafın üstüne gelir mi demeliydim iti an çomağı hazırla mı, bilemedim. Beni görünce kısa bir an duraksadı. Başını hafifçe eğip selam verdi. Yanıma gelmedi. Bahçenin öbür ucuna yürüdü. Cebinden telefonunu çıkardı. Konuşmasını istemedi duyduyordum.

“Hayır...” Kısa bir sessizlik. “Şimdi bunun sırası değil.” Bir iki adım daha attı. “Ben de aynı şeyi söylüyorum.” Yine sustu. Son cümlesini daha net duydum. “Tamam... Ben hallederim.” Telefonu kapatıp birkaç saniye olduğu yerde kaldı. Avuçlarını yüzüne sürttü. Derin bir nefes aldıktan sonra bana doğru döndü. Yüzü yorgundu. “Gidiyor musunuz?” diye sordu.

“Evet,” dedim.

Başını salladı. “Ben de birazdan çıkarım.”

Yürüyüp arabama doğru giderken içimde küçük bir huzursuzluk doğdu. Cenaze evinin bahçesinde gizli telefon konuşmaları yapılmasını sevmem. Hele ki iki insan art arda öldürülmüşken...

Tam kontağı çevirecektim, Selin bahçe kapısından çıktı. Etrafına bakındı. Beni görünce elini kaldırdı, hızlı adımlarla yanıma geldi.

“Timur amca sana bir şey sorabilir miyim?” Gözleri şiş ve kızarıktı. Sesi durgundu.

“Tabii,” dedim.

“Gerçekten Cenk mi yaptı?”

Direksiyondaki ellerimi iki yana açtım. “Henüz bilmiyoruz.”

Gözlerini yere indirdi. “Ben...” Durdu. “...bunu polise söylemedim ama.”

İşte şimdi merak etmiştim. “Neyi?” diye sordum.

“Aylin, vurulmadan birkaç dakika önce yanıma gelecekti.” Bekledim. “Eliyle karşıdan bana işaret etti. Konuşalım işareti yaptı yani.”

Kaşlarını kaldırdım. “Sonra?”

İfadesizdi yüzü cevap verirken. “Vazgeçti.”

Bu ilginçti.

“Neden?”

Duraksamadı. “Mehmet Bey’i gördü.” Bir an sustu. “Doğrudan onun yanına gitti.”

“Hmmm. Ne konuşacaklarını biliyor muydun sen?”

Başını iki yana salladı. “Hayır.” Boğazı düğümlendi. “Kardeşim bana ne söyleyecekti bilmiyorum. Hiç öğrenemeyeceğim artık. Belki de bu sebeple öldürüldü.”

Söyleyecek başka sözü kalmamıştı. Ağlamaya başladı. Bir süre bekledim. Kendine gelince yavaşça geri döndü. Arkasından bakarken istemsizce cebimdeki küçük not defterini çıkardım. İki isim yazdım:

“Hakan Arıkan. Cenaze günü şüpheli telefon konuşması.”

Altına ikinci ismi ekledim: *“Selin İhsan. Aylin’in söyleyemediği şey neydi?”*

Defteri kapattım. Henüz elimde hiçbir cevap yoktu. Ama ilk kez... Sorular doğru yerlere dokunmaya başlamıştı.

Bir müşteriye yazlık ev gösterecektim, telefonun alarmı onu haber verince araştırmama birkaç saat ara vermek zorunda kaldım. Şansıma, müşteri evi beğenince ev sahibini aradım, hemen sözleşmeyi imzaladık. Ben de oradan doğruca Adli Tıp Kurumu’nun yolunu tuttum. Kabul. Resmî olarak dosyada değildim. Doğru. Kimse bana bilgi vermek zorunda da değildi. Ama onca yıl aynı koridorlarda yürüdüğünüz insanların bazıları emekli olduğunuzu unutuyor, bazıları da unutmak istemiyordu.

Arabamı bahçeye bırakıp merdivenlere yönelirken binanın kapısı açıldı. O ara içeriden Hakan çıktı. Başı öndeydi. Elindeki telefonu kulağına götürdü. Birkaç saniye bekledi. Kimse açmayınca sinirle telefonu cebine attı. Hızlı adımlarla otoparka yürüdü. Yüzü cenaze evindekinden daha gergindi. Arabasına binerken bile birkaç kez arkasına baktı. Beni fark etmedi. Motoru çalıştırıp aceleyle uzaklaştı. Olduğum yerde birkaç saniye kaldım. Kendi kendime mırıldandım. “Satın alma müdürünün Adli Tıp’ta ne işi var? Bu da mı tesadüf yani?” Bu soru hoşuma gitmedi. Çünkü cevaplardan hiçbiri masum görünmüyordu. Üstelik yine telefon vardı kulağında. Ne yapıyordu bu adam böyle?

İçeri girdim. Koridorun sonunda eski dostum Levent’le karşılaştım. Yıllarca aynı dosyalarda çalışmıştık. Beyaz önlüğünün cebinde yine yarım paket sigara vardı.

“Ulan Timur...” dedi gülümseyerek. “Emeklilik yaramamış sana.”

El sıkıştık.

“Mehmet İçten için geldim.”

Levent’in yüzündeki tebessüm kayboldu. “Otopsi yeni bitti.”

Başımı salladım. Tam o sırada aklıma az önce gördüğüm adam geldi. “Az önce çıkan şu uzun boylu adam...”

Cümlemi tamamladı. “Hakan Arıkan.”

Başımla onayladım. “Tanıyor musun?”

O da başıyla onayladı. “Bugün tanıdım.”

İlla kerpetenle alacaktım cümleleri bu adamdan. “Ne işi varmış burada?”

Levent omuz silktili. “Önce cenazenin ne zaman teslim edileceğini sordu. Sonra otopsinin bitip bitmediğini...” Geliyordu bomba. Hissettim.

“Sonra?”

Levent hafifçe kaşlarını çatı. “Sonra ölüm saatini sordu.” Sustum. “Tam olarak ne zaman öldüğünü özellikle öğrenmek istedi.”

Şaşırmıştım. “Neden?”

“Bilmiyorum.”

İçimdeki eski polis yeniden ayağa kalktı. Normal insanlar cenazenin ne zaman teslim edileceğini sorardı. Ama ölüm saatini... Onu genellikle polisler bir de katiller merak ederdi. Levent sigarasını çıkardı.

“Maktul tanıdığın biri mi?”

Gözüm hâlâ kapının önündeydi. “Sayılır.”

Cebimden küçük not defterimi çıkardım: *Hakan Arıkan*. İsmi yanındaki soru işaretini yavaşça koyulaştırdım. İçimdeki his beni yine aynı yere götürüyordu. Ya çok doğru düşünüyordum... Ya da biri beni ustaca yanlış yöne sürüklüyordu.

Akşam emlak ofisime döndüm. Defalarca denememe rağmen flash belleği çalıştıramayınca aklıma can simidim Dede’den yardım istemek geldi. Emlak ofisimin ve yaşadığım dairenin ev sahibi, namı diğer Dede, benim dükkânın yan tarafına açtığı sahaftaydı. Mahalleli onu Almanya’dan emekli olmuş, kimseyle pek konuşmadığı için kafayı sıyırmış emlak zengini bir gurbetçi sanırdı. Arada Almanca kelimeler karıştırarak konuşur, kendi kendine gülerdi. Ama Dede, teşkilatın eski kurtlarından. İstihbaratta geçirdiği kırk yıl, onun beynini ayaklı bir arşive çevirmişti. Kimliğini benden başka kimse bilmiyordu. Benim de sıkıştığım anlarda ilk çaldığım kapıydı.

Rafların arasında kaybolmuş, eski kitaplarla uğraşıyordu girdiğimde. Elindeki Osmanlıca el yazmasını özenle önündeki rafa yerleştirdi, küçük masasına geçti. Ben de karşısındaki tabureye oturdum.

“Ach, Timur. Wie geht's? Yine yüzünden düşen bin parça,” dedi.

“Bana numara yapma Dede,” dedim. “Keyfim yok vallahi. Şu düğündeki cinayeti duymuşsundur. Eski sevgili tutuklandı ama bence katil o değil. Başka bir iş var bu işin içinde.” Elimdeki belleği gösterdim. “Benim bilgisayar açmadı bunu.”

“Gel benimle,” dedi. Dükkânın kapalı yazısını dışarı çevirip içeriden kilitleti. Arkaya doğru yürüdük. Arka duvarı boydan boya kaplayan kitaplık rafının arkasına elini soktu, cebinden çıkardığı kartı orada bir yere dokundurunca önce *tıkırt* sesi geldi, peşinden raf iki yana doğru kaydı ve duvarın tam ortasında çelik bir kapı çıktı. Kapıyı da kartla açıp içeri girdi. Ben ağzım açık bakıyordum.

“Çok şaşırdın değil mi? Eh, ne yaparsın, istihbaratçılık böyle, ölene kadar elini eteğini çekemiyorsun bu işlerden.”

İçerisi hayallerimin de ötesindeydi. Tam bir ajan çalışma odası. Uzun bir ıslık çaldım. “Burası bir harika Dede.”

“Biliyorum. Aslına bakarsan tam istediğim gibi oldu her şey. Teşkilattan eski arkadaşlar sağ olsun.” Masanın çekmecesini açtı, çıkardığı kartı bana uzattı. “Bu da senin. İstedığın zaman girip çıkabilirsin.” Kartı cüzdanıma koyarken o bilgisayarın başına geçmişti bile. “Neyse. Hadi işimize dönelim.”

Belleği yuvaya yerleştirdiğinde virüs uyarısı çıktı karşımızdaki dev ekranda. Bir dakika sonra ise video hazır. Cinayetin işlendiği saatin öncesi ve sonrası zaman diline odaklandık. İleri geri sararak bir saatten fazla aynı görüntüleri izledik. Sonra videoyu bir noktada durdurdum.

“Bir dakika,” dedim.

Dede bana baktı. “Ne oldu?”

Parmağımla ekranda bir noktayı gösterdim. “Bir daha oynatsana.” Bu kez yalnızca Emre’yi izledim. “Sadece Emre’ye bak,” dedim.

22.13: Tuvalete giriyor. Göğüs cebinde bordo mendil.

22.17: Tuvaletten çıkıyor. Göğüs cebi boş. Mendil yok.

Henüz Aylin’e koşmamış. Henüz kimseye dokunmamış.

Videoyu durdurdu. Kalbim hızlandı. “Dede şunu yakınlaştırsana.”

Görüntü büyüdü. Yanılmış olmayı istiyordum. Yanılmadım. Mendil gerçekten yoktu. İlk gün hiç önemsememiştım. Çünkü açıklaması vardı. “Aylin’i kaldırırken düşmüştür.” Şimdi ise o açıklama çöküyordu. Görüntü bize başka bir şey söylüyordu. Emre henüz Aylin’e ulaşmadan önce mendilini kaybetmişti.

Yan taraftaki ofisimden mendili poşetle birlikte aldım geldim. Poşeti dedenin önüne koydum. “Ne dersin?”

Elimize eldivenleri geçirdik. Mendili aldı. Kumaşı inceledi. Sonra ceketimi istedi. Göğüs cebime aynı şekilde yerleştirdi.

“Şimdi yürü.” Yürüdüm. Düşmedi. “Koş.” Koştu. Düşmedi. “Eğil.” Eğildim. Yine düşmedi.

Dede masanın altındaki küçük buzdolabını açıp iki soğuk bira çıkardı, birini bana uzattı. Bir yudum aldım. “Göğüs cebindeki mendil, sen de gördün, kendi kendine düşmez.”

Ben de kendi biramı yudumlarırken sordum. “Peki, nasıl düşer?”

Bastonumu aldı. Göğsümden tuttu. Sertçe kendine çekti. Mendil yere düştü. İkimiz de aynı anda mendile baktık. Dede sakın bir sesle konuştu.

“Birisi seni ittiğinde...”

Ben tamamladım. “...ya da sen birini tuttuğunda.”

Başını salladı.

İlk kez cinayet gözümün önünde canlandı. Emre, Aylin’in karşısındaydı. Konuşuyorlardı. Aylin geri çekilmek istemişti. Emre kolundan tutmuştu. Ya da Aylin onu itmişti. Ve o anda bordo mendil yere düşmüştü. Ne Hakan ne Cenk ne de başka biri. Katili uzakta ararken meğer dibimizdeymiş.

O gece düğünün yapıldığı kır bahçesine yeniden gittim. Olay Yeri şeritleri kaldırılmış, masalar toplanmıştı. Daha bir kaç gün önce düğünün ortasında cinayet işlenen yerde şimdi yalnızca rüzgâr dolaşıyordu. Ortancalarla kaplı dekoratif duvarın önünde durdum. Elimi cebime attım. Bordo mendilin

olduğu poşeti çıkardım. Bir süre avucumun içinde çevirdim. Sonra telefonumu çıkarıp Emre'yi aradım.

"Seninle konuşmamız gerekiyor," dedim.

"Tabii Timur amca," dedi.

"Telefonda olmaz. Müsaitsen düğün yerine gelir misin?" dedim.

Kısa bir sessizlik oldu. "Şimdi mi?" diye sordu.

"Evet," dedim.

"Tamam, olur," dedi. "Yirmi dakikaya oradayım."

Beklediğimden erken geldi. Arabasını girişe bıraktı. Yüzü çökmüştü. Üzerindeki siyah gömlek birkaç yaş daha yaşlanmış gösteriyordu onu.

"Niye burası?" diye sordu.

"Eve gitmek istemedim. Biraz düşünmek için en doğru yerin burası olduğunu düşündüm."

Yan yana yürümeye başladık. Çiçeklerle kaplı dekoratif duvarın önüne geldiğimizde durdum. "Cenk'i bırakacaklar."

Şaşırdı. "Nereden biliyorsunuz?"

"Çünkü o yapmadı."

Başını öne eğdi. "Ben de yapmadığımı düşünüyordum."

Cebimden mendil poşetini çıkarıp uzattım. "Bunu tanıyor musun?"

Eline aldı. Gülümsemeye çalıştı. "Benim."

"Evet. Senin."

"Teşekkür ederim. Kayboldu sanıyordum."

"Cebinden ne zaman düştüğünü biliyor musun?"

Omuz silkti. "Aylin'i kaldırırken herhâlde."

"Ben de ilk gün öyle düşündüm." Bir süre sustum. "Sonra düğün görüntülerini izledim." Bu kez yüzüme baktı. "Tuvalete giderken cebindeydi." Sessizdi. "Ama tuvaletten çıkarken yoktu." Hiç konuşmadı. "O sırada daha dokunmamıştın Aylin'e." Elindeki mendilin olduğu poşeti sıkmaya başladı. Hışırtısı duyuluyordu. "Demek ki mendil, Aylin'i hastaneye taşırken değil çok daha önce düşmüştü."

Emre derin bir nefes aldı. "Bunun bir anlamı yok."

"Var."

"Yok."

"Sana göre yok."

Başını iki yana salladı. "İnsan bir mendilden cinayet çıkaramaz Timur amca."

"Gerek de kalmadı," dedim.

Kaşlarını çattı. "Neye gerek kalmadı?"

"Ben artık neden öldürdüğünü biliyorum." İlk kez gözleri değişti. "Aylin seni görmedi Emre," dedim. "Sen Aylin'i gördün." Yutkundü. "O gece Mehmet'le konuşurken yanlarından geçtin. Geçmedim deme, kamerada var. Çiçekli duvarın arkasından yürüdün. O sırada konuşmalarını duydun." Bir şey söylemedi. "Mehmet, Aylin'e şirkette yapılan usulsüzlüğü anlatıyordu. Aylin de bunu Selin'den saklamayacaktı." Emre'nin parmakları mendilin üzerinde düğümlendi. "Senin için düğün bitmişti o anda. Ya her şeyi kaybedecektin... ya da Aylin'i susturacaktın."

Başını kaldırdı. Gözleri dolmuştu. "Ben..." dedi. Sonra sustu.

Yaklaştım. "Ertesi gün de Mehmet'i öldürdün. Çünkü yaşayan tek tanık oydu."

Uzun süre konuşmadı. Rüzgâr ortancaların arasından geçiyor, dalları birbirine sürtüyordu. Sonunda başını eğdi. "Mehmet konuşmayacaktı," dedi. "Bana söz vermişti."

İşte beklediğim hata buydu. Söz ağzından çıkar çıkmaz kendisi de fark etti. Yavaşça başını kaldırdı. Ben hiçbir şey söylemedim. Çünkü artık söylemesi gereken ben değildim. Gözlerinden yaşlar süzölmeye başladı.

“Her şey bir anda oldu,” dedi kısık bir sesle. “Mehmet’in beni sattığını anladığımda dünyam başıma yıkıldı. Aylin bunu öğrendiğinde beni bitirecekti. Selin’i, babamı, herkesi, her şeyi kaybedecektim. Silahı sadece korkutmak için çıkardım. Korkarsa susar diye düşündüm... Sonra Mehmet kaldı. O saatte sonra artık onu da yaşatamazdım.” Sebebini sormadım. Nasılsa anlatacaktı. “Çok borçlandım. Kumar beni yıktı. Ödeyemedim. Aldığım borçlarla yine kumar oynadım. Altı ay içinde yüklü borç altına girdim. Şirketten aldığım paralarla borçlarımı ödüyordum ama hepsini yerine koyacaktım. Kumar da oynamıyordum bir süredir. Yemin ederim. Ben kimseyi dolandırmadım. Usulsüzlük evet ama ben kötü bir insan değilim Timur amca. Yanlış yaptım. Pişmanım.”

Uzun süre sessiz kaldık. Elindeki mendile baktı. Sonra cebinden telefonunu çıkardı. “Sen arama Timur amca,” dedi. “Bunu ben yapacağım.”

Ben hiçbir şey söylemeden arkamı döndüm. Ağır adımlarla çıkış kapısına doğru yürüdüm. Arkamdan yalnızca tek bir cümle duydum. “Ben... iki cinayet işledim.”

Bastonumu biraz daha sıkı kavradım. Bazı davalar mahkeme salonunda biter. Bazıları ise insanın vicdanında ömür boyu sürer. ♦

Dedektif Dergi YouTube Kanalı

ÖYKÜ

Müzedeki Hayalet

Necva G. Esen

Özgürlüğün normal olduğu bir yerde özgürlük de anlamını yitiriyormuş meğer. Balık suyun farkında mı? Değil. Onun gibi. Kimse farkında değil ama Londra'nın havasında H₂O, azot, karbondioksitten başka bir de özgürlük var. Hem de bol miktarda. Kimse giyimimle, yürüyüşümle, saçımın şekliyle ya da konuşmamla ilgilenmiyor.

"Ay neden o ayakkabıları giydin?"

"Ay senin biraz kilolusun, o etek sana yakışmıyor."

"Ay neden çok ruj sürdün?"

"Ay sen r'leri söyleyemiyor musun?" diyen kimse yok.

Yaz günü çizme giydin diye tuhaf tuhaf bakan yok.

Otobüste, "A kızım üzerine bir şey giysene, böyle dışarı çıkılır mı?" diyen teyzeler yok.

Herkes sosyal normlar dahilinde hareket ediyor. Ne yaşlılar bu dünyada uzun süre bulunmanın onlara başkalarının hayatına karışma hakkı verdiğini düşünüyor, ne de gençler yaşlılara 'Evde otursana hanım teyze, bey amca' gözüyle bakıyor. Herkesin hatta, bebekli annelerin, engelli insanların bile dışarıda olma, istediği yere gitme, istediği şekilde giyinme özgürlükleri var. Kimse kimsenin özel hayatına burnunu sokmuyor. Bir tür görünmez oluyorsun. Halide Edip bunu, 'su içinde bir yağ damlası olmak,' diye açıklıyor İngiltere anılarını yazdığı kitabında. Tabii o farklı bir bağlamda ele alıyor. Ben ise bireysel özgürlükle ilişkilendiriyorum.

İlk başlarda iliklerime kadar hissedip, haz aldığım bu özgürlüğe bir süre sonra herkes gibi ben de alıştım. Aksi olursa tuhafıma gitmeye başladı. Ha, bu arada ben de kendi söylediklerime, düşündüklerime dikkat etmeye başladım. Daha önce hiç görmediğim bir saç şekline, bir takıya, bir giyime, içimden bile olsa 'tuhaf' damgası vurmak yerine, bu tip şeylere kişinin kendini ifade edişi olarak bakmaya başladım.

Böylece bir gün burnu halkalı bir beyefendiye otobüste yer verdiği için teşekkür etmek; yarın 1940'ların moda mecmuasından fırlamışa benzeyen bir kadınla sohbet etmek; öbür gün evsizlerin giyimini andıran bir kıyafetle işe gelmiş bir arkadaşının tatilde nereye gittiğini dinlemek, benim için sıradan insan manzaraları haline gelmişti. Kimsenin yediğini, içtiğini, giydiğini belki şaşırır ama hiç yargılamaz hale gelmiştim.

Fakat 2013 yılının yağmurlu 25 Ağustos günü karşılaştığım insanların hepsi tuhafıma gitti. Hepsini ağız açık seyrettim çünkü bu şehre daha yeni gelmiştim.

Londra'ya gelirken uzun bir listem vardı. Gezip göreceğim bütün yerlerin adlarını yazmıştım. British Library listenin en başındaydı. Küçüklüğümden beri gotik hikâyelere, başka bir deyişle hayaletli şatoların, mezarlıkların, evlerin bulunduğu hikayelere çok meraklıydım. Bu konuda İngiltere'den daha iyisi bir yer var mıdır, bilmem. Hiç ummadığım bir mahalleden hayaletli bir ev, bir park, küçük bir kilise, kilisenin arkasında küçük bir koru ve yıkık dökük mezarlar çıkıverir insanın karşısına. Sanırım bunun bir nedeni eskiyi korumayı beceribildiklerinden olsa gerek. Her tarafta sıra sıra Kraliçe Victoria, hatta Birinci George döneminden kalma evler var. İnsanlar hâlâ bu evlerde oturuyorlar. Biz olsak hepsini çoktan yıkmış yerine apartmanları dikmiştik bile. Eskiye yeninin yanında korumayı pek güzel beceriyorlar. Hatta insan ilişkilerinde bile bu böyle. Tabii bütün bunlar henüz yüzeysel benim için. Yok kraliçe, yok beş çayı, yok hayaletler, yok cinayet işlenen şirin köyler, yok polise taş çıkartan dedektif nineler, yok soğuk ve kibar İngilizler. Bunlar yüzeysel kalıplar. Şimdi daha iyi anlıyorum. O zamanlar henüz derine inecek kadar deneyim sahibi değildim. İnsan ve insan ilişkileri, temelde dünyanın her yerinde aynıydı ama benim bunu anlamam biraz zaman alacaktı.

British Library, St Pancras train istasyonunun yanındaki yeni binasına taşınmadan önce British Museum'un içinde imiş. Tabii bunu o zaman bilmediğim için bu yağmurlu yaz gününde taa St Pancras'tan Holborn'a yürümek zorunda kaldım. British Museum'un heybetli kapısından sırlıklam bir şekilde içeri girdim. Şemsiyem olmasına rağmen yağmur yere paralel yağdığı için ıslanmamı engelleyememişim. Burada yağmurun bile tuhaf yağdığını düşünmüştüm o zaman.

İşte şimdi bu muhteşem müzenin iç avlusundaydım. Beni müze ilgilendirmiyordu-en azından şimdilik. Müzenin avlusundaki cam kubbeli, silindir şeklindeki salon nedeniyle buradaydım. Eskiden kütüphane olan, bu muazzam salon için bunca yolu, üstelik yağmurda yürümüştüm. Bu yapıyı 1857 yılında inşa etmişler. Kubbeyi destekleyen demir kitap rafları salonun etrafını dolandığı için 'Demir Kütüphane' dendiği de olmuş. İlk önce müze kütüphanesi olarak işleve başlamış. Yıllar geçtikçe kitap sayısı artmış ve önce yönetimi sonra da kendisi ayrılmış. St Pancras'ın yanına inşa edilen, önünde Newton'un devasa heykeli bulunan yeni kütüphane binasına taşınmış 1997'de. Bir şekilde eskiyi muhafaza etme eğilimi burada da kendisini göstermiş. O muazzam cam kubbeli, demir kitaplıklı, meşe ve maun döşemeli kütüphane hiç bozulmadan müzenin tam orta yerinde bugüne kadar kalmış.

Rivayete göre eski kütüphaneyi ziyaret edip orada çalışmış, araştırma yapmış bütün ünlü isimler - işte burada tuhaflık başlıyor- arada sırada burayı ziyarete gelirlermiş. Hayaletlerden söz ettiğimi anladınız herhalde. Eğer şanslıysan onları, her zaman oturdukları sırada yazarken ya da kitap okurken görebilirmişsin. Çünkü burada tüm kâinat birmiş. Çünkü burada en sorulmayacak sorular sorulmuş; en merak edilmemesi gereken şeyler merak edilirmiş. En olmayacak denilen hayaller hayal edilirmiş. Çözümü olmadığı baştan kabul edilen sorunlara çözüm aranırmış. Fakat en önemlisi korkusuzca yazılırmış. O yüzden, bazen Virginia Woolf'u, bazen George Orwell'ı, eğer çok şanslıysan Karl Marx'ı, hatta Lenin'i bile burada görmek mümkünmüş. Karl Marx her zamanki yerine gelip oturur, bütün gün bir şeyler yazar dururmuş. Hatta birisi Mahatma Gandhi ile Charles Darwin'i yan yana görmüş. Arthur Conan Doyle ise zaten hiç çıkmazmış okuma odasından. Onun müzede yaşadığını söyleyen bile var. Bir tek Oscar Wilde gelmezmiş, sağken kütüphaneyi çok kullandığı halde. Bunun nedenini 1895 yılında okuma kartının iptal edilmesine yorumluyorlar. Kraliçe Victoria döneminde eşcinsel olması nedeniyle hapse atılınca o zamanki müze yönetimi kartını iptal etmiş.

Tabii bütün bunlar bir söylentiydi. Ama yine de duyunca insanın içini ürpertiyordu.

Silindir şeklindeki binanın, yüksek, bembeyaz duvarının dibinden yürüyerek etrafını dolandım. Bina gerçekten de tam müzenin ortasında yükselen haşmetli modern bir yapıydı. Evet yanlış duyma-

dınız. Modern bir yapıydı. Bunun antika bir yanı yoktu. Üstelik içeri açılan bir kapısı da yoktu. Gözüm uzun etekli, şapkalı bir kadına takıldı. Onu takip edince anladım. Kadın emin adımlarla geldi, geldi ve bu inanılmaz büyüklükteki yapıdan beklenilmeyecek kadar küçük bir kapıdan içeri girdi. Kapının küçücük olması yetmezmiş gibi önüne bembeyaz bir pano koymuşlar. Sanki kapıyı gözlerden iyice gizlemek için.

Kadının arkasından içeri girdim ve bir an nefesim kesildi sandım. Kendimi evrenin tam ortasındaymişim gibi hissettim. Kubbenin her tarafını dolanan pencerelerden içeri sızan huzmeler inanılmaz bir görüntü oluşturuyordu. Masa ve sandalyelerin turkuaz rengi beni aldı götürdü. Meşe ve maun kokusuyla tarihin derinliklerine çekildiğimi hissettim. Hem buradaydım hem değil. Elim en yakın sıraya doğru uzandı. Deri kaplıydı, turkuaz rengi. Sandalyenin arkalığına dokundum. Koyu kırmızımsı antik ağacın verdiği his parmak uçlarımdan beyin hücrelerime kadar yayıldı. Acaba Virginia Woolf da benim gibi hissetmiş midir?

“Hoş geldiniz.”

Sevimli bir kızcağız gülümseyerek bana bakıyordu.

“Şuraya adınızı, soyadınızı yazıp imza ve tarih atar mısınız, lütfen? Çıkışta da imza atmanız gerekiyor. Eğer bir kitap ayırtmak istiyorsanız kart çıkarmanız lazım. Onun için şu formu doldurmalısınız.”

Sonra doldurmak üzere formu aldım. Teşekkür ettim. Adımı, soyadımı yazıp günün tarihini ve imzamı attıktan sonra kalemi geri verirken, “Bu kütüphane hayaletliymiş doğru mu?” diye sormaktan kendimi alamadım.

“Evet, öyle derler, ama ben hiç görmedim.”

Kız bunu tatlı bir gülümseme ile söylemişti. 1960’ların desenleri hakimdi mini etekli elbisesinde.

Kubbeden içeri süzülen ışık muhteşimdi. Havadaki tozlu kitap kokusuna deri koltukların, maun masaların, kitap raflarının tarihi esansı karışıyordu. Sanki başımın biraz döndüğünü hissettim ve kubbeye bakmaktan vaz geçtim. A,B, C.....hah G. G1, G2, ve G7. Vay be Karl Marx, Kapital’i burada şu masada yazmış. Masanın kenarında elimi gezdirdim. Sanki başım biraz döndü. Oradaki sandalyeyi -belki de Karl Marx’ın oturduğu sandalyeydi- çekip üzerine yığıldım. Kollarımı masada yastık yapıp gözlerimi kapattım. Yağmur ve yol yormuştu beni anlaşılan. İçimin geçtiğini hissettim. Belki bir saniye, belki bir dakika, belki de bir saat uyumuşum. Rüyamda birisi bana konuşuyordu. Hem de Türkçe. Düşündüm. Burası Londra. Ben Londra’dayım. Kim bana anadilimde konuşabilir? Hemen gözlerimi açtım. Başım hâlâ masada. Yanımdaki sandalyede oturan birinden geliyordu ses. Bir kadın. Uzun koyu renkli bir eteği vardı. Beli ince. Saçları tepede kabarık topuz. Hani şu Suffragette’lerin yaptığı gibi. Genç bir kadındı. Yüzü bir yerden tanıdık geliyordu ama çıkaramadım. Doğrudum. Kara kaşları, çakmak gibi gözleri bizim taraflardan olduğunu bağırıyordu. Gayriihtiyari elim başıma gitti. Saçlarımı düzelttim. Kadın, Türkçe konuşmaya devam etti.

“Türksünüz galiba.”

“Nereden anladınız?”

“Uykunuzda sayıklıyordunuz.”

“Öyle mi? Hayret.”

“Ne kadardır buradasınız, yani Londra’da?”

“Daha yeni geldim.”

“Siz de mi? Ben, bir tek benim, sanıyordum. Bu son olaylar herkesi yaraladı. Çocuğunuz var mı?”

“Yok.”

“Benim var. İki tane. Onları İstanbul’da Paşa dedeleriyle bırakmak zorunda kaldım. Burada onların hasretine ne kadar dayanabilirim bilmiyorum. Bu kütüphane benim teneffüs edebildiğim tek yer. Bir tek burada geçirdiğim vakti israf olarak telakki etmiyorum.”

“Sizce burası hayaletli mi? Öyle diyorlar.”

“Evet öyle derler.”

“Doğruyu söylemem gerekirse ben hayaletlere inanmam ama insan burada her an bir tanesiyle karşılaşacakmış gibi hissediyor. Bu kadar önemli kişiliklerin yoğun olarak beyin gücü harcadıkları bir yerde, onların varlığını hissetmemek imkânsız.”

“Çok doğru. Zannımca o yüzden bir tek burada fikirlerimi bir noktada temerküz ettirebiliyorum.”

Kadın konuşuyordu ve ben onu dinliyordum ama aslında sürekli onu nereden tanıdığımı düşünüyordum. Sanki on dokuzuncu yüzyılda çekilen fotoğraflardan çıkıp gelmişti.

Kadın “Artık gitmem lazım,” diyerek kitaplarını toplamaya başladı.

“Uykumda ne söyledim acaba?”

“Merak etmeyin önemli şeyler söylemediniz,” diyerek güldü kadın ve ekledi: vapur, deniz, park, gezi falan.”

“Rüya görmüşüm demek ki. Halbuki hiç vapura binmem. Boğazı hep köprüden geçerim.”

“Bazen bana da olur. Bilhassa yağmurlu havalarda. Köprü derken hangi köprüyü kastettiniz?”

“Ah, yok yok ikinci köprüyü hiç kullanmam. Birinci köprüden doğru Taksim’e giderim.”

Kadının siyah, etkili bakışları bir süre üzerimde dondu kaldı. Sonra “Allahaismarladık,” diyerek uzaklaştı.

Kitaplarının arasından yere bir kart düştüğünü gördüm. Eğilip aldım. Kütüphane kartıydı. Gözüme adı ilişti. Ah, elbette ya... Nasıl da düşünemedim? Halide Edip’in ta kendisiydi. Dilim tutuldu. Arkasından seslenemedim. Dondum kaldım. Halide Edip, kütüphane memuresinin masasına gidince kartı düşürdüğünü anladı ve geri geldi. Benim elimde kartla öylece durduğumu görünce gülümseyerek teşekkür etti ve kartı elimden aldı. Ne yapacağımı, ne diyeceğimi bilemedim. Öylece kalakaldım. Doğru, Halide Edip 1909 yılında Londra’ya gelmişti. Kaçmıştı desek daha doğru. Otuz bir Mart olaylarından sonra. Önce Mısır’a, oradan Londra’ya. Yazılarından dolayı aranılıyordu.

Halide Edip’in kütüphane memuresiyle ne konuştuğunu duymak için yavaşça yakınlarındaki bir kitaplığın arkasına geçtim.

Usulca “Sanırım henüz yeni,” dedi kıza. “Pek de gençmiş yazık. Sanırım benden sonra. Çünkü iki köprüden bahsediyor İstanbul Boğazı’nda. Benim zamanımda bir tane bile yoktu.”

Şaşkın ve sarsılmış bir şekilde dışarı attım kendimi. Aydınlık ve bembeyaz duvarlar gözlerimi kamaştırdı. Duvardaki akıp giden elektronik takvim 25 Eylül 2025’i gösteriyordu. 2013 değil, 2025. O sırada kütüphane memuresi, “Çıkarken de imza atmanız gerekiyor,” diye arkamdan seslendi.

Geri döndüm. Bir robot gibi söylenileni yapmak için kalemi elime aldım. Gözlerim listedeki isimlere kaydı. Üst sıralardan birinde Halide Edip, 25 Eylül 1909 yazıyordu, tam beş sıra altında da kendi el yazımla adım ve 25 Eylül 2013.

O an her şeyi hatırladım:

Londra’ya geldiğim ertesi günü Victoria İstasyonu’ndan bindiğim tren Ponders End yakınlarında raydan çıktı. Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak buna derler işte, diye düşündüğümü hatırlıyorum, büyük bir gümbürtüyle sarsıldığımızda. Sen, o kadar karışık İstanbul’dan burnun bile kanamadan çık gel, burada başına bu iş gelsin. Karşımda oturan kadının üzerime düştüğü andaki görüntüsü daha dün gibi aklımda. Ben sıyrılsız kurtuldum sanıyordum. Meğerse... ♦

ÖYKÜ

Kapan

Zeynep Güneş

Hoh! Hoh!
Bu soğuk odada sıcak olan tek şey nefesim.
O gitti, sen geldin... Hoş geldin.

Bakma öyle tek gözüyle sana bön bön bakmasına. O gitti.

Hey çok güzelsin.

Ben mi? Çökmüş müyüm? Göz altlarım mağaraya mı benziyor? Elmacık kemiklerim mi çıkmış? Zayıflıktan zaar. Fakat dişlerim güzel değil mi? Ya elbisem beyaz üstüne kırmızı güller. Gülleri ben yaptım. Sıçratma tekniği. Bu tekniği de ben buldum. Ha... Ha ha!

Dur, kalkayım. Yüzüstü yatınca başım döndü. Senin dönmüyor mu? Aşağı bakmaktan.

Senin gibiydim. Daha on yediydim... Bilir misin öyle bir şarkı varmış annemin zamanında. Ben, buraya geldiğimde daha on yediydim.

Ha, orada yatan adam mı? Kim olduğunu bilmiyorum. Adı yok. Şekilsiz bir canavar işte. Sen de benzetemedin hiçbir şeye. Değil mi?

Baştan mı anlatayım...? Biraz kafam karışık. Eylüldü zannımca. Evet, her akşam yürüyüşe çıkardık. Köpeğim Pufi'yle.

Yatağa bakma. Lütfen gözlerime bak ve ışıltı arama, o iki karanlık çukurda.

Amaann üzülme. Senin suçun değil ki. Benim de değil. Tek suçum yürümekti en güvenli bölgemde.

Canavar mı? Kömürde yanmış gibiydi. Gözleri kordu, parlaktı. Dışarıda görsen mesela kaldırımda yürürken ya da sahilde güneşlenirken ya da... Ya daa bebek arabası sürerken insan dersin. Kılılı göğsünü her gün tıraş ederdi. Tıpkı gece mavisi saçımı ettiği gibi.

Neyse! Neyse... Anlatayım kapana kısıldığım anı. Yürüyordum. Yürüyorduk. O kuyruğunu sallıyordu. Ben başımı sağa sola. Mutluydu. Mutluyduk. Benim kulaklarımda gençlik şarkısı. Çıstak çıstak.

O karmaşada hissettim, hissetmişim vahşi soluğunu ensemdede. Sık sık aldığı hırıltılı nefesi boynuma değince arkamı döndüm. Koluma batan iğnenin o cansız sızısı, hemşirenin dediği gibi cıst, bitti işte...

Pufi'nin yukarı bahçeye tek tekmeyle savruluşu çok daha acıtmıştı canımı.

Ara ara duyduğum motorun gürültülü homurtusu kaç gün kaç gece sürdü hiç haberim yok.

Gözlerimi açtığımda buradaydım. Kirli sarı duvarlar... "Bağırma boşuna duvarlar ses geçirmez. Hem ge- çirse de seni kimse duymaz. Kuş uçmaz kervan geçmez," dedi. İlk önce duvarlar üstüme geldi. Kirli sarı

kabuslarım oldu. Sonra duvarlarla barıştım. Onlar konuştuğum ilk arkadaşlarımdı. Nevresimler pırıl pırıl bembeyaz. Takır tukur çalışan makinenin sesini duvarlar içeri aldı. Her gün değişirdi çarşafklar. Ah yaa çarşaf çarşaf yazsam roman olacak.

Susadın mı? Bak köşede lavabom var. Kana kana içtiğim zamanlar oldu. Bir de kanarken içtiğim zamanlar. Tavana yapışmış dev bir ayna. Aynadan yansıyan ben. Şu karşıda gördüğün iki kapaklı dolap, içi midi boy beyaz elbiselerle dolu. Elbiseler derken, çiçekleri rengarenk.

Neyi işaret ediyorsun? Ha, o mu? Lazımlık. Tuvalet için. Yediklerimin kontrolü de var tabii. Şu küvet duvarın dibindeki. Su mu? Lavabom var dedim ya. O kıvrılmış duran yılan misali hortum hem küveti doldurur hem çıplak bedeni döver. Çatal, kaşık plastikten... Tabaklar kâğıt.

Yemekleri mutfakta yapardı, baya genişmiş dediğine göre. Ev de büyükmüş. "Bizim evimiz," derdi, derdi de babasından mirasmış. Babasını da katletmiş. Çok sohbetler ettik. O anlattı ben dinledim. Ben anlatamadım. Anlatmak ister miydim? Tabi ki... Belki hava almak isterdim bir bahar sabahı. Belki kardan adam yapmak isterdim babam gibi.

Ah canavara bakıyorsun. O da sana. Dikkat et, bakma adam gibi görünmesine. Bu kapanda ben fareydim, o ise düzeneğin sahibi.

Sıkıldın mı? Çok konuştum, hasret kalmışım iki yumuşak kelimeye.

Gel gel, sana manzarayı göstereyim.

Şangırt.

Of, korkuttum mu seni? O benim zincirim. Bu zincir yere perçinlenmiş. Kolum gibi ya da ayağım. Hem bileğimin tasmaı hem zihnimin. Nasıl şeytandır o. Milimetrik hesaplamış. Bak, üç metre kapıya, üç metre pencereye. Gidiyorum. Uzanıyorum. Nafile. Dokunamıyorum ki açayım.

O gördüğün de bildiğin kamera... Her gece film çekerti. Şaheser. Bak bak ayakkabılığım, her renkten topuklular. Uzun uzun. Ve maskeler tüylü, morlu, beyazlı, pullu... Rengârenk. Ya peruklara ne demeli sarısından pembesine. Küt kesilmişinden kıvrırcığına. Yaklaş da camdan bakalım. Görmüyor musun oradan? Ben anlatırım sana. Bu pencereden kaç mevsim geçti. Şimdi aylardan mart olmalı. Bıraktım epeydir çentik atmayı. Uzat başını. Karlar erimeye durmuş. Belki kardelenler çıkarmıştır başını.

Yakaladım seni. Yine ona bakıyorsun. Nasıl mı öldürdüm...? Komiksin, koca adamı nasıl öldürebilirim.

Ha ha...

Dün gece morali bozulmuştu. İşi yarım kalmış! Üstümden kalkarken önce beni suçladı. Kadın olamamışım hâlâ. Vurdu. Hortum da boş durmadı. Bu izler dünden kalma.

O sinirle kameraya giderken ayağı hortuma takıldı. Kaydı. Allah'ın işi, yıllar sonra hatırına geldim herhalde. Düştü. Kalkmadı.

Koştum, dediysem de inanma. İki adımda yanına gittim. Parmağımla dürttüm. Ses etmedi. Biri de beni dürttü. Sen miydin akıl hocam?

Sonradan olma uzvumu doladım boynuna.

Gözleri pörtledi. Salyası aktı taş zemine. Parmakları zincire sarıldı. Ayakları çırpındı. Göğsü bir kalktı, bir indi.

Sıktım.

Sıktım.

Sonra sustu.

Bütün bedeni sustu.

Öldü mü?

Bilmem.

Yorulduğum, kalktım. Dişlerimi fırçaladım. Alistırmıştı bir kere.
Bayılırdı topuklu giymeme. Her güne ayrı topuk vurdum yüzüne. Nasıl eğlenceliydi anlatamam. Bi-
lemezdim ki gözünü oyacağımı. Biraz da onun için şekilsiz yüzü.
Elimi cebine attım. Telefon. Aradım 112'yi. "Alo," dedi karşıdaki. "İmdat!" dedim. Şarjı bitti.
Gel, hadi manzaraya bakalım. İnmeyecek misin oradan? İnceden bir tipi başladı dışarıda. Hava kapa-
lı. A... Ayak izleri var buraya gelen. Arabalar durmuş. Uzakta. Tepelerinde mavi kırmızı ışıklar.
Tak tak tak.
Gerçekten vurulan kapı mı? Hey, buradayım. Hey! İyi ki geldiniz. Gerçekten geldiniz mi?

KAYIP mı?

Kayıp mıyım? Tanıyorsun yani beni? Tabii ya, gazeteye, TV'ye, internete düştü haberlerim.
"KAYIP" mış.

Ne büyük kayıp ama. Çok düşmüşsünüz belli peşime. Ne kadar aradınız Allah aşkına? Bir gün, bir
hafta mı? Yoksa on gün mü?

Ben her gece akrep ona yaklaşırken titreme nöbetleri geçirdim. Ya altıma kaçırmalarım. Hiç mi izle-
mediniz o filmleri? Yönetmen/Oyuncu canavar, Başrol/Figüran ben. Elinizde çekirdekle mi aradınız
çok merak ediyorum? Size çok dargınım. Çok. Yine de buldunuz beni. Ya da ben buldum sizi.

Memur Bey.

Adam çürümüş mü? Çürümemiştir. Daha yeni oldu sanırsam.

Tanıyor musunuz onu? Babasını da öldürmüş benim gibi. Ben de onu.

Nasıl mutluyum. Bugün çok konuştum arkadaşım.

Hava güzelmiş dışarıda. Durun bir dakika. Buradan bakayım ömrümü yiyen iki katlı kapana.

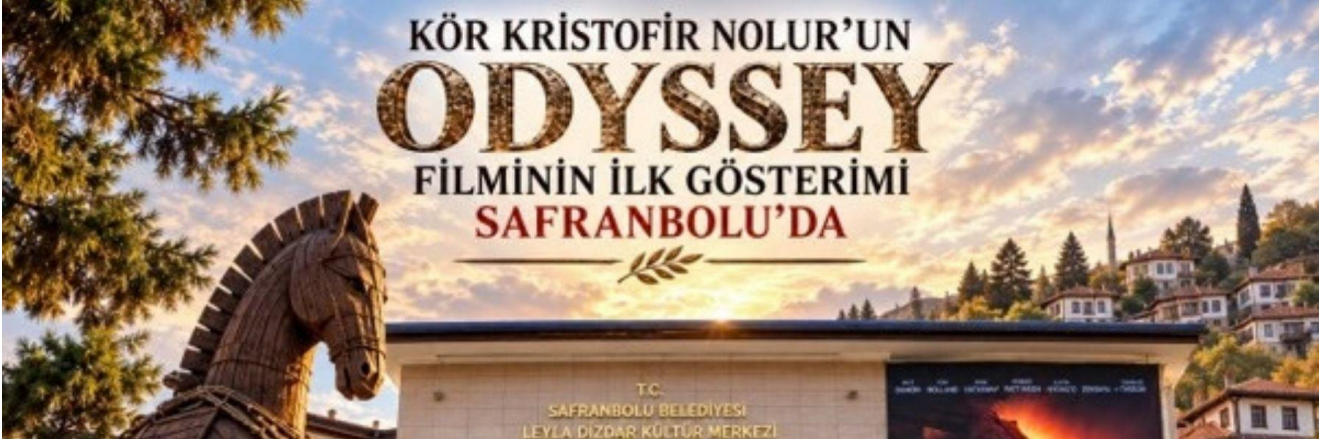
Hani arkadaşım nerede?

Bakmayın birbirinize. Girelim içeriye. İşte orada. Tavanda. Aynadan yansıyor.

Yoksa onu almayacak mısınız? O daha on yedisinde.

Yerdeki canavar mı? Hayır, o değil ben öldürdüm.

O masum bir çocuk. Ben yirmi altı olmalıyım. ♦

SERİ ÖYKÜ

Başkomiser Çakır 4: Truva Atı

Tuğba Turan

Dünyaca ünlü kedi yönetmen Kör Kristofir Nolur'un son filmi Odyssey, dünyada ilk olarak Safranbolu'da gösterime girecekti. Bu sebeple Leyla Dizdar Kültür Merkezi'nin bahçesine filmdeki gibi kocaman tahtadan yapılmış bir at getirildi. Bu heykel mitolojideki Truva Savaşı'nı simgelediği için Truva Atı ismini taşıyordu. Atlar tarih boyunca insanoğluna savaşta ve barışta sadakatle hizmet etmişlerdi. Fakat bu güzelim hayvanın ahşap dev heykeli inşa edildiğinde, sadakati değil insanların güvenini kazanıp sonra onları oyuna getirmeyi temsil eder olmuştu.

6 Temmuz 2026, Karabük Kedi-Köpek Güvenlik birimi-KKKB:

Komiser Şanslı ve Komiser Tombiş ile polis memurları Hirohito ve Dartanyan şehirde heyecan yaratan bu film gösterimi hakkında sohbet ediyorlardı.

Polis Memuru Hirohito: Ne acayip filmmiş bu Şanslı amirim! Dünya'da ilk kez Safranbolu'da gösterime girecek. Gelen misafirler yüzünden bütün polis teşkilatı ayakta!

Şanslı: Film deyip geçme Hirohito. Bütün filmlerin, dolayısıyla bütün hikâyelerin atası bu Odyssey.

Komiser Tombiş: Kim yazmış?

Şanslı: Homeros. İzmirli bir yazar.

Polis Memuru Dartanyan: Desene yazarı da Türkmüş amirim.

Şanslı: Tam olarak öyle değil. Bu Homeros, milattan önce 8. yüzyılda yaşamış. O zamanlar Anadolu Yarımadası'nda pek çok şehir devlet varmış. Homeros için de eskiden İzmir'in olduğu yerde doğmuş deniyor. Yani İyonya'da.

Hirohito: Ama sen dedin ya İzmirli diye.

Şanslı: Bu topraklarda doğduğunu belirtmek için söyledim.

Tombiş: Peki o kadar yıl önce ne olmuş da yazmış bu adam?

Şanslı: İki tane upuzun destan yazmış.

Dartanyan: Vay canına. Demek destan o kadar uzunmuş ki yazması, dur bakıyım... 800 yıl milattan önce, 2000 yıl da bu taraftan var. Demek yazması 2800 yıl sürmüştü. Bir de bana kitap okumuyorsun diyorsun ya amirim. Nasıl okuyayım ben bunu? Baksana adam bile 2800 yılda yazmış!

Şanslı: Adam bu destanları 2800 yılda yazmamış, 2800 yıl önce yazmış.

Dartanyan: Şakadan da mı anlamıyorsun amirim? Bana hiç kitap okumuyorsun demiştin ya. Artık okuyacağım. Neydi adı Homeros'un destanlarının?

Şanslı: İlk destan İlyada. O zamanki Yunan Yarımadası'nda kurulmuş şehir-devletler var. Bu şehir-devletlerin kralları birleşip bir ordu kuruyorlar. Bu askerlere Akalar deniyor. Miken Kralı Agamemnon'un kumandanlığındaki Akalar, gemilerle Ege Denizi'ni geçerek savaşmaya gidiyor.

Tombiş: Kiminle savaşmaya?

Şanslı: Şimdiki Çanakkale'de Truva isimli çok güçlü bir şehir-devletle savaşmaya. Homeros İlyada destanında bu iki güç arasındaki savaşı anlatmış.

Hirohito: Ne kadar sürmüş bu savaş?

Şanslı: On yıl sürmüş ama on yılın sonunda Akalar, Truvalıları yenmek şöyle dursun daha şehrin kalesinden içeri bile girememişler.

Tombiş: Sonra?

Şanslı: Sonra perişan düşmüşler. Ama komutan olan İthaka Kralı Odyssey'in aklına bir fikir gelmiş.

Dartanyan: Nasıl bir fikir?

Şanslı: Odyssey, on yıldır savaşan ama Truvalıları yenemeyen askerlerine tahtadan kocaman bir at yapmalarını emretmiş.

Tombiş: Aynı bu film için Safranbolu'ya getirilen at gibi mi?

Şanslı: Evet. Atı Truva Kalesi'nin dışına bırakmış. Truvalıların bazıları hediyeye sevinmiş. Bazıları tehlikeli bulmuş. İçeri almak istememişler.

Hitohito: Tabii ki Truvalılar haklı Şanslı. Adamlar yorulmuştur on yıldır savaşmaktan.

Şanslı: Sonunda bu tahtadan atın masum bir hediye olduğunu savunanlar kazanmış ve kale kapılarını açıp atı içeri almışlar. Savaş bittiği için çok sevmişler. Kutlamaya başlamışlar. Hepsini kutlamalardan yorgun düşüp uyurken Odyssey ile beraber atın içine saklanan askerleri, dışarıda bekleyen diğer askerlere kale kapılarını açmışlar. Sonra şehri yakıp yıkıp el ele geçirmişler.

Tombiş: Hay Allah Şanslı. Deme ya! Ama bu askerliğin şanına sığar mı?

Şanslı: 'Savaşta her şey mübahtır' derler ya Tombişim. Yani düşmanı alt etmek için hainlik yapabilirsiniz demek bu.

Hirohito: Demek Truvalılar 'Dostlarını kendine yakın tut ama düşmanlarını daha yakın tut' sözünü duymamışlar amirim.

Şanslı: Duymamışlar ve bunun bedelini çok ağır bir yenilgiyle ödemişler Hirohitocuğum.

Hirohito: Demek ki arada sırada ben de bir şeyler okuyormuşum amirim.

Şanslı: Sanırım bu filmi izledikten sonra daha sık okuyacaksın. Savaşın sonunda komutan Odyssey İthaka'daki krallığına, karısına ve oğluna dönmek için denizlerde on yıl boyunca savrulmuş. İkinci destan da Odyssey adını taşır ve kralın yolculuğunu anlatır. O yüzden yüzyıllardır tüm hikâyelerin bir kahramanı vardır ve hikâyeler o kahramanın yaptığı yolculukları anlatırlar.

Tombiş: Demek bizim hikâyemiz de böyle ha Şanslı? Sen, ben, Hirohito ve Dartanyan, Başkomiser Çakır'la beraber bu hikâyenin kahramanlarıyız değil mi? Ama bir farkla. Biz hep bu şehirdeyiz. Yolculuk yapmıyoruz.

Şanslı: Hadi, hadi, hadi yürüyün. Yönetmenin söyleşisi ve filmin gösterimi var yarın. İşimizi canla başla yapmazsak başkomiser de bizi uzun bir yolculuğa çıkarır elbet!

7 Temmuz 2026 sabahı, Karabük Kedi-Köpek Güvenlik birimi-KKKB:

Başkomiser Çakır: Sanki işimiz gücümüz yokmuş gibi bu yönetmenin korumasını da KKGB'ye yüklediler! Şanlı! Tombiş!

Şanslı: Emredin amirim.

Çakır: Hemen onar kişilik ekip oluşturun. Biriniz sahne arkasında diğeriniz de o tahtadan at heykelinin arkasında konuşsun. Ekibinizi de aralıklı olarak yayın. Telsizleriniz açık olsun.

Tombiş: Emredin amirim.

Çakır: Gençler?

Tombiş ve Şanslı hep bir ağızdan: Emredin amirim.

Çakır: Filmdeki destanın hikâyesini biliyor musunuz?

Tombiş: Biliyorum amirim.

Çakır: Anlat bakalım.

Tombiş: Bundan 2800 yıl önce Homeros diye bir deli bir kuyuya taş atmış, tutmuş önce bir savaşı yazmış defterine. Adına İlyada demiş. Sonra da bu savaşta dalavereyle galip gelen bir komutan olan Odyssey'in eve dönüş, daha doğrusu on yıl boyunca evine dönemeyiş yolculuğunu yazmış. Ona da Odyssey demiş. İşte o zamandan beri bütün hikâyeler kahramanın yolculuklarını anlatırmış.

Çakır: Aferin. Tombiş. Sonunda sen de kitap okumaya başladın demek ki.

Tombiş: Daha başlamadım amirim ama okuyacağım. Bunları bana Şanslı anlattı.

Çakır: Bütün dünya bu filmi konuşuyor. Tabii ki bizim de KKGB polis teşkilatı olarak dünyada olan bitenden haberdar olmamız gerekiyor. O zaman ne yapıyoruz? Kristofır Nolur'un en yeni filmini burada izledikten sonra eski filmlerini de internetten izliyoruz. Kitap gibi film çekiyor adam zaten. Hadi bakalım bu kadar sohbet yeter. Yürüyün işinizin başınıza!

7 Temmuz 2026 Leyla Dizdar Kültür Merkezi bahçesi, Safranbolu.

Bir gözü kör olmasına rağmen müthiş işlere imza atan kedi yönetmen Kör Kristofır Nolur'u büyük bir kalabalığın dinlemeye gelmesi bekleniyordu. Söyleşi ve film gösteriminin kültür merkezinin önündeki çim alanda yapılması kararlaştırıldı. Başkomiser Çakır liderliğindeki KKGB polisleri, kültür merkezi ve civarının güvenliğini sağlamak üzere harekete geçtiler.

Söyleşi için yüksek bir platform ayarlandı. Film gösterimi için IMAX sinema sahnesi ve özel ses sistemi kuruldu. Böylece gelen davetliler kendi sandalyelerini getirip çimlere yayılarak ünlü yönetmeni dinledikten sonra filmi izleyebileceklerdi.

Söleşinin sonunda beklenen soru geldi:

"Destandaki Helen karakterinin o zamanki Yunanistan'ın en güzel kadını olarak adlandırıldığını ve Truvalı prens Paris'e âşık olup Truva'ya kaçtığını biliyoruz. Uğruna savaş yapılan bu kadını oynaması için neden siyahî bir oyuncu seçtiniz? O zamanki Yunanistan'da siyahî insanlar yaşıyor muydu acaba?"

Yönetmenin bu soruyu beklediği yüzündeki gülümsemeden belliydi.

Kör Kristofır Nolur: Sorunuza Nasreddin Hoca isimli âliminizin bir hikâyesiyle cevap vereyim. Nasreddin Hoca komşusundan bir kazan ödünç alır. Geri vermesi gerekince kazanın içine küçük bir kazan koyup geri verir. Komşusu sorar. "Hayırdır Hoca, bu küçük kazan da nedir?" Hoca "Senin kazan doğurdu," der. Komşusu çok sevinir. İki kazanı da alıp evine götürür. Çok muzip ve akıllı bir adam olan Nasreddin Hoca kazanı bir daha ödünç alır. Bu sefer kazanı geri vermez. Komşu sorduğu

zaman “Senin kazan öldü,” der. Komşu şaşırır. “Nasıl olur Hoca, hiç kazan ölür mü?” der. Nasreddin Hoca da komşusuna şu cevabı verir: “Doğurduğuna inanıyorsun da, öldüğüne niye inanmıyorsun?”

Gelelim filmimize. Hikâyenin daha doğrusu destanın ya da masalın bir kısmını size hatırlatayım. Helen’in annesi Leda, kuğu rolüne girmiş Zeus’la çiftleşir, sonunda yumurtlar. Bu yumurtalardan ikiz kız çocuğu Helen ve Klitemnestra ile ikiz erkek çocukları Castor ve Polluks dünyaya gelir. Yani destandaki hikâyeye göre Helen bir yumurtadan çıkmıştır.

Nasreddin Hoca bize şunu öğretir. İnsanlar olayları eğer kendi işlerine gelirse kabullenirler. Ama işlerine gelmeyince, onları mutlu etmeyince, bu olayın geleneklere, göreneklere, düzene veya ahlaka aykırı olduğuna dair söylemler üretirler. Şimdi bir insanla kuğunun çocukları olabileceğine inandık. Ama bu yumurtalardan dünyadaki her çeşit ırk ve renkten insan çıkamayacağına mı inanmıyoruz?”

Yönetmenle yapılan söyleşi bittikten sonra film başladı. Leyla Dizdar Kültür Merkezi’nin bahçesi hiç bu kadar büyük bir kalabalığı ağırlamamıştı. Film başladıktan sonra bile gelenler olunca Başkomiser Çakır, merkezin bulunduğu dört yol ağzının trafiğe kapatılmasını emretti. Sonradan gelen vatandaşlar yola taşı. Kimisi sandalyelerde kimisi de minderlerde oturarak filmi seyretmeye başladı.

Filmin ikinci yarısında askerlerin Truva Atı’nın içinden çıkarak şehre sızma sahnesi vardı. Bu sahne sırasında kültür merkezi binasının önünde hareketsiz olarak duran at birden hareketlenmeye başladı. Tahtadan yapılmış süsü verilmiş atın ışıkları yandı. Sonra metalin metale sürtünmesi gibi sesler çıkmaya başladı. Derken heykel yedi parçaya ayrıldı, her biri gözlerinden kırmızı ışıklar saçan kurt köpekleri şeklinde yedi robota bölündü.

Filmi seyretmekte olan çoluk çocuk tüm seyirciler çığlık çığlığa kaçışmaya başladılar. Ortalık savaş alanına döndü. Bu keşmekeşte telsizden anonslar geçildi. Ama polislerin bu gürültüde anonsu duymaları ve ortamın kaosa hâkim olmaları imkânsızdı.

Artık son teknoloji ürünü olduğu anlaşılan bu robot köpekler seyircilerin çığlıklarına aldırmadan protokolde oturanların yanına kadar geldiler. Robotlardan biri belediye başkanını diğeri de yönetmen Kristofır Nölur’u rehin aldı.

Beyazı çok, siyahı az kocaman bir erkek kedi az önce yönetmenin soruları yanıtladığı platforma çıkarak mikrofonu eline aldı. Sakince konuşmaya başladı.

Beyazı çok, siyahı az kocaman bir erkek kedi: Pff. Pff. Ses! Ses! Sesim geliyor mu arkadaşlar? Filmi durdurun lütfen. Hah! Tamam. İyi akşamlar. Paniğe mahal yok. Dokuz canlıyım. Aynı zamanda da dost canlısıyım. Kimseye zarar vermeye gelmedik. Bu gördüğünüz robotik ekipmanla donatılmış arkadaşlar benim dostlarım; aynı anneden doğmuş yedi erkek kurt köpeği. Saf kandırlar. İsteyen Köyiçi’ndeki yedi dönüm arazime kurulmuş Mermerli Konak’a gelip şecere kayıtlarını inceleyebilir. Ben arazimde mutlu, mesut yaşarken bu Kör Kristofır denen kedi film çekmeye kalkıştı. Filmde Odyssey’in bir köpeği varmış. Üstelik de bu köpek filmin sonunda ölüyormuş. Ne acı! Odyssey’in kedisinden bahseden yok! Benim dedemin dedesinin dedesinin Akalar’la beraber Asia Minor’e yani Anadolu Yarımadası’na ayak bastığına dair belgeler var elimde. Bu kör yönetmen dedemden hiç bahsetmediğine göre tek gözüyle film çekmeyi beceremiyor demek ki. Neyse... Şimdi yönetmeni ve garanti olsun diye belediye başkanını kaçıracağım. Böylece film gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra gösterime girecek.

Bu arada ismini söylemeyi unuttum. Ben Pamuk Prens. Bunlar da 7 Yüceler! Haydi bakalım yüce kralların ismini taşıyan köpek dostlarım! Agamemnon! Akhileus! Odysseus! Menelaos! Diomedes! Patroklos! İdomeneus! Alın rehineleri de bir an önce olay mahallinden çıkaralım. Bu KKGB polislerini de başarısızlıklarıyla baş başa bırakalım!

Çelikten yapılmış ekipmanla donatılmış köpeklerin karşısında kendi ekibinin çaresiz kaldığını gören Başkomiser Çakır eline aldığı megafondan haykırarak seslendi.

Çakır: Dur kedi! Teslim ol! Robot köpeklerine güvenme! Elbet teknoloji seni yarı yolda bırakacak.

Pamuk Prens: Sevgili Başkomiser Çakır. Sen bana değil, kendi derdine yan istersen. Teknoloji beni değil, seni yarı yolda bırakmasın? Bak emrinde beni takip edebilecek kimsen yok! Hahayt!

Pamuk Prens ve 7 Yüceler isimli organize suç örgütü, başkan hanım ve yönetmeni kaçırarak sırta kadem bastı. KKGB ekibi suçluları Bartın yoluna kadar takip ettiler. Fakat tekrar at şekline bürünmüş robotik köpekler yanlarında rehineleriyle ormanlık alana dalıp polislerin takip mesafesinden çıktılar. Güvenlik güçleri, panik içindeki halkı Safranbolu şehrinin tekrar güvenli, sakin haline döndüğüne ikna edene kadar akla karayı seçtiler.

7 Temmuz 2026 akşamı, Karabük Kedi-Köpek Güvenlik birimi-KKKB:

Safranbolu tarihinin ilk kaçırılma olayından sonra bütün güvenlik teşkilatı teyakkuza geçti. Amirler diken üstündeydi. Başkomiser Çakır'ı kimse zapt edemiyordu.

Başkomiser Çakır: Habere bak! Tarihte Safranbolu'da yaşanan ilk kaçırılma olayından sonra bütün güvenlik teşkilatı teyakkuza geçmişmiş! Ben söyledim amirlerime! Bu at hayra alamet değil dedim!

Komiser Tombiş: Pamuk Prens, Köyiçi'ndeki yedi dönüm arazi içine yapılmış Mermerli Konak'ın yedi yaşındaki erkek kedisi amirim. Bu bilgi teyit edildi.

Çakır: Başlatma bilgisinden de teyitinden de Tombiş! Bilmiyor muyuz sanki? Köyiçi'ndeki Selamı Yanında Kahvesi'ne her gittiğimde gördüğüm, ekmek elden su gölden yaşayan, konağın duvarlarında yalandan kelebek avlayan, hazır mama yiye yiye semirmiş, boş gezenin boş kalfası beyaz-siyah o kedi işte. O kedi de! O kedide ne gezer bu suç örgütünü organize edecek kadar akıl ve para!

Başkomiser Şanslı: Amirim, Büyük Göztepe Tümülüsü'nün olduğu tepede hareketlilik olduğu tespit edildi.

Çakır: Hah! Bana bunlarla gel işte! Ben diyorum bu işin içinde bir bit yeniği var diye. O bitin yeniğinden bir ipucu yakalarsak bu mesele çorap sökücü gibi çözülür!

Tombiş: Amirim, oraya varan ekipler de eli boş döndü. Ama kamera kayıtlarından yerlerini bulduk. O robot köpeklerden üçü kocaman bir altın Medusa heykelini bir kamyonetin arkasına bindirirken görüntülenmişler.

Polis Memuru Hirohito koşarak Çakır amirin odasına girdi.

Polis Memuru Hirohito: Amirim önemli bir haberim var. Yönetmenin odasında...

Çakır: Yönetmenin de işin içinde olduğuyla ilgili bir ipucu mu buldunuz?

Hirohito: Ama... Ama... Amirim... Nereden bildiniz?

Şanslı: Sen daha çok şaşıracaksın amirimizin öngörülerine Hirohito. Şimdi şaşırmayı bırak da öt bakalım ne bulunmuş Kristofır Nolur'un odasında?

Hirohito: Nolur'un eşyaları arasında bir tablet bulundu amirim. İçinde Truva Atı'na sinyal göndererek onu harekete geçirecek bir yazılım yüklü.

Çakır: Ne demiş Çehov? "Eğer ilk perdede duvarda bir silah asılıysa, ikinci perdede o silah mutlaka patlar!" Biliyordum yahu biliyordum! Bu Truva Atı'nın tarihte hiçbir zaman iyi niyeti temsil etmeyeceğini biliyordum! Daha o atı kültür merkezine getirdikleri ilk gün midem bulandı! Ama kimseye

derdimi anlatamadım. Güvenlik önlemi alalım, etrafına çelik kafes koyalım, dedim. Bana güldüler. “Tahtadan bir at kafese konur mu?” dediler. Alın size tahtadan at!

Hirohito: Odasındaki bilgisayarda Büyük Göztepe Tümülüsü’nün yüksek çözünürlüklü uydu fotoğrafları bulundu. Birtakım notlar da var. Zamanlamalar... Nasıl gidileceği... Nereden kaçılacağıyla ilgili.

Çakır: Ben demedim mi size, o Pamuk Prens denen kedinin bu işi kotarabilecek ne aklı ne parası vardır diye! Bakın anlatayım, bu Kristofır Nolur meraklı ve zengin bir adam. Uydudan yeni bulunmuş tarihi alanları araştırırken Safranbolu’daki Göztepe Tümülüsü’nü keşfeder. Sonra elindeki özel tarayıcı bilgisayarlarla orada bir altın Medusa heykeli olduğunu keşfeder. Adam bir sonraki filmde kullanacağı objeyi çalmak için filmin ilk gösterimini Safranbolu’ya taşımış yahu! Biz de film diye onun tahtadan atla sergilediği bu oyunu seyrettik! Yuh bize!

Şanslı: Kaçırılma hikâyesi de kaos yaratmak ve göz boyamak içindi yani.

Tombiş: Ve o köpekler tümülüse gidip Altın Medusa’yı çıkaracak zamanı kazandırmak içindi.

Çakır: İnandırıcı olsun ve eli güçlensin diye başkan hanımı da kaçırdı. Onu heykeli ülkeden çıkarmak için rehine olarak kullanabilir.

Hirohito: Başka zaman olsa altın bir heykeli ellerini kollarını sallayarak alıp çıkamazlardı.

Şanslı: Ama tüm polis teşkilatı belediye başkanı ve ünlü yönetmeni kaçıran köpeklerin peşine düşünce geriye Altın Medusa’yı tereyağından kıl çeker gibi almak kaldı!

Tombiş: N’apıyoruz amirim?

Çakır: Tarihte hainler her zaman vardır. Ama siz gençlerin gözü açık olacak ve memleketimizin bir karış toprağını da bir gram altınını da bu hainlere teslim etmeyeceğiz. Durumu hemen Ankara’ya bildirin. Gerekli izinleri göndersinler. Altın Medusa’mızın peşine düşüyoruz! ♦

Devam edecek

Agatha Christie’nin ters köşelerinden Sherlock Holmes’un gözlem gücüne, cozy gizemlerden gerilim dolu dizilere kadar ilham kaynaklarıyla dolu bir yolculuk seni bekliyor. Dedektifini yarat, kurgunu parlat ve okuyucunu şaşırt çünkü en iyi gizemler, kaleminin ucunda saklı! Polisiye yazarı olmak için ihtiyacın olan her şey bu kitapta!

ÖYKÜ

Koku

Esra Gürel Şen

Bütün insanların kokusu kötü geliyor bana. İstemiyorum abi, yaklaşmasınlar yanıma, sokulmasınlar dibime dibime. Hele var ya! Yazın, o vıcık vıcık ter kokanlar yok mu? İşte, en çok onlar çileden çıkarıyor beni. Şöyle diyor şeytan; tut enselerinden kaldır havaya, silkele, sonra da çamaşır sıkar gibi sık. Tüm koltuk altları, ayakları, apış araları velhasıl tüm terleri beraberinde dertleri, her bir şeyleri sıkılsın ki onlar da kurtulsun ben de kurtulayım. Dur! A tövbe, yalan söyledim. Bunlara da dayanamıyorum ama beni en çok çileden çıkaranlar tuvaletler. Evet, tuvaletler beni çileden çıkarıyor, helalar yani abi. Birinin ardından girmek zorunda kalırsam eğer, kusuyorum mutlaka. Hayır abi, hayır bok kokusu değil beni rahatsız eden. Vücut kokusu. İnsanın sıçarken vücudundan yayılan o hazla karışık karın ağrısı kokusu var ya işte o beni delirtiyor. Çoğu insan tuvaletlerin vücuttan atılan ifrazatlar nedeniyle böyle koktuğunu düşünür, halbuki sadece insan kokar oralar. Biliyorum sen şimdi diyeceksin ki kokuya bu kadar hassassın madem, bu cecetle bu sıcakta on gün nasıl yaşadın? Doğruya doğru sorulur yani. Abicim, o insan kokmuyor ki; mis gibi ceset kokuyor, ölüm kokuyor. Hayatı bitmiş yani. Organizma ölmüş, canlılık bitmiş, çöp olmuş. Çöp kokuyorsa dayanılabilir. Ben canlılığa tahammül edemiyorum. He, aha ondan öldürdüm.

Ben kokmam abi kokamıyorum ben. Yaşamadığımdan besbelli. Çocukluğumdan beri kokmam. Anam mı? Lafın gelişi anam dedim, analığım esasında. Neyse, yıkamazdı beni kokmuyorum diye. Saçlarım topak olur, ellerim kayışa döner yine de kokmazdım. Analığım da yıkamazdı beni, anca döverdi. O döverdi ben kusardım. Kadın bi kokardı döverken abi. Yırl yırl burnumun direği kırılırdı. Merhametsiz insan kokusunu bilir misin? Çoğu insan öyle kokar zaten. Benim evde bulduğunuz da öyle kokuyordu işte. Evde aylak aylak pencereden bakıyordum, komşulara çeyiz mi getiriyorlarmış çeyiz mi çıkarıyorlarmış ne! Aha öyle lüzumsuz bir telaş var apartmanda ben de izliyorum. Karşı kaldırımında dikilen herif bi tekme attı hayvana durduk yere abi. O zaman geldi burnuma kokusu meymenetsizin. Garibim kedicik ciyakladı, mırladı, inledi ama durmadı mundar kokulu devam etti tekmelemeye sonunda yere serildi kaldı hayvan. Koştum yetişeyim kurtarayım diye ama ben en üst katta oturuyorum abi, inesiye gitti hayvancağız. Aldım zavallıyı apartmanın arka bahçesine gömdüm. Gül kokuyordu inanır mısın? Buldum sonra o kokarcayı sıkıştırdım çöpün orda yıktım bi güzel yere, ben de ona savurdum aynı tekmeleri. Hiç elimi sürmedim vallahi aha bu ayakla rımla vurdum da vurdum. Vurdukça koktu, koktukça vurdum. Sonra ortalık ölüm koktu rahatladım. Onu da diğerleri gibi bizim arka bahçeye gömecektim fakat düğün yaptı komşular. Yok kına, yok bahçede bekarlığa veda bilmem ne? Yeni yeni adetler. Ben de herifi evime çıkardım. Bekledim ortalık sakinleşsin insan kokusu dağılsın diye. Sonra siz geldiniz zaten.

Bahçede bulduklarınız mı? He...Biri bunun gibi merhametsizlik kokuyordu, kadın olan vicdansızlık, diğeri de namussuzluk kokuyordu abi. Kokular yalan söylemez. Ben de kokularını kestim. ♦

ÖYKÜ

Çark Suyu'ndaki Ceset

Rıdvan Adıyaman

“Gerçek her zaman görünen şey değildir.”

Sleepy Hollow

Zrr... Zrr...

Telefonumun çalmasıyla uyandım.

Ekranı “Yiğit ağabey” yazıyordu. “Efendim ağabey? Çark Suyu’nda! Birazdan oradayım.”

Çark Suyu, Sapanca Gölü’nün fazla sularını tahliye eden önemli su kaynağıydı. Kent Park ve Millet Bahçesi’nin içinden geçerek Yazlık Mahallesi’ne doğru uzanıyordu. Yazın sığlaşır, kışın azgınlaşır, dibi balçık olduğu için yüzmek tehlikeli hale gelirdi.

Sabah koşusuna çıkan bir kadının ihbarıyla bulunan bir ceset, suyun kıyısındaki çer çöp yığına takılmıştı. Kimliğinden Asaf Eldemir olduğunu öğrendiğimiz şahıs, 38 yaşında, uzun boylu, zayıf yapılı bir adamdı. Sol kaşındaki derin yarık ilk bakışta dikkat çekiyordu. Suda kaldığı süre boyunca bedeni şişmiş, teni griye dönmüştü. İki gecedir yağın yağmuru hesaba katarsak montsuz dışarı çıkması muhtemel değildi.

Böyle ölümleri bu şehirde ilk defa görmüyorduk. Çoğu aynı şekilde sonuçlanırdı; içkiyi fazla kaçıran biri dengesini kaybeder, suya düşer ve cesedi bulunurdu.

“Davut nerede?” dedi Olay Yeri İnceleme Amiri Dursun.

Yiğit ağabey cevapladı, “Ağabeyin torunu gece ateşlenince Adatıp Hastanesi’ne götürmüşler. Kızı Şükran’ın sabah iş toplantısı varmış. Toplantı bitince hastaneye gidecekmiş sonra ağabey şubeye geçecekmiş.”

“Geçmiş olsun dileklerimi iletirsiniz.”

“Başüstüne! Peki durumumuz nedir?”

“Net ölüm saatini söylemek zor. 24-36 saat arasında olma ihtimali yüksek. Ölüm nedeni boğulma gibi duruyor. Maktulün sol üst kaşındaki açılmanın birkaç sebebi olabilir. Ancak düşmeye bağlı olmuş gibi duruyor. Bedeni su yüzeyinde taşındığı için bazı yerlerinde deformasyon durumları var. Net bilgiler malum otopsi sonucunda gelir,” diyerek uzaklaştı Dursun amir.

Kimlik bilgilerini Ceyda’ya gönderdim. Birkaç saniye sonra adres telefonuma düştü.

Asaf Eldemir'in evi, Sapanca'nın Çayıçi Mahallesi'nde, hımuş evlerin arasına sıkışmış üç katlı apartmanın giriş katındaydı. Küçük bir bahçe içinde bulunan apartmandan kızartma kokuları geliyordu.

Yiğit ağabey kapıyı çaldı. Birkaç dakika sonra seksenlerine yakın, tülbentinin altından tek tük beyaz saçları gözükten bir kadın kapıyı açtı. Bizi görünce afalladı.

"Buyurun kime bakmıştınız?"

"Merhaba teyzeciğim Asaf Eldemir'in evi burası mı?" dedim.

Cevap vermedi. O an yeşil gözlerinde söyleyeceğim şeyin ne olduğunu biliyor gibiydi.

"Teyzeciğim evde sizden başka biri var mı?"

Sesi titreyerek, "Üst katta kızım oturuyor."

Yiğit ağabeyle göz göze gelerek anlaştık. O üst kata çıktı. Ben de teyzeyle eve girdim.

Amirimizin işi bitmediğinden böyle haberleri vermek bize kalıyordu. Acının ne tesellisi ne de telafisi vardı. İnsanların anlık kabul edememe durumu ve sonrasında gelen, bir daha hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını idrak hali en üzücü durumlardan biriydi.

Adının Sultan olduğunu öğrendiğim teyzenin kızı -adı Nermin- gelince maalesef kötü haberi verdim. Ölüm haberini alınca kızına sarılarak, "Başaramadık kızım, başaramadık!" diyordu. Neyi başaramadıklarını öğrenmek için teyzenin damadıyla dışarı çıktık.

Sigaraları yaktıktan sonra, "Neyi başaramadılar?" diye sordum.

Karşımdaki adamın saçı, sakalı birbirine karışmıştı. Eşofmanının üstüne giydiği kazağı göbeği yüzünden kısa kalıyordu. Sigarasından art arda dumanlar çekerek konuştu. "Kayınço, iki-iki buçuk yıl önce arabasını satarak sanal paralara yatırmış. İlk zamanlar çok kazandığından bahsediyordu. Hatta bana bile tavsiyelerde bulundu. Benim anlamadığım şeyler olduğu için uğraşmadım. Gel zaman git zaman kazandığı kadar kaybetmiş. Öyle bir kaybetmiş ki yatırdığı paradan bile olmuş."

"Asaf Bey nasıl biriydi?"

"Ölünün arkasından konuşulmaz ama benim kayınço biraz uçarı biriydi. Eline para geçince sağ sola harcardı. Rahmetli kayınpeder olmasaydı düğün yapamaz, evini bile düzemezdi."

"Tam olarak başaramadıkları şey ne?"

"Elde avuçta çok kalmayınca kayınço kredi kartlarına abanmış, yetmemiş krediler çekmiş. Bunları ödeyememiş eve haciz gelmiş. İşten çıkarılmış. Kayınçonun karısı, kayınpedere anlatmak istemiş ama kayınço karısını dövmüş. Böyle olunca karısı Trabzon'daki amcasını aramış bir bir her şeyi anlatmış. Adam Trabzon'dan kalkıp bu eve geldi. Kayınpederle ağız dalaşına girdi. Bu olaylar sonucunda boşandılar. Karısı ve kızı Trabzon'a gitti," diyerek sigarasını çamurlu ayakkabılarının altında ezdi. Birden, "Hee unuttum! Bu boşanma aşamasında kayınpeder vefat etti. Her şey üst üste gelince kayınço balataları sıyırdı."

"Sıyırdı derken?" diye sordu Yiğit ağabey.

"Bu yaşadıklarını kaldıramayınca intihara kalkıştı. Ölümünden döndü. Bir seneye yakındır psikoloğa gidiyor. Bir poşet ilaç içiyor. Ortalıkta hayalet gibi geziyor. Eşim ve kayınvalidem çok çabaladılar onun iyileşmesi için."

"Siz en son ne zaman görüştünüz?" dedim.

"Valla amirim yalan olmasın iki üç gece önce gece vardiya dönüşü camda sigara içerken gördüm. Ayaküstü iki kelam edip eve girdim. Ondan sonra görmedim."

"Zor olacak ama eşinizle konuşmam gerekiyor!"

"Tabii amirim," diyerek eve girdi.

Adam içeriye gidince Yiğit ağabey, "Öldüğünü umursamamış gibi duruyor."

İkinci sigaralarımızı bitirdiğimizde yaşlı kadının gözleriyle aynı renk gözlere sahip Nermin Hanım geldi. Gözyaşları uzun kirpiklerini belirginleştirmişti. Derin nefes alarak, “Kusura bakmayın annemin tansiyonu var. İlaçlarını verip yatırdım,” dedi.

“Geçmiş olsun! Teyze iyi mi?”

“Şu anlık iyi!”

“Eşiniz kardeşinizin durumlarını anlattı. Son zamanlardaki hali nasıldı?”

“Eski haline göre iyiydi. Biraz toparlanmıştı. Kızı için çabalıyordu. Hatta ilk ara tatilde kızı gelecekti. Plan yapmışlardı. Kızının en sevdiği oyuncakları almıştı.”

“Eski alışkanlıklarına dönmüş olabilir mi?”

“Zannetmiyorum. Hayatındaki her şeyi değiştirdi. Arkadaşlarının birçoğuyla görüşmeyi bıraktı.”

“Bazı bağımlılıklar kolay bırakılmıyor. Sizlerden gizli saklı yapmış olabilir,” dedi Yiğit ağabey.

“Haftanın iki günü psikoloğa gidiyordu. Eğer psikolog böyle bir şey hissetseydi bizi uyarırdı. Ayrıca Asaf dışarıya nadir çıkardı.”

“Alkol kullanıyor muydu?”

“Olaylardan önce kullanıyordu.”

“Sık sık gittiği bir yer veya yakın olduğu birileri var mı?”

“Sapanca tren istasyonu çevresinde çocukluk arkadaşı Emin’in işlettiği bir halı saha var. Ara sıra oraya giderdi. Başka bir yere gider miydi bilmiyorum!”

“Bu benim kartım. Aklınıza bir şey gelirse arayabilirsiniz. Bir de psikoloğun bilgilerini verirseniz iyi olur.”

Burnunu çekerek uzattığım kartı aldı ve eve girdi. İki dakika sonra küçük kâğıda yazılmış bilgilerle geri geldi. Arkasında eşi vardı. Düzgün bir yazıyla yazılmış bilgilere göz ucuyla baktım. Tam teşekkür edeceken, “Amirim, cenazemizi ne zaman alabiliriz?” dedi adam.

Yiğit ağabey, “Yapılması gereken işlemler var. Onlar tamamlanınca size haber verirler!”

“Eyvallah amirim. Kolay gelsin!”

“Tuhaf biri. Hâl ve tavırları içime sinmedi.”

“Haklısın ağabey. Şubeye gidince bakarız neyin nesi kimin fesi diye.”

Aileden öğrendiklerimizi amirimize anlattıktan sonra, “Sümbül nasıl amirim?” diye sordum.

“Şükür daha iyi. Zikkımın peki bir salgın çocuğu ne hale getirdi. Şükran toplantı sonrası geldi. Şimdi evdeler.”

Müsamere çocukları gibi aynı anda “Geçmiş olsun amirim!” dedik.

Amirim yakmadığı sigarasını dudaklarına koyarak olay yeri fotoğrafına baktı. “Dursun intihar mı dedi?”

“Açıkcası ağabey, Dursun intihar demedi. Boğulma sonucu ölmüş olabilir dedi.”

“Kaşındaki açılma?”

“Düşmeye bağlı olabilir mi,” dedim.

Yiğit ağabey ise, “bana göre bildiğin sarhoşluk.”

“Boğulma ve düşme? Nasıl intihar olabiliyor peki?”

“Bana intihar gibi gelmiyor amirim. İntihar edecek biri kızıyla planlar yapmaz,” dedim.

“Orası belli olmaz İsmet! İntihar dediğin şey tohum gibidir, insan hep içinde taşır. Dışarıdan toparlanmış gözükmesi iyileştiği anlamına gelmeyebilir.”

Sessizce bekledim. İntihar olasılığı çok düşüktü. Üstelik maktulün durumu buna uygun değildi.

“Yine hafiyelik peşinde koşacak ağabey,” diyerek gülmeye başladı Yiğit ağabey.

Amirim dudaklarında beliren gülümsemeye hâkim olmaya çalışarak, “Ön otopsi sonuçları gelene kadar Ceyda ile psikoloğa gidin. Elle tutulur bir şey bulursanız duruma göre bakarız.”

Zaman kaybetmeden Ceyda ile psikoloğun adresine gittik.

Aradığımızda yemekte olduğunu söyleyen psikoloğun iş yeri Ankara Caddesi’nde idi. Çoğunlukla avukatlık bürolarının olduğu bu caddenin bir yüzü meşhur Uzun Çarşı’ya bakıyordu.

Bu kısa molada içtiğimiz kahvelerin parasını Ceyda ödedi. Bu konuda kimseyle tartışmaya girmezdi.

Psikoloğun kliniği dört katlı binanın en üst katındaydı. Kapısında PSİKOLOG SEVDA SUNGURLU yazıyordu. Kapıyı çaldığımızda tesettürlü, hafif makyajlı, güleç bir kadın açtı.

“Sevda Sungurlu ile görüşecektik,” dedi Ceyda.

Kadın tebessüm ederek, “Buyurun benim!” dedi.

Ceyda telefonda konuştuklarını söyleyince kadın bizi içeriye aldı. Klinik sade döşenmişti. Büyük camın önündeki iki koyu kahverengi koltuk muhtemelen seanslar içindi. Duvar boyunca dizilmiş diplomaların yanında kitaplarla dolu bir kütüphane vardı. Onlara bakarken, “Ne içmek istersiniz?” dedi.

“Sağ olun bir şey içmeyelim. Vaktinizi çok almayacağız. Asaf Eldemir hakkında birkaç soru soracağız,” dedi Ceyda.

“Ne oldu Asaf Bey’e?”

“Asaf Eldemir maalesef Çark Suyu’nda ölü bulundu.”

“Ne! Bu... Bu nasıl olur?”

“Biz de bunu öğrenmeye geldik Sevda Hanım. En son ne zaman görüştünüz?”

“İki gün önce görüştüm.” Cevap vermediğimizi görünce, “Haftanın iki günü görüşüyorduk. Pazar-tesi ve çarşamba günleri geliyordu. Saatlerini iş vardiyasına göre ayarlıyorduk. Bu hafta gece vardiyasında olduğu için 14.00-15.00 seansına geldi.”

“Hikayesinden haberdarız. Son zamanlarda durumu nasıldı? İntihar etmesine neden olabilecek bir durumu var mıydı?”

“İntihar mı? Şaşkınlığımı mazur görün çünkü intihar onun dönüm noktasıydı. Bunu yaptığına piş-mandı.”

“Peki başka neler söyleyebilirsiniz?”

“Malum hasta mahremiyeti özel şeyleri anlatamam.”

“Eski alışkanlıklarına geri dönmüş olabilir mi? Son zamanlarda Asaf Bey’de sizi rahatsız eden bir değişiklik oldu mu?” dedim.

“Eski alışkanlıklarına dönmesi muhtemel değildi.”

“Neden?”

“Çünkü kızı için çabalıyordu.”

“Hayatına yeni giren biri veya birileri var mıydı?”

“Hasta mahremiyetini hatırlatmak isterim. Ayrıca intiharla ne ilgisi var?”

“Bir ölüm soruşturması yürütüyoruz Sevda Hanım! Her ihtimali değerlendirmek zorundayız,” dedim.

Gözleriyle ikimizi süzdü.

“Yine de her şeyi anlatamam!”

O ara kapı zili çaldı. Kol saatine bakarak, “Kusura bakmayın beş dakika sonra seansım başlayacak,” dedi ve kapıyı açmaya gitti.

Bu durumdan dolayı ayaklandık. Çıkmadan şunu sordum: “Son olarak kullandığı ilaçların yan etkisi olabilir mi?”

“Bu soruyu en doğru cevaplayacak kişi psikiyatristidir. İsterseniz doktorun adını verebilirim.”

Ceyda, psikolog kadının verdiği ismi telefonuna yazdıktan sonra çıktık.

“Ön otopsiye göre suda boğularak ölmüş amirim,” dedim.

“Tamam işte! Dursun’un söylediği gibi olmuş. Toksikoloji raporunda ne yazıyor?”

“Kanınca sarhoş olabilecek kadar alkol olduğu yazıyor.”

“Cinayet yoksa fail de yok o zaman?”

“Vücudunda darbeye, düşmeye bağlı morarmalar varmış. Ayrıca kaşındaki açılma öyle dengesini kaybetme oluşabilecek gibi durmuyor.”

“Hafiye İsmet işbaşında! Oğlum öyle olsa Dursun söylemez mi?”

“Elbette söyler amirim. O an dikkat etmemiş olabilir.”

Amirim sigarasını dudağına yerleştirdi. Kaşlarını çatı. Tam paylayacaktı Ceyda araya girdi.

“Aslında yanlış düşünmüyor olabilir amirim. Çekilen fotoğraflara baktığımızda kaşının o şekilde açılması için çok sert düşmesi gerekiyor. Hadi diyelim düştü kafasını vurdu. Suyu nasıl ve neden girdi? Yuvarlandı diyelim...”

Hemen atladım, “Kaşını suda nasıl yarı?”

“Belki başka bir yere vurdu. Ağaca, direğe ne bileyim evin duvarına. Yüzüne akan kanı yıkamak için kanala indi. Dengesini kaybetti ve düştü. Zaten sarhoşmuş. Sızmış bile olabilir,” dedi Yiğit ağabey.

Bu laftan sonra amirim kaşları çatık bakmayı sürdürdü.

“Diyorum ki Ceyda ile olay yerine gidelim. Etrafta kamera var mı yok mu bakalım. Görüntü bulmaya çalışalım. Akıntı yönünde ilerleyip içki içebileceği, düşebileceği, kafasını vurabileceği yerler var mı bakalım.”

Amirim dudağında yanmayan sigarasıyla Yiğit ağabeye baktı. O da ‘Sen bilirsin ağabey!’ manasında omuz silkti. Sigarasını dudağından indirdi. “İyi hadi bakalım! Siz olay yerine gidin. Biz de titrek Dursun’a gidelim.”

Şubeden çıktığımızda Adapazarı yine griydi. Hava ne yağmaya karar veriyor ne de açıyordu. Ceyda arabayı çalıştırırken aklım hâlâ Asaf’ın kaşındaki yarıktaydı.

Ahmakıslatan dinince arabadan inip olay yerine yürüdük. Ceyda, civardaki dükkanlara kamera görüntüsü bulmaya gitti. Ben de akıntının tersine yürüdüm. Şehrin toprak yapısı yüzünden beton zemine geçene kadar balçık toprağa parmak uçlarımla bastım.

Yaklaşık beş yüz metre yürüdükten sonra suyun iki yakasını birleştiren demir köprüye geldim. Hafif eğimli zemine inip köprünün altına gittim. Köprünün altı çöplük gibiydi. Şişeler, izmaritler, yiyecek paketleri... Hepsini toptasak laboratuvar haftalarca uğraşırdı. Çer çöpe dokunmadan Asaf Elde-mir’in yüzüne darbe alabileceği alanlara göz gezdirdim.

Köprüye çıktım, karşı tarafa geçtim. Bu taraf da karşı taraf gibiydi. Bu nedenle umudumu Ceyda’ya bağladım. Bu ölümün intihar olmadığı açıktı ancak sarhoş olup suya düşmesini de mantıklı bulmuyordum. Kimliği dışında üstünden başka bir şey çıkmamıştı. Soyulmuş olabilir miydi? Belki. Cüzdanında para ve kredi kartı var mıydı? Tekrar bakmak lazımdı. Sarhoş olduğunu düşündüğümüzde aldığı darbe onun sendelemesine neden olmuş olabilir miydi? Gömleğinin üst düğmelerinin kopması, bed-

nindeki morarmalar buna bağılı olabilir. Serin havada üstüne bir şey almadan mı çıkmıştı? Köprüden ıgıl ıgıl akan suyu izlerken Ceyda aradı.

“Efendim? Hadi ya! Nerede dükkân? Tamam geliyorum.”

Ceyda, sokağın başındaki çorbacı dükkânındaydı. Dükkâna girdiğimde kasanın orada dikiliyordu.

“Asaf, dükkânın önünden 01.23 gibi yanında biriyle geçerken görülüyor. Şuradaki arkadaş Asaf ve yanındaki adamın tartışıklarını duymuş.”

Gösterdiği adam var olan müşterilerle ilgileniyordu. İşini bitirince yanımıza çağırdım.

“Arkadaşımla konuşmuşsun ama tekrar anlatır mısın neler duydun?”

Yorgun bedeni soruyu cevaplamak istemiyordu. Bıkkın bir halde, “Zayıf adam diğerine ‘Bana sen bulaştırdın!’ diye bağırınca diğeri de, ‘Adam olsaydın karına, kızına sahip çıksaydın!’ dedi.”

“Emin misin?”

“Evet!”

“Başka bir şey duymadın mı? Ya da görmedin mi?”

“Hayır!”

Ceyda kamera kaydını izlettirdiğinde el kol hareketlerinden tartışıkları belli oluyordu. Asaf Elde-mir’in yanındaki adamın yüzü beresi nedeniyle net gözüküyordu. Bu kamera görüntüleri düşük ihtimalde olsa cinayet olasılığını artırıyordu. Kamera kaydını alarak şubeye geçtik.

“Eee kim bu?”

“Amirim maktulün konuşmadığımız iki arkadaşından biri olabilir.”

“Neden konuşmadınız?”

“Ölümü şüpheli bulmadığımız için öncelik vermedik.”

“Tamam Yiğit’le gidin, konuşun!”

“Emredersiniz! Siz neler öğrendiniz amirim?”

“He! Söylediklerini Dursun’a söyledim,” dedi ve gülümsedi. “Onun fare yakaladığı kadar benim kedi si... var,” dedi. Fakat haklıymışsın, kaşındaki açılma düşmeye bağılı değil. Sert bir cisimle vurularak oluşmuş. İki saat içinde otopsi raporunu gönderecek.”

“O zaman hırsızlık cinayeti olabilir,” dedi Yiğit ağabey.

“Sanmıyorum! Telefonu veya montu için mi öldürülecek? Cüzdanı cebindeydi.”

“Nakitleri almıştır.”

“Öyle oldu diyelim cüzdanı pantolonunun cebine neden geri koydu?”

“Cüzdanını vermemek için direndiyse hengamede darbeyi alıp düşmüştür.”

“İhtimal dahilinde ama söyle bir şey var o sırada yanındaki arkadaş nerede?”

“Belki başka yöne gitmiştir?”

“Olabilir!”

“Ama?”

“Ama ölüm saati, arkadaşıyla birlikte kameradan geçtiği saate yakın.”

“O zaman korkup kaçtı?”

“O da mümkün.”

“Bana göre yanındaki kişi Asaf’ı iyi tanıyan biri,” dedi Ceyda.

“Neye dayanarak?” dedim

“Çalışanın söylediklerine dayanarak. Yani Asaf’ın yanındaki kişi Asaf’a ‘Adam olsaydın da karına sahip çıksaydın!’ demiş. Eğer Asaf’ı tanımasa böyle bir cümleyi kuramaz.”

“Neden kurmasın? Belki adama hayat hikayesini anlattı,” dedi Yiğit ağabey.

“Yanlış anlama Yiğit amirim ama sen ailenle ilgili özel şeyleri herkese anlatır mısın? Sonuçta aile içi sorunları alelade insanlarla konuşmazsın. Sana yakın olmayan biri ailene de yakın olmaz.”

Ceyda’nın fikri odadaki herkesi düşünmeye sevk etti. Detayı iyi yerden yakalamıştı. Haksız sayılmazdı. Samimiyetle yakınımıza aldığımız insanlar, yüklerimize ortak olurlardı.

“O zaman kameradaki kişinin Emin olma ihtimali çok yüksek,” dedim.

“O zaman gidin getirin şu herifi!”

“Kardeş bakar mısın?”

Sakalı tüylenmemiş, yirmilerinde bir genci çağırdı Yiğit ağabey. Dolaba su dizmeyi bırakan genç, “Buyurun ağabey?” dedi.

“Kardeş, biz Emin’e bakmıştık. Burada mı?”

“Emin ağabeyim yok.”

“Nerede olduğunu biliyor musun?”

“Biliyorum! Siz kimsiniz?”

“Polisiz kardeş! Nerede Emin söyle bakalım?”

“Hayırdır bir sorun mu var?”

“Sen neyi oluyorsun?”

“Halasının oğluyum!”

“Bak güzel kardeşim bize Emin lazım! Söyle yerini onunla konuşalım,” deyip elini çocuğun omzuna sertçe attı.

“Birkaç gün önce Karasu’ya gideceğini söylemişti.”

“Ne oldu gitmedi mi?”

“Bilmem! Telefonu kapalı.”

Yiğit ağabey halı sahayı süzdü.

“Üst katta ofis veya takıldığı bir oda var mı?”

“Üst kat spor salonu fakat boş. Emin ağabey burada kalmaz. Evi Yüzevler’de. Motoruyla gider gelir.”

“Sen bize Emin’in numarasını, evinin adresini, biliyorsan motorunun plakasını versene!”

Çocuk ikilemde kaldı. Sonra not kağıdına istediklerimizi yazdı.

Kâğıdı bize verirken, “Emin, bu adam mı?” dedim ve yakınlaştırmak fotoğrafı gösterdim. Fotoğrafın netliği iyi olmadığı için birkaç saniye baktı.

“Tam anlayamadım ama beresi Emin ağabeyinkine benziyor.”

“Peki şu adamı tanıyor musun?”

“Evet arkadaşı. Bazen buraya gelirdi.”

“En son ne zaman geldi?”

“Geçen hafta.”

Sahadan zil sesi gelince kafamızı sahaya çevirdik. Çocuk yerdeki su kolilerinden iki tane alıp hızlı adımlarla sahanın girişine gitti. Suları bırakıp geri geldi. Başka soru sormayıp Emin’in evine gitmek için yola çıktık. Ben de Ceyda’ya plakayı ve telefon numarasını gönderdim.

Adrese gittiğimizde kapıyı yaşlı bir adam açtı, “Buyurun?”

“Selamünaleyküm Bey amca. Emin evde mi?”

Adam, Yiğit ağabeyin suratına sorgulayıcı ifadeyle bakınca kimliğini gösterdim.

“Aleykümselem! Evde değil. Hayırdır bir sorun mu var?”

“Yakın arkadaşı vefat etti. Ona sormamız gereken birkaç şey var.”

“Arkadaşının ölmesiyle Emin’in ne gibi bilgisi olacak?”

“Bey amca oğlunuz en...”

“Oğlum değil! Yeğenim!”

“Ölen arkadaşını en son gören kişi o olduğu için konuşmamız gerekiyor.”

“Halı sahaya bakın oradadır.”

“Orada değil. Halasının oğlu Emin’in Karasu’ya gideceğini söyledi. Sizin haberiniz var mı?”

“Yok!”

“Ailesi biliyor mudur?”

“Benden başka ailesi yok. Emin benimle kalıyor.”

“Nerede olacağıyla ilgili bir fikriniz var mı?”

“Genç adam. İsteddiği yere gidebilir.”

“Eğer ona ulaşırsanız lütfen haber verin! Ya da karakola uğrasın.”

Kartımı uzattım. Tereddütle aldı. Kapıyı suratımıza kapattı.

“Ağabeyi arayayım Karasu’dakileri arasın. Kimlik bilgilerini paylaşalım. Belki çevirmeyle mevrimeyle yakalarız,” diyerek telefonunu eline aldı.

Kesin otopsi raporu ön otopsi raporunu tersine çevirmişti. Asaf Eldemir, boğularak değil boynunu kırıldığı için ölmüştü. Aklıma üstünde sigara içtiğim köprü geldi.

“Olay yerine yakın bir yerde demir köprü var.”

“O zaman Emin’le kavgaya tutuştular. Emin Asaf’ın kafasını yarı. Bu darbeden sersemleyen Asaf tutunamadı ve köprüden düştü,” dedi Yiğit ağabey.

“Peki neden kavga ettiler? Ayrıca Asaf’ı Emin’in öldürdüğünden emin değiliz. Elimizde bunu kanıtlayacak delil var mı? Bunun yanında Emin de ortalıkta yok!”

Amirim haklıydı. Suçluluk karanesi işbaşındaydı. Elimizde hedefi vurabileceğimiz tek mermi kalmıştı. O da Ceyda’nın kabiliyetine bağlıydı. Emin, motorunu iki hafta önce satış ilanına koymuş. Ceyda bu sitedeki fotoğraflara ve videoya baktığında çekilen yerle ilgili bir şeyler yakalamış. Bunları netleştirmek için bilişim uzmanı bir arkadaşından yardım istemeye gitmişti.

Ceyda’yı beklerken beyin fırtınası yapıyordum. Asaf’ın eski iş yerinden arkadaşı Emin’i birkaç kere gördüğünü söylemişti. Asaf’la iş yerinden ayrılınca bir daha görüşmemişti. Elimizde zanlı olarak Emin kalmıştı. Dayanamadım Ceyda’ya, ‘Ne yaptın?’ diye mesaj attım. Beş dakika sonra, ‘Uğraşıyoruz. Sosyal medyasına bakıyorum. İşim bitince yazarım,’ diye cevap attı.

İçtiğim üçüncü kahvenin sonunda Ceyda’dan beklediğimiz cevap geldi. ‘Sümbül Siteleri-Kartepe’ yazıyordu. Ne olduğunu anlamak için aradım. Motorun fotoğrafları ve videosu, sosyal medyadaki birçok paylaşımları Kartepe’deki Sümbül Siteleri’nde çekilmiş. Sosyal medyasında en çok yer belirlemesini yaptığı yermiş. En son pazar günü paylaşım yapmış.

Durumu amirimize anlattım. Bölgemizin dışında bir yer olduğu için amirimizin müdürümüzle görüşmesi ve bazı izinlerin alınması gerekiyormuş. Bunları halletmek için odadan çıktı. Ben de Ceyda’ya bizi Kartepe’de beklemesini yazdım. Yiğit ağabeyle dışarı çıkıp birer sigara yakarak beklemeye başladık.

“Siz gelmeden önce mahalleyi turladım. Sümbül Sitesi-1 şu alanda. İkincisi daha geniş arazide sokağın sonunda başlıyor.

“Hangisinde olduğunu nereden bileceğiz?” dedim.

“221/B’de!”

“Nasıl anlamadım?”

“Emin’in öne çıkardığı hikayelerde evin girişinde fotoğraf çekilmiş. Kapı numarası gibi duruyor.”

“Kocaman araziye tek tek nasıl arayacağız? Destek ekip mi istesek?” dedi Yiğit ağabey.

“Güvenlik görevlilerine ve site yöneticilerine sorarız. Onlarda illaki liste vardır,” dedim.

“Amirler geliyor!”

Ceyda, İzmit şubedekilere her şeyi anlattı. Basit bir operasyon planlandı. Öncelikli olarak sitelerin kaç hane barındırdığını öğrenmekti. Bu nedenle güvenlik görevlilerinden site yöneticilerinin numaralarını aldık ve aradık. İlk sitenin yöneticisi 1’den 150’ye kadar ki evleri kapsadığını söyleyince ikinci sitenin yöneticisini aradık. Aradığımız kişi 221/B’de Cengiz Cem Civan’a ait olduğunu söyleyince şaşırdık.

“Kendisi yalnız mı yaşıyor?” dedim.

Hoparlördeki kadın, “Bildiğim kadarıyla yalnız yaşıyor. 221/A’dakilerle arası iyi. İsterseniz onların numarasını verebilirim.

“Kendisi şu an evde mi?”

“Hayır! geçen hafta Dubai’ye gitti.”

“Evde kimse yok yani?”

“Bunu bilemem beyefendi! Kaç hane var orada. Kimisi daimî kimisi sezonluk geliyor. Hepsinin şeceresini tutamam. Bu durumları bilse bile güvenlik görevlileri ve bahçe işleriyle uğraşan arkadaşlar bilir.”

Telefonu kapattıktan sonra kadının söylediklerini uyguladık. Güvenlik görevlisi arkadaşına Emin’in fotoğrafını gösterdik.

“Bu adamı burada gördün mü?” dedim.

“Evet! Üç gün önce geldi.”

İstedığımız bilgiyi alınca bizim ekip ve İzmit şubeden iki kişi, güvenlik görevlisini takip etmeye başladık. 221/B’ye gelince evin etrafını kuşattık. Yiğit ağabey ve ben öndeydik. Zile uzun basıp bıraktım. Birkaç dakika sonra ayak sesleri geldi. Dağınık üst başla kapıyı Emin açtı. Anlık suratlarımıza bakarak kapıyı kapatmaya yeltendi. Yiğit ağabey cüssesiyle tezat atıklığını konuşarak Emin’in üzerine çullandı. Bin bir küfür kıyamet içinde Emin’i kelepçeledik.

Sorgu odasına getirdiğimizden beri Emin’in sesi çıkmıyordu. Amirim has hareketini yaptı. Dudağına yanmamış sigarasını yerleştirdi.

“Evet Emin. En yakın arkadaşını neden öldürdün?”

Sessizlik.

“Biliyor musun bu meslek bana birçok şeyi öğretti. Mesela suçsuz biri asla sessiz kalmaz.”

Sessizlik.

“Ekmeğini yediğin ailenin suratına nasıl bakacaksın? Onlar sana ‘neden yaptın?’ diye sorduklarında da susacak mısın?”

Sessizlik.

Amirim dudaklarından sigarasını alıp kırdı. “En yakın arkadaşının kızı sana ‘Babamı neden öldürdün?’ diye sorarsa ne diyeceksin? O kızı neden babasız bıraktın?”

“O baba mıydı be?” diye bağırdı. “Karisini döven, kızının birikimlerini çalan biri nasıl iyi baba olabilir?”

“Zamanında ne yapmışsa yapmış. Sonuçta kızıyla arasını düzeltmiş. Tatil planı yapmışlar. Bir sürü hediye almış.”

Dişlerinin arasından bir 'tıs' sesi çıkarttı. "Onun hediye alacak parası mı vardı? Hediyeleri ben aldım. Ben konuştum karısıyla. Ben istedim kızının tatilde buraya göndermesini. Siz ne biliyorsunuz da konuşuyorsunuz?"

Gözlerinde nefret bulutları oluştu. Sanki karşısında amirim değil de Asaf vardı.

"Anlat o zaman bilelim Emin!"

"Asaf, uçarı biriydi. Yani evlenmeden önce eline geçen her parayı ezerdi. Askerden sonra hayatını düzene soktu. Evlenmeye karar verdi. Bu uçarı hallinden sıyrıldı. Fakat zamanla kripto para alım satımına, bahis sitelerine bulaşmış. Çok konuştum. Yumruk yumruğa kavga ettim ama Nuh dedi peygamber demedi. Kazandığı paralarla halı sahaya ortak olmasını söyledim. Hatta ikinci sahayı açalım dedim. Neymiş ben onun parasına göz dikmişim. Dolandırıcıymışım..."

"Bunları geç Emin. Asaf'ın durumlarını biliyoruz. Sen şunu söyle sana neden 'Senin yüzünden oldu. Bana sen bulaştırdın!' diye bağırırdı?"

"Asaf, paralanmaya başlayınca içki içmeye başladı. Normalde iki bira içse kusan biriydi. Bize her akşam farklı pahalı viskiler getiriyordu, içiyorduk. Sarhoş olduğunda saçma sapan laflar ediyordu. Bizi aşağılıyordu. Asıl sorun bu saçmalıkları evinde had safhaya çıkarıyormuş."

"Bunu nereden öğrendin?"

"Hülya'dan yani eski karısından. Hülya bir gece beni aradı. Bu evde saçma sapan bağırılmış. Hülya cevap verince onu dövmüş. Eve gittim kadının ağzını burnunu kanatmıştı. Kızı daha ufaktı. Korkudan sesi bile çıkmıyordu. Böyle olaylar sıklaşmaya başlayınca içki içmemesi için Asaf'ı uyardım. Yaptıklarının adamlığa sığmadığını söyledim. Bunu söyleyince çileden çıktı. Karısına yazdığımı, onu unutamadığımı, karısıyla yattığımı falan söylemeye başladı. Dayanamadım yine yumruk yumruğa kavga ettik."

"Bu kadar şey yaşadığınız halde yine arkadaş kalmaya devam etmişsiniz?"

"En son kavga ettikten sonra görüşmedik. Ta ki babasını kaybedene kadar. Cenazeye gittiğimde başından geçenleri anlattı. Dertleştik. Böylelikle aramızdaki buzlar biraz erimişti."

Yine sessizlik.

"O gece bana mesaj attı. Acil görüşmesi gerektiğini söyledi. Ben de bir mekandaydım ve konum attım. Bir saat sonra buluştuğumuzda sarhoştı. Şaşırmışım. Ne oldu diye sorunca yürüyelim anlatacağım dedi. Yürürken Hülya, kızını göndermekten vazgeçmiş. Hala Asaf'a güvenmediğini, koktuğunu söylemiş. Asaf, bunları duyunca sinirlenmiş. Hülya, benim isteğim üzerine yaptığını söyleyince zıvanadan çıkmış. Beni yine karısına asılmakla, onu bu durumlara sokmakla suçladı. Hayatı benim yüzümden alt üst olmuş. Kızının bile benden olduğunu söyleyince ben de bağırmaya başladım. O esnada bana bıçak savurdu. Bıçak elimi kesince canımın acısıyla sinirle ittim. Tökezleyip kafasını köprünün demirine vurdu. Korktum yanına gittim. Kafasından kan akıyordu. Doğrulmasına yardım ederken bir anda boğazıma yapıştı. Kendimi korumak için elime gelen taşla suratına vurdum."

Sessizlik olunca amirim bana baktı.

"Ölüm nedeni boynunun kırılmasıymış," dedim.

"Ne yapacağımı bilemedim. Yerde kanlar içinde yatıyordu. Birden yağın yağmur kanları köprüden aşağıya akıtınca aklıma hırsızlık fikri geldi. Telefonunu, cüzdanındaki paraları aldım. Montunda kanlı el izlerim var diye montu da aldım. Bedenini kaldırıp suya atmak istedim ama zemine düştü. İndim zemine bedenini suya ittirdim."

Sessizlik.

Evrak işleri hallettikten sonra savcılığa sevk ettik. Asaf'ın ve Emin'in telefon kayıtları konuştuklarını kanıtlıyordu. Yağın yağmur cinayet mahallini paklasa da insanın içindeki öfkeyi temizleyemiyordu. Öfke, insanda evrilmeyen tek şeydi. ♦

ÖYKÜ

Terliklerimi Kim Çaldı

Oya Gönen

"**T**erliklerimi kim çaldı?" diyerek güne başlayacağım aklımın ucundan bile geçmezdi. Nisanın serinliğiyle ürperten sabahlarından biriydi. Mutfakta kahvaltı hazırlıyordum. Yumurtaları haşladım, peyniri ve zeytini dolaptan çıkardım, domatesle salatalığı doğrayıp tabağa dizdim. Sofrada bir şey eksik gibiydi. Birkaç dal taze nane çok yakışır diye düşünerek bahçe kapısını araladım ve olduğum yerde donup kaldım.

Kapının önü bomboştı.

Dün ayağımdan çıkardığıma emin olduğum terliğim, diğer ayakkabılar, sanki hiç var olmamış gibi ortadan kaybolmuştu. Bir an ne yapacağımı bilemeden çevreme bakındım, gördüğüme inanamadım. Duvarın dibinde yalnızca spor ayakkabımın teki duruyordu, öteki teki ortada yoktu. Sanki biri gece gelip hepsini birer birer toplamış, kalan teki de bilerek geride bırakmıştı.

İçeriye seslendim, "Kapının önündeki terlikleri sen mi kaldırdın?"

Eşim odadan cevap verdi, "Ben terliklere elimi bile sürmedim. Ne terliği?"

"Ayol bütün terlikler kayıp. Seninkiler de benimkiler de. Yalnızca spor ayakkabımın bir teki kalmış, o da duvarın dibinde."

İşte beni asıl tedirgin eden de o tek ayakkabı oldu. Hepsini götüren biri, onu neden bıraksın?

O anda, gece yarısı uykuya dalmak üzereyke duyduğum hışırtı geldi aklıma. Rüzgârdır deyip öbür yanıma dönmüş, uyumuştum. Demek ki o ses rüzgâr değilmiş. Demek biri, ben uyurken kapının önünde iş görüyormuş.

Eşim merakla aşağı indi. Kapının önünün boş olduğunu görünce onun da yüzündeki ifade değişti. Bir süre hiçbir şey söylemeden baktı.

"Komşunun köpeği almış olmasın?" dedi sonunda.

Soluğu komşunun kapısında aldık. Durumu anlatınca adam önce şaşırdı, sonra ciddileşti. "Benim köpek böyle şey yapmaz," dedi, "Ama... Belki huy değiştirmiştir, yine de bir bakalım."

Böylece büyük terlik operasyonu başladı.

Köpeğin kulübesine baktık, komşu avlunun altını üstüne getirdik. Odunluğu aradık, depoyu karıştırdık. Kurulukta, kömürlükte, çalılıkta ne varsa hepsini didik didik ettik. Gürültüyü duyan öteki komşular da merakla toplandı, herkes kendi avlusunu, kendi bahçesini aradı. Ama ortalıkta ne terliklerden iz vardı ne de suçlu. Sanki topraklar yarılmış, hepsini bir anda yutmuştu.

Arama uzadıkça şakalar azaldı, sesler alçaldı. "Bugün terlik çalan, yarın başka şey de çalar," dedi komşulardan biri. Hepimizin aklından aynı şey geçti. Kapılar yoklandı, pencereler denendi, kilitler kontrol edildi. Bahçe kapısının sürgüsü yerli yerindeydi, tek bir kilidin teline bile dokunulmamıştı. Hırsız her kimse ne kapıdan girmişti ne pencereden. Bu da işin içindeki tuhaflığı büsbütün artırıyor-
du.

Bu arada kahvaltı saati çoktan geçmişti. Karnımın açlığından çok, içimde büyüyen o tuhaf merak beni rahatsız ediyordu. Bari şu naneleri koparayım diye bahçenin köşesine yürüdüm. Naneler o yıl fazlasıyla coşmuş, neredeyse dizime kadar yükselmişti. Eğilip uçlarından koparmaya başladığım anda, yaprakların arasında bir şeyin parıldadığını gördüm.

Elimi uzatıp yeşilliğin içinden çekip çıkardım.

Terliğimin teki.

Kalbim bir tuhaf oldu. Terliği elimde evirip çevirirken, biraz ilerideki tel çitin dibinde küçük bir açıklık fark ettim. Otlar oraya doğru ezilmiş, âdeta ince bir patika açılmıştı.

"Demek hırsız buradan girip çıkıyor," diye geçirdim içimden. Ama insan dediğin çitin altındaki bir karış açıklıktan geçemezdi.

Merak, korkuya baskın geldi. Elimdekileri naneliğin kenarına bırakıp bahçe kapısından çıktım, tel çitin öbür yanına süzıldüm. Karşı taraf, yıllardır kimsenin ayak basmadığı terk edilmiş bir bahçeydi. Biraz ötede yarısı çökmüş metruk bir ev, karanlık bir gölge gibi duruyordu.

Yavaş yavaş ilerledim.

Otlar diz boyundaydı. Isırganlar paçalarımı sürtünüyor, kuru dallar ayağımın altında çıtırdıyordu. Her adımda içimdeki tedirginlik biraz daha büyüyordu. En büyük korkum, farkında olmadan bir yılanın üstüne basmaktı. Kendi kendime, "Korkma," dedim, "havalar daha tam ısınmadı, hiçbiri deliğinden çıkmamıştır."

Tam o sırada arkamdan gelen bir çıtırtı duydum. Yüreğim ağzıma geldi, olduğum yerde döndüm. Kuru dalların üstünden sekerek uzaklaşan bir karatavuktu yalnızca. Nefesimi yavaşça bıraktım ama kalbim eski yerine bir türlü oturmadı.

Metruk eve yaklaştıkça sessizlik bambaşka bir hâl aldı. Kuş sesleri kesilmiş, rüzgâr durmuştu, sanki bütün bahçe soluğunu tutmuştu. Duvarların çoğu yıkılmış, çatının yarısı içeri çökmüştü. Taşların ve molozların arasında, yerde küçük ve karanlık bir delik gözüme çarptı. O deliğin derinliğinden bana bakan bir şey vardı.

Kıpırdamadan bekledim. Kuş olsa kanat çırpardı. Bu, sadece bakıyordu.

Sonra onları gördüm.

Üç çift ıslıl ıslıl göz.

Birbirine sokulmuş üç küçücük tilki yavrusu kımıldamadan bana bakıyordu. Öyle masum, öyle şaşkın duruyorlardı ki bir an nefesimi tuttum. Demek bir anne tilki bu harabeyi kendine yuva seçmiş, burada yavrulamıştı.

Fazla yaklaşmanın tehlikeli olduğunu biliyordum. Anne tilki her an otların ardından çıkabilirdi. Sessizce geri çekilmeyi düşünürken, ayağımın dibinde bir sopa gördüm. "Hiç değilse elimde bir şey bulunsun," diye eğildim. Tam sopayı kavrayacakken, az ötede otların arasında bir şey daha ilişti gözüme.

Terliğimin diğer teki.

İş artık iyice çözülmüyordu. Demek hırsızımız, ganimetini gece boyunca taşımış, taşırken de tek tek düşürmüştü. Sopayı elime aldım, yüreğim ağzımda birkaç adım daha ilerledim. Terliği yerden aldım. Sonra gözüm yavaş yavaş yuvanın ilerisine kaydı.

O anda gördüğüm karşısında, kahkaha atmamak için kendimi zor tuttum.

Benim ve eşimin bütün terlikleri, spor ayakkabımın kayıp öteki teki, ne varsa hepsi tilki yuvasının önünde sıra sıra dizilmişti. Sanki biri onları özenle yerleştirmiş, minik yavrulara gizli bir oyuncak koleksiyonu hazırlamıştı.

Titreyen ellerle telefonu çıkarıp eşimi aradım. "Terlikleri buldum," dedim.

"Neredeymiş?"

"Tilkiler çalmış."

"Ne?"

"Üst taraftaki metruk evde üç yavru var. Ne kadar terliğimiz varsa yuvalarının önüne taşımışlar. Yol boyunca da düşüre düşüre götürmüşler."

Eşimin sesi telaşlandı. "Sakin daha fazla yaklaşma. Anne tilki saldırabilir. Üstelik yavrulara insan kokusu sinerse iyi olmaz, anneleri onları terk edebilir. Çekil oradan, gerisine sonra bakarız."

Uzaktan birkaç fotoğraf çektim. Yavruların o şaşkın bakışlarını, dizilmiş terlik sırasını kadraja aldım. Sonra elimde tek bir terlikle, sessiz sedasız geldiğim yoldan geri döndüm.

Eve varınca naneleri güzelce yıkadım, ince ince doğradım, domateslerin üstüne serptim. Yumurtalar çoktan soğumuştur, ikimizin de umurunda değildi. Nihayet kahvaltıya oturduğumuzda hâlâ gülüyorduk.

Komşulara yalnızca terliklerin bulunduğunu söyledik. Nerede bulduğumu soranlara, "Çalılığın dibine savrulmuşlar," deyip geçiştirdim. Üç küçük hırsızın adresini vermeye gönlüm el vermedi.

Ertesi sabah, eskimiş bir terliği kendi elimle çitin dibindeki o açıklığın yanına bıraktım. Ne olur ne olmaz. Oyuncaksız kalmasınlar. ♦

Dedektifin Sözlüğü

Kırmızı ringa

Okurun dikkatini gerçek çözümden uzaklaştırmak için kurguya yerleştirilen yanıltıcı ipucu. Adil oyun kuralları içinde kalırsa ustalık sayılır; okurdan gerçeği saklamaya dö-nüşürse hileye dönüşür.

Kilitli oda

Kapısı ve pencereleri içeriden kapalı, girilip çıkılması imkânsız görünen bir mekânda iş-lenen suç. Polisiyenin en zor alt türlerinden biri sayılır; ustalık, imkânsız görüneni man-tıklı bir açıklamaya bağlamaktır.

Locard ilkesi

Fransız kriminolog Edmond Locard'ın adıyla anılan ilke: Her temas iz bırakır. Fail olay yerine bir şey getirir, olay yerinden bir şey götürür. Adli bilimlerin temel varsayımların-dan biridir.

ÖYKÜ

Doktor Tavsiyesi

İlke Gökçek Gedikoğlu

“G el Zeki! Kapat şu kapıyı, otur. Gönderdiğin tahakkuka baktım da... Zeki, sen benimle dalga mı geçiyorsun?”

“Anlamadım Ahmet Bey? Geçici vergiden mi bahsediyorsunuz?”

“Evet, tam olarak ondan bahsediyorum! Çıkan vergi rakamı ne öyle? Ben bu şirketi devlete çalışsın diye mi büyüttüm? O rakamı derhal aşağı çekeceksin.”

“Ahmet Bey, dönem sonu stok sayımlarınızı, kâr-zarar durumunuzu ve mevzuata uygun tüm giderlerinizi sisteme işledik. Şirketin bu dönemdeki reel kârlılığı bu. Mevcut yasal çerçevede ödenecek vergi tam olarak bu tutardır.”

“Zeki, bana mevzuat anlatma gözünü seveyim. Yıllardır bu piyasadayım ben. Yok mu bunun bir yolu, yöntemi? 'Gider gösterin' diyorum size her ay. Başka şirketler nasıl sifıra yakın vergi çıkarıyor? Biraz esnek olun, yaratıcı olun!”

“Ahmet Bey, yani yasal sınırların dışına çıkalım... Biz zaten belgelenebilir tüm operasyonel giderlerinizi, yıpranma paylarını ve indirimleri son kuruşuna kadar matrahtan düşüyoruz. Bunun ötesine geçmek; sahte belge düzenlemek veya hayali gider kaydetmek olur.”

“Bak Zeki, ben her ay senin ücretini tıkr tıkr ödüyorum mu? Ödüyorum. Ben senden imkansız istemiyorum, şirketin kasasını korumanı istiyorum. Birkaç fatura bul, gider yaz, stokları ayarla... Ne yapıyorsan yap ama o rakamı en az yarı yarıya düşür. Haftaya ödeme var, ben bu parayı vergiye bağlayamam!”

“Ahmet Bey, beni bu şirket için tutma sebebiniz işlerinizi kanunlara uygun yürütmek ve sizi mali risklerden korumak. Eğer ben bugün sizin dediğiniz gibi yazılmaması gereken bir gidere ait bir fatura sokar veya stoklarla oynarsam, yarın vergi müfettişleri incelemeye geldiğinde bu durum 'vergi ziyai' ve 'kaçakçılık' suçuna girer.”

“Kim gelip inceleyecek Zeki? Yıllardır kimse kapımızı çalmadı. Sen halledersin, ruhları bile duymaz.”

Ahmet Bey konuşurken Zeki'nin zihninde film şeridi gibi sahneler akmaya başladı. Adamın o kibri, masaya vuran elleri, parasıyla her şeyi ve herkesi satın alabileceğini sanan o özgüvenli, küstah yüz ifadesi... Zeki'nin içindeki öfke dev bir dalgaya dönüştü. O an oturduğu yerden kalkıp Ahmet'in masasındaki cam puro küllüğünü aldığı gibi kafasına indirdiğini hayal etti. O kibirli suratın dağıldı-

ğını, bir dişinin fırladığını, ağır çekimde dudağının sağa doğru kaydığını, gözlerindeki o son zavallı ifadeyi düşündü. Bu düşünce ona karanlık bir rahatlama verdi. Nefes egzersizlerinden çok daha iyiydi Ahmet'in kafasına cam küllükle vurmanın hayali.

Ama hemen ardından kalbinin sıkıştığını hissetti. Sanki kalbi bir anlığına yerinden sıçradı, ardından göğüs kafesini zorlayan vahşi bir tempoda çarpmaya başladı. *Güm, güm, güm...*

"Kriz geçiriyorum," diye fısıldadı sesi titreyerek. "Kalbim duracak. Birazdan bayılacağım... ya da aklımı kaçıracam."

Alnında buz gibi ter damlaları birikti. Şakaklarında çekiçle vuruluyormuş gibi bir basınç vardı. Görünmez bir el boğazını sıkıyor, çırpındıkça daha da daraltıyordu. Oturduğu sandalyeden nasıl doğrulduğunu, odadan nasıl çıktığını fark etmedi bile.

Zeki kendine geldiğinde, Ahmet'in odasının kapısının önündeydi. Koridorun serin duvarına yaslanmıştı. Çevresine bakındı; her şey yerli yerindeydi. Felaket gerçekleşmemişti, kimsenin kafasını yarmamıştı. Kalbi hâlâ atıyordu, zihni hâlâ yerindeydi. Sırtını duvara yaslamış halde bir süre öylece kaldı. Tıpkı devasa bir kasırgadan sarsılarak çıkmış bir kazazede gibi bitkin, ama hayatta olmanın getirdiği o sessiz kabulleniş içindeydi. Ölecek gibi hissetmişti ama ölmemişti.

Dr. Selim'in muayenehanesindeki duvar saatinin tiktakları, sessizliğin içinde ritmik bir balyoz gibi inip kalkıyordu. Her tiktak, odadaki steril havayı biraz daha ağırlaştırıyordu. Bu krizlerden kurtulmak için eşi Tuğba'nın zoruyla buraya gelmişti. Zeki zaten kendi kendine hiçbir doktor randevusu almazdı.

"Zeki Bey," dedi Dr. Selim, elindeki dolma kalemi hafifçe deri kaplı not defterine bastırarak. "Son iki haftadır yüzünüzdeki gerginlik daha da artmış görünüyor. Uykusuzluk devam ediyor mu?"

Zeki gözlerini doktorun masasındaki pirinç isimlikten ayırmadı. Dr. Selim'e ikinci geliyordu. Gözü sürekli odadaki uyumsuz detaylara kayıyordu; çöp sepetinin içindeki sararmış elma ve masada duran iki ayrı not defterinin kıvrılmış sayfaları onu fena halde rahatsız ediyordu. Zihninde sürekli dönen o sayı dizisini durdurmaya çalıştı. Tanıdığı, düzenli bir şeye bakmak kaygısına iyi gelirdi. Başını çevirip camdan dışarı baktı; karşı hanın üçüncü katındaki mali müşavir tabelasını gördü. Geçen seans da fark etmişti bu tabelayı. Dr. Selim'in dolu çöp sepetine bakmaktansa karşıdaki o tanıdık tabelaya gözlerini dikmeyi tercih etti. Ellerini dizlerine koyup parmak boğumları bembeyaz olana kadar kumaşı sıktı.

"Aslında en çok sorun yaşadığım bir mükellef var, onun etkisiyle tüm işime olan ilgimi yitirdim," dedi Zeki.

"Size uyumanızı kolaylaştıracak bir ilaç verebilirim ama yatağa ilk girişinizde uykuya dalabildiğinize göre bir uyku ilacına ihtiyacınız yok. Egzersiz, gün ışığı, uyumadan bir saat önce ekran kullanımını bırakmak gibi önlemleri denediniz mi? Peki, gündüzleri uyuyor musunuz? Gündüz uykusunu, hatta büro koltuğunuzdaki kısa şekerlemeleri bile bırakmanızı tavsiye ederim."

"Ne şekerlemesi doktor? Gece uyuyabildiğim birkaç saat dışında gözlerim kapanmıyor."

"İzin verin, birkaç şey daha söyleyeyim," dedi kibarca Dr. Selim. "Serin bir odada yatmaya özen gösterin. Öğleden sonra çay ve kahve tüketmeyi bırakın."

"İşim gereği kahvesizlik mümkün değil. Mart ayında damarımı kesseler kan yerine kahve akar!"

"Azaltmaya çalışın o zaman. Bir de gece vakti aklınıza bir endişe gelirse 'Bunu yarın halledeceğim,' deyin ve zihninizi serbest bırakın. Rakamları seviyorsunuz; aklınıza sizi endişelendiren bir konu geldiğinde yüzden geriye doğru sayın."

Zeki doktorun odasından çıkarken bu cümleyi kararlı bir şekilde tekrarlardı: "Bunu yarın halledeceğim."

Muayenehaneden çıkıp arabasına bindiği sırada telefonu çalmaya başladı. Telefon hem titriyor hem de melodinin arkasından arayan kişinin ismini robotik bir sesle dışa vuruyordu: “Mükellef Ahmet Dereli.”

Telefonu açtı ve karşıdan o buyurgan ses yükseldi: “Zeki Bey, az bir konuşalım seninle! Şirkete gel!”

Zeki arabayı doğrudan Ahmet’in şirketine sürdü. Binaya girip doğrudan adamın odasına geçti. Kapıyı açtığı anda Ahmet’i masasında buldu; adam morarmış bir yüzle hırıltıyor, nefes alamıyordu. Konuşamıyor, titreyen parmağıyla masanın yanındaki çekmeceyi işaret ediyordu. Güç bela, “İlaç...” diyebilirdi.

Zeki soğukkanlılıkla öne çıktı, elini çekmeceye atıp ilaç kutusunu buldu. Ahmet’in ciddi bir kalp ritmi bozukluğu olduğunu, bu ilacı hemen almazsa ölüm riskinin çok yüksek olduğunu biliyordu. İlaç folyosunu yavaşça yırttı, hapı eline aldı ve öylece beklemeye başladı.

Ahmet’in gözleri yuvalarından fırlayacak gibiydi, elleriyle masaya tutunmaya çalışıyordu. Zeki ilacı elinde hafifçe yuvarladı. Ağır adımlarla odadaki büfeye doğru ilerledi. Suyu almaya gider gibi bir izlenim veriyordu. Arkasını döndü, sürahidenden bardağa ağır ağır su doldurdu. Elindeki ilaca baktı. Sonra geceleri uyumadan önce zihnini sakinleştirmek için yaptığı gibi T cetvelini aklından geçirdi. Şirketin bu ayki mizanını, banka hareketlerini hatırlamaya çalıştı.

Tam o esnada doktorun tavsiyesi geldi aklına: “Yüzden geriye sayın!”

Zeki, arkası dönük bir şekilde içinden yüzden geriye doğru saymaya başladı. 99, 98, 97... Sayılar zihninde düzenli bir sırayla akarken arkasından gelen hırıltılar yavaş yavaş kesildi. 3, 2, 1... Sıfıra geldiğinde odada tam bir sessizlik hakim olmuştu.

Zeki arkasını döndü. Ahmet’in kafası cansız bir şekilde masanın üstüne düşmüştü. Sakince masaya yaklaştı; elindeki ilacı yere attı, su bardağını ve sürahiyi de bilerek zemine fırlatıp kırdı. Odadan çıkıp koridora doğru telaşlı bir sesle seslendi. Asistan Yeliz masasının başındaydı.

“Buraya gelin Yeliz Hanım, çabuk!” dedikten sonra cep telefonundan hemen 112’yi aradı.

On beş dakika içinde ofise iki acil sağlık görevlisi ulaştı. Nabzını kontrol ettiler. Ahmet Dereli ölmüştü. Sağlık görevlisi Zeki’ye ne olduğunu sorduğunda, Zeki’nin zihni bu cevaba çoktan hazırды:

“Odaya girdiğimde kriz geçiriyordu. İlaçların yerini bildiğim için hemen çekmecedenden aldım. Bir bardak su doldurmak için büfeye yöneldim, arkamı döndüğümde kafası masanın üstüne düşmüştü.”

Kısa süre sonra olay yeri inceleme ekipleri de intikal etti. Zeki aynı hikayeyi hiç açık vermeden, kelimesi kelimesine polise de anlattı. Ahmet Dereli’nin ölümü kayıtlara resmen “kalp yetmezliğine bağlı doğal ölüm” olarak geçti. Yeliz ise ağlamaklı bir şekilde, çocuğunun okulunda toplantı olduğu için Ahmet Bey’den dün izin aldığını, bugün geç geldiğini, Zeki Bey’in çağrıldığından haberi olmadığını ama şirketin mali müşaviri olduğu için sık sık uğradığını söyledi.

Polis merkezindeki işlemler bitip Zeki arabasına bindiğinde telefonu çaldı. Arayan eşi Tuğba’ydı.

“Eee, nasıl geçti günün?”

“Ahmet Dereli’nin şirketindeydim bugün.”

“Çok zorlamadı seni inşallah.”

“Zorlayamadı,” dedi Zeki direksiyonu kırarken. “Çünkü öldü.”

“Nasıl? Nasıl öldü? Zeki, bunu bu kadar sakin mi söylüyorsun?”

“Evet, beni odasına çağırdı. Meğer o sırada bir çeşit kriz geçiriyormuş, galiba son saniyesinde son gördüğü yüz benimki oldu.”

“Nasıl yani, peki bir şey yapamaz mıydın? Doktor çağırıydın. Yeşim miydi, neydi? Asistanı yanında değil miydi?”

“Asistanının o gün çocuğunun okulunda toplantı varmış. Ahmet Bey ile görüşmek için geldiğimde henüz şirkete gelmemişmiş. Benden birkaç dakika sonra girmiş o da içeri.

“Sen ne yaptın peki?”

“Doktor tavsiyesi ile yüzden geriye doğru saydım, endişe hissinin geçmesini bekledim.”

“Onu sormuyorum, doktor polis filan gelmedi mi, adam durduk yere küt diye öldü diyorsun.”

“Geldiler, ilaç kullanıyordu. Biliyordum ben de, son anda ilacını ve suyunu vermeye çalıştım ama geç kalmıştım.”

“Başımız sağ olsun Zeki, adamdan bunca zaman para kazandın sonuçta, cenazesine beraber gideyim bari. Üzülme sakın, yetişemedin diye o zaman. Ona bakarsan asistana da kendi izin vermiş. Madem hasta, niye tek kalıyor ki?”

“Ne bileyim Tuğba, öldü gitti işte adam!”

“Vadesi o kadarmış. Babaannem düğünle cenazenin vadesi olmazmış derdi.”

“Valla doğru söylemiş babaannen, vadesi dolmuş gitmiş işte.”

Geçmişti. Zeki, doktorundan emin oldu o anda. Doğru tavsiyeyi vermişti Zeki'ye. Tuğba'yı aradı. “Gelecek hafta için bana Dr. Selim'den bir randevu daha alır mısın Tuğba? Kendimi çok iyi hissediyorum.” ♦

Hayatım boyunca
iki şeyden kaçamadım:
Suç ve bela...

ÖYKÜ

Orkestrada Cinayet

Bir Mine Tanan Polisiyesi

Evrin Hikmet Öğüt

Mine, konser salonuna vardığında saat 22.00'ye geliyordu. Yine telefonunu duymamış, üzerine bir de cuma akşam trafiği eklenince epey gecikmişti. Hakan'ı ve olay yeri ekibini iş başında buldu.

Hakan, "Hoş geldiniz amirim," diyerek doğrudan konuya girdi. "Konser 8'de başlayormuş. Şef Harun Soyman sahneye çıkmayınca, on geç, kulisteki odasını kontrol etmeye giden personel bulmuş cesedi. Kapı kilitli değilmiş. Maktul kanepeye uzanmış halde, yüzü gözü kismuk içindeymiş. Sağlık ekipleri 'kafa travmasına bağlı ölüm olabilir' deyince cinayet şüphesiyle bize haber vermişler. Olay yeri ekibi de bu ihtimali doğruladı. Maalesef elimizde görüntü yok. Kulisteki kameralar uzun süredir bozukmuş."

"Başka türlü olsa şaşardım," dedi Mine. "Diğer müzisyenleri göndermediniz inşallah."

"Yok amirim beklettik."

"Müzisyenleri salona aldık. Nöbetçi savcı geldi, bilgilendirilmek istediğini söyleyip siz gelmeden az önce çıktı." Hakan cümlesini tamamlarken amirinin geç kaldığını ima etmiş olmaktan huzursuz oldu.

"Bir görünelim bakalım orkestradakilere," dedi Mine, Hakan'ın tuttuğu kapıdan salona girerken. Halıdan döşemeye kan kırmızı renge bürünmüş oditoryuma girdiğinde bir an irkildi; burası her yönüyle alışılmadık bir olay yeri idi.

"İyi akşamlar," dedi, kısacık gri saçları, deri ceket ve tok ses tonunun ciddiye alınmaya değer kıldığı ufak tefek kadın. "Ben komiser Mine Tanan. Üzücü bir olay yaşadığınızın farkındayız, sizi bekletiyoruz ama bazılarınızın bu elim olayın aydınlanmasına yardımcı olacak bilgiler verebileceğine inanıyoruz. Dağıtacağımız kağıtlara Harun Soyman'ı en son ne zaman, nerede gördüğünüzü, o sırada onun ve sizin yanınızda kimlerin bulunduğunu yazarsanız büyük yardımı dokunur."

Homurdanmaya başlayan müzisyenlerle uğraşmayı Hakan'a bırakarak hızla salondan çıktı, olay yeri ekibinin çalışmayı sürdürdüğü kulise yöneldi.

Suat ve ekibi işlerini bitirmek üzereydiler. Şefin kulisi, dar bir koridora dizilmiş soyunma odalarının arasındaydı.

"Kolay gelsin arkadaşlar," dedi Mine. "Ne var elimizde?"

“Maktul 60 yaşlarında, erkek. Belirgin sağlık sorunu yok. Sol şakağından ölüme sebep olan sert bir darbe aldığı anlaşılıyor. Epidural hematoma, yani kafatası ve beyin zarı arasında gelişmiş beyin kanaması gibi görünüyor. Bu durumda ölüm hemen gerçekleşmemiş olabilir. Yara izi belirgin değil ve cinayet silahını henüz bulamadık. Doku örnekleri aldık. Ortalıkta epeyce parmak izi de var ama kulis her akşam başkaları tarafından kullanılıyormuş. Odada iki viski kadehi bulduk, şişe yok. Ayak izi yok, boğuşma yok, maktulün tırnakları temiz. Ön rapor ve test sonuçları gelince daha fazla bilgi verebiliriz.”

Kanepenin yanındaki sehpa, kenarına kurşun kalemle notlar alınmış bir partiyon duruyordu. Odaya sinmiş keskin kustumuk kokusu geniz yakıyordu. Mine, Suat’a teşekkür edip çıkarken cesedi bulan kişiyle görüşmek istediğini söyledi. O sırada içeri giren bir adam, idari işler müdürü olduğunu, sahne amirinin haberi üzerine salona az önce geldiğini söyleyerek elini Mine’ye uzattı. İsmi İsa’ydı, silik görünüşlü, nazik bir adamdı. Tam bir şeyler daha anlatmaya çalışıyordu ki, Mine “Teşekkür ederim, izninizle önce konu hakkında bilgi alabileceğimiz kişilerle görüşelim, sizi yarın ziyaret ederiz,” diyerek tanışma faslını kısa kesip dikkatini İsa’nın yanında bekleyen orkestra müdürü İbrahim’e yöneltti.

“Siz,” dedi İbrahim’e, “Bu akşam buradaydınız, değil mi?”

“Evet, ben de orkestrada çalışıyorum.”

“Harun Soyman’ı en son kaçta gördünüz?”

“18.20’ye kadar genel prova yaptık. En son yaylıları çalıştırdı on dakika kadar, onlar da buçuk gibi bitirdiler.”

“Solist de sizinle miydi?”

“Bu akşam solist yoktu, tamamen senfonik bir programdı.”

“Şef ne yapıyor konserden önce?”

“Maestro odasına çekilir. Yemek yemez, biraz çerezle viskisi vardır.”

Mine tam daha fazlasını sormaya hazırlanıyordu ki Hakan elinde koca bir tomar kağıtla yaklaştı. Kalabalıktan biraz uzaklaşmalarını işaret eden komiser, yardımcısına soran gözlerle baktı.

“Valla amirim bunları aldık ama bulmaca gibi, kim kimle, nerede...” Mine’nin “zevzeklik yapma” bakışını hissedince bir an duraklayıp devam etti. “Ne yapalım yollayalım mı müzisyenleri, iyice huzursuzlandılar içerde.”

“Bak bakalım, 6 buçuktan sonra şefi gören biri varsa kalsın, diğerlerini yolla. Bir tutarsızlık görürsek yarın görüşürüz.”

Orkestra müdürüne dönen Mine sordu, “Sonra ne oldu?”

“Bizim başlama saatimiz kesindir, sekiz dedin mi başlar konser. Maestro bizim daimî şefimizdir, genellikle orkestra yerleşirken o da gelir sahne arkasına. Kırk yıldır sahnededir, konser saatini geçirdiğini görmemiştim. Bu akşam çıkmayınca şaşırdık, akort bitti, bekliyoruz... Sahne amiri Arif’e işaret ettim, kulise bir baksın diye. Arkadaş yüzü bembeyaz gelince ben hemen sahne arkasına geçtim. Gidip kulise baktım, işte bildiğiniz gibi... *Konsertmaister*’imiz dinleyicilere konserin sağlık sorunları sebebiyle yapılamayacağını bildirdi; bir şey belli etmeden boşalttık salonu.”

“O sırada izleyicilerden ya da orkestra üyelerinden dikkatinizi çeken biri oldu mu, farklı tepki veren biri?”

“Herkes şaşırdı tabii, bir tek çellistimiz Şule fenalaştı, arkadaşlar teskin ettiler.”

O sırada, Hakan takdir edileceğinden emin bir tavırla Mine’nin kulağına eğildi. “Şule Seran, amirim,” dedi, “kendisi provadan sonra maktulü odasında görmüş.”

Mine sessizce kafasını sallayarak müdüre döndü. “Kimdir bu Şule Hanım?”

“Arkadaşıdır *maestro*’nun, samimidirler. Kendisi içeride, isterseniz haber verelim.”

“Hakan, Şule Hanım beklesin lütfen,” dedi Mine.

“Siz girdiniz mi kulise, öldüğünü nasıl anladınız?”

“Girdim evet, belliydi durumu. Kanepeye yarı uzanmış, ayakları yerdeydi; üstü kustumuk içinde kalmıştı. Nefes alıyor mu anlamak için yaklaştım. Almıyordu.”

“Şule Hanım’ı uygun bir odaya alalım Hakan,” dedi Mine, orkestra müdürüne teşekkür ettikten sonra. İçinden “inşallah boktan bir aşk üçgeni çıkmaz,” diye geçirdi ve o anda fark etti, olay yerine geç kaldığından henüz maktul hakkında yeterince şey öğrenmeye fırsat bulamamıştı, buna adamın evli olup olmadığı da dahildi.

Şule, 30’lu yaşlarının başlarında, siyah elbisesi içinde, at kuyruğu yapılmış fönli saçları ve ölçülü makyajıyla yalnızca güzel değil aynı zamanda etkileyici bir kadındı. Tek falsosu aşırıya kaçmış parfümü olabilirdi. “Chanel No. 5,” diye içinden geçirdi Mine. Onun da çok sevdiği ama fazla kadınsı bulduğundan kendine yakıştıramadığı bir parfüm. Kuliste bu kokuyu almamıştı. “Muhtemelen varlıklı bir ailenin iyi eğitim almış kızı,” diye düşündü Mine. Bu tiplerin ciltleri bir başka parlardı.

Şule’nin üzüntüsü kızarmış gözlerinden okunuyordu.

“Şule Hanım, anladığım kadarıyla Harun Bey’le yakınmışsınız.”

Şule, duruşuna yakışır bir netlikle girdi söze: “Harun’la birkaç yıldır gitgelli bir ilişkimiz vardı. Siz sormadan söyleyeyim; Harun evli, ben bekarım. Fakat eşi Rezzan, Paris’te yaşıyor ve yıllardır açık bir ilişkileri var. Yani gizlimiz saklımız yoktu.”

“Bugün en son kaçta gördünüz kendisini?”

“Prova bittikten sonra Harun kulise geçti, ben de odasına uğradım. Beraber geldiğimiz için eşyalarım oradaydı. Harun konserden önce yalnız kalmak ister. Zaten bir süredir mesafeliydik. Maksimum 15-20 dakika kaldım yanında; sonra hazırlıklarımı tamamlamak için orkestra kulisine geçtim. Yemek, hazırlık, en az bir saat vakte ihtiyacım olur benim sahneye çıkmadan.”

“Orası belli,” diye düşündü Mine. Kendisiyse bu akşam Ekrem’in evinden 15 dakika içinde ayrılmış, yine de geç kalmıştı.

“Harun Bey’e zarar verebilecek kimse geliyor mu aklınıza? Bir husumet, bir düşmanlık?”

“Sanmam,” dedi Şule. “Harun mesafelidir ama pek düşmanlık edilecek biri değildir. Tabii pozisyonu kıskançlık sebebi olabilir. Sertan Aktaş mesela, epey bir uğraştı ayağını kaydırmak için. Eski nişanlım Necdet de hiç hazzetmedi Harun’dan. Orkestrada fagot grup şefidir. İlişkimizin bittiği dönemde benim hemen Harun’la görüşmeye başlamam biraz sevimsiz oldu ama o da biraz uzattı, kaç yıl geçti hâlâ selam bile vermez Harun’a.”

İsimleri not eden Mine, görüşmelerinin bittiğini ima eden bir tonla teşekkür etti. “Gerekirse sizi yeniden rahatsız ederiz. Lütfen bir şey hatırlarsanız aramaya çekinmeyin,” dedi kartını uzatırken. Tam arkasını dönmek üzereyken durup, “Şule Hanım,” dedi Mine, son anda bir şey hatırlamış gibi. “Kuliste iki viski kadehi bulundu, siz çıkarken şişe odada mıydı?”

“Evet,” dedi Şule, “25 yıllık bir Bushmills’di, Harun iyi viskiye bayılırdı.”

Şule’yi kafasıyla onaylayıp “Necdet’in kağıdını bulalım Hakan,” derken, Hakan’ın zaten işe koyulmuş olduğunu görmek Mine’nin hoşuna gitti. Necdet, kağıdına şefi en son provada gördüğünü yazmıştı ama Hakan işi şansa bırakmayıp Mine’nin söylemesine gerek kalmadan diğer kağıtlarda Necdet’in ismini aramaya başlamıştı bile. Mine gülümsedi; çocuk azıcık zevzekti ama zehir gibiydi.

Ertesi sabah yarı uykulu halde şubede poğaçalarını yerlerken “Önce Necdet’i bir görelim,” dedi Mine. “Bir de idari müdürü ziyaret edelim. Belki şu Sertan Aktaş konusuna açıklık getirir.”

Necdet’le sabah 10.00’da salonun hemen yanındaki kafede buluşmak için sözleşmişlerdi. Soru sorulmasını beklemeden konuya giren adam, Harun’a karşı hislerini inkâr etmeden, ölümüne üzülmendiğini, şefin yüksek egosunu her fırsatta orkestra üyelerinin üzerinde tatmin etmekten hoşlanan biri

olduğunu sıralayıverdi. Kendisinin özel bir husumeti kalmamıştı ama evlenmeyi planladığı kadını elinden aldığı için kızmamış olabilir miydi? Neyse ki her şey geçmişte kalmıştı... “Şule’yi araştırmalısınız,” dedi Necdet. “*Maestro*, Rezzan’a dönmüş, Paris’e taşınma planları yapıyordu duyduğum kadarıyla. Sizce Şule razı olur muydu çekip gitmesine?”

Kafeden çıkıp idari müdürle görüşmek üzere salona doğru yürürlerken kendini tutamayıp, “Kimin eli kimin cebinde, daha neler çıkacak Allah bilir,” deyiveren Hakan, Mine yorum yapmayınca uzatmaması gerektiğini anladı ama amirinin dudağının kenarında bir gülümseme gördüğüne de emindi.

İdari işler müdürü İsa Tokgöz, onları ofisinin kapısında karşıladı. Ofis pahalı deri koltuklar ve yerdeki İran halısıyla görgüsüzlüğe varan bir şıklıkla döşenmişti. Duvarda okunmaktan çok sergilenen katalog boyunda kitaplarla dolu bir kütüphane ve köşede içki şişeleriyle dolu ufak bir dresuar dikkat çekiyordu. Önceki akşam görmezden gelinmiş olsa da adamın nazik olmaya özen gösterdiği açıktı. Adam, “Maalesef kameralarımızdan bir kısmı çalışmıyordu, tüm sistem yenilenecekti. Ha bugün ha yarın derken biz de biraz ihmal ettik,” derken, çalışan üç kameranın kayıtlarını içeren bir *flash* diskisi Mine’ye uzattı.

Diski alan Hakan, “Ben dışarıdayım amirim,” diyerek Mine’nin yolda tembihlediği gibi güvenlik şefini bulmak üzere yanlarından ayrıldı.

“Harun Bey hakkında neler söyleyebilirsiniz,” diye sordu Mine, vakit kaybetmeden. “Böyle bir şeyi yapabilecek biri geliyor mu aklınıza? Rakipleri, kendisine zarar verebilecek kimseler var mıydı?”

“Yok, asla yok,” dedi İsa. “Kurumumuzun göz bebeğiymiş *maestro*. Herkes sever, sayardı kendisini. Tabii o pozisyonadaki herkesin bazı zor tarafları olur ama asla kimsenin kendisine böylesi düşmanlık beslemesini düşünemem.”

“Sertan Aktaş peki,” diye sordu kadın.

Hazırlıksız yakalanan İsa, “Efendim, o mesele bize de yukardan gelmiş bir konuydu, Sertan Bey de bu pozisyona talipti ne zamandır. *Maestro* yurt dışına, eşinin yanına gitmişti bir altı ay kadar. Bazı psikolojik sorunları olmuş diye duyduk hanımefendinin. O dönemde konuk şeflerle çalıştık tabii. Sertan Bey de birkaç konseri yönetince niyetlendi burada kalmaya herhalde. Araya birilerini soktu tahminince ama öyle bir tasarrufu olmadı yöneticilerimizin.”

Mine, yapış yapış bürokrat ağzıyla konuşan İsa’dan başka bir şey öğrenemeyeceğinin farkına vardığı halde tam lafı uzatıyordu ki gözü dresuarın üzerindeki viski şişesine takıldı. Beklediği mesajı telefonunun ekranında görünce adamı bir kez daha şaşkın halde masasında bırakarak kapıya yöneldi.

“Amirim, galiba bu İsa Bey’de bir iş var,” dedi kapıda bekleyen Hakan heyecanla. “Kulisteki kameraların hepsinin yaklaşık iki aydır bozuk olduğunu ve güvenlik şefinin ısrarına rağmen İsa Bey’in tamirata yanaşmadığını öğrendim.”

“Başka bir şey söyledi mi?” diye sordu Mine.

“Güvenlik şefi, İsa’yla Harun’un ilişkisi hakkında pek konuşmak istemedi ama anladığım kadarıyla pek sevişmiyorlarmış. Çocuk laf arasında, ‘Harun Bey yönetimde çok etkili, İsa Bey’in istediği birçok proje onun yüzünden olmadı; iki yıl önce neredeyse İsa Bey ayrılıyordu ama iş tersine döndü’ dedi. Aktaş meselesi de o döneme denk geliyor, İsa Bey’in önerdiği isimmiş.”

“Evet,” dedi Mine, “Ben de adamda bir sevimsizlik sezdim ama olay gecesi salona bizden sonra geldi.” Mine, Sertan Aktaş’la da konuşmayı isterdi ama savcıdan onay almadan soruşturmayı genişletmeye cesaret edemezdi. Tam bu sırada cep telefonunun ekranında bilmediği bir numara belirdi.

“Mine Hanım?”

“Evet benim, buyurun.” Şule’nin cildi gibi pürüzsüz sesini hemen tanıdı.

“Ben Şule. Aklına bir şey gelirse ara demiştiniz. O gün genel provada Necdet’le Harun’un biraz gerildiklerini hatırladım da önemli olabilir diye düşündüm.”

Büroya dönen Mine ve Hakan ikindide kalkacak cenazeye kadar kamera kayıtları ve müzisyenlerin doldurduğu kağıtlar üzerinde çalıştılsa da bir sonuç elde edemediler. Cenaze oldukça kalabalıktı. Ünlüler, basın ve önceki akşamdan aşına oldukları birçok yüz caminin avlusunda birikmişti. Kenarında bekleyen birkaç orkestra üyesinin yüzünde samimi bir üzüntü okunuyordu. Mine, cenazeden sonra Harun’un eşi Rezzan’ın yanına yaklaşıp kendini tanıtarak baş sağlığı diledi ve uygun bir zamanda kadınla görüşmek istediğini söyledi.

Daha Rezzan’la el sıkışırken, “Şule de ne ki” diye geçirdi içinden. Kadın Şule’den en az on yaş büyüktü ama hani diğeri burjuvaysa bu aristokrat filan olmalıydı. Rezzan’ın anlattığına göre Harun’la on yıldır evliydi ama birbirlerinin hayatlarını merak etmez, hesap sormazlardı. Sesi sakın, neredeyse mesafeliydi; kendi hayatını değil de bir başkasınınkini anlatır gibiydi.

Mine, “Harun Bey altı ay kadar sizinle Paris’te kalmış,” deyince kadın, Harun’un o sıralar kurumla bazı sorunları olduğunu, Avrupa’da kariyer imkânlarını araştırmak ve biraz da kendisiyle vakit geçirmek üzere Paris’e geldiğini anlattı. Ama İstanbul’daki yerini fazla boş bırakmak istememiş, Avrupa’da kendisi için bir gelecek göremediğinden işinin başına dönmüştü.

“Harun Bey, yerinin başkası tarafından doldurulacağından mı endişeleniyordu?” diye sordu Mine.

Rezzan, “E tabii, o pozisyon için cinayet işleyecek kişiler var,” dedikten sonra söylediğinin duruma pek uygun kaçmadığını fark etmiş olacak, kısa bir duraksamayla devam etti, “Hep söyledim Harun’a, Türkiye’de çalışmak sinir harbidir. Ama tabii Avrupa’da da muazzam bir yarış var. Orada kalıcı bir pozisyon bulamazdı ama eğer uluslararası bir kariyer imkânı olacaksa son şansı olduğunu, demiri tam tavında dövmek gerektiğini biliyordu. Deneyimli, iyi bir şefti Harun ama deneyimle yaşlılık arasındaki sınır keskindir. Harun da sonunda güvenli alanında kalmayı seçti.”

Mine ve Hakan büroya dönerken, “Hikâye İsa’nın anlattığı gibi olmayabilir,” dedi Mine. “Rezzan bana pek de depresif görünmedi. Diğer yandan, Necdet’in söylediği gibi adamın Avrupa’ya yerleşme planı da yokmuş. Ayrıca kadın Harun’un kurumla sorunlar yaşadığını anlattı. Bu meseleyi biraz araştıralım.”

Hakan, yine de Şule’den şüpheleniyordu. “Şule bizi Necdet’e yönlendirip hedef şaşırtmak istemiş olabilir,” dedi.

Cinayet Büroda hep söylenen bir şey vardı; sebep genellikle basit, katil de en yakındakidir. Şule’nin imkânı vardı ama sebep belirsizdi. Peki ya cinayet silahı neydi? En kestirme yoldan giderek genç bir kadını evli sevgilisini öldüren kıskanç metres klişesine yerleştirmek istemeyen Mine, “Necdet de aynını yapmak istemiş olabilir,” dedi mırıldanarak.

“Haklısınız amirim,” dedi Hakan, “Necdet’in, hatta Rezzan’ın Şule’yi suçlamak için düzen kurduğundan da emin olmamız gerek.”

“Tabii katil Rezzan, İsa ya da Sertan Aktaş tarafından yönlendirilmiş üçüncü biri de olabilir,” dedi Mine. Hemen ardından ekledi, “Ancak bu işi yapan orkestradan biri değilse kulise kadar gelmesi muhtemelen göze çarpardı.”

“Doğru söylüyorsunuz amirim. Kameralar çalışmasa da yabancı biri fark edilirdi. Ama bir orkestra üyesinin soyunma odalarından birine değil de diğerine girmesi dikkat çekmezdi...” dedi Hakan. Bir an duraksayıp bir şey bulmuş gibi devam etti, “Kapı, kilitli değilmiş. Siz şef olsanız, hemen yan kapınız da bir başka soyunma odası olsa... Üstelik konserden önce yalnız kalıp demlenmeyi seviyorsunuz... Kapınızı içeriden kilitlemez miydiniz? Yani hiçbir şey olmasa bile biri yanlışlıkla girebilir.”

“O halde katili içeriye kendisi almış. Ama orkestradan kim gelse almaz mıydı?”

“O da doğru,” dedi Hakan, parmak kaldırıp da yanlış cevap vermiş çocuk gibi iç geçirerek; elde var sıfırdı.

Çaresizlikle birbirlerine baktıkları sırada Hakan’ın nişanlısı, polis memuru Senem içeri girdi ve Mine’nin orada olmasını beklemediğini belli eden bir şaşkınlıkla, “Merhaba amirim,” dedi. “Hakan çıkmadan uğra demişti de.”

Anlayışla gülümsedi Mine. “Hoş geldin Senem, keşke Hakan da çıkabilseydi.”

“Yok amirim,” dedi Hakan, “Bu dosyayı çözmeden gözüme uyku girmez vallahi.”

Çocuk bunu söylerken oldukça samimiydi.

Senem’in ardından odada asılı kalan hafif yasemin kokusunu içine çeken Mine’nin aklından ‘havlama köpek’ geçti. “Hakan, biz neyi atlıyoruz?”

“Neyi, amirim?”

“Parfümü.”

“Kuliste parfüm kokusu yoktu amirim,” dedi Hakan, “Siz koku aldınız mı?”

“Almadım.”

“Şule odada olsa buram buram kokardı, diyorsunuz.”

“Konserden önce bolca parfüm sıkıyıştı diyorum. Bizimle konuşurken bile tütüyordu. Harun’la kulisteyken şişe elinde olamaz mı?”

Mine, gözünün önüne Chanel şişesini getirdi, o, içindeki kokunun zarafetine inat kaba, köşeli şişeyi... Telaşla telefonunda Suat’ın adını buldu.

Suat’ın Mine’yle paylaştığı ön bulgulara göre cinayet aletinin bu türden künt bir cisim olması mümkündü.

Hakan ve Mine geç saatte ekip otosuyla kapısına vardıklarında Şule’nin hala makyaj izlerinin fark edilebildiği yüzünden korkudan çok rahatlama okunuyordu.

“Ona zarar vermek istemedim,” dedi, daha kendisine hiçbir şey sorulmadan. Mine Hakan’a bakmadı; kadının devam etmesini bekledi.

Şule, şubedeki sorgu sırasında oldukça sakindi. “Provadan sonra beraber viski içiyorduk; ben bir yandan hazırlanıyordum. Harun’un sonunda Rezzan’dan ayrılacağını düşünüyordum, oysa döndüğünden beri mesafeliydi. Kariyerini düşünmeye ihtiyacı olduğunu, önümüzdeki aylarda bir süre yalnız kalıp işine odaklanmak istediğini söylediğinde kulaklarıma inanamadım. ‘Biz ne olacağız?’ diye sorduğumda yüzüme öyle boş bir ifadeyle baktı ki... Ne yaptığımı bile anlamadan elimdeki parfüm şişesini kafasına indirdim ama yemin ederim bir şey olmadı. Hatta hemen bardağımdan çıkardığım buzı koydum başına, özürler diledim. Birbirimize sesimizi bile yükseltmezdik, nasıl yaptım ben de bilmiyorum. Kendimi toparlayıp çıktığımda kızgındı ama yemin ederim iyiydi.”

“Peki neden bizi Necdet’e yönlendirdiniz?” diye sordu Mine.

“O darbenin onu öldürmüş olabileceğine inanamadım. Benden sonra başka biri yapmış olmalı diye düşündüm. Necdet inanılmaz kindardır, aklıma ilk o geldi. Ama sonra cenazede, beyin kanaması olduğunu, hemen ölmemiş olabileceğini duyunca bütün gece uyuyamadım. Acaba ben mi sebep oldum diye içim içimi yedi. Siz de kapıma gelince...”

Mine ve Hakan sorgu odasından çıktıklarında ellerinde bir itiraf olmasına rağmen kafaları karışık-tı. Şule parfüm şişesini yanında götürmüştü. Peki viski şişesine ne olmuştu? Şişe artık orada olmadığına göre kulise gerçekten biri daha girmiş olmalıydı.

“Şu kayıp viski şişesini bulmadan bu işi çözemeyeceğiz,” dedi Mine; “Salona dönüp her şeyi en baştan gözden geçirelim.”

İşe güvenlik şefi Ömer’le yeniden konuşarak başladılar. Adam, olay günü prova sonrasında İsa Bey’le kameraların tamiri konusunu konuştuklarını söylediğinde Hakan ve Mine göz göze geldiler.

“Nasıl yani, İsa prova sırasında salonda mıydı?” diye sordu Mine, şaşkınlıkla.

“Provadan sonra güvenlik odasına geldi. Teftiş gibi bir şey yapıyor diye düşündüm. Bir ara gözü monitörlere takılınca kameraların hâlâ çalışmadığını hatırlattım ama konuşmadan, başını sallayıp çıktı.”

“Sonra?”

“Özel bir şey olmadı. İsa Bey’in aracı konser başlamadan hemen önce çıktı otoparktan. Giriş çıkışa dikkat ederim, meslek icabı.”

“Sertan Aktaş o akşam salonda mıydı peki?” diye sordu Mine, aklındaki son ihtimali de kapatmak için.

“Yoktu. Sertan Bey’i konuk şeflik döneminden beri burada gören olmadı.”

“Aktaş’ı listeden çıkaralım o halde,” dedi Mine, Hakan’a dönerek. “Ama prova bittikten sonra İsa hâlâ binadaysa iş değişir. Sebep, imkân, kameralar... bunlar adamı baş şüpheli yapmaya yeter de artar.”

İsa’yı hemen sorguya aldılar. Mine, konser akşamı salonda olduğunu neden sakladığını sorduğunda, adam kendini beğenmiş bir şekilde cevapladı “Ben size salonda değildim demedim ki komiserim, lütfedip dinleseydiniz provadan sonra ayrılıp olaydan sonra döndüğümü anlatacaktım.”

Mine, kanın beynine sıçradığını hissetti. Adam haklıydı, böyle önemli bir konuyu nasıl atlamış, nasıl olup da ertesi gün görüştüklerinde sormamıştı. İsa’nın katil olması muhtemeldi ve şimdi de karşısına geçmiş kafa tutuyordu. Bu iş burada bitmek zorundaydı. Fakat sorguya bir, hatta birkaç sıfır yenik başladıklarından en azından şu an için böyle bir şey söz konusu bile değildi. Ellerindeki tek ipucu kayıp viski şişesiydi ve herhangi bir çöp tenekesinde kırılıp gitmiş olma ihtimali oldukça yüksekti.

Mine, sorguya ara verip Hakan’ı, İsa’nın aracını ve ofisini araştırmaya yollarken bir şey çıkacağındanpek de ümitli değildi. İçindeki sesi dinleyerek İsa’yla yeniden yüzleşmeye karar verdiğinde de işin aslı, adamın egosundan başka güvenecek dalı yoktu. Son bir ümitle İsa’ya döndü. “O gece Harun Bey’in kulisine girdiniz mi?”

“Girdim,” dedi İsa. “Konserden önce iyi şanslar diledim. Kısaca sohbet ettik ama ben ayrılırken bir sorun yoktu.”

Mine acele etmedi; adamı kameralar, prova, akşamın seyri üzerine konuşturdu. Dakikalar uzadıkça İsa’nın kendine güveni de artıyordu.

Tam o sırada kapı açıldı. “Amirim, şişeyi ofiste bulduk,” dedi Hakan, “Dresuarın üzerinde, diğer içki şişelerinin yanında duruyordu. Aradığımız ipucu meğer gözümüzün önündeymiş.”

Mine, içinden “Saklamanın en iyi yolu, göz önünde bırakmaktır,” diye geçirirken İsa’nın yüzü bir an değişti ama adam çabuk toparlandı.

“Bir viski şişesi,” dedi İsa. “Kendi ofisimde, kendi içkim. Neyi kanıtlıyor bu?”

“Şule Hanım o akşam Harun Bey’in odasındaki şişeyi tarif etmişti: 25 yıllık bir Bushmills. Odanızdaki de öyle,” dedi Mine. “Laboratuvar, şişeyi kulisteki kadehlerle karşılaştırır, çok sürmez. Bir de şu var, provadan sonra ayrıldım demiştiniz. Prova altı buçukta bitmiş, aracınızsa konser başlamadan hemen önce otoparktan çıkarken görülmüş. Aradaki bir buçuk saatte ne yaptığınızı hâlâ anlatmadınız.”

İsa tesadüflerden bahsediyor, ithal içkinin her yerde bulunabileceğini, gerekirse avukatını çağıracağını söylüyordu. Konuştukça sesi inceliyor, cümleleri kısılıyordu.

Mine’ye hiçbir şey söylemeden gözlerini İsa’ya dikerek bekliyordu. Sessizlik uzayınca İsa konuşmaya başladı.

“Harun’u ben öldürmedim,” dedi panik içinde. Görevini bırakmak için Harun’la konuşmaya gittiğini, içeri girdiğinde adamı sağ ama yarı baygın, kusmuk içinde bulduğunu anlattı. “Şule’yi otoparkta sigara içerken görmüştüm. Normalde konserden önce Harun’un yanında ya da orkestra kulisinde olurdu. Hali bir garipti. Harun’u öyle görünce kavga ettiklerini düşündüm. Sarhoş olmuş ama kendine gelir diye bırakıp çıktım. Birini suçlayacaksanız Şule’yi suçlayın.”

“Ama kendine gelmedi,” dedi Mine. İsa cevap vermedi.

“Ön rapora göre Harun zamanında müdahaleyle kurtulabilirdi; bir telefon yeterliydi,” dedi Mine. “Sizse onu kurtarmak için hiçbir şey yapmadınız.”

Gözlerini kucağında tuttuğu ellerine indiren adam anlaşılmasa da bir şeyler geveledi.

“Peki viski şişesini neden aldınız?”

“Harun içkiyi odamda görmüştü, almak için ısrar etmişti. O panik içinde üzerinde parmak izlerim olabileceğini düşünerek aldım. Üstelik 25 yıllık bir Bushmills’di.”

İsa’yı sorgu odasında bırakıp dışarı çıktıklarında kafaları daha da karışmıştı.

“Amirim şimdi asıl katilimiz kim?” diye sordu Hakan yorgun bir sesle.

“İkisi de Hakan,” diye cevapladı Mine. “Birinin öfkesiyle başlattığı cinayeti, diğeri korkaklığı ve kibriyle tamamladı.” ♦

Dedektifin Sözlüğü

Alibi

Şüphelinin, suçun işlendiği sırada başka bir yerde bulunduğunu gösteren kanıt ya da tanıklık. Sözcük Latince “başka yerde” anlamına gelir. Klasik polisyede kusursuz görünen bir alibi, dedektifin en çok üzerinde durduğu şeydir.

Modus operandi

Latince “çalışma yöntemi” demektir. Failin suçu işleme biçimini ve kendine özgü alışkanlıklarını anlatır. Aynı yöntemin farklı suçlarda tekrarlanması, olayları aynı faile bağlamada önemli bir ipucudur.

Delil zinciri

Bir delilin olay yerinden mahkemeye kadar kimlerin elinden geçtiğinin, nerede ve nasıl saklandığının kesintisiz kaydı. Zincir bir yerde koparsa delilin güvenilirliği tartışılabilir hâle gelir.

ÖYKÜ

Kapı

Ozan Aydın

"Kadınlara uygun değilmiş... Nesi uygun değilmiş be! Duyan da taş ocağına işçi alıyorlar sanır... İkiyüzlüler..."

Bir yandan soluk soluğa kalmış olması, bir yandan da kendisine doğru yürümekte olan kadının endişeyle büyüyen gözleri; öfkesini daha fazla dile getirmesini engelledi Aslı'nın. Kadın onu görünce kaçır gibi diğer kaldırıma gitmişti. Bastonunu tutuş şeklinden, gerekirse onu sopa olarak kullanmaya hazır olduğu anlaşıyordu. Halbuki ne kadar da çok Makbule teyzesini andırıyordu. Teyzesi hayatı boyunca gördüğü en uysal insandı.

Yokuş bitip de apartman kapısının önüne geldiğinde, başını kaldırıp bir çift meraklı gözle karşılaşmayı bekleyerek pencerelere ve balkonlara baktı. Karşısındaki manzarada onu rahatsız eden tek şey gözüne giren ter damlası oldu. Bu seferlik kapı komşusunun radarından kurtulmuştu anlaşılan. Çok nadir yaşanan bir durumdu bu. Küçük de olsa bir sevinç kapladı içini; fakat kapısına üç beş basamak kala yanıldığını anladı. Karşı daireden aceleci birinin ayak sesleri geldi kulağına. Hızlandı.

Ondan daha hızlı olabilirim.

Anahtarları kilide yeni sokmuştu ki karşı komşusunun dış kapısının sesini duydu. Beş saniye daha gecikse ne olurdu sanki. Ne olur ne olmaz diye cebinden çıkardığı telefonda yakın zamanda indirdiği uygulamayı açtı. Rehberden rastgele birini ve bir dakika sonrasını seçti.

"Merhaba Aslı Hanım."

Yapış yapış hissetmesine neden olan terden daha rahatsız ediciydi İrfan'ın sesi. Böcekleri güzel kokularla kendine çeken etobur bitkilere benzetiyordu Aslı onu. Tek farkı, koku yerine tatlı bir dille bunu gerçekleştirmesiydi.

Dedikoducunun tekiydi İrfan. Hayır bu tabir hafif kalıyordu. Gerçekçi bir İrfan portresi için yavaş, fesat, namussuz gibi kelimelerin bir araya gelerek iş birliği yapması gerekiyordu. Tüm gün mahallede olup biteni gözler, gözlemleyemediği kısımlardan kalan boşlukları hayal gücüyle doldurup akşamları kahvehanede yayardı. Aslı'nın bunu öğrenmesi biraz zaman almıştı, ne yazık ki. Kendisi hakkında söylenenleri duyduğunda İrfan'ın fantezi dünyasının genişliği karşısında nutku tutulmuştu.

Açmaya çalıştığı kapıya sırtını dönüp İrfan'ın gözlerinin içine baktı.

"Merhaba İrfan Amca," dedi Aslı.

Aralarındaki yaş farkı amcadan çok abi kadardı. Ama Aslı, bu tarz adamlarla arasına bir mesafe koyduğunda, karşı tarafın da bunu iyice anladığından emin olmayı isterdi.

"Eee?" dedi İrfan. "Nasılsınız?"

Senle karşılaşmadan önce çok daha iyiydim piç kurusu!

Hâl hatır sormak ya da gülümsemek gibi nezaket kurallarını boş vererek:

"İyiyim," dedi Aslı sadece.

Geçen gün gayet net olduğunu düşündüğü bir konuşma yapmıştı İrfan'la: Karışma, konuşma, kaşınma. Hâlâ kendisine selam verebildiğine göre ya kalın kafalıydı ya da gördüğü en yüz­süz kişiler listesinde başı çekmeye adaydı İrfan.

Telefonunun melodisini duyunca tebessüm kaslarına hâkim olmaya çalışarak "İyi günler," dedi İrfan'a. Uygulama kusursuz çalışıyordu.

"Alo... Merhaba, nasılsın?"

Bu üç kelime, eve girip kapıyı arkasından kapamasına yetmişti. Telefonu tekrar cebine koyup çantasını askılığa astığı sırada İrfan'ın "Orospu" diyen sesini duydu. Ses dinmedi; önce merdiven boşluğunda ardından da Aslı'nın beyrinde yankılanmaya devam etti.

İrfan'ın sesinde öyle bir kin vardı ki, Aslı tekrar dışarı çıkıp onunla yüzleşme cesaretini kendinde bulamadı. Daha güçlü, daha cesur hatta biraz deli olmadığı için kendine küfretti. Birkaç gün önce İrfan'a haddini bildiren kız neredeydi şimdi?

Hayır kendine haksızlık ediyorsun.

Az önce İrfan denen mahlukatın başka bir yanını daha görmüştü. Tehlikeli bir yanını. Her an her şeyi yapabilecek bir adamın gözleriydi az önce baktığı gözler. Duyduğu seste büyük bir gerilme birikimi vardı, her an kırılacak bir fayın üzerindeymiş gibi hissettirmişti Aslı'ya. Ta ki onunla arasına kapıyı koyana kadar.

Mutfağa girip buzdolabının kapağını açtı. Su sürahisini buzdolabına boş olarak koyduğunu görünce yüzü düştü. Kötü geçen iş görüşmesi ve sapık komşusu İrfan'dan sonra bardağı taşıran damla kuru bir sürahi olmuştu. Mâni olamadığı bir iki göz yaşı yanaklarından süzülürken iki kişilik yemek masasının sağlam olan sandalyesini çektiğinden emin olmak için oturmadan önce eliyle yokladı. Kendini zorlayarak masada duran sürahideki, bekleye bekleye sidik gibi olmuş sudan içti.

Bir işe yaramayacağını bilse de kafasında deminki tatsız karşılaşmayı defalarca döndürmeye devam etti. Ta ki ayaklarının dibinde gözlerini ona dikmiş sessizce bekleyen Alacayı fark edene kadar. Hayvanın miyavlamasına gerek yoktu, gözlerindeki beklenti ne istediğini gayet açık ifade ediyordu.

"Tamam, tamam," dedi. "Hadi gel."

Eğilip onu dikkatlice kucağına aldı. Başını okşarken yarasını inceledi.

"Güzel," dedi. "Gayet iyi gözüküyor. Kremin neredeydi senin?"

Alaca'yı kucaklayıp ayağa kalktı. Mutfak tezgahının üzerine kısa bir bakış attıktan sonra Oturma odasına yöneldi.

"İşte," dedi. "Buradaymış."

Kanepeye çökerek sehpanın üzerinden kaptığı Fito kremin kapağını açtı. Alaca'nın sol arka ayağındaki kabuklaşmaya başlayan yaranın üzerine sürdü. Hayvan hiç ses çıkarmadan Aslı'nın işini bitirmesini bekledikten sonra kanepenin sırtına çıkıp kuruldu. Her an kapanacakmış izlenimini veren kısık gözlerini Aslı'dan ayırmıyordu. Alaca'nın başını okşarken mırıltıları ile farkında olmadan yavaş yavaş sakinleşti. Midesi iş görüşmesine geç kalmamak uğruna kendisini ihmal ettiğini hatırlatsa da Alaca'nın miskinliğine öykünerek kanepeye uzandı.

Gözlerini kapamadan önce kediye son bir bakış attı.

“Bakma bana öyle,” dedi. “Ben senin kadar cesur olamadım işte.”

Kedisi dört gün önce balkondan düşmüştü. Birçok omurgalı canlı için bu bir sorun olsa da Alaca için değildi. Ama hayvanın şanssızlığı o an balkonun altında ırkçı bir sokak köpeğinin pinekliyor oluyordu. Bilgisayarı başında vakit geçirirken sokaktan gelen vahşi sesleri duyup neler olduğunu anlamak için pencereden göz atmıştı Aslı. Kedisini orada görmek tek başına şaşırtmasına yetecekken üstüne bir de köpekle kavga ettiğini görmek bu duyguyu idrak felci boyutuna taşımış, yanına da korku ve panik eklemişti. Hemen sonra asıl gerçeği fark etmişti: Alaca kavga etmiyordu, hayatta kalmaya çalışıyordu. Merdivenlerden rüzgâr gibi inerken zihninin gerisinde tek bir soru vardı; neden kaçmayı tercih etmemişti?

Alaca’yı, gazezinin sadece kedilere yönelik olduğu anlaşılan iri köpekten kolaylıkla kurtarmıştı Aslı. Sonrasında veterinerin yolunu tutması gerekmişti. Alaca’nın sol arka ayağında neredeyse beş santimlik derin bir kesik vardı. Veteriner yarasını dikip ilk müdahaleyi yaptıktan sonra bile elleri titremeye devam etmişti. Ancak eve dönüp Alaca’yı iştahla mamasını yerken gördüğünde sakinleşmişti Aslı.

Duş alıp terden yapış yapış olmuş kıyafetlerini değiştirmek için can atsa da kendisini kanepenin sunduğu konfora teslim etti. Kısa, tatlı bir şekerleme yapmaktı isteği ama son aylarda yaşadıklarının anıları ona bunu çok gördüler. Meditasyon denemelerinde öğrendiği gibi zihnini tüm düşüncelerden arındırmayı denedi. Ama beyninde yıkılmış bir bent vardı; anıları ve düşünceleri hissettirdikleri ile birlikte akmaya başladı.

Berbat bir evlilikten çıkmış, üstüne işini kaybetmiş ve yetmemiş; bir de şehrin en sevmediği muhittinde, beş üstü herhangi bir depremde dizlerinin bağı çözülecek bir daireye taşınmak zorunda kalmıştı. Sorun kira tutarlarında mıydı yoksa maaşlarda mıydı, bilemiyordu. Belki de her ikisi birden. Bir maaşı olduğunda bu sorunun cevabını öğreneceğini umuyordu. Dışarıda yemek yemiyor, tiyatroya ve sinemaya gitmiyor, giyim kuşama gereksiz para harcamıyordu. Fakat en çok canını sıkan şey, istediği kitapları alamamasıydı. Evinin yakınlarında arada bir nefes alabileceği bir sahaf olsa ne güzel olurdu.

Tüm bu tutumluluğuna rağmen, en son çalıştığı işyerinin küçülmeye gidiyoruz bahanesiyle kışına tekme bastığında verdiği tazminat hızla eriyordu. Acilen yeni bir işe ihtiyacı vardı Aslı’nın. Ancak aradan geçen aylara ve yaptığı onlarca başvuruya rağmen olumlu bir yanıt alamamıştı. Hatta pek çoğundan yanıt bile alamamıştı.

“Küçülmeymiş,” diye tısladı. “Adı gibi; olan hep küçük çalışanlara oluyor.”

En başlarda mesleği ile ilgili ilanları araştırmış, çalışma koşullarını beğendiği, ücreti yüksek işlere başvurmuştu. Olumlu yanıt alamayınca zamanla çıtayı düşürmüştü; maaş, konfor ve diğer güvenceler önemini yitirmeye başlamıştı. Fakat buna rağmen yine de aldığı yanıtlar değişmemişti. Şimdilerde ise ortada çıta falan yoktu. Aynı şekilde, o ilk günlerdeki iyimserliğinden de eser yoktu.

Sabahki iş görüşmesi aklına gelince, “Şoförlükle cinsiyet arasında benim bilmediğim nasıl bir doğru orantı olabilir ki?” diye söylendi. “Titanik’i bile batıran bir erkekti be!”

Doğrudu. Cebinden telefonunu çıkarıp internet bankacılığına girdi. Ne bekliyordu ki, hesap bakiyeleri kendi haline bırakıldığında, folluktaki tavuklar gibi sürpriz yapmıyordu insana. Peki, diğer olasılıklar? Hangi harcama kalemlerinden daha ne kadar kısılabileceğini ve evde para eden, pekâlâ onlar olmadan da yaşayabileceği eşyaları düşünmeye başladı.

Pansiyonda kalmanın maliyetini ev kirası ve fatura giderleri ile kıyasladığı sırada kedisi duruma el koydu. Aksi taktirde kim bilir ne kadar süre daha hesap kitapla boğuşmaya devam edecekti. Alaca kucağına atlayıp pantolonunun kalın kumaşına rağmen tırnaklarını hissettirerek gerindi. Arpacı

kumrusu gibi düşünmek bir şey kazandırmayacaktı, o da biliyordu ama bir bataklığa saplanmış gibiydi; çamuru düşünmemek imkânsızdı.

Oflayarak yerinden kalktı. Güya dinlenmek için uzandığı kanepede ağırlığının oluşturduğu izlere hayal kırıklığıyla baktı. Madem o kadar konforluysa neden yorgunluğundan tek bir leke yoktu o izlerde.

Ayağa kalkmasını fırsat bilen diğer ihtiyaçları kendilerini daha ısrarlı bir şekilde hatırlatmaya başlamışlardı. Ocağa çay suyu koyup banyoya girdi. Aynanın karşısına geçip iç çamaşırları ile kalana dek soyundu. Aksinden memnun kaldı. Kaybetmediği bir şeylerin olması hoştu, ya da kazanması gereken bir şeylerin olmaması.

Suyun altında en başta gelen rahatlama ve arınma duygusu kısa sürdü. Suyun sesi ilginç bir şekilde göz yaşlarını tetikliyordu sanki. Nereden çıkmıştı ki bu ağlama isteği? Gözyaşlarına itiraz ederek planladığından erken çıktı banyodan. Üzerine temiz bir şort ve tişört geçirip mutfığa girdi. Sabah mülakata yetişme telaşıyla evden çıkmadan önce bir şeyler atıştırmaya fırsatı olmamıştı. *Yetiştim de ne oldu sanki!* Gecikmiş kahvaltısını hazırlayıp çayın demlenmesini beklerken, bir sigara içip içmemeyi tarttı kafasında. Sehpanın üzerindeki ağzı açık paketten bir tane aldı. Buruşmuş paketin üzerindeki 'Sigara içmek öldürür' yazısına takıldı gözü.

"İşsizlik de öyle," dedi.

Sesi söver gibi çıkmıştı. Sigarayı dudaklarına yerleştirip balkona çıkacağı sırada Alaca'nın bakışlarıyla karşılaştı. Aslı'nın peşinden mutfığa gelip rafın üzerine çıkmış, yemek masasında ağzına layık ne var diye inceliyordu.

"Kusura bakma, sicilin bozuk," deyip Alaca'yı içerideki odaya kapattı.

Alaca'nın tırmalama seslerine aldırmandan balkona çıkıp sigarasını yaktı. Salak hayvan, her defasında başarısız olmasına rağmen akıllanmıyordu. İnatla odadan çıkmak için aynı ritüelleri tekrar yapıyordu.

Manzarası karşı apartmanın; boyası dökülmüş sıvasından, istiflenmiş eşyalarla dolu balkonlarından ve binanın dış cephesi ile tezat oluşturan rengarenk perdelerden ibaretti. Biraz balkonuna, çok az da hayatına renk katması için diktiği çiçeklerin toprağını kontrol etti. Birkaç gündür ihmal etmiş olmasına rağmen yeterince nemliydi. *Normal*, diye düşündü. Doğru düzgün güneş ışığı almıyorlardı. Yüksek ve dip dibe binalar, havanın aydınlığını ve gökyüzünü gizliyordu. Dairesinin özelliklerinin de hayatının bu dönemiyle örtüştüğünü düşündü. Karanlıktı; olabildiğince karanlıktı.

Sigarasının son birkaç nefesini, keyif almaktan uzak bir şekilde görevmiş gibi hızlıca çekip küllük olarak kullandığı soda şişesine attı. Mutfığa döndü. Fakat kapıdan girer girmez beklemediği bir manzarayla karşılaştı. Alaca mutfakta, Aslı'nın kahvaltı niyetine hazırladığı tost da ucu kemirilmiş olarak Alaca'nın patilerinin altında durmaktaydı. Aslı'yı görünce zerre kadar suçluluk barındırmayan bakışlarını ona dikip heykel gibi beklemeye başladı Alaca.

"Sen nasıl?" diyebildi Aslı.

Alaca'nın o odadan çıkmasının imkânı yoktu ki. Kediyi ve çaldırdığı tostunu boş verip Alaca'yı kapattığı odaya gitti. Kapının kolunu oynatıp dilinin hareketini inceledi. Sorun görünmüyordu. Bu sefer kapıyı kapatıp omzuyla yüklenerek açmayı denedi. Açılmadı. Anlaşılan kedilerin motivasyonları kapağı açılmamış şişedeki iksir gibi ne olursa olsun eksilmiyordu. Alaca defalarca kez aşamadığı bir engeli aksak bir ayakla aşmayı başarmıştı işe. Mutfığa geri dönüp keyifle tostunu kemiren Alaca'ya baktı. Bir süre onu cezalandırmak ya da yeniden odaya kapatmak arasında gidip geldikten sonra boş verdi. Bir kediyle yaşıyorsan kuralları kediler koyardı, sen değil.

Kedinin yemek yerken çıkardığı şapırtılarla gözlerindeki pişmanlık ifadesi büyük bir tezat oluştuyordu.

“Afiyet olsun Jean Valjean,” dedi.

Alaca yağ ve salça bulaştırmasın diye Yerdeki kilimi katlayarak köşeye çekti. Tezgâhtan ekmeğin kalan yarısını çıkarıp sil baştan tost hazırladı.

“Ah!”

Çok sıcaktı. Hızlıca bir elinden diğerine çevirerek masaya geçti. Çayını doldurup birkaç ısırık aldıktan sonra kedileri düşünmeye başladı. Azim, inat, arsızlık ya da her neyse... İnsanlarda olmayan ya da eksik olan bir şey vardı tabiatlarında. Yılmıyor, pes etmiyorlardı işte.

Böyle olunabilir miydi gerçekten? Birazcık bile olsa, bu mümkün müydü? Bir elin parmakları ile sayılacak kadar az da olsa Aslı’nın da kendisiyle gurur duyduğu böyle anlar olmuştu. Keşke daha fazla olsalardı. Fakat durduğu yerden bakınca o anılarla arasında asırlar varmış gibi geliyordu. Değişmişti Aslı. Yolun bir yerinde mücadele etmeyi bırakmış razı gelmişti.

Razı gelmenin mücadele etmekten daha yorucu olabileceğini nereden bilebilirdi ki.

Alaca, onu düşünceleriyle baş başa bırakıp salona gitti. Gözden kaybolmadan önce eşikte durarak Aslı’ya son bir bakış atmayı da ihmal etmedi. Büyük ihtimalle sevdiği berjer koltuğa kurulup yalanıp uyuyacaktı. Aslı, o gittikten sonra çaydanlığı kurutana kadar oturup düşündü. Yerinden kalktığında bir karara varmıştı; deneyecekti. Alaca’nın yerde yarım bıraktığı tostı bir ara kuşlara vermek üzere poşetledikten sonra salona geçip bilgisayarını açtı. Yaşlı bilgisayarı hisar kapısı gibi yavaş yavaş açılırken raptiyeye oturmuş gibi hopladı Aslı.

Biri sanki evin içinde öksürmüştü. Daha doğrusu öksürüğünü gerisin geri yutmaya çalışmış ama başaramamıştı. Ve bu biri kesinlikle bir erkekti. Ağır adımlarla ortalığı kolağan ederek sesin kaynağına doğru yürürken silah niyetine tuttuğu kurşun kalemi sıkılmaktan parmak boğumları bembeyaz kesilmişti. Antre boştu. Mutfaka kafasını uzatıp baktığında oranın da güvenli olduğunu görüp rahatladı. Yanılmıştı demek ki.

Peki o zaman duyduğu neydi? Acaba üst katına yeni birileri mi taşınıyordu? Geçen hafta evin eski kiracılar polis eşliğinde olaylı bir şekilde evi boşaltmışlardı. Nakliye kamyonu son eşya da yüklenip nihayet hareket edene kadar en az bir saat boyunca ev sahibi ve kiracılar arasında adeta bir meydan muharebesi yaşanmıştı. Ev sahibinin komutanlık yaptığı paralı fedailer kiracının emri altındaki kalabalık akraba sürüsü karşısında ağır bir yenilgi almış, güvenlik güçlerinin zamanında yetişmesi üçüncü sayfa haberlerine eklenecek fazladan bir haberin önüne geçmişti.

Aslı’nın dış kapıya yanaşıp kapı dürbününe uzanması ile kendini geri atması bir oldu. Nefesinin gürültüye dönüşmemesi için çaba sarf ederek parmak uçları üzerinde tekrar kapıya yanaştı. Merdiven sahanlığının yerini alan kocaman kan çanağına dönmüş göz bebeği hala orada duruyordu.

Zihninde çalan tehlike çanları, kulağının dibindeymişçesine atan kalbinin gürültüsüyle yarışıyor. Stres, zamanı süt kıvamından peynir kıvamına getirmiş gibiydi; kapı süsü gibi oraya aitmiş gibi duran göz bebeği nihayet gerilediğinde aradan on saniye de geçmiş olabilirdi, on dakika da... Bilmiyordu.

İrfan, sanki aralarındaki kapıya rağmen Aslı’yı baştan aşağı süzüyormuş gibi hissettiren son bir bakış attıktan sonra eğildi. Aslı, en başta İrfan’ın kapısının önündeki paspası düzelttiğini sandı ama kulağına gelen metalin sesi ile şaşırarak tahmininin gerçeğin kıyısından bile geçmediğini anladı.

Anahtarını oraya saklayacak kadar salak olamaz, diye düşündü Aslı.

Ama görünüşe göre öyleydi, o sesin başka da bir açıklaması olamazdı. Aslı, bu yeni edindiği bilgiyle İrfan’a neler yapabileceğini kurgularken buldu kendini.

Gidip evinin altını üstüne getirebilirdi. Mutfağında yangın çıkarabilir ya da Alaca’nın kumunu İrfan’ın evinin her yerine saçabilirdi... Ama İrfan’ın ona yaşattıklarının adalet terazisindeki karşılığı bunlar değildi, başka bir şeydi.

Koşar adımlarla balkona çıkıp aşağıya göz attı. İrfan sokağın sonuna varmış köşedeki mahalle bakkalı ile ayaküstü laflıyordu. İrfan aheste adımlarla uzaklaşıp köşeyi dönmeden önce söylediği bir şey bakkalın kahkaha atmasına neden oldu.

Aslı dişlerini sıkıttı.

Ya İrfan'ın gerçek yüzünü görmemişlerdi bu insanlar ya da kendileri de onunla aynı kumaştandı.

Aslı yapış yapış olmuş avucunu açıp deminden beri sımsıkı tuttuğu kaleme baktı. Tam ortasından kırılarak ikiye bölünmüştü. Kalemi yere fırlattı.

Görmedilerse göstermek lazımdı, görüp de umursamadılarsa da umursamalarını sağlamak.

Banyoya girip aynanın önünde duran rujlardan birini rastgele cebine attı. Yüzüne hızla su çarpıp çıkacağı sırada geride kalan gül kurusu ruja gözü takıldı. Cebindeki şeftali nude ruju çıkarıp yerine onu aldı ve daha fazla oyalanmadan evden çıktı.

Durup boş sahanlığı dinledi. Tek ses kendi anahtarlığının çıkardığı şingirtiydi. İrfan'ın kapısı ile arasındaki iki metrelik mesafeyi altı yedi adımla katetti. Eğildi. Üzerindeki 'hoş geldiniz' yazısı kirden okunmayan paspasa uzattığı elini bir an duraksayıp geri çekti ve ayağının ucuyla iterek kenara savurdu. İşte oradaydı.

Anahtarı deliğe sokup çevirdi. Kilitten çıkan 'tık' sesi artık bu noktadan geri dönemeyeceğini fısıldadı. *Ya içeride başka birisi daha varsa?* Ama bu ihtimal aklına geldiğinde çoktan hole adımını atmıştı Aslı.

Tuttuğu nefesi ciğerlerini yakana kadar bekledi. Parmak uçlarına basarak bir adım attı. Sonra bir adım daha. Ne bir ses ne de bir hareket vardı.

Solundaki kapısı açık banyodan gelen amonyak kokusu burnunu kırıltırmasına neden oldu.

"Pis herif."

Bir adım daha atarak en yakın odanın kapı koluna elini attı. Yavaşça çevirip aralanan kapıdan başını uzattı. İçerisi koliler, tozlu elektronik eşyalar, hurçlar ve naylona sarılı mobilyalarla doluydu.

Tekrar koridora göz gezdirdi. Önündeki diğer odanın kapısı ardına kadar açıktı. Temkinli adımlarla eşiğine kadar gelip durdu. Omuzları çökerken içinden küfretti. Lanet çarşafı siyahtı. Perdeler de işini görebilirdi ama onlar da antrasitti.

Hemen pes etmedi. Az önce burnunun direğini sızlatan ufunetin kaynağına yöneldi. Genzini yakan keskin havaya aldırış etmemeye çalışarak işini görebilecek havlu veya bornoz aramaya başladı. Kirli sepeti olduğunu düşündüğü hasırın kapağını kaldırması ile indirmesi bir oldu.

Filoktetes'in ayağı!

Kendini koridora, oradan da salona attı. Durup öğürme hissiyatının geçmesini beklerken etrafa göz attı. Antrasit perdeler, sigara yanığından geçilmeyen masa ve kevgire dönmüş örtüsüz koltuklar, Aslı'nın mağlubiyetini ilan eden skorbordun hanelerinden farksızdı.

Ayaklarını sürüyerek salonu terk etti.

Planının bu kadar basit bir engel yüzünden suya düşmesi çok acınasıydı. Daha düşmanıya karşılaşmadan binlerce askerini kaybeden İkinci Joseph geldi aklına; Karansebes Muharebesi'nin ardından o da böyle hissetmiş olmalıydı.

Kötü film yoktur, kötü kurgu vardır.

Evine dönüp hayatının son beş dakikasını makaslayıp atacaktı.

En azından bu utanç verici başarısızlığının şahidi yoktu. Öyleyse neden canı bu kadar sikkindi. Doğru ya bir tanığı vardı; aynı derinin altında.

Banyonun önünden geçerken başını ters tarafa çevirip nefesini tuttu, tecrübe böyle bir şeydi. Fakat İrfan'ın yatak odası olduğunu tahmin ettiği kara çarşafı odanın önünde onu durduran bir şey oldu;

bir ışık yanıp söndü, tıpkı göz kırpar gibi. Demin çarşafı, kumaşlara odaklandığından fark etmemişti onu.

On sekiz inç boyutunda gıcır gıcır bir dizüstü bilgisayardı bu. Açık kapağı davetkâr bir şekilde Aslı'yı kendine doğru çekti. Yatağın hemen yanında mini bir sehpanın üzerinde duruyordu. Yerdeki kıyafet yığınlarını ayağıyla ite ite kendine yol açarak başına gitti. Yatağa oturmamak için dizlerini kırarak çömeldi ve rastgele birkaç tuşuna bastı bilgisayarın. Ne görmeyi beklediğini bilmiyordu, neden bunu yaptığını da. İpleri sezgilerindeydi.

Ekran açılır açılmaz Aslı'nın kanı çekildi. Başı tehlikenin kokusunu alan bir av gibi dikildi. Heykel sessizliğinde beklediği o belirsiz zamanda soluğu o kadar sığı ki göğsü inip kalkmıyordu bile.

Aslı'yı kendine getiren sokaktan yükselen öfkeli bir korna sesi oldu. Ekrandaki görüntüye geri döndü. Reşit olmadığı belli olan küçük bir kız çocuğuna ait müstehcen bir video on beşinci dakikasında duraklatılmıştı. Oynat tuşuna bastı; kızın ağlamalarına ve yardım çığlıklarına beş saniye dayanabildi, durdurdu.

Duygularını sonra da yaşayabilirdi ama o duygularının arasına pişmanlığı eklemek istemiyordu. Bu yaptığı, İrfan'ın yanına kalmamalıydı. Bilgisayarı alıp duvara çalmak istedi ama hayır; bu, o pislik için çok ucuz bir bedel olurdu. Ederi neydi peki?

Adalet?

Yatak örtüsünü kenara fırlatıp döşeğe oturdu. Bilgisayar sehpasını kendine doğru çekti. Ayağı rujuna çarptı. Cebinden kayıp düşmüş olmalıydı. Kapağı kayıptı, aramadı, eğilip aldı. Avucuna kırmızısı bulaştı.

Adalet!

Ruj savaş boyasına, Aslı ise reenkarne olmuş bir Lakota savaşçısına dönüşmüştü. Parmakları tuşlar üzerinde hareket ederken tereddütsüzdü. İnternet bağlantısını kontrol etti; vardı ve güçlüydü. Ekrandaki kısayollara göz attı; Instagram ve X simgelerini gördü. Yeterliydi. Aşına olduğu bir video düzenleme programı bulup indirdi. Üç beş saniyesine bile tahammül edemediği video dosyasını bulup 14:30 ile 15:30 arasındaki kısmı ayıkladı. X simgesini tıkladı. İrfan'ın profiline dair zerre merak duymuyordu. Doğrudan mavi butonu tıklayıp az önce kırptığı ve 'Delil' adını verdiği videoyu seçti.

Yüklenmesini beklerken rujun kapağına bakındı. Çok aramasına gerek kalmadı, yatağın ayağının yarım karış kadar arkasında buldu. Tozunu silip yerine oturturken, *neye niyet neye kısmet* diye düşündü. Bulamadığı o çarşafa "Ben sapık bir tacizciyim," yazacak ve İrfan'ın balkonuna tüm mahallenin görebileceği şekilde asacaktı güya.

Duvarlarda gezdirdiği bakışları tavanda son buldu. Evi de ruhu gibiydi İrfan'ın, beyaza yer yoktu. Malzemesi adi, görüntüsü şatafatlı avizeye bakarken; *içinde de biraz irfan olaymış ya İrfan*, diye düşündü.

Sokak içeriye sızdı; bir şarkı yaklaştı uzaklaştı, kayboldu.

Yüklemenin tamamlanmasına kadar geçen dengesiz saniyelerin akışını gözünü kırpmadan izledi.

Girizgâh bitmişti. Emniyet Genel Müdürlüğünü ve Siber Suçlarla Mücadeleyi etiketledi. Yeterince derin kazılmamış bir mezara bakar gibi baktı ekrana bir müddet. Ardından İçişleri Bakanlığını ve Adalet Bakanlığını da ekledi. Davut heykeline son dokunuşunu yapan Michelangelo gibi bir süre ekranı süzdükten sonra ayağa kalktı.

"Efradını cami, ağyarını mâni."

Ayakları uyuşmuştu. Yalpalayarak odadan çıktı. En baştaki gerginliği geri gelmişti. Ya İrfan şimdi kapıdan girseydi... Ne yapardı? Kaçar mıydı? Konuşmayı mı denerdi yoksa çığlık mı atardı?

Elini dış kapının koluna attığında, gerçekten de apartman merdivenlerinden yaklaşan ayak seslerini duydu. *Şom ağzımı...* Bitiş çizgisinde geçilen bir maratoncunun hayal kırıklığı ile kapana kısılmış

bir tavşanın korkusunu bir arada yaşıyordu. Depo olarak kullanılan odaya attı kendini. Arkasına gizlenebileceği bir koli yığını buldu. Deminki sorusunun cevabını almıştı. *Fare gibi saklanırdım.* Ayak seslerini korktuğu gibi kapı kilidinin sesi takip etmedi. Kösele ile mermerin oluşturduğu tını azalarak kayboldu.

Her cesaret biraz defoludur.

Yarasalar gibi kulaklarının kılavuzluğunda, pustuğu o daracık yerden çıktı. Beynindeki sirenlerin sustuğuna emin olunca neredeyse koşarcasına kendini evden dışarı attı. Sanki İrfan'ın evine tüpsüz dalış yapmıştı; çıkar çıkmaz derin nefesler aldı. Anahtarı paspasın altına geri koyarak pervasız teşebbüsünün tek tanığını ortadan kaldırdı.

İnsanın, her şey bittiğinde kendine şaşırdığı o nadir anlardan birini yaşıyordu Aslı. İnsan kendini zannettiği kadar tanıyor muydu gerçekten? Bu yeni Aslı'yı sevmişti ama çok sıkı fıkı olmaya da gelmezdi; acil durumda basılacak bir düğme gibiydi daha çok.

Eşikten evine daha adımını atar atmaz içine bir canlılık geldi; ayağı ile ittiği kapısının dili her zaman güvenle eş anlama gelen o ezber repliğini söyledi: 'tık.'

Sigara paketini en son nereye bıraktığını hatırlayamadı.

Nerede olacak salondadır.

Salon hem çalışma odası hem de televizyon karşısında uyuyakaldığı günlerin çokluğu düşünülürse yarı zamanlı yatak odasıydı.

Tam bir salon hanımefendisiyim yani.

Başka zaman olsa muhtemelen kıkırdardı ama renksiz, sessiz bir filmde cılız bir tebessüm karesi gördü uyku moduna girmiş bilgisayarının ekranında.

Burada değil.

Pazılın yerleşmemiş son parçasının boşluğuymuşdu Mutfak.

Paketten bir dal çekip "Bu bugünkü son sigaram," diyerek kendini telkin etti. Geride kalan son sigara dalına yenilgiyle baktı. "Ya da sondan ikinci."

Balkona çıkmaya üşeniyordu. Ocak çakmağını alıp "istisnalar kaideyi bozmaz," dedi. Taşındığından beri ilk kez evin içinde yaktı sigarasını. Metal bir bardak altı kapıp çok fonksiyonlu salonuna geçti. Çakma küllüğünü bilgisayarının yanına koydu, sırtını dönmeden önce duvara asılı karşılaştırmalı edebiyat diplomasına hüznle baktı. Klavyede rastgele bir tuşa basıp ekranı uyandırdı. Her zaman iş bulmak için kullandığı internet sitelerine girip taze düşmüş ilanları süzdü. Çağrı merkezi, reyon sorumlusu müracaatları bir kurye ilanı ile son buldu. Bir bardak altı bile küllük olabiliyorsa edebiyatçı da şoförlük yapabiliirdi.

Sigarasını yeniyetme küllükte söndürüp daha önce bir şey çıkmaz diye yüz vermediği az bilinen birkaç iş arama sitesine üye oldu. Tüm ilanları tarayıp başvurularını tamamladıktan sonra da durmadı. Telefon listesinden nazının geçtiği arkadaşlarını bulup kendini ve işsizliğini hatırlattı. Çoğu ile daha önce bu konuyu görüşmüştü ama tekrar denemek ne kaybettirirdi ki. Evine kırk beş dakikalık yürüme mesafesinde, daha önce hiç gitmediği bir alışveriş merkezi vardı. Akşam serinliğinde oraya gidip mağazalarla görüşecek, personel ihtiyaçları olup olmadığını soracaktı.

O da kapıyı açmanın bir yolunu bulacaktı.

İşsizlik mesaisi adını verdiği günlük ritüelin hakkını verdiğini düşünerek gerindi. Bilgisayarı kapanış seremonisini yaparken, gözü birkaç gün önce sahaftan aldığı tekli koltuğun köşesine sıkıştırılmış Zweig ve Çehov'a ilişti.

Bir koltuktan diğerine geçerken gözü okuma gözlüklerini aradı. Neyse, dedi; şimdi onu aramak için mesai harcamak istemiyordu, nasılsa bir yerlerden çıkardı eninde sonunda. Koltuğa yanlamasına kurulup bacaklarını koltuğun kolundan sarkıttı ve Çehov'un dünyasına daldı. Daha ilk cümlelerde

gündelik hayatın dertleri flulaşarak kayboldu ve yerini İrina'nın kederine bıraktı. Üç Kız Kardeş'e veda edip Üç Büyük Usta'ya selam vereceği sırada mirketler gibi dikilmesine neden olan bir patırtı koptu.

Mahallede başlayan kakofoni, yamaç yangını gibi çok kısa bir sürede apartmana sıçradı ve üst katlara doğru tırmandı. İki hafta önce üst kat komşusu taşındığında çıkan gürültü şu ankinin yanında sinek vızıltısı gibi kalırdı. Duvarlarda yankılanan nakliye elemanlarının direktifleri, ayak sesleri ve eşyaların ederini düşüren çarpma sürtme sesleri, şu an yaşlı binanın kolonlarından temeline kadar sirayet eden gürültüyle boy ölçüşemezdi.

Zihnine üşüşen duygular bedenine kısa devre yaptırmıştı: bir tutam şüphe, iki yüz nanogram adrenalin, bir baş yabancılaşma, eser miktarda panik, iki çimdik dehşet ve tek katre afallama...

"İrfan Müşvik!"

"Polis! Aç kapıyı!"

Aslı'nın kasları gevşedi, kucağına ne ara çıktığını hatırlayamadığı Alaca'nın başını okşadı. *Gürlediği kadar da yağdı*, diye düşündü.

"İrfan Müşvik, aç kapıyı!"

İrfan'ın işlemeli kapısı kıymıklara ayrılmadan hemen önce fısıldadı:

"Anahtar paspasın altında." ♦

Dedektifin Sözlüğü

Adil oyun

Çözüm için gereken bütün ipuçlarının okura, dedektifle aynı anda ve açıkça sunulması ilkesi. Altın Çağ polisiyesinin temel kuralıdır; Ronald Knox 1929'da yazdığı on maddelik kurallarla bu ilkeyi formüle etti.

Watson

Dedektifin yanındaki, çoğu zaman öyküyü anlatan yardımcı karakter. Adını Sherlock Holmes'un arkadaşı Dr. John Watson'dan alır. Okurla aynı bilgiye sahip olması, dedektifin zekâsını görünür kılar.

Ters polisiye

Suçun ve failin en baştan okura gösterildiği tür. Merak "Katil kim?" sorusundan "Nasıl yakalanacak?" sorusuna kayar. Türün öncüsü, R. Austin Freeman'ın 1912'de yayımlanan *The Singing Bone* öyküleri sayılır.

KÜÇÜREK ÖYKÜ

Küçürek Öyküler

Hazırlayan: Gamze Yayık

61. sayımızdan itibaren yayımlamaya başladığımız 'Küçürek Öyküler' sayfamız çok ilgi gördü. Bölüm gösterilen bu ilgi ve gelen öykülerin başarısı bizi çok mutlu etti. Umarız polisiye öyküleri seven siz değerli okurlarımız da bu kısa hikayeleri okurken bizim gibi heyecan duyar, keyif alırsınız. Küçürek öykü yazarlarımızdan talebimiz; aşağıdaki görselden ilham alarak 500 kelimeyi geçmeyen, muamma içeren ve polisiye kurallarına uygun yazılmış metinler göndermeleriydi. Bize öykü gönderen tüm yazarlara teşekkür ediyor, aralarından seçtiklerimizi sizinle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz. Keyifli okumalar dileriz.

Gamze Yayık

Badi Rıza

Ekin Toprak Ertuğral

“Bahsettiğim ölen kadın bu evde yaşıyordu,” diye mesaj attı önce. Sonra da evin fotoğrafını gönderdi. Karlar arasında, eski, terkedilmiş bir ev.

Komiser Halil benim çocukluk arkadaşım. Dağın başına tayinim çıkınca görevi bırakıp özel dedektif oldum, o benim yerime gitti. Bunalımdaydı, şehirden uzaklaşmak ona iyi geldi. Ne zaman başı sıkışsa beni arayabileceğini biliyordu. Atladım otobüse gittim.

Maktul; Mehtap, otuzlu yaşlarında, yalnız yaşayan bir kadıymış. Biraz da çatlakmış. Çoban Rıza onunla evlenmek istemiş yıllar önce. Kızın anne-babası “Çobana kız vermeyiz,” demiş. Rıza, Mehtap’ı kaçırmak istemiş. Kaçamamışlar, yarı yolda yakalanmışlar. Kızı eve hapsetmiş aile. Her tarafı tahtalarla kapatmışlar. Birkaç sene önce de vefat etmişler. Mehtap yine de açmamış o tahtaları. Kendini eve kapatmış. Rıza arada uğrarmış bu kıza. Annesinin yaptığı yemeklerden götürür, kapıdan verip dönermiş. Bir de komiser Murat uğrarmış her ay. Mehtap’ın anne-babasından kalan emekli maaşını teslim edermiş. İşte bu Murat bulmuş kızın ölüsünü. Boğazı sıkılarak öldürülmüş. Etrafta hiç iz yokmuş, paraya da dokunulmamış. Tencerelerin içinde pılav ve kuru fasulye varmış, çoğu yenmiş, azı kalmış. Hemen Rıza’yı sorguya çekmiş Halil. Bir haftadır gidemiyormuş ki Mehtap’ın evine. Ahırdaki inekler hastalanmış, onlarla ilgileniyormuş.

Bu hikâyede içime sinmeyen bir şey vardı nedense. Rıza’nın evine gittim. Annesi açtı kapıyı. Rıza ahırdaymış, hasta ineklerle uğraşıyormuş. Oğlu katil olamazmış. Mehtap’ı çok seviyormuş. Oğlunun aslında veteriner olduğunu söyledi. Ağzım açık kaldı. Çiftlik kurmakmış en büyük hayali, olmamış bir türlü. Kalktı, dolabın kapağını açıp yıllığı aldı. “Bak oğluma,” diye resmini gösterdi. Adam gerçekten veteriner çıkmıştı fakülteden.

“Bizim iyi kalpli, koca ayaklı paytak veterinerimiz,” yazmıştı bir arkadaşı.

“Paytak mı Rıza?” dedim.

“Hem de nasıl. Babası da paytaktır. Rıza da badi badi yürür.”

Bir sigara yakmak için izin istedim. Dışarı çıktım. Buz gibiydi hava. Ahıra kadar yürüdüm. Rıza ineklerden birine iğne yapıyordu. Tam boynundan. Ürperdim, “Kolay gelsin,” dedim.

Kendimi tanıttım. Adamı ahırda sorguya çekecek halim yoktu. “Neden kalçasından yapmıyorsun,” dedim.

Konuşkan birine benzemiyordu. Soğuktan kıpkırmızı elleriyle ineğini okşadı. Öbür ineğin yanına giderken arkasından baktım. Adımları paralel değildi.

Eve girmeden Halil’i aradım.

“Resimde gözüken ayak izlerinin Rıza’nın olduğuna emin misin?” dedim.

“Evet. Komiser Murat arabayla gitmiş, arka tarafa park etmiş. Tekerlek izleri de var. Hatta arabanın motorunu kapatmamış bile. Kızı bulur bulmaz beni aradı.”

Arkadaşım işini iyi yapmıyordu. Karakola döndüm. Murat’la bir de ben konuşmak istedim. “Eve giden izler dümdüz, Rıza paytak,” dedim. Ter aktı alnından. Cebinden mendil çıkarırken bir tomar para, bir de nemli yün eldivenler düştü yere. Yürüyerek gitmiş kızın evine. Araba zorlanırmış. Parayı vermeden önce biraz sohbet etmek istemiş. Beğeniyormuş Mehtap’ı. Canı çekmiş bu sefer, tutamamış kendini.

“Hep o çobana mı vereceksin, biraz da bizi gör,” demiş. Kadın karşı çıkmış, itişmişler, o da sıkmış boğazını. Yün eldivenler varmış elinde. Evden çıkıp koşarak merkeze inmiş. Arabayı çalıştırıp tekrar yukarı çıkmış. Evin arkasında, motor çalışır halde durmuş, düşünmüş. Parayı tezgaha bırakmayı da unutmamış bu arada. Merkezi aramış, fotoğraf çekmiş.

Halil, arkadaşının bileklerine kelepçeleri taktı.

Sonra da kendi rozetini, silahını masaya bıraktı. “Buraya kadarmış. Ben de hatalıyım. Suçsuz bir adamı içeri atacaktım,” dedi.

“İçeride suçsuz yere yatan çok. Keşke herkes senin gibi hatasını kabul etse,” dedim.

Bedel

Ömer Yasir Özdemir

Cevdet Komiser, iki polis memuru ve ormanı avuçlarının içi gibi bilen korucularla birlikte karanlığın içinde ilerliyordu. Şehri kana bulayan katilin izini nihayet bulmuşlardı. Saatler süren kovalamacanın ardından adam polisleri atlatmış, çaldığı aracı ormanın girişinde terk ederek ağaçların arasında kaybolmuştu. Cevdet bu kez kaçmasına izin vermeyecekti.

Destek ekipleri yoldaydı ama beklemek, katile zaman vermek demekti. Korucular taze izleri bulmuştu. Üç saattir dondurucu soğuğun içinde, karanlığı yaran fenerlerin peşinde yürüyorlardı. Gecenin içinden yükselen ulumalar giderek yaklaşıyordu. Şehirde avcıydılar. Burada değil.

Bir süre sonra ulumalar aniden kesildi. Ağaçların arasında küçük bir kulübe belirdi. Koruculardan biri, şehirden gelenlerin hafta sonları buraları kullandığını söyledi. Ayak izleri doğrudan kulübeye gidiyordu. Cevdet silahını çekti. Sessizce dağılıp evi sardılar. Tam kapıya yaklaşmıştı ki yan taraftaki memurun sesi sessizliği parçaladı, “Komiserim!”

Cevdet koştu. Ağacın dibindeki kar kıpkırmızıydı. Kan, kulübenin arkasından ormanın derinliklerine uzanıyordu. Birkaç adım ötede parçalanmış bir kol, hemen yanında da bir tüfek vardı. Koruculardan biri çömeldi. Fenerini karın üzerinde gezdirdi. “Kurtlar.”

Kar, onlarca pati iziyle ezilmişti. İnsan ayak izleri ise ağacın altında bitiyor, oradan sonra yerini sürüklenme izlerine bırakıyordu. Komiser uzun süredir tuttuğu nefesini bıraktı. Şehrin kurdu Cevdet’ten kaçmıştı ama ormanın kurtlarından kaçamamıştı. Silahını indirdi, “Cesedi bulun.”

Uzakta bir dal sallandı. Katil, kalan eliyle ağacın gövdesine tutunmuş, aşağıdaki ışıkları seyrediyordu. Yüzü kardan daha beyazdı. Kopmuş koluna sardığı bez çoktan kıpkırmızı olmuştu. Her kalp atışında acı, omzundan beynine saplanıyordu.

Aşağıda ise Cevdet hâlâ kurtların izlerini takip ediyordu. Katil kulübeye baktı. Köpeği bağladığı ağacın altında yalnızca kan vardı. Kurtlar görevlerini kusursuzca yerine getirmiş, o da polislere kendinden bir parça bırakmıştı.

Dişlerini sıktı ve karanlığın içinde ilerledi. Nehre ulaştığında dizlerinin üzerine çöktü. Buz gibi su, siyah bir yol gibi önünde uzanıyordu. Kalan eliyle yarasını bastırdı. Acıdan tüm vücudunu sardı. Sonra güldü. Ömrünün geri kalanını dört duvar arasında geçirmektense bedeninin bir parçasını o ormanda bırakmayı tercih etmişti. Ceketinin içinden su geçirmez torbayı çıkardı. Sırtına bağladı ve kendisini nehrin karanlık sularına bıraktı. Öteki kıynın ardında sınır vardı. Arkasında Cevdet. Daha geride demir parmaklıklar. Kesik koluna baktı. Özgürlüğün değerini, yalnızca onu kaybedenler bilirdi. Ve özgürlük, insanın sahip olabileceği en pahalı şeydi. O gece hesabı bir kolla ödemişti. Geriye kalan her şeyiyle yaşamaya gidiyordu.

Bir insan sahip olduğu her şeyi kaybedebilirdi; parasını, evini, adını, hatta bedeninden bir parçayı... Hepsinin bir bedeli vardı.

Beyazın Altındaki Siyah

Gizem Yenikler

Kar, kasabanın üzerini devasa bir kefen gibi örtmüştü. Kurumuş ağaç dalları, gökyüzüne uzanan donmuş parmaklar gibi ıssızlığın ortasında dimdik duruyordu. Ne bir kuş cıvıltısı vardı etrafta ne de hayat emaresi; sadece fırtınanın ısıklık çalan soğuk uğultusu. Karın ortasında tek başına duran ahşap evin penceresinden sızan cılız sarı ışık da olmasa, buranın dünyadan tamamen silindiğine inanabilirdiniz.

Dedektif Kemal, bahçe kapısından girdi, karları çiğneyerek eve doğru yürüdü. Her adımında botlarının altındaki kar gıcırıyor, beyaz örtüde derin izler bırakıyordu. Kapı hafifçe aralıktı. İçerideki şömineden yükselen odun kokusu, eşikten adımını atar atmaz burnuna çalınan o keskin, metalik kan kokusuna karışıyordu.

Salih'i şöminenin önündeki sallanan sandalyede buldu. Başı yana düşmüştü. Göğsüne saplı gümüş kabızalı av bıçağının etrafındaki kan çoktan pıhtılaşmış, kazağına koyu bir leke olarak işlemişti. Şöminenin yanındaki masada iki bardak duruyordu; birinde yarıya kadar içilmiş viski, diğerinin dibinde ise halen erimemiş tek bir buz küpü. İki sandalye karşı karşıya çekilmişti.

"Seni içeri kendisi aldı," diye mırıldandı Kemal, eldivenli eliyle bardağın kenarındaki parmak izlerine dokunmadan. "Sana içki ikram etti. Çünkü kapıyı çalanın bir düşman değil, yedi yıl önce ortaklaşa çaldıkları o parayı paylaşmaya gelen eski bir dost olduğunu zannediyordu. Oysa parayı tek başına alıp kaçtığı gün, bu ilmiği kendi boynuna dolamıştı."

Gözleri yerdeki çamurlu ayak izlerine takıldı. Katil içeri girerken botlarını kapıda temizlememişti. Acelesi yoktu demek ki, ayrıca umursamazdı da.

Kemal ağır adımlarla tekrar dışarı çıktı. Fırtına yeniden şiddetlenmeye başlamıştı. Taze yağın kar, az önce bıraktığı ayak izlerini hızla dolduruyordu. Karların üzerinde evden ormanın derinliklerine doğru uzanan tek bir çift ayak izi vardı. Derin, ağır ve fazlasıyla bencil izler...kendi izleri.

Cebinden telsizini çıkardı. Soğuktan neredeyse donmuş parmaklarıyla düğmeye bastı ve merkeze anons geçti:

"Mekâna ulaştım. Salih ölmüş. Katil kaçmış, acele destek gönderin!"

Kendi bıraktığı o tek çift ayak izine basarak yavaşça ormana, çıplak ağaçların gölgesine doğru yürümeye başladı. Rüzgâr arkasından esiyor, fırtına yedi yıldır aradığı eski ortağı Salih'in ihane-tiyle lekelenmiş bu cinayetin izlerini sonsuza dek beyazın altına gömüyordu. Sonunda intikamını almış, hesabı kapatmıştı.

Gölgen Önüne Düştüğünde

Mustafa Karga

Kışın vadiyi beyaza boyayıp dünyayla bağımızı kopardığı o gece, evimiz kelimenin tam anlamıyla kusursuz bir "kapalı oda" gizemine sahne olmuştu. Babam işten yorgun dönmüş, yemeğini yediği gibi kanepede sızmıştı. Civar evlere temizliğe giderek bitap düşen annemse erkenden uykuya dalmıştı. Biz üç kardeş, okuduğumuz polisierelerin de etkisiyle tuhaf bir kâğıt oyunu oynamaya karar verdik. Kural basitti: Herkes kâğıda bir görev yazacak; bir kutuda toplanan görevlerden rastgele çekilenler kimseye söylenmeden, hemen o gece uygulanacaktı.

Benim payıma "Ne kadar ağırlık kaldırabilirsin?" sorusu düşmüştü. Bu saçma göreve bir anlam veremedim, doğrudan yatağıma gidip uyudum. Ağabeyim ve küçük kardeşimin ne çektiğinden ise habersizdim.

Ertesi sabah annemin evi inleyen telaşlı feryadıyla uyandık. En küçük kardeşimiz ortada yoktu. Ağabeyim gözlerini ovuştura ovuştura odasından çıktığında uyku sersemi görünüyordu. Kapıda hiçbir zorlama izi yoktu, içeriden kilitliydi.

Fırtına biraz dinince, kasabadan Komiser Selim ve ekibi eve ulaşmayı başardı. Karların üzerindeki ayak izi, bahçe kapısından başlayıp vadi boyunca uzanıyor, tepe yamacındaki uyarı tabelasında son buluyordu. Selim komiser izleri dikkatle inceledi.

"Küçük bir çocuğun adım aralığı bu kadar geniş, ayak izleri bu denli derin olamaz," dedi karların üzerinde çömelirken. "Bence bu izler, yük taşıyan bir gence ait.

Üstelik ilginç bir detay daha var; dönüş izi yok. Çocuğu oraya bırakan kişi, geri dönerken tam olarak kendi ayak izlerine basarak yürümüş olmalı ki karda tek bir hat oluşsun."

Bizi salona toplayıp sorguladı. Gece oyun oynadığımızı duyunca sorular sordu. Kâğıtları ve kuralları detaylıca anlattık.

"Sen ne çektin?" diye sordu bana dik dik bakarak.

"Kartımda ne kadar ağırlık kaldırabilirsin?" yazıyordu. Ama ben hiçbir şey yapmadım, sadece uyudum," dedim.

Komiser, delici bakışlarını ağabeyime çevirdi. "Peki ya sen?"

Ağabeyim yutkundü, "Benimkinde 'Sadece uyu' diyordu," diye mırıldandı alnındaki teri sileerek.

Komiser kendinden emin bir şekilde gülümsedi. "Yalan söylüyorsun. Senin çektiğin kâğıtta 'Ne kadar uzağa gidebilirsin?' yazıyordu. Kardeşinin kâğıdı uygulayamayıp uyuduğunu görünce oyunu devrالد. Küçük kardeşini uyurken kucağına aldın; yani o eksik kalan 'ağırlığı' sen kaldırdın. Sonra da kendi görevini yerine getirmek için onu evden gizlice çıkarıp olabildiğince uzağa taşıdın. Kardaki derin ve geniş ayak izleri sadece sana ait olabilir."

Ağabeyim donup kaldı; polisin bu keskin mantığı karşısında itiraz bile edemedi. "Sadece oyunu kazanmak ve çözülemez bir muamma yaratmak istemiştım," dedi titreyen bir sesle. "Onu tabelanın arkasındaki eski avcı kulübesine sakladım."

Oraya ulaştığımızda küçük kardeşim gerçekten de hemen arkadaki kulübede, kalın bir battaniyeye sarılmış uyuyordu. Tabelanın çatlağına sıkıştırılmış kâğıtta, ağabeyimin bu tehlikeli kapalı oda oyununa bıraktığı son ipucu yazılıydı: "Gölgen önüne düşene dek."

İki El Kar

Hazar Polat

Kar taneleri, yeryüzünün tüm kirli sırlarını örtmeye yeminli gibi düşüyor, ancak o tek sıra, aksak ayak izini silmekte isteksiz davranıyordu. Sol ayağın karda bıraktığı derin sürüklenme izi, ait olduğu bedenin tükenmişliğini ele veriyordu. Her üçüncü adımın yanına damlayan kan, beyazlığın ortasında donmuş birer kara cam kırığıydı. Rüzgâr, ıssızlığı boynuma bir kement gibi dolarken, ufukta beliren taş ev, pencerelerine çakılmış çapraz kalaslarla dünyaya gözlerini yummuş, sağır bir tanık gibi dikiliyordu.

Paltomun cebindeki revolverin buz gibi çeliği, zihnimin kıvrımlarında on iki yıldır yankılanan o iki el silah sesini susturan tek nesneydi. Kapının önüne geldiğimde, menteşelerin etrafındaki buz saçaklarını kırarak çürük ahşabı omuzladım. Feryat ederek açılan kapıdan dışarı sızan pas, rutubet ve o tanıdık bakır kokusu, beklediğim sonu müjdeliyordu.

Çivilenmiş tahtaların arasından jilet gibi incecik sızan ışık huzmeleri, köşedeki yığını ancak parçalara bölerek aydınlatabiliyordu. Sırtını şöminenin isli, soğuk taşlarına dayamıştı. İki aileyi yok ettiği o siyah deri çanta kucağındaydı; kilitleri sımsıkı kapalı, derisi çoktan buz tutmuştu. Sol eli, göğsündeki karanlık oyuğu kapatmak istercesine yarasının üzerine kapanmış, kendi kanına bulanmış parmakları derisine gömülü halde kaskatı kesilmişti.

Yüzünde korku yoktu. Ardına kadar açık gözlerindeki donuk irislerde, on iki yıllık bir kaçışın, her gölgeden irkilmenin ve sürekli ardına bakarak yaşamamanın verdiği o ağır yorgunluk asılı kalmıştı. Kendi mezarını, bu kör evin içine kendi ayaklarıyla kazmıştı. İntikam için namluyu doğrultacağım bir hayat kalmamıştı ortada.

Bu sessizliği merkeze bildirmek, işlenen günahları bürokrasinin kirli raflarına kaldırmak demektir. Elimi telsize götürmedim. Deri çantayı kucağından çekip aldım. Ölü parmakları direnemedi.

Dondurucu soğuk, bu metruk evi kusursuz bir taş tabuta dönüştürmüştü. Onun donuk bakışlarını kendi karanlığıyla baş başa bıraktım.

Eşiği geçip kapıyı usulca kapattım. Kar fırtınası şiddetini artırmış, doğa bu dilsiz cinayetin üzerine merhametsizce örtmüştü. Sağır taş duvarlar, içindeki sırrı kemiklerine kadar dondurarak bahara, belki de kemikler ufalanana dek saklayacaktı. Çantanın sapını eldivenli ellerimle daha sıkı kavradım. Göğsümde tuhaf, zehirli bir hafifleme vardı. Artık bu uçsuz bucaksız beyazlığın ortasında sadece benim adımlarımın izi kalacaktı. Rüzgârın şekillendirdiği o bakir karda, arkamda bıraktığım yalanların ağırlığıyla ezilen ama dışarıdan bakıldığında kusursuz, masum ve yepyeni görünen kendi ayak izlerim...

Karda Kalan İz

Yeşim Şahin Yaman

Köyün dışındaki taş ev on iki yıldır boştu. En azından herkes öyle biliyordu.

Ocak ayının en sert gecesinde kar, yolu ve bahçeyi tek bir beyazlığa çevirmişti. Emekli komiser Rauf, penceresinden karşı yamaca bakarken taş evin bacasından yükselen ince dumanı gördü.

Montunu giyip çıktı.

Evin önüne vardığında karda yalnızca tek sıra ayak izi vardı. İzler kapıya kadar geliyor, fakat geri dönmüyordu.

Kapı kilitli değildi.

İçeride soba yanıyordu. Masada iki tabak,iki bardak ve henüz soğumamış bir tencerede çorba vardı. Sandalyelerden birinin üzerinde kırmızı bir kadın atkısı duruyordu.

Rauf atkısı tanıdı.

On iki yıl önce kaybolan öğretmen Elif'e aitti.

Elif'in dosyasını genç bir komiserken kendisi yürütmüştü. Cesedi bulunamamış, şüpheli olarak sorgulanan kocası delil yetersizliğinden serbest bırakılmıştı. Adam birkaç ay sonra köyü terk etmişti.

Üst katta bir gıcirtı duyuldu.

Rauf merdivenleri çıktı. Yatak odası boştu. Ancak pencerenin önündeki tozlu masada yeni bırakılmış bir zarf vardı.

Üzerinde adı yazıyordu:

“KOMİSER RAUF’A.”

Zarfın içinden eski bir fotoğraf ve kısa bir not çıktı.

“Yanlış yerde aradınız. Elif evden hiç çıkmadı.”

Rauf’un boğazı kurudu.

Aşağı indi. Salonun taş zeminini inceledi. Sobanın yanındaki halının bir köşesi diğerlerinden daha yüksekti.

Halıyı kaldırdı.

Altında ahşap bir kapak vardı.

Tam eğildiği sırada dışarıdan gelen motor sesini duydu. Kapıya koştu. Bir araç karanlığa karışarak uzaklaşıyordu.

Durup lastik izlerini inceledi. Fakat onu asıl durduran başka bir şeydi.

Eve gelirken gördüğü ayak izleri hâlâ oradaydı.

Şimdi fark etmişti: Birisi geri geri yürüyerek eve gelmiş görüntüsü yaratmıştı.

Rauf tekrar içeri girdi ve zemindeki kapağı açtı.

Altındaki dar boşlukta insan kemikleri ve paslanmış bir kolye vardı. Kolye üzerindeki “E” harfi hâlâ seçiliyordu.

Telefonunu çıkarırken masadaki ikinci tabağa baktı. Çorbanın yüzeyinden hâlâ buhar yükseliyordu.

Demek ki katil on iki yıl sonra geri dönmüş, cinayeti saklamak için değil, bulunmasını sağlamak için gelmişti.

Zarfı yeniden eline aldı. Fotoğrafın arkasında daha önce görmediği bir cümle vardı:

“Bazı suçlar vicdanda zaman aşımına uğramaz.”

Dışarı baktı. Kar yeniden hızlanmıştı. Lastik izleri yavaş yavaş siliniyordu. Ama bu kez dosya kapanmayacaktı.

Kardaki İz

Pınar Cebeci

Kar, gece boyunca hiç durmadan yağmıştı. Orman yolunda ilerleyen polis aracı, yolun sonunda, iki katlı bir evin önünde durdu. Etraf ıssızdı. Başkomiser Sedat araçtan indiğinde, kar ayak bileklerinden içeri girdi. “Durun!” dedi. Herkes olduğu yerde kaldı. Eve doğru tek sıra ayak izi uzanıyor, kapıya kadar gidiyordu, ama geri dönmüyordu. “İçeri kim girdiyse, bir daha çıkmamış,” dedi.

Kapıyı açtılar, giriş katı oldukça düzenliydi. Şömine sönmüştü. Ev yasemin kokuyordu. Başkomiser iki polis memuruyla birlikte yavaşça merdivenlerden üst kata çıktı. Bu katta bir banyo ve iki oda bulunuyordu. Polis memuru banyoya bakıp “Temiz,” dedi.

Diğer polis memuruyla Başkomiser ilk kapıyı açınca Kenan Bulut’un yataktaki yarı çıplak cesediyle karşılaştı. Altmışlarında, yapılı bir adamdı. Birkaç saat sonra OYİ’den Murat ve ekipten üç kişi yatak odasını inceliyordu

“Ne düşünüyorsunuz amirim?” diye Başkomiser’e sordu Murat.

Sedat ellerine lateks eldivenleri geçirmiş cesedi inceliyordu. “Şuraya baksana” dedi,” maktulün sağ omzunun altını göstererek “iğne iznine benziyor.”

Murat başıyla onayladı. “Arkadaşlar enjektör arıyoruz her yere bakın.”

O sırada komiser Yalın ihbarı yapan komşunun ifadesini almış, yanlarına gelmişti. “Amirim, komşu üç gün önce Kenan’ı eve yalnız girerken gördüğünü, o günden sonra da evde yaşam belirtisi göremediğini söyledi. Dedikine göre Kenan Bey’in kalbi varmış. Karısına da ulaşamayınca, adama bir şey oldu korkusuyla bizi aramış.”

Tek nefeste anlattığı için derin bir nefes alan komiser Yalın “Sizce kalpten mi ölmüş amirim?” diye sordu.

“Kolunda iğne izine rastladık. Zehirlemiş olabilirler.”

“Kim zehirleyecek amirim? Adamı eve yalnız girerken görmüşler ya.”

Başkomiser bir şey demeden odadan çıktı. Alt kata indi. Bulaşık makinesinde iki fincanla iki tabak gördü. Çöplerden bir şey çıkmadığını öğrendi. Dış kapıya yöneldi. Eve doğru atılan adımlara dikkatlice baktı. Yanına gelen polis memuru ayakkabıların Kenan Bey’e ait olduğunu teyit etti.

“Murat, şu ayak izlerini detaylandır. İzler neden bu kadar derin?”

Yalın’a da dönüp “Kenan Bey’in karısını ziyaret edelim. Niye ulaşamadığını merak ettim,” dedi.

Yaklaşık iki saat sonra Kenan Bey’in İstanbul’daki evine vardıklarında kapıyı çok hoş bir kadın açtı. Eliyle saçını topluyordu. “Selin Hanım?”

“Evet, siz kimsiniz?”

“Başkomiser Sedat, içeride görüşsek?”

Kadın onları isteksizce içeri aldı. “Sizi dinliyorum.”

“Kocanız Kenan Bey...”

“Ne olmuş kocama?”

“Şile’deki evinizde ölü bulundu.”

“Nasıl?”

“Biz de onu sormaya geldik Selin Hanım.”

“Benimle ne alakası var?”

“Komşunuz sizi aramış ama telefonunuzu açmamışsınız.”

Selin derin bir nefes verdi. “Başımı dinlemek için Şile’ye gideceğim dedi. Önemli bir ihaleyi kaçırmıştı, canı sıkkındı. Benim de migrenim tutmuştu evde kalmak istedim. Hepsi bu.”

Başkomiser havayı kokladı. “Parfümünüz yasemin mi?”

“Evet, sakıncası mı var?”

O sırada Yalın’a gelen telefonda ayak izlerinin arasında başka bir ayak izine daha rastlandığı söyleniyordu. Çekilen fotoğrafı da göndermişlerdi. Yalın, kadının ayakkabılıktaki botuna bakmaya gitti. Tabanındaki iz fotoğraftakinin aynısıydı.

Komiser’in gözü merdivenlerin kenarında duran bavula ilişti. “Hayırdır, yolculuk nereye Selin Hanım?” Sessizliği Başkomiser Sedat bozdu. “Odadaki yasemin kokusu, fincanlar... İğneyle kalpten öldü süsü vermek istediniz sonrada kocanızın bıraktığı ayak izlerine basarak geri yürüdünüz. Ancak izlerdeki derinliği hesaba katmadınız. Ama neden?”

O sırada Selin’in telefonuna Hayat Sigorta Şirketi’nden mesaj geldi. “Başınız sağ olsun.” ♦

DUYURU

Küçürek Öykülerinizi Bekliyoruz

Her sayıda yeni bir iz sürerek açıyoruz sayfalarımızı. Kimi zaman karanlık bir sokak lambasının titrek ışığından sızan bir gölge, kimi zaman masum görünen bir eşyanın ardına gizlenmiş bir sessizlik, kimi zamansa sıradan bir bakışın içinde saklanan çarpıcı bir gerçeklik yakalıyoruz. Bir polisiye dergisi için tüm bunlar doğal gibi görünse de, aslında en büyük gerilim her zaman tek bir yerde başlar: Hayal gücünde. Bu yüzden sözü biraz da size bırakıyoruz. Aşağıdaki görsel, belki bir anlık duruş, belki bir bakış, belki de çözülememiş bir olayın ilk ve tek ipucudur. Ama bundan sonrası artık size ait.

Her okuyucumuzun kendi iz sürme biçimi olduğunu biliyoruz. Kimileriniz görseldeki detaylara dikkatle eğilecek, kimileriniz yalnızca atmosferin yoğunluğuna kapılıp zihinlerinde yeni bir dünya kuracak. Bazılarınız cinayet çözecek, bazılarınız kaybolmuş bir objenin peşine düşecek; bazılarınız ise sırlarla dolu bir bilmecenin kapısını aralayacak. Belki de bu görsel sizin için bir suçun başlangıcı değil, sonucudur, kim bilir? Belki de bu görselde gördüğünüz şey, gerçeğin kendisi değil, gerçeği saklayan bir yanılsamadır. Ve siz, tam da bu nedenle, bu resmin söylemediği şeyleri söyleyecek kişi olacaksınız.

Biz de tam olarak bunu istiyoruz: Görsele baktığınızda içinizde beliren ilk kıvılcımı ya kalamanızı ve onu kelimelere dönüştürmenizi. Adı üstünde: Küçürek bir öykü. Kısa, ama etkisi uzun; birkaç satır, ama bellekte iz bırakan türden. Çünkü iyi bir polisiye, yalnızca uzun anlatılarla değil, doğru anı yakalayan kısa darbelerle de yazılır. Bir gölge, bir ses, bir dokunuş, bir kesinti, bir şüphe... Hepsi bir araya geldiğinde hikâyenin çerçevesi ortaya çıkar.

Bu yüzden sizden beklentimiz çok net: Bu görselden yola çıkarak en fazla 500 kelimelik bir küçürek polisiye öykü yazmanızı istiyoruz. Öykünüzü mutlaka Word dosyası olarak bize gönderiniz. E-posta üzerine yazmayınız.

Öykünüz mutlaka suçla ilişkili olmalı. İster bir suçun işlendiği anı, ister suçtan hemen önceki gerilimi, isterse olaydan sonra kalan boşluğu anlatın... Seçim sizin. Yeter ki öykünüzün merkezinde bir muamma ve bu muammayı araştıran ya da peşine düşen bir figür olsun. Ve öykünüz sonunda mutlaka bir çözüme, bir yanıtı ya da bir açıklamaya kavuşsun.

Kelime sınırını belirlememizin nedeni, kısa anlatıda yoğunluğu, keskinliği ve etkiyi kalamanız için size bir sınır çizmek. Bu sınır yaratıcı gücü baskılamaz; aksine, onu keskinleştirir. Birkaç cümle bile yeterli olabilir; yeter ki anlatmak istediğiniz gerilimi, şaşkınlığı ya da şüpheyi okura geçirebilsin.

Hazırladığınız öyküyü bize ilettiğinizde, en özgün, en çarpıcı, en ustalıklı kurulmuş küçürek suç öykülerini “Küçürek Öyküler” bölümümüzde yayımlayacağız. Belki sizin satırlarınız bir sonraki sayımıza damga vuracak, belki de kalemi elinize almanız yeni bir alışkanlığın, hatta belki yeni bir yazarlık serüveninin ilk adımı olacak. Kim bilir?

Şimdi sıra sizde. Yukarıdaki resimde ne görüyorsunuz? Daha doğrusu, bu resim size hangi suçun hikâyesini fısıldıyor? Bir adım yaklaşın, detaylara bakın, sessizliği dinleyin. Ardından yazmaya başlayın. Küçürek öykülerinizi merakla bekliyoruz.

Öykülerinizi göndereceğiniz son tarih: 10 Kasım 2026.

Öykülerinizi **dedektifdergi@gmail.com** adresine gönderebilirsiniz. ♦

Türk polisiyesinde ilk kez tamamı yerli yazarlar tarafından kaleme alınmış kilitli oda öykülerinden oluşan bir derleme.

Polisiyenin, yazılması en zor olan bu türüne ait öyküleri büyük bir merakla, heyecanla ve ilgiyle okuyacaksınız.

Kilitli oda öyküsü, bir kişinin kapıları ve pencereleri içeriden kilitlenmiş, dışarıdan giriş-çıkışın imkânsız olduğu bir mekânda gizemli bir şekilde öldürüldüğü veya bir suçun işlendiği imkânsız suç temalı bir polisiye kurgu alt türüdür. -Wikipedia